

LUKÁCS EVANGÉLIUMÁNAK SZELLEMI MAGYARÁZATA

ERZSÉBET
ÍRÓMÉDIUM ÚTJÁN
A „REFORMIRENDE BLÄTTER” ELSŐ KÖTETÉBŐL AZ
„ÉGI VILÁGOSSÁG”
1915-1917.
ÉVFOLYAMAINAK NYOMÁN

ELSŐ FEJEZET

1—25.

LUKÁCS a maga evangéliumi elbeszélését a ténykörülményeknek oly időrendben való felsorolásával kezdi, mely szükséges Krisztus működésének, gondolkodásának és cselekvésének megértése és áttekintése szempontjából. Kövessük ezt a fonalat, mely vezet bennünket Megváltónk és mindazok életének fő és mellékkörülményein keresztül, akik közel álltak Hozzá és részt vettek a megváltás munkájában; és fontoljuk meg azt, amit amaz időnek gyermekded, egyszerű nyelvén beszél el nekünk az apostol. Ennek némely részét képletes hasonlatok fátyola takarja el, némely része magán hordja ama kor nézetének bélyegét, mely körülménnyel az időnek megfelelően számolni kell; az egészen azonban vörös fonálként vonul végig az a sajtószerű varázserő, - szent borzalomhoz hasonlóan - mely rányomja ennek az Isten által küldött Messiásnak életére még eddig soha el nem ért szellemi magaslat bélyegét s az Ő dicsőségének visszfényét mintegy kiárasztja környezetére.

Az első alak, akivel találkozunk, János, „aki hivatva volt Megegyenesíteni az utat s a pusztában elhangzó szót képviselni”, hogy azok, „akiknek vannak füleik, hogy meghallják”, azok, akik szívesen engednek a magasabb befolyásoknak, figyelmesekké legyenek Arra, aki eljövendő vala azért, „hogy üdvössége legyen a világnak”. Ki volt János?

„Mert ez járni fog Illés lelkével és erejével”, így szóla az angyal Zakariáshoz, amidőn kiszemelte őt arra, hogy eszköz legyen "ennek, az emberiség intőjének s az Úr utjai megkésztőjének" testöltésénél. Vissza fogunk erre még térni; de súlyt kell helyezni ezekre a könnyedén odavetett szavakra is, melyeknek célja előkészíteni bennünket arra, aki egyszer már mint próféta járt ezen a földön.

Hogy mért lép János kivételes körülmények között e föld színterére, annak oka abban keresendő, hogy az emberek mintegy figyelmeztetessenek arra, hogy egy magas szellem fogja itt megkezdeni küldetését, akinek célja a hitnek, az erkölcsnek s a gondolkodás egész módjának terén új korszakot létesíteni. Főlegesen tartjuk tárgyalni az angyal megjelenését és Zakariás megnémulását, minthogy ily jelenségek, mint fluidikus, szellemi befolyások által létrehozottak, már ismételten lettek a spiritizmus útján megmagyarázva. Zakariás tisztességes jámbor ember volt, aki hitvesével már hosszú életet élt át anélkül, hogy beteljesült volna forró vágya: elérni házasságának istenileg megtermékenyített áldását.

Ama kor felfogása szerint tudvalevőleg bizonyos neme a gúnynak és szégyennek érte a gyermektelen asszonyt. Erzsébet megadással viselte sorsát, és lemondás teljes életével elérte már rég eltemetett, bár forró vágyainak megkoronázását. Ő jóvátette és tisztára mosta azt, amit korábbi életek elhibáztak és elhanyagoltak s így megérett arra, hogy habár távolabbról, de mégis mint eszköz szolgálhasson a megváltás művének. Mint szellemek ismerték őket mindketten ezt a magas rendeltetést, mely nekik osztályrészül jut, ha le nem térnek az előirt útról. Midőn azonban földi testben voltak, akkor szellemük, mintha köd vette volna azt körül, elhomályosult, s így történt, hogy Zakariást, midőn áhitatba merülve - a benne szunnyadó látó és halló médiumítás hirtelen fellépése folytán - megpillantotta az angyalt és meghallgatta az üzenetet, kétely fogta el és nem volt képes felemelkedni a hit magaslatáig. Valami szédítő

félelem fogta el azt a szegény embert annak a rendkívülinek és elragadónak látszó fényalaknak megpillantásánál; ez mintegy idegrohamként benítólag hatott a nyelvére, s így történt, hogy némán tért vissza a reá várakozó sokasághoz és képtelen volt megmagyarázni, mi ragadta meg őt oly hatalmasan; élt azonban szívében egy mindenek fölött boldogító ígért: Hogy fia fog születni, aki mint Istentől küldött tanító hivatva van „**felszerelve egy Illés szellemében és erejében, az atyák szíveit a gyermekek felé, a hitetleneket pedig az igazságosak bölcsessége felé fordítani, hogy ily módon előkészítsenek az Úr számára egy tökéletes népet**”.

26—38. Mi történt abban az időben Názáretben? Mily gyermekded egyszerűséggel beszél el az evangélista az egész folyamatot! Milyen nagy Mária a maga tisztaságában, a maga alázatosságában, az ígértben való hitében, a reá bízott nagy feladat örömteljes elvállalásában! Az a titokzatos áhítat, mely keresztül vonul az egész eseményen, végtelen nagy dologra készít elő bennünket. Meglátjuk, hogy többről van szó, mint Jánosról, hogy oly esemény forog szóban, mely egyedül áll a mi csillagzatunk történetében. Kicsoda Jézus, és kik vagyunk mi, akik benépesítjük ezt a földet? Vajon micsoda ez a földgolyó a mindenségben és minő szerepet játszik a teremtett mindenség történetében? Egy pont a világegyetemben és mégis a halhatatlan lelkek millióinak világa, kiknek egy bizonyos ideig fejlődési fokozatul, iskolául, otthonul szolgál; de hogy nem igazi hazája az ő felületén lakó nemzetségeknek, azt bizonyítja az a bizonyos hazafelé vágyakozás, bizonyítják a magasabb, a jobb utáni törekvések, melyek minél magasabbra törnek, annál inkább töltik el a lelket. Lakosai között kevés a boldog, teljesen boldog egy sincs. Ahová tekintünk, szegénység, nyomor, betegség, szétfeszített remények, élvezet és szerencse hajhászása, mely miként a fata morgana távolból int felénk, és ha megragadni akarjuk, eloszlik, mint a köd! Sürgősen haladnak ők el egymás mellett, e föld lakói - és mennyire különböznek ők egymástól művelődésképességük, értelmiségük, az őket mozgató jó és rossz hajlamok tekintetében!

És a tömegből időközönként, valami meteorhoz hasonlóan, kiviláglik egy nagy szellem, aki többnyire csak egy irányban nagy, ritkán kiművelt és sokoldalú. Körülötte felcsillámlik rövid időre, de elegendő volt ez a rövid szempillantás is, az világosságot hozott és igazságot, s akinek szelleme képesítve s arra előkészítve volt, magába fogadta azokat; ott azután kell, hogy forrjon ez az igazság és hozzon létre új hajtásokat, s így terjedjen el mindig tovább, megdicsőítvén és megnemesítvén maga körül mindent. Csakhogy ez a rövid világitás, a magas szellemeknek ez a felcsillámlása nem volt elég. Alacsony befolyások ellenáramlata nagyon is gyakran megszüntette és megsemmisítette ezt a lángocskát s a világ szomjazott világosságra, igazságra, megismerésre, megváltásra. És valamiként szétszakad az éjszakai lepel s éltető napvilág veszi körül a földet megmelegítve és megvilágítva azt, amidőn a megingathatatlan természettörvényt követve elvégezte a saját tengelye körüli forgást; épp úgy létezik a tökéletesedés örök forgatagában egy szellemi törvény. Melynél fogva annak a szellemi központnak, mely elért egy bizonyos művelődési fokozatot s elvégezte az iskoláknak egy bizonyos sorozatát, felragyog az ébresztő hajnal és megjelenik a szellemi láthatáron mint egy világitó nap, egy ezen szférák fölött magasan túlemelkedő szellem, hogy új, áldásdús korszakot nyisson meg. És ki volt az a Krisztus, akit Isten fiának neveztek, akinek földi megszületése oly titokteljes módon lett előkészítve és végrehajtva? Őt imádva borultak le előtte a porba az utána következő nemzedékek és tisztelték mint Istent, aki pedig megközelíthetetlen magasságban hatja át a mindenséget mint egyetlen Teremtő és éltető!

Ő mindig tiltakozott az ellen és helyreigazította hamis nézeteiket világos szavakkal, melyekben az Atyát magasan maga fölé állította. Mások meg csak az emberi részt látták meg benne, arról, ami benne emberfölötti, mitsem akartak tudni, és csak a tanítót, a bölcsét ismerték fel benne, amilyen sok volt előtte is, utána is. Középen az igazság! **Krisztus Istensége, miként azt a teológiai dogmatika minden finomságaival határozzák meg a Szentháromságról szóló tanban, ami dacára annak, hogy a logikus ész előtt felfoghatat-**

lan, mégis reáerőszakoltatik a hívó kedélyre, nem elégítheti ki a gondolkozó emberszellemet. Isten, - kit a maga nagyságában és a tökéletességek végtelenségében a lélek csak homályosan sejteni képes - ezen, az Istenfogalomhoz képest oly parányi küldetésre rendelte volna a maga oszthatatlan lényének egy részét, melyből egy második személy - a Fiú - alakult volna, aki azonban mégis mindig Egy marad, együttlétezve az Atyával! Ez a parány a mindenségben, az itt testet öltött szellemek kis csapatával, - akik oly alacsony szellemi fokokon állva oly megközelíthetetlen távolságban vannak még az igazi Istenitől - ez lett volna kiválasztva valamennyi közül, hogy lássa magát az Istent járni a maga gyermekei között, aki magára veszi e világ bűneit azért, hogy kiengesztelje önmagával a saját Istenségét?!

Nem! Ne vétkezzetek Isten felségessége ellen, és ne essetek bűnbe azzal a gőgös feltevessel, hogy egyedül ti volnátok a kiváltságosak, a világegyetemből kiválasztott nép! Hányan vannak köztetek, akik a Krisztus Istenségében való ezt a hitet az anyatejjel szívták magukba és mely mint vezérlő elv lett beléjük oltva, **bensőleg felláztak ezen dogma ellen és dacára annak, hogy küzdöttek ezen érzés ellen, mégsem voltak képesek azt az élő hitet magukban megőrizni.** És mégis, mikor elszakadt a fátyol s inogni kezd előttetek az, amit oly sokáig a kereszténység tulajdonképpen alapjának, szegletkövének tekintettetek, nem egyet közületek borzalom fogott el, és mintegy eltakarva arcotokat, nem mertetek belenézni a vakító világosságba, mely egész hitetek megsemmisítésével fenyegetett. Félve, bánatosan tértek ezek vissza korábbi gyermekhitükhöz - lemondva arról, hogy belenézzenek a világosságba. Remegve terítették a kutató lélek előtt feltáruló örvény fölé az eltakaró fátyol, melyet az Egyház gondosan tartogat kiskorú gyermekei fölött és a béklyók ellen tiltakozó értelmiség intelme, mint a kísértő szava elítéltetik és elutasítatik. **És mégis csak el kell szakadnia annak a fátyolnak! A serdülő ifjú elrúgja magától a gyermekcipőket; az ifjúkorhoz közeledő gyermek kiszabadítja magát a járszalagból, és sietve szeli át az előirt ösvényeket.** Haladás természettörvény - s ez ellen harcolni örület, ájultság, gyerekjáték! Az oly hosszú időn át lenyűgözött szellemek szétrepesztik kötelékeiket és a látható természetben ismert törvény mintájára, mely szerint például a víz emelkedésének nagysága bizonyos arányban áll a kifejtett nyomáshoz: hasonlóképpen szöknek, fel ök, ezek az újoncok, elvetve mindent, megmosolyogva minden hitet, ifjú erejük rakoncátlanságában óriásoknak képzelik magukat, holott csak a járszalagból kiszabadult fiuk ök! Így keletkezett a Krisztus ember voltáról szóló tan: Ő ember volt, olyan, mint mi valamennyien; nemesebb, bölcsebb, mint némelyikünk, vagy mint némelyik azok közül, akik megelőzték, vagy követték. „Gyümölcsöikről ismerjétek meg őket!” Melyek azok a gyümölcsök, melyeket Krisztus rövid életfolyása hozott? Milyen felfordulás hitben, életben, erkölcsben, az egész világ nézeteiben! Milyen óriásilag megtermékenyítő módon terjedt el a kereszténység országokra és népekre, mily messzehatólag működik még most is ennek az eddig el nem értnek és itt elérhetetlennek a szava!

Ezen soroknak nem vitázás (polémia) a célja. Akinek vannak fülei, az hallja. A mi tanunk nem kényszert hirdet, a szabadságnak és a szabadság utáni vágyak korszakában lép fel, csak szabad, érett lelkeknek van szánva, csak azoknál talál visszhangot, és csak azoknak van rendelve, akik rászorulnak, akik valami magasabb után vágyakoznak. **Akit kielégít az ő egyszerű hite, az gyermek még, s az álmodja csak tovább az ő gyermeki álmát! Az élet majd megérleli őt, akár a szenvedések tűz-katlanában, akár következő életek továbbképző iskoláiban. Mondjuk tehát nektek: Krisztus nem volt Isten, de nem is volt ember!** Olyan szellem volt Ő, aki sohasem hibázott, soha nem ingadozott, aki feltartóztathatatlanul követte a haladásnak amaz útját, mely számára ki volt jelölve és mely út elvezette Őt az isteni tökéletesség felé, mely az Ő példaképe, célja és rendeltetése volt. Ő kezdettől fogva munkálkodott és intézkedett, mint az Atya küldöttje ezen földgolyó megteremtése és kiképzése körül, Ő irányította fennállásának éveztelén keresztül e földnek fejlődését és sorsát. Ő uralkodott azon szellemileg és anyagilag az örök, megdönthetetlen természettörvények szerint; és most elérkezett ideje annak, hogy személyesen jelenjék meg az emberek között. Érzéki, testi

bizonyítékot kellett nyújtani a test kötelékei által lenyűgözötteknek. Így tehát megkezdődött a nagy mű előkészítése. **Mária, mint nagyon tisztult szellem, de nem a Messiások rendjéből való, hanem olyan szellem, mint ti vagytok, de már előrehaladott, lett kiválasztva mint szűzies eszköz arra, hogy anyja legyen ennek az Üdvözítőnek.** Ő vállalta ezt a missziót testöltése alkalmával, de megvolt neki, mint minden más szellemnek, még mindig az a szabadsága, törvényszerűen betölteni ezt a missziót, vagy az elől hűtlenül kitérni. Azért lebegett le hozzá Gábrriel fényalakja, hogy eléje állítsa azt a két lehetőséget: vagy részt venni a törvény betöltésében, vagy pedig megragadva és elcsábítva földi érzékek által, eltérítve a saját álláspontjának magasságától áldozatul esni az ellentétnek.

A 28. versben üdvözli őt mint „**áldottat az asszonyok között**”, azt mondja neki, hogy kegyelemben áll Istennél, hogy fiút fog szülni, akit nevezzen Jézusnak. Ez nagy létszen és a Legmagasabb fiának fog neveztetni. Ő megijedt, - a test bilincsei akadályozták abban, hogy az igazságot helyesen felismerje, - azt hiszi, hogy valami tisztán földi anyaságról van szó, és mégis a maga előkelő természeténél fogva, mely kinőtt már ebből a földből és magában hordozta Istennek való szenteltségének csendes sejtelmét, elszomorkodott ezen az ígéreten, ezen a parancsolaton. De ő megnyugtatja és világosan megmondja neki, hogy mily módon kell betöltenie a legdicsőbb anyakötelességet, anélkül, hogy a földi dolgokkal való érintkezés lerántaná őt mélyebb szférákba. **Ekkor mély alázattal meghajol a maga Istene előtt, átengedi magát Neki minden fenntartás nélkül, mint az Ő szolgálója, aki most már egészen annak a misszióknak akar élni, melyre ki lett választva,** saját egyéniségéről teljesen le akar mondani s azt háttérbe szorítani, azért, hogy megtalálja a maga dicsőségét, a maga boldogságát az általa végzett munka nagyságának tudatában és az áldozatban való részesedésében, a megváltásban.

39—80. Valami húzza őt Erzsébethez, és mikor ez megpillantja Máriát, akkor médiumi képességek ébrednek benne, melyek magasabb befolyások útján kinyilatkoztatják neki, hogy kit lát ő Máriában és mi van annál készülöben. Ekkor kitör Mária szívéből az az ismert örömhimnusz, felajánlva Istennek s az általa megszületendő elsődnek. Következik most János születésének elbeszélése. Zakariás nyelve ismét felszabadult szellemi delej segítségével, melynek hatása e pillanatig fel volt függesztve, hogy ama kor embereinek figyelme Jánosra irányítottassék. Zakariás dicsóíti Istent háladatosságának egész melegével és megjósolja újszülött fiának az ő misszióját: hogy próféta lesz, Krisztus előfutára, mellékbolygója annak a fényes napnak, mely bevilágítandja a világot.

MÁSODIK FEJEZET

1-7. **ELÉRKEZETT** a Messiás megjelenésének ideje, amikor összetalálkoznuk kell az összes mellékkörülményeknek oly módon, miként ez meg lett jósolva a régi jóvendölésekben, és pedig azért, hogy az emberek ezekből felismerhessék, hogy tényleg ez az az esemény, melyet hasztalanul leszték az ő atyáik s melyet nemzedékről nemzedékre vártak. Így történt, hogy el lett rendelve az első népszámlálás, mely célból mindenki tartozott elmenni a saját ősi otthonába, ahol beírták őt. Így történt az is, hogy a törvénynek eleget teendő, József Máriával Bethlehembe utazott. A világ előtt ő hitvese volt, neki oltalmat és nevet kölcsönzött és vállalta azt a missziót, hogy saját személyével fedezze az emberré levés titkát, míg csak el nem érkezett annak az ideje, hogy az legalább részben nyilvánosságra hozassék. Ezen népszámlálás látszólag alárendelt körülményének a jelen esetben az volt a célja, hogy megcáfolhatatlan bizonyítékát szolgáltassa annak, hogy Krisztus Dávid házából származott, miként ez meg volt jósolva. **Rátérünk most Krisztus születésére, melyről az evangélista egyszerű, rövid szavakban tesz említést, anélkül, hogy valami magyarázatba bocsátkoznék.** A mi magyarázatunknak azonban, melynek célja szellőztetni a fátyolt és felderíteni azt, ami példabeszédek és képek mögé volt elrejtve, jutott a feladat, ezt a tárgyat is közelebről megvilágítani. **Már meg lett mondva, hogy Krisztus a maga Messiás természetének hatalmánál fogva maga**

vitte át Máriára a megtermékenyítő csirát és képesítette így az ő testi szerveit szellemdelejes módon, fluidikus behatás által, férfiú közreműködése nélkül, - tehát e föld természettörvényétől eltérőleg - arra, hogy anyává legyen. Nem léteznek úgynevezett csodák, sem kivételek, sem jelenségek kellő megokolás és létjogosultság nélkül: így van ez az Üdvözítő születésével vagy emberré levésével is.

Miként emberi szellem nem ölthet magára valami állati testet, minthogy ez ellenkeznék a törvénnyel, úgy Krisztusnak magas szellemi elsőd-természete nem volt beleszorítható állatias érzékiség által nemzett durva anyagi emberi testbe. Az ilyen test következménye annak, ami az anyagi felé vonzódik, s ezáltal lealacsonyíttatik. Ez tehát csak olyan szellemeknek lehet burka, melyek ezekből a szférákból még ki nem nőttek, melyek még ebben a törvénykörben mozognak. **Ellenben Krisztus, aki soha nem tartozott ebbe a törvénykörbe, aki ebbe soha le nem süllyedt, csak olyan testet nyerhetett, mely megfelelt az ő szellemi magaslatának, az ő szellemi testiségének.** Ennek pedig olyan módon kellett nemzetenie és születnie, mely megfelelt annak a természettörvénynek, melynek ő most alá volt vetve. A földön uralkodó törvény szerint pedig a nemek érzéki találkozása, az erre következő kifejlődés és fájdalmas szülés által történő nemzés roppant durva anyagi rendszerek sajátja, amelyekhez ez a föld is tartozik. Magasabb világokban (melyek azonban még távol állnak a Messiások fényes csapatának átszellemült szféráitól), a fajtenyésztés már az erőnek fluidius befolyásai és kisugárzásai által történik, melyeket az adó princípium visz át a befogadóra és kelt életre ily módon egy új lényt, mely fizikai fájdalom nélkül születvén, fizikai szenvedéseket és fogatkozásokat nem is ismer.

Krisztus mint Úr jött a földre és nem mint szolga. Ő jött azért, hogy rendelkezék a föld erőivel, nem pedig, hogy azoknak, melyek fölött, mint Messiás, magasan állott, engedelmeskedjék. Ő jött, hogy azok segélyével uralkodjék és működjék, azért a saját természettörvényének megsértése nélkül nem szoríttathatta a maga szellemét egy neki alárendelt, vele ellentétes természettörvénynek béklyói közé, minthogy így nem lett volna ereje rendeltetéséhez képest működni. **Krisztus tehát szellem-fluidikus úton helyezte a csirát Máriának szűz méhébe s ugyanily módon fejlődött ott ez a csira, amennyiben ugyanis csak fluid-delejes alkatrészeket vett fel táplálkozása és növekedése céljából,** nem pedig azokat az anyagi, durva testi parányokat, (atomokat) melyek a közönséges emberi testet alkotják. A fejlődési folyamat magának Krisztus szellemének vezetése alatt ment végbe s elérkezett az a pillanat, amelyben teljesülnie kellett az ígéletnek és Mária megszülte a bethlehemi istállóban a megígért és várva-várt Messiást. Fájdalom nélkül jött a világra teljesen éretten ez a félanyagi test, melynek megvolt az a tulajdonsága, hogy szükséglete és akarata szerint megsűrűsödhetett, vagy elpárologhatott.^{1*}

A Messiásnak azonban ez a burok mégis csak valami börtönszerű bilincs volt, melyet Isten iránti szeretetből és a bukott szellemek megváltását célzó küldetésére vonatkozó

---

¹ * Tekintettel arra, hogy Krisztus személyére és lényegére nézve, még a spiritisták közt is véleménykülönbségek vannak, a fenti magyarázat nem találtatott teljesen kimerítőnek és szabatosnak, miért is egy spiritiszta körben ugyanaz a médium válaszolt a következő kérdésekre, melyeket ide iktatunk:

Kérdés: Miben keressük az okát annak, hogy Krisztus lényegisége tekintetében az ő földi életében véleménykülönbségek merültek fel?

Felelet: „Csak a ti felfogástokban. Ember volt ő a szónak legfinomabb, legmagasabb értelmében; polgára a földnek, miként ti is polgárai leszték egykor ugyanezen földnek, amidőn ez már megtisztult és emelkedni fog a világok rangfokozatában”.

Kérdés: Emberi testben volt Krisztus itt, avagy perispritalis burokban?

Felelet: Testi burokban és nem perisprítjébe inkarnált szellem volt; de sokkal finomabb szervezettel, a származás, a születés, a növekedés az élet, a halál és a felbomlás sokkal magasabb törvényeinek alávetve. Így gondoltuk mi azt. Csatlóljátok ezt a magyarázatot a vonatkozó kinyilatkoztatáshoz; benne van ugyan már ebben, de talán nem egészen világos nektek.

szeretetteljes buzgalomból magára vállalt és harminchárom éven keresztül viselt. Látszólag mint ember, tehetetlen csecsemő, mint bárki más, aki azonban arcán viselte saját szellemének visszfényét, úgy, hogy azok, akik ennek felismerésére fogékonyak voltak, a legmélyebb alázattal borultak le előtte, benne tisztelve e világ üdvét! Végig vonul az egész ó-testamentumon Izrael népének megjelölése „a kiválasztott nép” elnevezéssel. Mindig magasabb szellemi kinyilatkoztatásokban és sugalmazásokban részesült; Mózes és a próféták útján kapott törvényeket, életrendszabályokat és jóslásokat, melyek az idők folyamán mind beteljesültek; és még különösen jellemzők reá nézve azok a kiváltképpen vallási életére vonatkozó időrend szerinti és történelmi feljegyzések, melyek kincsként lettek megőrizve a Szentírásban. Más néptörzseknél is tűntek fel egyes szellemi nagyságok, mint Buddha Indiában, Socrates Görögországban, Confucius Kínában stb. **De sehol sem találjuk azt a szakadatlan vezetést ugyanazon irányban, megingathatatlan alapon, mint a „kiválasztottnak” jelzett Izrael népénél. Mi ennek a magyarázata? Miért választotta ki Isten épen ezt a népet, dacára annak, hogy annyiszor fellázadt Ellene, daczára annak, hogy sok nép megelőzte azt értelmiség szempontjából?** Meg akarjuk nektek magyarázni ezt is, nehogy igazságtalanságot lássatok ebben a látszólagos előnybe részesítésben, hanem hogy világos legyen előttetek az egész összefüggés.

Az ó-testamentum kezdődik a genezissel, a mindenség és a ti földetek teremtésének történetével. A tudomány sokat kiigazított ezen az emberi nem gyermekkorából származó elbeszélésen; de a beteljesülés korszakának, a szellemek által való legújabb kinyilatkoztatásoknak volt fenntartva kellő világításba helyezni, megmagyarázni s a tények sorozatában a kellő, azt megillető helyre állítani mindazt, amit meg nem értettek, s amit részben mint az igazsággal meg nem egyezőt elvetettek. Az elsődök bűnbeesése által, akik szellemi göggyüktől elragadtatva, ahelyett, hogy közreműködtek volna abban a pompás szellemkozmoszban, maguk akartak felemelkedni a teremtő Istenség magaslatára, hogy ők maguk önmagukból teremtsenek, keletkezett az ellentétesen működő erők következtében: a tulajdonképpeni anyagi világ, a tökéletlenségnek és az ellentéteknek világa, mely bűnből fakadván, magában is hordta az enyészet csiráját. A szellemi életfuvalmat, - mely egyedül a Teremtőnek képezi birtokát - nem voltak képesek ezek a bukott szellemek belelehelni az ő alkotó erejükből származott képződményekbe, s így keletkezett a zűrzavar (chaos), melyben a tisztán szellemi felséges isteni világ és a bűntől született anyagi világ, mint látszólag sohasem egyesülhető ellentétek állottak szemben egymással. **Ekkor Isten az ő irgalmának teljében elküldé a hűn maradt elsődöket ebbe a zűrzavarba, hogy azt oszlassák el. Ennek az idők folyamán történt megtisztulása által, az alacsony elemek levetése által képződtek Isten termékenyítő és éltető intelme mellett a második kör pompás napjai, az úgynevezett paradicsomok.** A szellemvilág összhangjának helyreállítása, a bukott elsődöket a hűn maradt elsődöktől elválasztó szakadék betöltése céljából teremtett Isten tiszta gyermekded szellemeket, akikkel benépesítette ezeket a paradicsomokat s akiknek célul tűzetett az ellentét felébresztése, hogy ezen rendeltetésükkel járó nagyszerű pályáját a szellemi haladásnak és működésnek megfutván, ezáltal önmaguk tökéletesedjenek. A „Szellem, erő, anyag” című kinyilatkoztatásban mindez világosan ki van fejtve, s itt csak bevezetésül szolgáljon ahhoz, amit a „kiválasztásról” leszünk elmondandók. Félrevezetve a konok bukott angyalok által, elcsábítva érzéki, alacsony rendszerekhez illő sikerek szemfényvesztése által, **következett be itt ezen boldog gyermek-szellemeknél a második szakadás, minek folytán ezeknek egy része az ellentétéhez csatlakozott** és kénytelen volt vezekléseken és tisztulásokon keresztül végigjárni ezen anyagi világ összes fokozatait előbbi üdvös szabadságának visszahódítása végett, hogy azután ennek birtokában feltartóztathatatlanul szárnyalhasson őseredeti célja felé s újból felvegye a rendeltetéséhez tartozó feladatot ott, hol azt hajdan abbahagyta. A bibliai elbeszélés legendájában említett első emberek, **Ádám és Éva jelképét képezik azoknak a milliókat felölelő, tisztán megteremtett, az ellentét csábításainak áldozatul esett paradi-**

csomi szellemeknek. Egy csoport ezekből testet öltött ezen a földgolyón és pedig mint olyan nép, mely kénytelen volt előbb keresztülmenni az állatemberi, sűrű anyagi testöltések minden fázisán, hogy végül történelmi időben Izrael népévé legyen. Szakadatlan újabb testöltések által jelentek meg mindig ugyanazon szellemek újabb burkokban, de ismét ugyanazon népnél, hogy az egy Istenben és a megígért Messiásban való hitnek ezen folytatólagos iskolájában **megalakítsák azt a központot, melyben ez a Messiás lesz testet öltendő. Ennek a szellemcsoportnak ez volt az előírt feladata. Hogy közülök hányan lettek hűtlenek ehhez a feladathoz Krisztus leérkezése előtt, az fel van jegyezve a bibliában.** De hogy hányan lett ez a hitpróba további botránykővé, melybe belebotlottak, azt mutatja az a tény, hogy épen ez a nép a neki jutott messiási ígéretek dacára mai napig is ellenzője maradt a kereszténységnek. Más nemzetek meg más szellemcsoportokból alakultak, akik betöltötték feladatukat s azután áttelepítve más világokba, azt ott folytatják, vagy pedig munkájukat még itt lent végzik fokról fokra. A kiválasztott népnek ebből a nagy csoportjából alakultak megint kisebb csoportok, akiknek egyetemleges részmissziók lettek kiosztva. Így volt az apostolok és tanítványok kis csapata egy ilyen kiválasztott kis csoport, mely szóval és tettel tevékeny részt vett az Üdvözítő megváltási munkájában.

8—20. Egy második ilyen szellemcsoportot képezett a népnek azon része, mely hittal fogadta magába ezt a tant és mint tette kész eszköz engedelmessé a sugalmazásoknak, teljesítette a maga feladatát. **Ezen szellemekhez tartoztak a pásztorok, akik először kaptak hírt az Üdvözítő születéséről.** Ezek, mint egyszerű, műveletlen, jámbor emberek burkában levő öntudatlan médiumok, nyerték magasabb szellemektől azt a sugalmazást, hogy a várva-várt megígért Messiás megszületett, és hogy hol találhatják azt meg. A látó médiumoknak megnyilatkozó tiszta szellemek árasztották azt a világos fényt, melyről szó van a 9. versben. **„Nagy félelemmel megfélemlének”,** mert azok a szegény emberek abban a gyenge, törekeny burokokban nem bírták elviselni a tiszta mennyei szférák fényességét. Midőn azonban meghallották az örömdetes üzenetet, eltűnt a félelem szíveikből és boldogító elragadtatással hallották a világok összhangjából a nekik szóló dalt, mely hirdette ennek a kis földnek a nagy eseményt! **„Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek és e földön béke a jóakarátú embereknek s akik örömmel hallják a megváltó igazság szavát!”** Igenis, csak azoknak, akik jóakarátúak, csak azoknak, akik maguk fognak hozzá a saját megváltásuk munkájához, akik **maguk akarják széttépni** a bűnnek, az anyagnak, a gonosznak kötelékeit. A Messiás csak a világosságot, a példát adta; a tett azonban az emberek dolga. Mert a végtelen szeretet mellett uralkodik a megingathatatlan igazságosság is és mindenki csak a saját érdeme szerint, csak a saját műveinek a jutalmát nyerheti el. Minden tett, mint elvégzett munka megtalálja a maga jutalmát: a jóét a jóban, a rosszét a rosszban; ezt magával hozza a szabadság törvénye, melyet mint legfőbb jót adott nekünk a Teremtő, hogy minden szellem legyen a saját üdvösségének megteremtője, és az Üdvözítő által nekünk elhozott isteni tan által megvilágítva, végezhesse el azt a munkát, mely őt illeti meg.

Hittal fogadták a pásztorok az örömdetes hírt, siettek Bethlehembe és megtalálták a szegényes istálló jászolában azt a gyermeket, aki hivatva volt kiemelni sarkaiból az egész erkölcsi világot, és a maga hatalmas lökésével azt új ösvényekre terelni. Leborultak előtte és dicsőítették Istent, aki megengedte, hogy ők megérjék a föld történetének ezt a megszentelt pillanatát. Nekik volt a béke szánva, mert ők jóakarátúak voltak! Ez újabb erőt adott Máriának; mert szívének ártatlanságában, földöntúli törvényeket nem ismerve, alázatosságában, melynél fogva magát ily óriási feladatra rátermettnek nem tartotta, gyakran szállták meg őt a kétely pillanatai és tartotta magát néha közönséges földi asszonynak s ugyanily értelemben anyának. **Ez volt az ő testi bilincseinek bénító befolyása. Mihelyt azonban az ő szelleme ima és Istenhez való felemelkedés által szabadabbá lett, azonnal teljes tudatában volt ismét az ő rendeltetésének.** S ez a tudat, élénkítve külső jelenségek által, aminők ezen pásztorokéi is voltak, mindinkább megerősödött. Nem kevésbé tisztult mindig jobban az ő szelleme az

általa immár megszült Fiúnak közeli befolyása által és gyorsan érlelődve ezen szellemi nap hatása alatt **lerázta magáról a kételynek azt a kevés, még hozzá tapadt salakját**, hogy teljesen átadhassa magát a maga missziójának.

A 21—24. versekben van elmondva, hogy miként teljesült Jézusban minden a fennálló mózesi törvény szerint, mert ő, miként utóbb maga mondotta: „nem azért jött, hogy romboljon, hanem, hogy építsen”. Szívleljétek meg ezt a példát, ti spiritiszták, akik szíveteken hordva az új tant, a legmagasabb kinyilatkoztatást, eltaszítjátok magatoktól és elhanyagoljátok minden külső szertartását annak az egyháznak, melynek tagjai vagytok. Krisztus megjelölte nekünk születésétől fogva haláláig azt az irányt, melyet követve mindaddig teljesítenünk kell a fennálló törvényt, míg azt egy újabban alkotott törvény fel nem váltotta. Ti világító példakul tartoztok szolgálni azon testvéreiteknek, akik nem fogadták még be a szellemtant, nemcsak igazi szívjóóság, tisztult jellem és meleg felebaráti szeretet tekintetében, de, nehogy megbotránkozást okozzatok, nem szabad elhanyagolnotok a külső keresztyén kötelességeket sem. Miként Krisztus tevé, ellenkezőleg, tartoztok azokat, mint engedelmes fiúk és leányok a szónak szellemi értelmében teljesíteni, ilyenek: a nyilvános Istentisztelet látogatása, az egyházi szentségek felvétele, a megparancsolt vásár- és ünnepnapok megszentelése. Ha elvégzitek ezt szellemben és igazságban, nemcsak gépiesen, anyagiasán, akkor ezzel önmagátokat szentelitek meg és másoknak jó példát adtok. Holott ellenkező esetben - eltekintve attól a kártól, melyet lelketek minden külső formának rögtönös és erőszakos lerázása által talán szenvedhetne - nagy kárt okoznátok az új szellemi tannak azzal a megbotránkozással, melyet még éretlen, jámbor, hívő gyermeklelkékben előidézték, és azzal az előítéllettel, melyet ezen tannal s ennek követőivel szemben bennük felkeltetek. **Ne vágjatok elébe az új, tisztán szellemi egyház lassú, törvényesen fejlődő épületének és ne akarjátok azt lerombolni, mielőtt még egészen össze lett hordva az új épülethez szükséges anyag. Jegyezzétek meg azonban: csak annyira alkalmazkodjatok, amennyire lélekölő pusztaság nélkül, vagy meggyőződéseikkel homlokegyenest ellenkező ceremóniák nélkül arra képesek vagytok.**

25—40. Midőn Jézust a törvény betöltése céljából bevitték a templomba, akkor eljőve Simeon, indítatva a Szentlélektől, s ölébe vette a gyermeket dicsóítva Istent, amiért megengedte neki, hogy még itt a földön megláthassa a világ üdvét. Íme, itt áll ismét előttetek egy tiszta, hívő médium, egy előrehaladott szellem, aki magas szellemektől is kap sokatmondó közleményeket. Isteni sugalmazásoktól vezetve monda Jézusról ez emlékezetes szavakat: „Íme, vettetett ez sokaknak esetekre, és sokaknak feltámadásokra Izraelben, és jegyül, kinek sokan ellene mondanak”. Hogy mit kell ezen szavak alatt érteni, arra már előbb rámutattam, midőn említettem, hogy a Megváltó emberré levésének és működésének központjául rendelt ama szellemcsoportból, mely a zsidó népet képezte, hányan nem feleltek meg eme feladatuknak. **És dacára annak a sok előnynek, melyben az "ószövetség" által történt rendszeres előkészítésben részesültek, mégis botránykővé lett rájuk nézve ez a hitpróba.** Holott azokra nézve, akik híven és törvényesen követték az előirt utat, tehát ugyanazt a próbát az ő szellemi vezetőik iránt táplált vallásos odaadással szerencsésen megállották, földi életeik megkoronázásává, ebből az anyagi próbavilágból való megváltássá lett. Azokból a végzetteljes, valami borús jövőre célzó szavakból, melyeket Simeon (a 35. versben) Máriához intézett, utóbbi úgyszólván bátran következtethetett az elvállalt kötelességek egész terjedelmére s az azokkal járó szenvedésekre. Olyan volt ez reá nézve, mint valami szellemi keresztség, melynek segélyével ő küldetésének teljes öntudatában egészen átengedi magát a maga Istenének. Alárendelve és feláldozva a maga gyarló emberakarát az ő akarátának, örömet elfogadva azt, amit ő rendelt számára, azzal a szándékkal, hogy bármily nehéz legyen is a megpróbáltatás, sohasem fog kételkedni az Ő atyai jóságában, sohasem fogja megbánni a meghozott áldozatot, hogy a szenvedést nemcsak alázatosan, hanem örömet fogja elviselni, felismerve, hogy ezzel áldozatot hoz, mely pedig az igaz, tiszta önzetlen szeretetnek boldogító érzés. Találó példa ez nektek spiritisztáknak, akik befogadtátok az új tant. Vizsgáljátok

meg magatokat, hogy elég erőseknek érzitek-e magatokat arra, hogy örömet és elhatározottan magatokra vegyétek mindazon kötelezettségeket, melyeket reátok ró. Vizsgáljátok meg magatokat, hogy vértézve vagytok-e az ellentmondással, a gúnnyal, a világ felháborodásával szemben, melynek ítélete pedig annyira drága és fontos nektek. Kérdezzétek meg magatokat, hogy érzitek-e magatokban a meggyőződésnek azt az erejét, mellyel mint e tanapostolai ki fogtok tartani mindvégig és fogjátok azt terjeszteni szóval és példával?

Nekünk, az új kinyilatkoztatás hirdetőinek nem kellene álkövetők, akik csak ajkukkal vallják magukat azoknak. Akik a szellemi közlekedést csak mint izgató szert tekintik és gyakorolják kíváncsiságuk kielégítésére, mint érdekes foglalkozást üres óráik kitöltésére. Az ilyeneket mi nem nevezzük szellemieknek, ezeket nem számítjuk ahhoz a kis kiválasztott sereghöz, melyet ezen elnevezés alatt értünk. Az igazi spiritiszta teljes meggyőződéséből az, összes szellemi és anyagi erejével, egész szívvel. Az ilyen egyúttal buzgó előmozdítója mindennek, ami nemes, jó, hasznos. Hűséges fia hazájának, eltűri lelkiismeretesen az általa választott, vagy a sors által számára kijelölt társadalmi állással járó összes fáradalmakat. Szeretetteljes és gondos, saját nagy felelősségének tudatával bíró családapa, anya, férj, hitves, fivér, nővér, leány, fiú, igaz hű barát, keresztény a szó igaz értelmében, annak mintaképe szerint, aki viselője ennek a névnek. Iparkodjatok, dolgozzatok, imádkozzatok, ti szellemiek, hogy ez a mennyei kinyilatkoztatás rátok nézve ne váljék botránykövé, nehogy majd egykor, amidőn sokat fognak követelni tőletek, - minthogy sokat kaptatok is - üres kézzel jelenjete meg az ítélethirdetésre, melyet a ti saját lelkiismeretetek fog elvégezni utolsó földi éltetek fölött! Mialatt Simeon elmondta az ő prófétai szavait, megjelent Anna is, egy jámbor özvegy, az Úrnak egy szolgálatra kész eszköze, kinek feladata volt kihirdetni azt, amit magasabb szellemek sugalmaztak neki. **Ő is részt vesz abban a dicsőében, ő is felismeri a tehetetlen gyermek burka alatt a megjósolt Messiást és kinyilatkoztatja azt, amit látott és felismert, mindazoknak, akik várták Izrael megváltását.** Azoknak, akik hivatva voltak arra, hogy higgyenek, hogy kövessék azt, aki le lett küldve a mennyből, azoknak, akiknek megadatott az értelem és az erő az üdv világosságának felfogásához.

A jelen korban is vannak ilyen, testet öltött szellemek, akik - miként Simeon és Anna - hivatva vannak kijelenteni azt, ami nekik ki lett nyilatkoztatva. Most is létezik egy olyan szellemcsoport, mely különösen van hivatva arra, hogy magába fogadja és terjessze ezeket az igazságokat. Ezek pedig vagytok ti spiritiszták - akár vagytok médiumok, akár nem - mindegyiketeknek megvan a maga határozott feladata, melyet teljesítenie kell. Hányan vannak köztetek olyan szellemek, akik itt éltek már akkor a Krisztus emberré levésének idején, akik hivatva voltak már akkor arra, hogy a nagy Mesternek hívő tanítványai legyenek! Csakhogy nem álltak ők hivatásuk magaslatán, rájuk nézve a megváltás műve botránykövé lett, melybe belebotlottak és elbuktak. Ezek kénytelenek most, miután ismét feltápaszkodtak és keresztülmentek a szellemi átváltozások és próbákkal telt életek acélozó sorozatán, új életet s új erőt nyerve a munkát újból megkezdeni, ugyanazt a próbát újból megállni. Üdv azoknak, akik győzelmesen kerülnek ki belőle!

Ismerjétek fel ebből az örök egységet a végtelen változatosságban. Miként a természetben bizonyos mennyiségű anyagok örökös elváltozásban s örökké új formákban keletkeznek és elenyésznek azért, hogy ismét újat alkossanak. Épp úgy kalandozik a szellem életeken és világokon keresztül megtartva mindig mint magot az őseredeti lényezetet, miként ez kiáradt a teremtő Istenszellemből, mialatt ő számtalan fokokon keresztül teszi meg az utat a büntől való szabadulás, a tisztulás, a haladás felé. Mígnem végül betérnek ezek a milliányi szellemek a sokféleségből és a változatosságból az ő egyéni feladataik, sorsaik és szolgáltatásaik látszólagos ellentétéből az egységnek, a boldog összeolvadásnak örökös összhangjába, mely alapfeltételét képezi a tökéletességnek, az Istenhez való hasonlóságnak, mert akkor már vége minden ellentétnek, minden ellentmondásnak. „A kis gyermek pedig nevedik és erősödik lélekben, és teljesedik bölcsességgel, és az Istennek kegyelme volt őrajta”. Milyen világosan

és érthetően történik itt ismét említés Krisztus magasztosságáról minden előttetek ismert közönséges földi lakók fölött! **Ki szólott valaha egy gyermek bölcsességéről, ahogy lézengnek itt a földön?** Az ő óriás szelleme, kinek itt lent nem érkezett még el az órája, mennyei elragadtatásában nem egyszer távolodott el ezen földi rétegektől, azért, hogy ennek a ti égi bolygótoknak a sorsát, mely az ő védelme alá volt helyezve, Isten intelme szerint vezesse, a Legmagasabbnak parancsolatait hajtsa végre. Csak pillanatnyi villámlások tesznek mintegy tanúságot arról a lángoló szellemről, mely a gyermek-ábrázat mögé rejtőzik.

41-52. Így elérte Jézus tizenkettedik évét, s ekkor látjuk őt először fellépni egy nagyobb körben, ámulatára és csodálkozására nem valami egyszerű, műveletlen embereknek, nem bizony! Akkor, amidőn arról volt szó, hogy a meggyőző szikrát élesíteni kell a szellemekben, akkor ő hallgatóságul a népből a zsidó tudósokat és bölcseket, színtérnek pedig Isten egyházát választotta ki magának. Mindaz, ami ezen versekben foglaltatik, oly világos, hogy magyarázatra nem szorul. **Máriának ama harcára mutatunk itt rá, melyet a maga emberi természete és erre a misszióra kiválasztott, megszentelt lelke között vívott. Kezdetben ő is a gyermeket, a földi embert látta Jézusban, aki látszólag megsértette az irányában fennálló kötelességet. Az első pillanatban ő is ugyanazon fokon állott, melyen József, a nevelőatyja.** De midőn Jézus megszólalt, őt állására és feladatára figyelmeztette, akkor megértette, hogy ő csak eszköze annak a testöltésnek, és hogy az ő szellemének mély alázattal kell meghajolnia ezen természetfölötti Fiú előtt. „Nem tudjátok, hogy azokban kell nekem foglalatosnak lennem, melyek az én atyámnak dolgai”. Elfelejtetted-e, mi célból vállaltam én ezen testöltést? Elfelejtetted-e, hogy én azért jöttem, hogy e világ világossága legyek? Ennek pedig világítania kell az összes nemzedékek részére, úgy a most létezők, mint az ezután érkezők részére? „És az ő anyja mindezeket elméjében tartja vala”. Ismét elért egy fokozatot a megismerésben. Valahányszor valamely igazságot megszívleltek és magatokévá teszték, mindannyiszor ti is elértetek egy ilyen fokozatot a tökéletesedés nagy létráján. Vigyázzatok tehát, hogy Máriához hasonlóan, mindazt, amit helyesnek és igaznak felismertetek, szívetekben is megőriztétek s ez ily módon gyümölcsöket teremjen az örök élet számára.

HARMADIK FEJEZET

1—38. Lőn az Úrnak szava Jánoshoz; érkezett az óra, melyben neki hozzá kellett fognia a tanításhoz és prédikáláshoz s ott találjuk őt ismét abban a pusztában, ahol már évek óta készülődött, távol a világ zajától - megvetve mindent, amit a világ ingerlőszerkezetben és örömeiben nyújtott. Ha valaki, aki nagy reformátori munkát tűzött ki magának, valami nagy dolgot akar létesíteni, akkor a maga ismereteivel, eszméivel, egész egyéniségével alkalmazkodni tartozik ahhoz a korhoz, melyben él, tartozik küzdeni azon gyengeségek és tévedések ellen, melyek legsúlyosabban terhelik azt a korszakot. Már most, megvan minden századnak a maga határozottan előtérbe lépő arckifejezése, melyet a szellemek által megszabott irány ad meg; s ami megfelel annak az iránynak, azt akkor joggal nevezik "korszakúrnak", s az hathatósan nyúlhat bele abba a forgatagba, míg ellenben minden, ami a korszakellenes mőgött elmarad, vagy a korszakellenet megelőzi, tehát időelőtti, bizonyosan eltéveszti a maga célját. **Ama kornak fő jellemvonásai voltak az anyagi érzékek túlsúlya, viharos szenvedélyek, a szellem renyhesége, konok előítéletek. Mi módon lehetne ellene dolgozni ennek a szellemi irányzatnak, mi módon lehetne azt reformálni?** Éppen azoknak a fákknak kellett a fejszével nekimenni, melyek oly buján burjánzó méreggyümölcsöket hoztak. Azzal a pompát kedvelő, kéjelgő, előítéletektől lenyűgözött Izrael népével, s ebben az összes népekkel kellett Jánosnak szembeszállnia, és pedig azokat az erényeket hangoztatva, melyek az ő vétkeik egyenes ellentétei, - épp ezeket a vétkeket korbácsolva, ezeket az előítéleteket megsemmisítve. Így látjuk őt vezeklő szőröcsuhában, megvetve mindent, ami kedvez az érzékeknek, kemény szolgátságba taszítva a testet, alárendelve azt a szellemnek; mint komoly, szigorú intőt, mint küldöttjét a nagy büntető Istennek, kit remegve imádtak ilyennek az ő szövetségben. Ezzel tulajdonkép-

pen zárkövét képezi ő az ószövetségnek, amidőn a szíveket a bűnbánás és megtörés keresztje alá hajtja, míg utóbb azokat Krisztus felvonzza a szeretet által, a szellemi felemelkedés útján Istenhez, az összes emberek Atyjához. „Ő megkészíti az Úrnak útját és egyengeti az Ő ösvényit”, amit szájába adott már Ésaías próféta, megjelölve ezzel az ő misszióját. Ő volt az a földműves, aki megmunkálta a mezőt és húzott abban mély barázdákat, egyúttal kíméletlenül kipusztítva gyökerestül a gazt. Krisztus volt a magvető, aki a saját szavainak szellemi vetését belehelyezte az ilyképp elkészített lélekszántóba, hogy ezek meghozzák az örök élet gyümölcseit. „Minden völgy betöltetik, és minden hegy és halom lenyomatik. És amelyek egyenetlenek, egyenesek lesznek, és a darabos utak tiszták lesznek”. **Ezen szavak épp úgy vonatkoznak egyes szellemekre, akik kénytelenek keresztülmenni ezen átváltási folyamatokon, mint nagyjában az emberi intézményekre, osztályokra és népekre,** melyek egymással harcban állottak és látszólag soha ki nem tölthető örvények által egymástól elválasztva voltak, mely örvényeket azonban a mindent kiegyenlítő, általános testvériséget hirdető keresztény tan van hivatva kitölteni. Igenis "csupa testvérekből" álló egy néppé kellene alakulnia az egész emberiségnek, mely nem ismer előítéleteket, sem áthághatatlan korlátokat, sem egyenlőtlenséget a végtelen sokféleségben.

Hát bizony csaknem kétezer esztendő múlt el azóta, hogy ezen szavak jó vetőmagként lettek elhintve az emberek közé, - s íme hol állnak ezek még?! **Testvériség és egyenlőség alatt anyagi közösséget értenek, a mindent egyesítő szeretet helyett gyűlöletet és viszályt szítanak mindenfelé! E szavak azonban mégsem maradnak kevésbé igazak és valamikor teljesülni fognak. Persze hogy lassan halad a népek nevelése.** Amíg megtett egy lépést, addig nemzedékek keletkeztek és tűntek el; de lépést lépéshez toldva végül mégis csak célhoz vezet. „Minden völgy betöltetik”, azok, akik úgy szellem-erkölcsi, mint földi-művelődési tekintetben hátra vannak, emelkedjenek fel lassankint a keresztény tan civilizáló és fejlesztő befolyása által, lassan haladva mindaddig, míg el nem érték azon szellemek színvonalát, akik előbb hegyekként tornyosultak fölöttük. Egész törzseknek és népeknek, akik még vad, állatias természetállapotban tengődnek, fokról-fokra ki kellene művelődniük felvilágosodott és erkölcsileg érett nemzetekké. Néprétegeknek, akik tudatlanságban, nyomorban, szolgaságban és rabságban sínylődnek, fel kellene szabadulniuk, ezek tanuljanak, dolgozzanak és saját szabad munkájuk révén emelkedjenek fel értelmes, jómódú, becsületes paraszt- és polgári osztályba. Azon tagjai pedig e rétegeknek, akik szellemi adományok és saját vívmányaik tekintetében szegények, fogadják be a világosságot, ezek térjenek vissza folyton, tanulva s egyik feladatot a másik után elvégezve erre a földre, mindaddig, míg ők is a szellemileg gazdagok osztályához fognak tartozni s így megszűnnek majd az értelmesek nagy közösségében a páriák szerepét vinni. Miképpen valamely völgyet lehetetlen egy nap alatt betölteni, ez a munka azonban az alig észrevehető, de folytonos emelkedés által mégis csak létrejön, mint például a víz folyása által okozott szakadatlan lerakódások útján, - épp úgy értendők ezen szavak is, melyek a krisztusi tan útját jelölik meg. Előbb kell a völgyeket betölteni, mielőtt a hegyek lehorodtatnának; előbb el kell érniük az egyes szellemeknek és a néprétegeknek egyetemlegesen bizonyos szellemi színvonalat értelmiségi és erkölcsi műveltség tekintetében, míg csak meg nem értek arra, hogy ők maguk munkás tényezőkké, valóban szabad egyénekké és néposztályokká váljanak.

Képezzétek tehát az egyéneket és a népeket, adjatok nekik világosságot; de az emberszellem rendeltetésének igaz világosságát, ne pedig az irigységből és kapzsiságból táplálkozó anyagelvűségen alapuló hamis felvilágosításnak lidércét, mely körül a jelenkor szociáldemokráciája forog. Előbb érettekké kell válnotok szellem erkölcsi, értelemetikai szempontból, akkor azután küzdjétek ki magatoknak az emberi méltósághoz illő szabadságot és egyenlőséget! De a hegyeket és halmokat is le kell nyomni, az osztályszellemet ki kell irtani, a rang és születés előítéleteinek el kell enyészniük. E föld nagyjai hajoljanak meg az általános testvériségnek, szellemközösségnek, a származás s a cél egyenlőségének gondolatá-

ban. A kereszténység megkezdte az első részt, a népek kiemelkedtek a szellemi és anyagi szolgaságból; műveltség, felvilágosodottság és szabadság kezdenek mindenfelé, különösen pedig némely nemzeteknél felvirágozni és gyümölcsöket teremni. Hogy a haladásnak és a civilizációnak jó vetőmagja közé mennyi gázt szórt a gőgnek, az irigységnek, a kapzsiságnak és a renyhéségnek szelleme! A völgyek azonban mégis kezdenek lassan megtelni, a szellemi áramlat követi a lassú lerakódásnak szakadatlan folyamatát. Néha viharok száguldanak végig a tiszta áron s akkor a hatalmasan odaúsztatott termőföld ismét halmokat képez ott, ahol csak síkság volt tervbe véve. Nos, ezeket a halmokat ismét le kell bontani. Az a hatalmas szintező, az előrehaladó szellemi műveltség lehelete lassankint le fogja süllyeszteni és végül egészen eltüntetni a szellemi betegséganyagoknak ezen kinövéseit.

A hegyek azonban, melyek az emberi gőg származékai, habár a felszabaduló népek hatalmasan tóduló áradatai által az intézményekben és a kasztokban gyökerükig megrendítve, aláásva és részben már össze is omolva, sajnos, még mindig megvannak egyes szellemekben és valósággal kísértetiesen meredeznek a völgyek fölött! Ezek a hegyek pedig: **a gőg, az önzés, a sötétség fénykerülő szelleme, az irigység, a kapzsiság, a materializmus, a hitetlenség, az erkölcstelenség, a meghamisított erkölcs.** A szintezés műve azonban tovább folyik, s amit a kereszténység korábbi fázisa betöltött a völgyekben, azt a későbbi fázis, a spiritizmus van hivatva lehordani a magasságokról, hogy „**egyenessé váljék, ami görbe**”, és sima legyen az út, melyen azután a haladás szélesebb szárnyakon repülhet tova. Míképpen a völgyek betöltésénél történt, amidőn az egyes szellemeknek kellett tisztulva felemelkedniük, azért, hogy a szellemcsoportok, melyek népesedési rétegeket és nemzeteket képeznek, felfelé szállhassanak a szabadság, az önrendelkezés, az értelmiség hierarchiájában - mely foklára távolról sincs még elérve, minthogy ti eddig csak a legelső lépcsőfokokat érték el, - épp úgy kell ugyanazt a módszert követni a hegyeknél. Melyeket le kell hordani, és pedig annál inkább, mert ezek a hegyek, ahogy mi értjük, csak emberi gyengeségeknek és bűnösségnek szellemi kinövésai. **Mert politikai és társadalmi előjogokról itt nem szólunk, minthogy ezek önmaguktól kénytelenek elenyészni, ha az általános műveltségnek és haladásnak áradata elérte a maga színvonalát. A túlvilágról, a szellemvilágból hozzátok érkező hangok felvilágosítanak benneteket e világ horderejéről, valamint arról is, ami azt megelőzte s aminek következnie kell. Ők láthatóvá teszik nektek az itteni földi gazdagságoknak, az e világi hatalomnak és nagyságnak semmiségét. Azáltal, hogy megismertetnek benneteket a testi életek többségéről, s az ezekben elvégzendő vezeklésekről szóló tannal, mely vezeklésen az összes szellemek, tökéletlenségük fokozatához képest Isten igazságosság-törvénye szerint keresztülmenni kénytelenek. És mely vezeklések kell, hogy kiirtsák azt a szíveitekben gyökeredző képzelődést, mintha ti valami kiváltságos lelkek volnátok, akiknek nem szabad összekegyedniük a nép kovászával, hanem jogot nyertek arra, hogy különös tésztából gyúrt, méltóságos testeket kapjanak. Igen, csak higgyétek és borzadjatok meg ti büszkeségei a földnek! Majd meg fogtok győződni ezen tan igazságáról egykor, midőn bezárul csontjaitok fölött a koporsó és ti a túlvilágon hosszas szenvedés után megismeréséhez fogtok jutni annak, hogy utolsó testöltésben földi nagyság szerepében szellemetekre nézve haszontalan volt. És hogy egy legközelebbi testöltésben a legjelentéktelenebb szolga, a legnyomorúságosabb koldus személyében fogtok ismét itt megjeleni, akivel mostani állástokban megvetőleg bántatok, (mintha az egészen más fajtájú lény volna), míg ellenben annak az általatok megvetett páriának a lelke talán a ti dicsőséges, nagy hangzású neveteknek viselője lesz egy újabb testöltésben.**

Igaz, hogy ti látszólagos alázatosságban Isten előtt meghajoltok, néha tüntetőleg térdeltek le a templomban a koldus mellé; de lelketek mélyén mégis csak azt mondjátok büszke öntudattal, amit az a farizeus mondott: „Köszönöm neked, Istenem, hogy nem vagyok olyan, mint ez”. A koldusnak kegyteljes leereszkedéssel nyújtjátok az alamizsnát, de a veletek egyenlő vagy még nagyobb műveltségi fokon álló szegény embert hidegen lefújja-

tok, éreztetvén vele, hogy nem akartok hozzá tartozni, hogy ti magatokat más fajtájúaknak érzitek. Azt a kifogást, melyet részben már egyházi körökből emeltek a tudományos megállapítások ellen, melyek tagadják az emberiségnek egy emberpártól való származását, más részből a reinkarnációról szóló spiritizma tannal szemben is érvényesítik, felhozva, hogy hiszen ilyformán meg kell lazulnia a testvériség, a rokoni szeretet és ragaszkodás kötelékének s azáltal, hogy a túlvilágon nem találunk egymásra, annak meg is kell teljesen szünnie. E tekintetben ti a holt betűhöz tapadtok, s elkerüli figyelmeteket a szellem, pedig csakis ebben van az élet s ez éltet s ez fog okvetlenül a maga tökéletesedési színvonalának elérése után egybeolvadni a szeretettel. Mit is ér az ilyen földanyagi testvériség, az egyenlő földi szülőktől való származás, ha azok a milliónyi nemzedékek, mint azok utódai, szigorúan elválasztott kasztokra oszlottak, és - követve elkülönítési irányzataikat - egymással ellentétes sarkokat képeztek, melyek a testvéri összetartozást már a priori tagadják és kizártnak tartják? **De a spiritizmus által egészen más jelentőséget nyer a testvériségnek és összetartozandóságnak ezen fogalma, mert azáltal, hogy megszűnik az emberiségnek egy ősi emberpártól való egységes leszármazása, megszűnik a test szerinti testvériség is, ellenben a szellemi, mint egy legmagasabb lénytől, az összellemtől származó, annál több erőt nyer.**

Egyidejűleg s egyformán gyermekded-ártatlannak megteremtve egy Atya-szellem által: ez a megteremtés foglalja magában a nagy szellemtestvériséget. Egyidejűleg ugyanazon bűnbeesés által letérve az előírt útról és Isten irgalmából ugyanazon vezeklési helyre telepítve, a tökéletesedés egyetemleges feladatának megoldása céljából; megvilágítva ugyanazon világosság által, mely elvezet az igazság megismeréséhez Jézus Krisztus útján; megváltva ugyanazon áldozatával ennek a Messiásnak, aki miértünk vállalta ezt a missziót, melyben nekünk valamennyiünknek egyetemleges részünk van: **ez tartalmazza a földi emberek nagy testvériségét. Van azonban még egy másik neve is a gőgnek: gőgje a szellemnek, aki tagadja Istent, aki kérdéssé teszi a lélek halhatatlanságát.** Ez ellen a büntetésre méltó gőg ellen, mely híveit többnyire már értelmesebb, előrehaladottabb szellemcsoportokban találja, kell küzdeniük a tiszta szellemeknek általatok, médiumok által, oly módon, hogy éppen ezen tagadók és minden szellemit és istenit megvetők soraiból válogatják ki médiumaikat és eszközeiket. **Lehull a fátyol, eltűnik a rejtelmes gyermekhit, beköszönt a megismerés világossága!** Hajoljatok meg a szemeteknek megnyíló magasabb szellemvilág előtt és hatoljatok bele a ti parányi, az anyagiban gyökeredző lényegiségtek semmiségébe és lássátok meg, mily kicsinyek vagytok ahhoz képest, amit elérnetek kell, de milyen nagyokká lehettek éppen ezen feladatnak elvégzése által, mely részetekre egyetemlegesen ki lett tűzve! Vannak még egyéb hegyek is, melyeket le kell hordani; ezek között említettük az önzést. Nézze meg azokat a különféle túlvilági nyilatkozatokat és ismerje fel a saját tükörképét sok szenvedő szellem nyilatkozataiban, kik mint a világ előtt látszólag becsületes emberek éltek itt, de nem ismerték a legelső parancsolatot, az emberiség iránti szeretetet; akik sohasem küzdöttek a saját hajlamaik ellen. Akik nem tudták, mit tesz az, örömet hozni áldozatot; akik nem ismerték azokat a figyelmeztetéseket, a részvétet, a tevékeny segílyt, mellyel tartoznak embertársaiknak. Bizonyos mértékig majdnem minden ember önző. **Azért szálljon mindenki magába, tanulmányozza azokat a tanításokat, melyeket a szellemek neki adnak, gondolja meg, hogy mi követeltetik tőle a megváltás kiérdemléséhez!** Az egyik hegyet a sötétség szellemének neveztük, aki elitéli minden kutatást, aki a népeket mesterségesen törekszik tudatlanságban tartani, aki meg akarja fosztani a lelket attól a királyi előjogtól, melynél fogva önállóan gondolkodhat, ítélni, saját megismeréshez juthat. Olvassa ez el a maga ítéletét minden sorban, melyet a magasabb szellemek hozzátok intéznek, minden szóban, melyet nektek mondanak, vonuljon félre azon világosság elöl, melyet ők Isten parancsolatára árasztanak! És az ő hívei - hajoljanak meg alázatosan és szűnjenek meg az emberszellemek porkolábjai lenni, mialatt a maguk gőgjében önmaguknak Istenhez hasonló bölcsességet tudajdonítanak. Hajoljanak meg és kezdjenek tanulni, hogy ők is elnyerhessék a világosságot. Irigységnek:

neveztük az egyik hegyet, amely a szellemi és anyagi javak egyenlőtlen felosztásában rejlő látszólagos igazságtalanság fölött bosszankodik. Ez el fog tűnni és kénytelen eltűnni, ha be fogjátok látni, hogy a szellemi javakat csak megerőltetett szellemi munka árán lehet elnyerni. Azok tehát nem képeznek sem kiváltságot, sem meg nem érdemelt ajándékot, hanem sok jól eltöltött életnek gyümölcsét. Ha fel fogjátok ismerni, hogy az anyagi javak, melyek megint egy másik hegyet teremtenek bennetek, a kapzsiságot - önmagatok által választott nehéz próbák. Amelyekkel járó álélvezeteket a megismeréshez jutott szellem épp úgy elveti, mint a színész a tartalom nélküli csecsebecsét, melyet a színpadon a neki kiosztott szerep eljátszásához szükséges rövid időre magára aggatott, azután pedig, mikor elaludtak a lámpák s ő ismét kilép az igazi élet napvilágára, mint értéktelen limlomot félrerak.

Az erkölcstelenség hegyének is el kell lassankint pusztulnia, mihelyt az ember, magasabb közlemények útján meggyőződve a szellemi továbbélésről, lerombolja a hitelenség hegyét és gyökeret vert benne, mint egy, az anyag fölött magasztosán álló lényben, az anyagi semmis voltának gondolata s ő megtanulja ezen érzéki csábítások visszautasítását. Amit a kereszténység nagy vonásokban odavetett, azt kidolgozni és befejezni a második ki nyilatkoztatás van hivatva. A kereszténységnek ki kellett irtania az akkor még kevésbé előrehaladott emberiségnek nagy, szembeszökő bűneit; a spiritizmus van hivatva ártalmatlanná tenni azt az alattomos mérget, melyet a civilizáció és a megfinomult életmód rejt magában, hivatva van legyalulni és kiirtani az eldugott, a műveltség és a finom szokások zománca alatt rejlő hibákat és gyengeségeket, a meghamisított erkölcs hegyét. **„És minden test meglátja az Istennek szabadítását”.** Aki nem került ki tisztán az első tisztulási folyamatból, annak keresztül kell mennie a másodikon. A szórólapát még mindig seprí az Úr szérűjét. Boldog az a búzaszem, mely érettnak találtatott arra, hogy betakaríttassék a csűrbe, hogy átmehessen a szellemi tökéletesedésnek egy újabb fázisába, magasztosán kibontakozván a föld próbáiból.

Odatódult az embertömeg, hogy Jánostól megkereszteltessék. **Mért fogadja őket ilyen kemény szavakkal: „Vipera-kígyóknak nemzetségei, kicsoda mutatta meg néktek, hogy a reátok következő haragot eltávoztatnátok?” Mert azt látta, hogy csak a formának akarnak eleget tenni, anélkül, hogy hozzáférkőznének a szellemhez, mert látta, hogy náluk a megalázkodás és a bűnbánat csak külső jel, míg a gőg és a bűn ott leselkedik a szíveikben.** Látta, hogy ők, mint Ábrahám gyermekei valami előjog érzetétől áthatva járultak a keresztvízhez, a reájuk kiárasztandó kegyelmet, mint valami őket megillető előjogot igényelték. Azért szólt hozzájuk oly szigorúan, oly visszautasító hangon, oly határozottsággal. Ezzel ostorozza ő korának vallási előítéleteit, mikor arra helyezték egész büszkeségüket, hogy ők a „kiválasztott nép”-hez tartoznak; de a gyermeki viszonynak szellemi oldalát, melynek gyökere ott van annak a központnak a magasságában, melyhez szellemileg tartozunk; az erkölcsi missziót, mely épen ebben a korban hárult volna reájuk a kiválasztott népben való születésüknél fogva, és mely által tényleg kiválasztottakká lehettek volna, azt semmibe sem vették!

Hányan járnak el épp így a jelenkor keresztényei közül! Hitük abban az öntudatban gyökeredzik, hogy ők az „egyedül üdvözítő egyház”-hoz tartoznak, reményüket azokba az előnyökbe helyezik, melyeket ezen kiváltságos helyzetüknél fogva, a rendelkezésükre álló kegyeszerék nagy száma által, milyenek a szentségek, a miseáldozatok és búcsúlevelek, könnyű gyakorlatok és tisztán külsőségek által elnyerni hisznek. Azonban a forma összetörik azzal a törékeny eszközzel együtt, mely használta ezt a formát, a szellem pedig, aki ezt túléli, de aki nem működött közre ezeknél a gyakorlatoknál, most üres kézzel lép át az örökkévalóságba és ürességet lát maga körül mindenütt, minthogy a forma, melybe egyedül helyezte üdvösségét, eltörött és oda van. Ezen szavakkal: „Isten íme, kövekből is támaszthat fiaikat Ábrahámnak”, csak a földi leszármazás semmis volta és jelentéktelensége hangsúlyoztatik, amennyiben a mulandó test ugyanazon elemekből áll, mint a por, melyet lábbal tapostok, mint a kő, mely az úton hever. Voltak azonban a hozzá tóduló tömegben igaz

követők is, akik valóban epekedtek szellemi igazság után, akik komolyan törekedtek tisztulni és a bűntől szabadulni. Ezek kérdezték a Keresztelőtől, hogy mit tegyenek ezen megváltás elnyerése céljából; s ő megmondta nekik oly egyszerű, minden ember életpályájához illő szavakkal, melyek bővebb magyarázatra nem szorulnak. Ő prédikálja nekik a szeretetet, az embertársunknak tartozó segélynyújtást, az önzetlenséget és áldozatkészséget, a szigorú becsületességet; tilt minden erőszakot, minden rágalmat, minden engedetlenséget a törvénnyel és a jogszerű többséggel szemben. Ez legyen a ti törvénykönyvetek!

Mit ért János az alatt, hogy „Én jóllehet vízzel keresztellek titeket; de eljő, aki ennél erősebb, az keresztel titeket Szentlélekkel és tőzzel?” **Azt érti alatta, hogy ő csak emberszellem, egy, a Messiásnak alárendelt eszköze Istennek, míg ellenben Krisztus az ő messiási hatalmánál fogva az igazság és az üdv szellemét árasztja mindazokra, akik azt kérik.** Akik munkálkodnak saját megváltásukon, s ezáltal részeseivé lesznek a szellemi keresztiségnek, mely áll megismerésből, erőből, átszellemülésből. Az a megnyilatkozás, mely megtörtént, midőn Jézus forma szerint is - csak hogy nem a holt formában - példát adott és meghajtotta fejét János előtt azért, hogy magát megkereszteltesse, az Isten angyala által intéztetett János médiumhoz, jelezvén neki Krisztus eredetét, János által pedig az embereknek hitpróbájuk megkönnyítése céljából. Manapság is előfordulnak hasonló jelenségek, a legkülönbözőbbek, még sokkal számosabban, mint akkor. Isten hatalmas ébreszti a legváltozatosabb eszközöket, hogy szolgáljanak a szellemeknek arra a célra, hogy ezek az emberekhez értelmi-ségi és fizikai megnyilatkozásokat intézzenek. Így módon nyilvánvalóvá válják mindenkire nézve Krisztus ígérete, s ennél fogva higgyenek, s e hitnek megfelelően éljenek, hogy ennek következményeképpen egykor felébredjenek a világosságban, ahelyett, hogy a sötétségben, bűnbánat és lelkiismereti furdalások között botorkáljanak!

Jézus törzsfája csak azért lett hozzácsatolva az evangéliumi bizonylathoz, hogy megerősítse az "őszövény" jóslatait és bizonyítsa Jézusnak a megígért Messiással való azonosságát. És mégis olyan sokan nem hittek, és sokan azok közül, akik hittek, nem éltek hitük szerint! Azonban az a Legigazságosabb megforgatja a szórólapátot, és csak a tiszta gabona éri el a maga rendeltetését „a pelyvát pedig megégeti megolthatatlan tőzzel!” **Ezen szavakat is anyagiasan fogták fel, mint valóságos tüzlángjait a pokolnak, melyet valamely meghatározott helyen képzeltek. Holott azok szellemi értelme azt az égő fájdalmat jelenti, melyet számtalan, sokféle szenvedések okoznak a szellemeknek, akik a lelkiismereti furdalások, a bűnbánat és a vezeklés izzó kemencéjében kénytelenek végezni tisztulási folyamataikat, melyek a megátalkodott, töredelmetlen szellemeknél örökkévalóságokig tarthatnak, míg csak saját szabad akaratukból le nem rázzák magukról bűneik pelyváját és rálépnek az erény útjára, hogy nehéz önmunkálkodás révén tiszta búzaszemekké váljanak. A tévedések, gyengeségek és bűnök pelyvájának el kell enyésznie, hogy helyet csináljon az igazság, az erény és az igazságosság tiszta, megérett búzaszemének. Ez a ti rendeltetésetek, s ez a ti földeteknek is véges rendeltetése. Rajtatok, minden egyesén és valamennyiteken egyetemlegesen áll, siettetni ezt az időpontot, táp nélkül hagyni ezt a tüzet, hogy elaludjék!**

NEGYEDIK FEJEZET

1-30. MIKÉNT sok más esetben, amidőn Jézus meg akarta magát érttetni ama kor embereivel, hogy általuk megemészthető formában adja be nekik a maga bölcs tanát, úgy ebben az elbeszélésben is a képletes szemléltető formát választotta, mely könnyebben vésődik bele az emlékezetbe és lebilincseli a szellemet a drámai cselekmény által, s ily módon közvetít igazságokat és életszabályokat festői öltözetben. Vajon mindez oly módon játszódott le, ahogy az evangéliumban szó szerint el van mondva? Valóban bűjtölt Jézus negyven napig és megéhezett? Valóban bírt-e a gonosz szellem azzal a hatalommal, hogy kísértőként közelhessék hozzá s őt magával ragadhassa? Ez itt is csak azt a festői öltözetet képezi, melyet Jézus azért választott, hogy az embereknek egy, az ő felfogásuknak megfelelő képletes for-

mában tegyen szemlélfelhetővé egy oly eseményt, mely valamikor tényleg megtörtént s melyből ő győztesen került ki. Ez az esemény maga a hűn maradt elsődöknek története, akik meg lettek kísértve a teremtések lezajlásakor, mely esemény például szolgál nektek arra nézve, hogy miképpen álljatok ellen a kísértésnek s óv a veszély elöl, mely mindenűnne környez benneteket. Jézus mindent példák által akart nektek szemlélfelhetővé tenni, mert a valódi ténykörülmények megértéséhez hiányzanak nektek az összes fogalmak; nyújtott tehát ily példát a kísértés veszélyének esetére is, mert hiszen ő látszólag mint ember járt köztetek.

„Ördög alatt az ellentétes elsődök összességét kell itt érteni, akik, nagy értelmiségük mellett, a gonosznak elemét képviselik a világmindenségben. „Negyven napi böjt” szemlélfeltesse veletek a teremtés pihenésének azt a korszakát, midőn az alkotás, a hűséges elsődök öröme, a hűtlenek elpártolása által meg lett szakítva (amidőn nekik csak menteniük kellett, nehogy minden áldozatul essék a rombolásnak), hogy azután ezen gyászidő letelte után, az ellentét kimerülése után ismét nyugodtan tovább építsenek. **Háromszor lett Jézus megkísértve, és háromszoros bukás által estetek le ti a paradicsomtökből azokra a mély-séges fokozatokra, melyeket most foglaltok el. Hadd magyarázzam ezt meg nektek közelebbről, hogy megtalálhassátok e kép magját.** Már mondtuk nektek a „Szellem, Erő, Anyag ” c. kinyilatkoztatásban, hogy ti gyermekded ártatlan szellemekké lettetek megteremtve, és a második kör napjaira, a paradicsomokra telepítve kellett volna megfutni pályátoakat, hogy épp úgy összekötő kapcsot képezzetek a tiszta elsődszellemek és a bukott démonok között, miképpen például a ti éterikus testetek, melyet idegszellemmel^{2*} is nevezünk, az összekötő kapcsot képezi a szellemi és az anyagi világ között.

A bukott elsődök, akik az ellentétet személyesítik, és feladatukul tűzték ki, mindenűtt viszályt és ellenmondást szítani, először megkísérelték magukkal rántani az örvénybe a hű elsődöket. Megkísérelték ezt ugyanazon csábító eszközök segítségével, melyeknek ők maguk is áldozatul estek: a gög és az engedetlenség felkeltése által, ámítgatva őket azzal az érzéki természettel, melyet ők maguk alkottak és melynek segítségével le akarták vonzani magukhoz a tiszta szellemek seregét, hogy végül az egész magasabb szellemvilágot meganyagiasítsák s ilyképpen tulajdonképpen lényegiségében megsemmisítsék; de a hívek serege ellenállott, miként Jézus az elbeszélés szerint. A gonosz hatalma azonban legyőzve nem volt, az még mindig lesekedett a háttérben. Az anyagi nem csábította el a magas szellemeket, és látva, hogy ez nem használ, megpróbálták felkelteni bennük az engedetlenséget; rá akarták őket venni a természettörvények köréből való kilépésre: hogy hajtsák végre azokon kívül, saját erejükből azt, amit az előirt pályán belül Isten erejével végeztek. Azt akarták, hogy azokat az alkotásokat, melyek mindegyiküknek hatáskörébe lettek utalva, most ragadják ki a nekik előirt ösvényekből és kormányozzák azokat saját önkényes akaratuk szerint. Hogy valami Istenhez hasonlóan járjon el mindegyikük a saját felfogása szerint, kigúnyolva az uralkodó természettörvényeket és felállítva új rendszereket és rendtartásokat, melyek szerint azoknak fennállniuk és elenyészniük kellene. Ezt jelképezi az a kísértés, mely szerint az ördög felvezette Jézust egy hegyre és megmutatván neki e földnek minden országait, monda: „Mindezek tied lesznek, ha leborulsz és imádsz engem”.

Bizony a **Messiás az ő szabad akaratánál fogva fellázadhatott volna a Mindenható ellen, követhette volna az ellentétet, ezt bálványául választhatta volna, miként más bukott angyalok tették, ő azonban így szolt:** „A te Uradat, Istenedet imádjad, és csak Ő neki szolgálj”. Visszautasítja azt az ajánlatot, hogy uralkodóvá legyen a bűn birodalmában, megmarad híven és engedelmesen azon az ösvényen, mely neki ki lett jelölve. Büszke arra, hogy szolgálja lehet az Örökkévalónak, boldog annak tudatában, hogy rendezhet és vezethet a Legmagasabbnak parancsolatai szerint. Most még egyszer megkísérli az ellentét, lerántani magához a tisztát, a törvényest. Fel akarja benne kelteni az ön-túlbecsülés gögjét, hogy ennek

---

² * t.i. lélek

segélyével előidézzon egy csekély, alig észrevehető eltérést az előirt úttól. Bízva abban a szeretetben, melyben Isten őket részesíti, bízva abban a nagyhatalomban, mellyel őket felruházta, használják fel ezt a hatalmat haszontalan célok szolgálatában. Azt a fenséges isteni erőt, mely teremtő és éltető forrásul szolgál, szemfényvesztésre akarta az ellentét felhasználatni! Felvezeti a kísértő Jézust a templom tetejére és mondja neki, hogy vesse le magát onnan csak azért, hogy megmutassa a világnak, mennyire védve van ő anyagi veszélyekkel szemben. Ő azonban azt mondja: „Ne kísértsd a te Uradat, Istenedet”. Le volt tehát szerencsésen küzdve a gögös öntúlbecsülés kísértése is, - és az ellentét, látva, hogy összes kísértései az Isten hívéről eredménytelenül lepattantak, a harcot mint elvesztettet, az erődöt mint bevehetetlent, a magas szellemvilágot mint a maga tökéletességében érinthetetlent - feladta.

Akkor azután elkezdte ugyanazon kísértési műveleteket gyakorolni a gyermeteg paradicsomi szellemeken, és - sajnos - sokan közülük áldozatul estek. Bűnöztek ezek engedetlenség által, gög által és érzékiség által; a kíváncsiság elcsábította, a gög megejtette őket, az érzékiségtől elfajultak. **És most íme ott állnak, mint elfajult angyalok emberi öltözetben a mindenség mélyen lefokozott világaiban! Ezt adja elő nektek abban az egyszerű képben az evangéliumi elbeszélés a világegyetem történetéből; és most már csak azt kell megfontolnunk, hogy minő tanulságot tartalmaz ez részetekre.**

Az anyagi test béklyóiban ennek szükségletei és hajlamai folytán a földi dolgok felé fordultok s ez által a magasabb felé szárnyalásokat meg van bénítva. **A legelső kísértés** tehát, mely az embert naponként és óránként éri, **az anyaggal való harc**. Ez a kísértés módosul a vele szembeszálló ellenállási erő jelleme, műveltségi foka és mértéke szerint. Felléphet az akár durva érzéki izgalmakban, akár földi javak utáni kapzsiságban, ilyenek felhalmozása által nyilvánuló zsugoriságban, avagy a földi röghöz, a birtokhoz, e világ örömeihez, az íny élvezeteihez való ragaszkodásban. Megnyilvánulhat a testi kényelemnek való túlságos átengedésben, tetszvágyban, a test csábjainak fitogtatásában, szóval mind azon csábításokban, melyeket a test, a földi dolgok, az anyagiak reánk gyakorolnak. Ezt jelképezi a "kenyér", mely alatt mint minden testi táplálék jelképe alatt érteni kell mindent, amire szüksége van a testnek. „És megéhezek” így szól az evangélium. A kísértés tehát megvolt. Ő azonban azt mondja, hogy „az ember nemcsak kenyérral él, hanem az Istennek minden igéjével”. Ezzel tehát rámutat a tiszta szellemi élvezetekre, hogy azokat válasszátok kárpótlásul. Midőn pedig úgy szól: „nemcsak kenyérral”, akkor egyúttal megmondja, hogy szükséges és meg van engedve a kenyér is, hogy a földi élvezetek és örömök, az anyagi javak, álljanak azok akár külső birtokból, akár a testnek személyes előnyeiből, a mostani földi élet számára valók, hogy azokat élvezzétek, de észszerűen használjátok is. Mert azt a kenyeret, amit élveztek, meg is kell emészteni és feldolgozni, hogy túlterhelés nélkül képesek legyetek többet élvezni.

Épp így van a földi javakkal is. Hogy azok kárt ne tegyenek bennetek, szükséges, hogy mértékletesen élvezzétek, mint azt a táplálékot, melyre a testnek van szüksége. Főfigyelmetek azonban a munkára legyen irányítva, legyen az akár szellemi, akár testi, célotok legyen szellemi megnemesülés, szellemi fellendülés a földi, az anyagi dolgok fölé. Azokon az anyagi megkísértéseken kívül, melyek magából az ember testi természetéből erednek, körül van az ember véve más kísértésektől is. Az ördög megmutatta Krisztusnak e földnek minden országait és monda: „Neked adom mind ezt a hatalmat, ha te imádandasz engem”. Meglátjátok ebben csábításait a hamis becsvágynak, mely, hogy kielégítést nyerjen, végül leborul és imádja a démont. Mely megszegi az emberséges érzés, a szigorú jogszerűség, az igazság parancsolatait; mely elnémítja az összes nemes érzelmeket, csakhogy elérhesse a maga becsvágyának célját! **Ott van azután az uralomvágy, mely nagyban és kicsinyben egyaránt, a közéletben csak úgy, mint a családban, egész pártokban mint egyesekben érezhetővé lesz: bajt okoz, vizsalyt vet, gyűlöletet ébreszt s ellene dolgozik a haladásnak. Az uralmat kereső becsvágy képezi az emberi társadalom rákfenéjét.** Megtalálható az mindenütt, ahol több ember képez egy testületet, legyen az család, község vagy állam, gyökere ott van az

önzésben, elnyomja és bántja a gyengébbet, csúszik mászik az erős előtt, mérges fullánkját beleviszi a legszegényesebb kunyhóba, forgatja a maga kormánypalcáját az előkelő, nagy világban. Ti hizlaljátok ezt a kígyót kebletekben anélkül, hogy sejténétek annak létezését, mindegyiktek magán hordja azt, el is veti magától - de az ismételten visszatér. Azért tehát vizsgáljátok magatokat, figyeljétek meg cselekedeteiteket, beszédeiteket, gondolataitokat, és ha felfedezitek ezt a kígyót, akkor vessétek el messzire magatoktól, mert az a ti szellemi szívetek véreből táplálkozik, tele és nagyra szívja magát abból, míg azután nem birtok vele többé! „Ha Istennek fia vagy, bocsásd alá innét magadat”. Így szól hozzátok a felfuvalkodott gőg, aki hízelgő színekben festi nektek a saját képetteket, hogy nagyoknak és erőseknek képzéjétek magatokat - holott csak gyenge, bűnös, hibákkal teli emberek vagytok! **Így rohantok neki az összes kísértéseknek, azzal az örülettel, hogy azok elől védve vagytok. Pedig aki sükségtelenül belemegy a veszedelembé, az el is vész abban!** Így azt hiszik a hitetlenek, hogy ha csak az emberi erkölcs szerint élnek, úgy nem szorulnak ők magasabb törvényre; ekként lezuhan a világfi az örvénybe és bízik a saját erejében, melynél fogva ellenállni fog az önmaga által keresett kísértésnek. Ily módon idézi fel könnyelműen vagy folytatja vakmerőn valamely, Isten kegyelméből való uralkodó a háborút, bízva Isten oltalmában, a Tőle kikönyörgött győzelemben. De hogy milyen felelősséget zúdít magára azzal az égbe kiáltó sok vérrel, azt nem gondolja meg! **Nem gondolja meg, hogy akkor, amidőn az ellenség legyőzéséért imádkozik, vétkezik Isten szeretete ellen!** Ne lépjétek a világ elé - mint a farizeus saját erejére támaszkodva - külső jogszerűségeik és hibátlanságtok öntudatával, lekicsinyelve mint veszélyteleneket azokat a szirteket, melyek mindenünnen körülvesznek benneteket. Oh nem! Alázattal, nemcsak a saját erőtkben, hanem Isten segedelmében bízva kerüljétek ki gondosan azokat a szirteket, és - ha mégis úton éritek, úgy óvatosan hajózzátok körül azokat; mert keskeny az út, mely azokon keresztül elvezet az üdvözhöz!

Egy másik neme a gőgnek az, aki mint az „egyedül üdvözítő” egyház gyermeke bizonyos kiváltságos különállást és az ezen egyházra ruházott hatalmat igényli magának. Milyen nagy büntetteket, mennyi bünt követtek el az emberek annak tudatában, hogy az egyháznak hatalma van azokat megbocsátani, hogy a kiszabott könnyű vezeklés tisztára mos, hogy a búcsúlevelek enyhítik a büntetéseket! Oh, milyen vétkes felfogás! Ti, állítólag Isten irgalmára, tényleg azonban ezen egyház bitorolt mindenhatóságára építve, mely pedig annyira különbözik a Krisztus által alapított szellemi birodalomtól! Ezáltal magatok vetitek le magatokat a templom tetejéről az örvénybe, mint ahogyan a démon kísérelte meg a Megváltóval abban a hasonlatban. Hányszor olvastátok ezt az evangéliumot, és nem gondoltátok meg, mennyi szól abból hozzátok az ilyféle bitorlásokra vonatkozólag! Vagy pusztán drámai elbeszélésként fogtátok azt fel, vagy pedig kerestétek a szálkát mások szemében, és nem vettétek észre a gerendát a magatokéban. **De mi megmondjuk nektek, hogy az a háromféle kísértés a legváltozatosabb formában már ezerszer támadott benneteket, mindegyikteket.** Hogy hányszor álltatok ellen, azt képesek vagytok megoldvasni, de hogy hányszor buktatok el, talán anélkül, hogy magatok csak sejtettétek volna, - minthogy nem vesződtetek a szigorú mérlegeléssel és vizsgálódással, - azt nem tudjátok! Azok a nagy bűnök és botlások, melyeket elkövettetek, egykor talán nem fognak oly súllyal a mérleg serpenyőjébe esni, mint a mindennapi apró kihágások, mulasztások és tévedések. Mert amazokat, a szembeszökőket, felismertétek, megbántátok, talán le is vezekeltétek, utóbbiakat azonban, melyeknek száma légió, fel sem ismertétek, pedig mégis csak ezek a csirái ama nagy bűnöknek! Meglátjátok ezeket és korholjátok másokon, anélkül, hogy meggondolnátok, hogy amit ti cselekedtek, ugyanabból a húsból és vérből való, mint az, amit elítéltek; anélkül, hogy megfontolnátok, mely körülmények, viszonyok és kísértések készítették elő és idézték fel ezeket a tetteket.

Minekutána elvégeztettek vala ezek a kísértések, Jézus Szent Léleknek erejével visszatért Galileába. Ereje meg volt acélozva, és mintegy sokszorosítva, aminthogy a test is

megerősödik gyakorlat és ellenállás által. **Mi azonban tudjuk, hogy ezek a kísértések Jézussal s egyáltalában a Messiásokkal egészen más időkben s egészen más méretek és formák szerint történtek meg, hogy tehát akkor, amidőn a pusztáról visszatért a világ zajába, nem ment keresztül tényleg ezeken a kísértéseken, hanem ezt csak jelképileg mutatta be nekik.** Mert azok az összes kísértések, melyeket ez a föld képes nyújtani, Őrá nézve nem voltak kísértések. Minekutána Krisztus szerencsésen és győzedelmesen leküzdötte az összes eredeti szellemi kísértéseket, oly magasságot, az Istennel való összhangnak olyan fokát érte el, hogy teljesen ki kellett volna lépnie a maga természetéből, a maga hajlamaiból, saját egyéniségéből, hogy képes legyen vétkezni. **Mit is jelentenek nektek, megvilágított keresztényeknek, spiritisztáknak azok a kísértések, melyek nagyon mélyen álló anyagi szellemekre nézve még oly hatalmasan csábítók ?** Nektek azok csak undort okoznak - és bizonyára nagy önmegtagadással járna részetekről azoknak engedni. Így történt Krisztussal, aki már oly végtelenül messze előrehaladott volt, hogy a törvénytől való minden eltérés neki ellenszenves és visszataszító volt. Ha tehát úgy látszott, hogy az ő ereje megacélozva s új étellel telítve lett, akkor ez azért volt így, mert Ő abban az időben, távol az emberektől, egészen felszabadította a maga szellemét és a szellembirodalom végtelenségében, a megismerés és erő ősforrásában újból megerősödött, hogy most megkezdhesse a maga misszióját, hogy az üdítő harmatot őserővel és tisztasággal áraszthassa az emberiségre.

Ő bement a zsinagógába s amidőn odanyújtották neki az írástekerceset, megállt annál a helynél, ahol Esaiás próféta magasztos és jelentőségteljes szavakkal ecseteli a Megváltó misszióját és működését, mondván: „Az Úrnak lelke vagyok én rajtam, mivelhogy megkent engemet, azért küldött engem, hogy a szegényeknek az evangéliumot hirdessem, hogy meggyógyítsam a töredelmes szívűeket. Hogy a foglyoknak szabadulást hirdessek, és a vakok szeméinek megnyílásokat, és a megromlottakat szabadon bocsássam. Hogy hirdessem az Úrnak kedves esztendejét”. Midőn azt mondja, „az Úrnak lelke vagyok én rajtam” akkor hangsúlyozza, amit már oly gyakran ismételt, a maga alárendeltségét Istennek, a saját függését Istentől, a teremtetlen Teremtő fölényét őfölötte, a teremtett teremtmény fölött, „ő megkent engemet”. Belém lehelte a Maga szellemét, reám ruházta a hatalmat, ellátott tudománnyal, hogy alapítsam meg az ő országát a reám bízott világon, ahol nekem feladatomban az ő helytartójaként a szónak szellemi értelmében rendezni, kormányozni, ébreszteni és fejleszteni. Vajon miből állott ez a misszió? **Hirdetnie kellett a „szegényeknek” az evangéliumot, elhozni a megváltás édes üzenetét. Ugyan kik ezek a szegények? Mindazok, akik szűkölködnek, akár tudásban, akár hitben, akár megismerésben, vigaszban, szeretetben, vagy akár testi javak hiányában.** Mindezekből állnak azok a szegények, akikre ő első sorban tartozott figyelni, akikről leginkább tartozott gondoskodni. Ezek valamennyien hivatva voltak arra, hogy meghallgassák az új tant, hogy részesüljenek abban a vagyonban s ez által valamikor vagyonos polgáraivá váljanak a megismerés, az igazság és a tökéletesség szellemi országának. A „foglyok”, akik a tudatlanság, az előítéletek, a bűnök béklyóiban sínylődnek, a „vakok”, kiknek hiányzik a megismerés szellemi világossága, részesüljenek mindebben, a megromlottak vagyis megkötöttek szabadon mozgathassák szellemi szárnyaikat, hogy lelkük megkísérelhesse a szellemi szabadság felséges repülését. „Elérkezett az Úr kegyteljes esztendeje:” Megszentelt pillanata a legmagasabb kinyilatkoztatásnak, és beavatása az emberiségnek az ő véges rendeltetésére vonatkozó, előtte mindeddig fel nem tárt titokba. De érkezett ám a megtorlás napja is, az a nap, amelyen el kell tűnnie minden előítéletnek, meg kell szűnnie minden bitorolt kiváltságnak, legyen az akár szellemi, akár anyagi természetű. Az a nap, amelyen a bűn, a tudatlanság, a szellemi renyheség teljes feketeségükben ott kellett, hogy álljanak a hirtelen kiárasztott világosságban, várva a büntetéseket és a bűnhődés iskoláját, melyre rászolgáltak. Míg ellenben a tisztaságnak, az erénynek és az isteni tudománynak a szellemi örökök jutalmára van kilátása. „Ma teljesedett” be ez írás a ti hallástokra” így szól Krisztus az összegyűlt tömegnek. **Ezzel bizonyítja ünnepélyesen a maga azonosságát a megígért Messiás-**

sal, bemutatkozik e világ Megváltójaként. Ezek azonban nem voltak valamennyien kiválasztva arra, hogy részeseivé legyenek ennek az üdvnek, mert nem voltak mindegyiküknek „fülei, hogy halljanak”, nem voltak valamennyien „jóakaratók”, hogy befogadhatták volna a jó vetést; azért tehát nem is volt nekik szánva a világosság, mert ők arra nem voltak még megérve.

Ez az értelmezés képezi alapját a Megváltó azon szavainak, melyek a 25-27. versekben foglaltatnak, **melyek megmagyarázzák, mért nem a saját otthonában művelte a csodákat, mért nem éppen ott hallatta szavát.** Ez alkalmazást nyer a legújabb időre is. Mért van most, a legújabb spiritista korszakban sok mindenféle megengedve, ami némely embert megtéveszt és kételyeket támaszt? Mért nem nyerheti el egyik-másik a médiumi erőt, aki ebben a jelben találná meg a túlnyomó megindokolást? „Sok özvegyek valának Illés idejében az Izrael országában, de azok közül egyhez is nem küldetett Illés, hanem csak a Sidon városbelieknek Szareptájokba, az özvegy asszonyhoz”. Épp így van az új hit világosságával, azokkal az erőkkel, melyek kiárasztatnak az emberekre. Hitpróba az, melyet meg kell állnotok, és hogy azt megállhassátok, arra meg kell érnetek, s elkészülve kell lennetek. **Aki gőgösen, önmagára támaszkodva, szembeszáll az igazsággal, az nem részesül benne;** ellenben aki alázatosan könyörög érte s összes erejével érte küzd, az biztosan el fogja nyerni, mert „aki kér, annak adatik, aki zörget, annak megnyitattik”. De azok, akik a Megváltó szavaitól találva érezték magukat, „bételének mindnyájan haraggal és kiűzék őt a városon kívül, és vívék őtet szinte a hegynek tetejére, melyen az ő városuk építettett vaia, hogy őtet onnét vetnék alá. Ő pedig mikor közöttük általment volna, elméne”.

31-44. Ekképpen bejárta ő az országot, elhozván magával az üdv mindenféle fajtát, a hívőknek megismerést és vigaszt nyújtva, a betegeknek egészséget, és valamennyien hallgatták őt és valamennyien meghajoltak előtte, mert az ő beszédében természetfölötti erő rejlett s az ő akarata a leghatalmasabb gyógyszer volt a föld összes kórságai ellen. **A szenvedőknek még egy másik fajáról is van itt szó, t. i. a megszálltakról. Magát a megszállottságot, melynek több esete van felemlítve Jézus életében, az emberek mindig és mindinkább kételkedve fogadták. Pedig higgyétek el, kulcsát képezi az sok talányszerű szenvedésnek,** melyet akár mint természeti, akár mint szellemi betegséget a divatos módszerek szerint eredménytelenül gyógyítanak és kezelnek. Ha egyáltalában elismeritek a szellemek befolyását a testben lévőkre és ha továbbá elismeritek, hogy jó szellemek jótékony befolyást képesek gyakorolni az emberekre, akkor nem csodálkozhattok azon, hogy gonosz, bosszúálló szellemek hasonlóképpen törekszenek érvényesíteni befolyásukat, még pedig káros módon, különösen azokra, akik velük a szellemvilágban, vagy valamely előző testöltésben ellenségeskedtek, vagy őket bármily módon károsították.

Minél inkább felemelkedtek, szellemileg és erkölcsileg művelődtek, annál kevésbé fognak hozzátok férközhetni az ily tisztátlan befolyások, minthogy akkor környeznek és védnek benneteket a jó szellemek, és a saját szellemetek is az erény felé törekedvén, tiszteletet és félelmet kelt a gonoszokban s azokat távol tartja tőletek. Imádkozzatok azonban szakadatlanul, önmagatokért, kedveseitekért, s az összes emberek- és szellemekért, mi által elnyomjátok és távol tartjátok az esetleges rossz befolyásokat, és magatokhoz vonzzátok a magas és jó befolyásokat. Az evangélium sok helyén világosan megmondja, hogy miként kell elbánnotok az ilyen, gonosz befolyás alá jutott emberekkel. Törekedjetez erkölcsileg éreztetni felsőbbiségeteket, imádkozzatok és kíséreljétek meg hatni a delejes erővel. Törekedjetez a minden emberben szunnyadó gyógyerőket magatokban ébresztetni, tevékenységre szólítani és gyakorolni. Sok jót művelhettek ezzel s értékes részecskével járulhattok hozzá az emberi nyomor enyhítéséhez, ami ezerszeres gyümölcsöket hozand nektek is, másoknak is.

Hogy mért tiltja meg Jézus (a 41. versben) a gonosz szellemnek, hogy őt „Isten fiának” nevezze, annak az a magyarázata, hogy az emberek nem voltak még érettek arra, hogy megértsék az egész összefüggést Krisztus missiója és lényegisége között. Azért nem engedte

a fátyolt oly hirtelen szellőztetni, nehogy az emberek egyes igazságokat nagyon is kirívó vagy kító fény által megvilágítva (és ily ellentétes szellemek által eltorzítva és elcsúfítva) tapasztaljanak, mi által félrevezetve s elámulva lennének; A világosságnak lassankint kell kiáradnia, mindenkire a saját tehetségéhez mérten. S amidőn ily módon járkált közöttük üdvöt nyújtva és világosságot árasztva, akkor nem akarták őt elereszteni, ő pedig monda: „Egyéb városoknak is kell nékem hirdetnem az Istennek országát, azért bocsáttattam”. Valamennyinek szánta ő a világosságot, az egész föld az ő hatáskörébe tartozott, mindenüvé kellett volna az igazságnak behatolnia, lassankint egy világszerte népet, egy szép szellemcsaládot, egy nyájat képeznie, melynek hivatása lett volna, szolgálni Istennek igazságban és végrehajtani a Krisztus-tan gyakorlati alkalmazását! Messze van még ez a mű a befejezéstől, de iparkodjék mindenki a maga homokszemével hozzájárulni az épülethez, törekedjék mindenki szóval és példával, tanítással és tettel e téren is követni a Megváltót és működni mint az ő, bár legkisebb apostola az ő országának elterjesztésén!

ÖTÖDIK FEJEZET

1-11. Ezen versekben két ténykörülmeny foglaltatik, melyekre, mint magyarázatra szorulókra, figyelmet kell fordítanunk. **Első az a csodálatos halfogás, a második pedig Simonnak és társainak elhivatása azzal az ígérettel: „ne félj, ennek utána embereket fogsz”.** Ez a halfogás azon jelenségek osztályába tartozik, melyeket csodáknak tartanak, melyek azonban csak anyagi testekre gyakorolt szellemi erők hatásai, melyek folyton mindinkább érthetőkké, sőt mindennaposokká kell, hogy váljanak. Ha valamely alvajáró országokat és tengereket könnyedén átrepülni és világosan észrevenni képes, hogy mi történik abban a pillanatban valamely megjelölt helyen, sőt ha az olvasni képes múltat és jövőt, s az ő számára az általa megfigyelt ember legbensőbb gondolatai sem képeznek talányt. Ha szellemi szemével belehatol az emberi test kifürkészhetetlen mélységeibe, s ott felfedezi a betegségeket s ezek okait, mennyivel könnyebb megérteni azt a ténykörülmenyt, mely szerint Jézus a maga magas szellemi látásával képes volt keresztülhatolni a tenger hullámain, hogy felfedezze azt a helyet, ahol a halak fel vannak halmozva. **Holott ezen helyek a halászokra nézve, akik ezzel a szellemi képességgel még nem bírtak, ismeretlenek maradtak!** Ezen kívül az őt környező fluidok oly erőteljesek és hajlékonyak voltak, hogy az ő akarata mintegy megigézőleg volt képes hatni a halakra, mi által ezek, mintha delejtű által vonzatnának, tömegesen gyűltek össze azon a bizonyos helyen, ahol őket a hálók csakhamar összefogták.

Minél inkább fogjátok működtetni a bennetek szunnyadó delejes és médiumi képességeket, annál több olyan jelenség fog napfényre kerülni, melyek most még rejtélyeseknek és megfoghatatlanoknak látszanak nektek, de melyeket ha azokat kikutattátok, ti is természeteseknek találni és különféle gyógyítási és használati célokra alkalmazni fogtok. Ne tagadjátok folyton feltétlen bizonyossággal azt, amit még ki nem próbáltatok s így még meg sem ismeretek. A ti napjaitok találmányait, melyek most minden gyermek előtt természetesek és mindennaposak, rövid idővel ezelőtt még épp olyan lehetetlenségeknek tartották, s ezek nagyon is alkalmasak arra, hogy nagyobb óvatosságra intsenek benneteket előzetes ítéleteitek tekintetében. Azért vizsgáljátok meg mindent, mielőtt elvetitek, és ne vessetek el semmit, míg megcáfolhatatlan bizonyítékok útján semmisnek nem bizonyult, - mert nem egy dolog sokáig fog még rejtély maradni szellemerőitek gyakorlásának szolgálatában; de ami megmagyarázva nincs, azt nem kell azért mint megmagyarázhatatlant elvetni.

A második, magyarázatra szoruló pont az, amidőn a Megváltó Simonhoz intézi azon szavakat, melyek neki megadják a szellemi hivatására vonatkozó magasabb felavatást. Megilletődve, meglepve, elkápráztatva a nekik érthetetlen jelenség által, alázattal hajolnak meg Simon és az ő barátai az előtt a Nagy, Hatalmas előtt, aki képes volt ily, nekik érthetetlen jelenséget előidézni. De ez a csodálkozás egyúttal felkelti a bennük szunnyadó szellemi képességeket, a Megváltó ébresztő befolyása átszellemesítőleg hat rájuk, és felkelti

bennük annak a megismerését, hogy Kit látnak maguk előtt, és hogy ők mily mélyen állnak mint szolgák ezen Úr alatt. Mély alázattal borul Simon a Megváltó lábai elé és szól: „Eredj el éntőlem; mert én bűnös ember vagyok, Uram!” Jézus azonban megvigasztalta őt, s elhívja az ő alacsony, szegényes hivatásától, melyben született és felnőtt, hogy magasabb, szellemi feladatot bízson reá, mely utóbb képesíti őt arra, hogy Krisztus helytartója legyen a földön. **Az apostolok szellemei testöltésük előtt felismerve saját kicsinységüket szemben a Megváltóval, akinek szolgálatára ki lettek választva s aki önmaga részére is a testöltésben alacsony rangot vett fel, szintén ilyent választottak, a szegény halásztét.** Mert ők is, miként az ő Mesterük, a világnál gondolkodás tárgyát kellett, hogy képezzék arra nézve, hogy honnan vették ezek a szegény, egyszerű, teljesen tanulatlan emberek azt az emberfölötti bölcsességet és erőt, melynek segítségével képesek voltak elvégezni ily óriási feladatot.

„Azonban az utolsók váljanak elsőkké”, és a gyermekded alázatosnak megnyilatkozik az Úr, míg ellenben a gőgös elől, a saját erejére támaszkodó elől elzárkózik. Elhívta tehát őket a Megváltó a maga szolgálatára, a felséges apostoli hivatalra, s ők örömet követték őt, hátrahagyva mindent, szakítva egész múltjukkal, hogy szegényen és tekintély nélkül, úgy mint előbb, de most üldözve és kigúnyolva kezdjék meg a nekik előirt feladatot. Hányszor szól hozzátok is egy hang felülről; **hányszor int benneteket saját lelkiismeretetek s a melletek rendelt védőszellem szava, hogy valamely cselekedetet végezzetek, valami lomha, haszontalan életmódtól tartózkodjatok, valamely bűnt kerüljete.** Hányszor zörget valami a ti meggyőződéseteknek, szóval, valami könyvvel, példával, figyelmeztetve benneteket, hogy vizsgáljátok és fontoljátok meg, vajon a helyes úton vagytok-e. Hogy nem csalódás és örület-e a ti hitetek, hogy a ti hitetlenségtek valóban igazság és megismerés-e? De ti nem halljátok meg ezt a hangot, erősen elzárjátok ajtótokat a zörgető elől, támaszkodva büszke tudatotokra, nektek csalahatatlannak látszó értelmiségekre!

„A kétely azonban, monda egyik testvérték, kezdete a haladásnak”. **Ne engedjétek tehát a néha bennetek támadó kételyt se hasztalanul zörgetni értelmiségeteken, hanem vizsgáljatok és fontoljatok. De ne annak büszke tudatában, amire képesek vagytok, s amit el is végeztetek, hanem alázatos tudatában annak, amire nem vagytok képesek, és annak a soknak, amit el nem végeztetek.** Akkor ez a kétely is áldás lesz számotokra, melyből nem fog hiányozni az isteni megvilágítás segélye sem, aminthogy az nem tagadatik meg senkitől, aki jóakarátú. Vizsgálja meg tehát ki-ki magát, hogy mi lehet az ő tulajdonképpeni hivatása, feladata; hogy mi az igaz hit, az igaz megismerés, az igaz tudomány. És ha felismerte a helyeset, akkor ne sajnáljon semmiféle áldozatot, álljon az akár anyagi javak és viszonyok vagy az őt kínzó lelkiismereti furdalások feláldozásából, vagy az önszeretet feladásából. Korábbi tévedés beismeréséből, avagy elismeréséből annak, hogy egy Isten trónol fölötte, hogy őt egy túlvilág várja, hogy bűnös ember ő, aki itt él a földön azért, hogy vezekeljen, tanuljon és dolgozzék, minek következményeképpen egykoron mint szabad, megváltott szellem a neki kölcsönzött pompás erők teljes birtokában élvezni is fogja a maga munkájának gyümölcseit. „Ők mindeneket elhagyván, követék őtet”. Ezen szavak szolgáljanak nektek zsinórmértékül. Amit helyesnek és jónak felismertetek, azt cselekedjétek, sohase mérlegeljétek az áldozatokat, melyekbe az kerül, hanem fogadjátok magatokénak ezt a gondolatot; de **ne mondjátok: „A cél szentesíti az eszközt”, hanem: „A cél kártalanít minden áldozatért, melyet eszközképpen hoztatok”.** Szívleljétek ezt meg, és ha átviszitek ezt az elméletet a gyakorlatba, akkor a ti mértéketek magas és szellemi lesz, akkor a ti szívetek fel fog tárulni felebarátaitok számára, akkor ti érzéketlenebbek lesztek e föld sorscsapásaival szemben, s akkor majd elkezd világitani az igazság, - holott az annyiszor el lett homályosítva s elnyomva önös hiúság által! - s általatok fog világitani az összes embereknek.

12—26. Nem akarunk sokáig foglalkozni **Krisztus gyógyításainak magyarázásával**, minthogy sok van még azokban, amit felfogni még nem vagytok képesek, amennyiben tapasztalataitok és tudományotok annyira még nem fejlődtek. Ti csak akkor következtethettek

helyesen, ha mondjátok: Ha delejességgel egyáltalában lehetséges gyógyítani; ha nemcsak ezen a téren, hanem az emberi gondolkozás és emberi tudomány minden mezején naponként látunk új jelenségeket, melyek haladást jelentenek, újat, ismeretlent hoznak felszínre, akkor könnyű elhinni azt, hogy ily rögtönös, csodálatos gyógyítások lehetségesek. Ha százszorosítva képzeljük el Krisztusban ezt a szellemdelejes erőt, melynek működését a durva anyagi érzéki test bénító bilincsei nem korlátozzák.

Jézus, aki Istentől nyerte a föld fölötti hatalmat, Jézus, kire nézve az emberi tudomány rejtélyei világos, egyszerű sarkigazságok voltak - Jézus megérinti a béplokost, aki élő hittel járul eléje, és szól: „Tisztulj meg”, - s íme nyomban eltűnik az a borzasztó betegség, mely azt szégyenteljesen elválasztotta embertársainak közösségétől és gyógyultan áll ott az ámuló közönség előtt. **Nem volt az természetellenes folyamat, mely itt lejátszódott, csak a gyógyszere volt ismeretlen.** Jézus végig nézte a beteg szervezetét, meglátta, milyen anyagok szükségesek ahhoz, hogy a betegséget okozó mérgeket ártalmatlanokká tegyék. Ezeket az anyagokat, melyek megfelelő fokozatokban a földet környező légrétegekben szintén megvannak, - mert hisz minden ugyanazon, csekély számú őszanyagokból képződött, - tudta ő szellemdelejes befolyásával kellő mértékben s a szükséges összetételekben a betegre irányítani. Ezek a fluidfokozatok, az ő hatalmas akarata által a betegség fészkeire vezetve, áthatották a beteg egész szervezetét s így rögtönös volt a hatás, holott ugyanezen szerek anyagi formában alkalmazva előbb feloldandók és a test által felszívandók lettek volna. Ez a béplokosság, éppúgy mint az összes betegségek, következménye volt a bűnnek, megsértése a természettörvénynek. A betegben megelevenedett hit mély vezeklő bánatot ébresztett benne, és Isten irgalma túltett az igazságosságon és megrövidítette az ő büntetésének tartamát, átváltoztatva a vezeklést egy könnyebben elviselhető módra. Krisztus - mint Isten meghatalmazottja - felszabadította a szerencsétlent kínja alól, hogy elszólítsa őt a szellemi megtisztulás, a szellemi megismerés és szellemi haladás feladatához, mi által más módon végezhetette el vezeklését, és jóvátehetette azt, amit vétkezett.

Látunk itt még egy második beteget is közeledni a Megváltóhoz, ámbátor ezenkívül is sokakat gyógyított meg, akiről külön említés téve nincs. Mért mondja Jézus a gutaütött emberhez: „Megbocsáttattak neked a te bűneid” és nem, mint egyéb betegekhez: „Akarom, gyógyulj meg?” Tette ezt azért, hogy felismertesse az emberekkel, miszerint a föld összes fájdalmai és szenvedései csak korábbi eltévelyedéseknek természetes következményei. Melyeket nem valami kemény úr küld rájuk, hanem a szerető Atya, a változhatatlan igazságosságtörvény szerint, ha önkényt alávetik magukat a szenvedések ezen törvényének, aki azonban örömet megbocsát, ha ismét a helyes útra térnek és szenvedéseik okát eltávolítják. **Ezenkívül Jézus mindig ki akarta emelni a maga szellemi hivatását, nehogy azt a látszatot keltse, mintha ő csak valami anyagiás gyógyművész lenne, kinek főfeladata a betegek meggyógyítása. Azzal a szavával: „Megbocsáttattak neked a te bűneid” üdvös tant nyújt az embereknek** arra nézve, hogy miként helyezék föléje a lélek betegségeit, szellemük eltévelyedéseit, mint okot a múló testi szenvedéseknek mint következményeknek. Szavainak hatása nem maradt el. Akik csodálkozva bár, de mégis nyugodtan szemlélték a gutaütött gyógyítását, esztelenségükben most morogtak Jézus önhitsége fölött, mellyel „megbocsátotta a bűnöket”, mert éppen nem ismerték őt, nem tudták, kicsoda ő; szerintük ő ember volt, mint bárki, hiányzott nekik Krisztus lényegiségének megértése, mint manapság is sok embernek. **Ahol szükség volt arra, hogy az emberek őt megértsék, ott Krisztus sohasem mulasztotta el bizonyítékát szolgáltatni az ő földfölötti erejének és küldetésének.** Így történt a jelen esetben is, midőn előrebocsátotta a bűnök megbocsátását, s ezt azután megerősítette a gyógyíthatatlannak tartott beteg meggyógyításával. Maga a gyógyítás ugyanazon módon történt, mint a béplokosnál. A vér beszivárgó tiszta fluidok által meg lett javítva, petyhüdt, benuult izmok újra lettek élesztve, a betegségi anyag hatalmas fluidfokozatok behatolása által közömbösítve s eltávolítva. Csak a szellemtan, vagyis a szellemiről szóló tan képes helyesen

megmagyarázni a Megváltó szavainak és tetteinek jelentését és megmutatni azoknak mély értelmét; holott az egyház dogmatikus álláspontjából, mely elveti az anyagi létek többségét s az azokban való vezekléseket, - azok örökké érthetetlenek maradnak.

Ha feltesszük is, hogy ez a gutaütött mostani életében elkövetett bűnök következtében szenvedett, azért mégis fel kell ismernünk, hogy tekintettel arra, miszerint Krisztus minden egyes esetben az utóvilág részére működött (bizonyítéka ennek, hogy az ehhez szükséges dolgokat az evangélisták által feljegyeztette), nem tarthatott szem előtt egy különös esetet. Hanem szavai az emberiségre általánosságban alkalmazandók, úgy, hogy ez az eset magában foglalja a létek többségének indokolását; minthogy ugyanis itt a földi életben oly gyakran látunk szenvedni embereket, kiknél mostani életmódjában képtelenek vagyunk felfedezni Isten ilyen szigorának legcsekélyebb okát, míg ellenben a bűn boldogan és egészségesen terpeszkedik előttünk. A megtorlás napja azonban nem fog elmaradni - sem az egyik, sem a másik részére. Vonjátok le ezen versekből azt a tanulságot, hogy ti is, miként a ti Mesterték Jézus, áldást árasztva járjatok felebarátaitok között. Akiben gyógyerők vannak, az ne mulassza el azokat embertársai javára használni. Aki anyagi javak fölött rendelkezik, az ossza meg azokat a szűkölködőkkel, s aki gyűjtött szellemi tudást és tapasztalást, az értékesítse ezeket közcélokra. Semmit se tegyetek csupán magatokért, tartsátok mindig szem előtt az emberiséget - akár töredékeiben, akár nagy egészében. Mert aki csak önmagára gondol, önmagáért érez és dolgozik, az önző, és mértani arányokban távolodik el attól a céltól, melyet megközelíteni akar. Dicsőítették az Istent és beteltek félelemmel mondván: „Bizony reménységünk kívül való dolgokat láttunk ma!” Dicsőítsétek ti is Istent, ha előrehaladott a tudomány, s egy lépéssel újat, hasznosat hozott felszínre. Dicsőítsétek Istent, ha megadatott nektek valamit elvégezhetni, vagy ha rajtatok ment végbe valami. Mert mindaz ajándéka a Teremtő szeretetnek, aki lerakta hozzá a csirát, s azt a maga hatalmas akaratával megtermékenyítve kifejlődéshez vezette. Törekedjétek ti is felemelkedni Krisztushoz, aki e példákat szolgáltatta nektek, imádkozzatok buzgón, úgy, ahogy nála tapasztaltátok, mert az imában acélozó erő van, amennyiben hozzátok vonzza a jó szellemeket és távol tartja tőletek az alacsonyakat. Imádkozzatok tehát teljes szívből, teljes lélekből; de imádkozzatok gyakorlatilag is a tett által, az emberiség javáért való erőteljes működés által.

27-39. Ezek után Jézus kiméne és látta egy Lévi nevű publikánust, ki az adószedő helyen ül vala, és monda néki: „Kövess engemet”. És az mindenekét elhagyván, felkele és követé őtet. A Megváltó egyenesen az emberek között ment el s ahol megpillantotta azokat a bizonyos és hivatott szellemeket, ott kiválasztotta őket a maga szolgálatára, az emberiség szolgálatára. **Boldog, aki készséggel követve ezt a hangot megfelelt a maga feladatának!** Elmondtuk már egy korábbi fejezetben Jánosra vonatkozólag, hogy az ő feladata volt, az évszázadhoz való korszerű alkalmazkodás céljából épp azon előítéletek ellen harcolni, azon gyengeségeket ostorozni, melyek legzavaróbban akadályozták annak haladását. Amit János előkészített, azt kellett Jézusnak betöltenie: szintezve, kiegyenlítve, emezeket felemelve, amazokat magaslatukról letaszítva. Ebben keresendő oka annak, hogy mért éppen a társadalom legalsó rétegeiben, a nép kitalasztottjai és megvetettjei között találta meg az apostolokat és a tanítványokat, akik kénytelenek voltak a bennük lappangó hibákat magas erkölcs és szellemi emelkedés segélyével tisztára mosni, hogy saját erejükből és Isten hatalmas segélyével fejlődhessenek olyan szellemi nagyságokká, akik túléltek évszázadokat.

Krisztus nekiment a fejszével mindazon fáknak, melyek rossz gyümölcsöket hoznak vala, és a legbujábbak. Tehát ennek a kérlelhetetlen fejszének első sorban áldozatul esők között volt a szűkkeblű kasztszellem, az önszeretettől duzzadó gőg, mely külsőségekben akarja kifejezésre juttatni a maga értékét s a maga kiváltságos állásának érzetében szívtelenül dobja a követ másokra. Akik ha nem is olyanok, aminőnek magát amaz képzele, de akik mégis csendben műveltek némely jót és kerültek el nem egy rosszat, ami legalább is egyenlővé teszi őket amazzal a naggyal és úgynevezett bölcssel. Egy publikánust elhívott

Jézus tanítványnak s „ő elhagyván mindent, követé őt”. Vajon ugyanezt cselekedte volna-e a büszke farizeus, a bölcs írástudó? Vajon, ha ezeknek szólt volna a meghívás, elhagyták volna-e ők is összes anyagi javaikat, hivatalaikat és méltóságukat, hogy rálépjenek az alázatos-ság ösvényére, annak az ösvényére, aki maga monda: „Az én országom nem e világból való”. Lévi szívének örömeiben, abban a boldogító tudatban, hogy ki lett emelve a maga alacsony-ságából és bűnösségéből, és magas szellemi missióra lett méltónak találva, meghívja társait és barátait annak a Mesternek tiszteletére rendezendő lakomához, aki hozzá közelgett.

Ugyan hányan szégyenkeztek volna korábbi társaik miatt, hányan emelkedtek volna gőgösen azok fölé, önmagukat most már sokkal magasabbaknak és jobbaknak tartva emezeknél, akikkel való minden közösséget büszke képzelődésükben kerülnének! Lévi azonban jó volt, alázatos és jóakarátú, s ezért lett elhíva. Mert Isten szereti az alázatosokat, akik jóakarátúak, s eltakar ezeknél szeretetének és irgalmának köpenyével sok hibát és fogyatékos-ságot, ha az illetők ezeket igaz megbánással siratják, becsületes akarattal leküzdik. És Krisztus méltányolja ezt a jóakaratot, ezt a jó indulatot, a felfuvalkodottságnak ezt a hiányát - s innen van, hogy meglátjuk őt, a tisztát, a nagyot egy asztalnál ülve publikánusokkal és bűnösökkel látszólagos közösségben. Krisztus azonban ezzel nemcsak ama kor uralkodó előítéletének azt a tévedését akarta szemléltethetővé tenni, mely ezeket az embereket a nép söp-redekévé, megvetettekké bélyegezte; óh nem! Krisztus ezen cselekedetével a dolognak egy másik oldalát is megmutatja. Megmutatja azoknak, akik magukat hibátlanoknak és tiszteletre méltóknak tartják e földön, hogy az igaz erényben van annyi erő, hogy elbírja a bűnnel való érintkezést, és hogy a jó szó a legpusztább szántóban is képes gyümölcsöket teremni, **és hogy szeretetteljes részvét gyakran nagyobb hatalmat képes gyakorolni elvadult kedélyek fölött, mint a hideg szigor, melyből hiányzik az igaz felebaráti szeretet.**

Kutassatok csak saját szíveitekben és megtaláljátok majd az ezen versekből magatokra nézve levonható tanulságot, amidőn ti is farizeus módra elfordultok azoknak közösségétől, akik fölött magasan állóknak képzelitek magatokat, megsebezve őket a ti hideg megvetésetek és büszke felfuvalkodottságotok által. Akiket ti száműztök erkölcsük, nézeteik, hitük miatt; kiket ti - szigorú hitűek (orthodoxok) - „eretnekek”-nek neveztek és tőlük undorral elfordultok! Jézus pedig azoknak, akik szemére hányták a publikánusokkal való közösséget, válaszolta: „Nem jöttem az egészségesekért, hanem a betegekért”. Ugyanezt mondhatjátok ti spiritiszták is az olyan eltévelyedetteknek, akik keresztezik a ti útjaitokat. De ne mondjátok ám felfuvalkodva, mintha ti mint fölöttük állók erkölcsöt prédikálnátok nekik, hanem úgy, mint velük egyenlő rangúak, s akik csakis igazi szellemi fölényetekkel kívántok hatást elérni: példátokkal, melyet fitogtatás nélkül mutassatok, olyan szavakkal, melyek ne sebezzenek, hanem vigasztaljanak. **Ez az a tan, melyet e versekben adott nektek a Megváltó - Ő, aki a szónak legnemesebb értelmében kozmopolita és demokrata!**

Ezen fejezetnek utolsó hét versét az Egyház böjtparancsolatának tekintették; hadd magyarázzuk meg azokat nektek szellemileg. Az ószövetség vallása formákon alapult, melyek, mint ama kor embereinek szenvedélyeire nézve szükséges fékek, hasznosak és üdvösek voltak. Holott a Krisztus szellemi tanát tekintve nagyon is anyagiasak, tehát teljesen éretlenek. Ezekhez tartozott a böjt is, melynek, miként sok más parancsolatnak is higiénikus célja volt, s arra szolgált, hogy enyhítse azt, az éghajlat, s ezen fajok testi szervezete által előidé-zett, anyagias-érzéki irányzatot. A lényeges különbség az új- és az ószövetség között abban csúcsosodik ki, hogy a Krisztus-parancsolat ennek teljesítését a hívők szabad akaratára bizza, és nem rendeli alá, mint előbb, az egyházi kényszernek, minthogy a kikényszerített teljesítés kizárja az érdemet. **E szerint a Krisztus-parancsolat célzata volt: kényszer nélkül, szabad akaratból alárendelni az érzéki természetet a szellem eszményi nemesbülésének, miáltal ez a test kormányzásához szükséges nagyobb hatalomra tesz szert.** Az előirt böjtnek meg kell szűnnie épp úgy, mint mindennek, ami pusztta formaság, önkénytelen, át nem érzett en-gesztelő áldozat volt. A szellem van hivatva szabad akaraterővel, önként, korlátok közé szorí-

tani a vágyakozó testet, lefokozni annak kívánságait s azt okos lemondásra szoktatni. A farizeusok kérdőre vonták ezen pontra vonatkozólag Jézust, szemére hányván neki is, meg a tanítványainak is ezt a megszegését a mózesi törvénynek, mire ő válaszolt nekik ezzel az ismert képlettel: „Az Urnak kegyteljes esztendeje” megjelent. Elérkezett a megígért Megváltó és vele együtt az édes üzenet a mi szellemünk tökéletesedésének lehetőségére. Ezzel kapcsolatban fennmaradására nézve, levetése után ennek az időleges testnek, mely egy arasznyi időre ruhául és eszközül szolgált nekünk. A böjt tehát, melyet akkor gyász jelének tekintettek - ellentétben az ő dőzsölő lakomáikkal - nem volt már helyén való. Az emberiség kilépett a gyermekkorból s a szigorú mentorra nem volt már szükség, nem is lett volna már ennek haszna, mert most már önmaguktól tartoztak engedelmeskedni a lelkiismeret parancsolatának, mely az ész szavát képviseli, mely az igaz erkölcs fogalmát tartalmazza, - tartoztak tehát önfegyelmezési gyakorlatni.

„Az idő” alatt pedig, melyet Jézus kilátásba helyez, amidőn elvételik a tanítványoktól a vőlegény s amidőn ők is böjtölni fognak, nem azt az időt kell érteni, amikor Krisztus az ő testi halála után elhagyja ezt a világot, miként az Egyház ezt értelmezi. Nem, mert hisz az ő szelleme velünk van örök időkre és működik ugyanazzal a teljhatalommal, ugyanazzal a melegítő és boldogító szeretettel, mint akkor, amidőn látszólag mint testvérünk járt ezen a földön. **Ezen böjtölés alatt képletesen értendők azok a próbák, melyeknek ők alá lesznek vetve, és főleg azok a súlyos missziók, melyeket ők mint vezeklést és mint önkéntes áldozatot magukra fognak vállalni.** Legyűrve a testet a szellem alá, - de nem ám haszontalan önsanyargatásokkal, melyek gyengítik a működéshez szükséges eszközt, hanem feláldozása által anyagi javaknak, testi kényelmeknek s élvezeteknek az emberiség javára: ez képezi a szónak igaz szellemi értelmében a letörést, a böjtöt, miképp azt megragadja a szellem, nem pedig miképp az elő van írva az állatias test részére. Innen magyarázható meg az is, hogy képletekben szól hozzájuk azért, hogy meg ne botránkoztassa a szó szerint hívőket, s így látszólag fenntartsa a formaságot.

„A régi tömlők nem volnának képesek megtartani az új bort”. Egy még kiskorú népnek rozoga formái nem szolgálhattak alapul az igaz szellemi kereszténység ércépületének, mely új haladást, új korszakot jelentett az emberi nem szellemi fejlődésében. Ezek csak meg-ingatták volna azt az épületet anélkül, hogy azok által erős alaphoz jutott volna. Újból kellett kezdeni, egy új, pompás épületet új azaz újjászületett szellemekkel, akik eléggé átszellemültek voltak ahhoz, hogy méltathassák az új bor zamatát (a rothadásba átmenő régivel szemben). **Aki érett akart lenni az új kereszténység számára, annak le kellett vetni a régi ruhát, nem pedig ahhoz új posztó foltot toldani; mert különben az újnak ereje darabokra szakasztja a régit, maga pedig mégis csak fércmű marad.** Ilyen fordulópontonál vagytok ti most. Satnyul a ruha, melyet az emberek fáradtságosan öltöttek a szellemi kereszténységre! Vigyázzatok, nehogy ti most is a szellemi felvilágosodás új foltjait toldjátok hozzá, hanem távolítsátok el egészen ezt a ruhát, hogy megmaradjon a meztelen, tiszta kereszténység. Ezen építetek tovább, ezt díszítétek azokkal a magyarázatokkal, melyekre a jelenkor érett szellemének van szüksége. A szellem, mely megadja az erőt, ugyanaz az ó- mint az újkorban; csak az anyag más, mely azt körülveszi. Gyűjtsétek tehát a kereszténységben fekvő igazságnak és erkölcsnek ezt az örökkévaló szellemét - s akkor abban az új borban, melyet a szellemtan talál elétek, hamisítatlanul meg fogjátok ezt ismét találni.

HATODIK FEJEZET

Az első 11 versben a szombat vagy vasárnap megszentelése tárgyaltatik. Sokszor lett már szellőztetve ez a kérdés - s a legellentétebb nézetek állnak szemben egymással. Míg az egyik párt, szorosán ragaszkodva a holt betűhöz, a pihenés napjának megszentelését rideg formasággal akarná végrehajtva látni, addig mások meg azt egészen eltöröltetni szeretnék.

Hogyan ítél a mi Megváltónk, mire tanít ő benneteket a Szentírás ezen fejezetében és hogyan tartoztok ti felfogni és végrehajtani ezt a megszentelést szellemi értelemben? A pihenési nap megünneplésének van egy szellemi és egy anyagi oldala, éppúgy, mint ahogy a különféle műveltségi fokozatok és társadalmi osztályok szerint egyikre nézve kötelességet jelent, a másokra nézve pedig kipihenést. A súlyos munkát végző emberre nézve, aki erre a munkára rá van utalva saját s a maga családja életfenntartásának érdekében, ez a szünnap szükséges, üdvös pihenést képez, és ha egészen el is akarnánk tekinteni a vallási szombattól vagy vasárnaptól, úgy az államnak kellene hetenként egy polgári szünnapot megállapítani, hogy a munkásosztály élvezhesse a szükséges pihenést és nyugalmat. Nem áll meg az az ellenvetés, hogy hiszen szabadságában áll bárkinek saját szükséglete szerint szünnapot igénybe venni, nem áll meg azért, mert sokan, szükségétől vagy pénzvágytól indítva, nem törődve saját egészségükkel, ezt a szünnapot nem élveznék. Azért a vasárnapi szünetre vonatkozó parancsolat még inkább köti a munkaadót mint a munkást, minthogy amaz van hivatva gondoskodni a rend fenntartásáról önmaga és saját alárendeltjei számára. Ez volt a történelmi idők kezdetétől fogva célja a szünnapnak, és megtaláljuk azt az összes népek minden vallásaiban, minden országban, minden időben. Van azonban a vasárnap ünneplésének még egy szellemi oldala is. **Ez a nap ugyanis arra is kell, hogy rendelve legyen, hogy kiemeljen bennünket a mindennapiságból, mely nagyon is leránt bennünket a földre.** Ne legyen az a tétlenség napja, ellenkezőleg legyen a változatosságnak, a szellemi munkának s a fizikai pihenésnek napja. Az a nap, amelyen az ember a hét fáradalmi után, melyek kevés időt hagynak neki a szellemi fölötti gondolkodásra, magába térhessen, egy pillantást vessen önmagára, a saját munkájára. A családi élet örömeit élvezze, bepillantást nyerjen gyermekeinek jellemébe, saját szellemét fel emelje Istenhez és gondolkozzék a maga tulajdonképpeni rendeltetése fölött. Ami a vasárnap ünneplésén rideg formáság, mindazt elítéli a Megváltó, aminthogy egyáltalában elítéli a holt formát. Hogy a szünnappal, különösen a munkás osztályok, gyakran szentségtelen célokra visszaélnek s azt alkalmul használják fel némely bűnök elkövetésére, ezért nem lehet okozni magát ezt az üdvös intézményt, hanem főképpen azt az alacsony szellemi színvonalat, melyen az emberek legnagyobb része még áll. Törekedjetez tehát befolyásotok és példátok által jobbfajta szórakozásokat létesíteni. Törekedjetez munkás egyesületeket alapítani, ahol jó folyóiratok, buzdító könyvek, szép zene, nemesítő s a műveltségi fokozathoz mért élvezetek nyújthatnak a kárhozatos ivás és játék helyett. Akkor ez a vasárnap gazdagabb gyümölcsöket hozhat, mint az egész hét, minthogy ily módon egy erkölcsös és értelmes munkásosztály fog kialakulni, mely ily felemelő szórakozás és változatosság után szellemileg és fizikailag megerősödve, kedvvel fog a munkához, ahelyett, hogy kicsapongások által elgyengítve, pénzvesztés által lesújtva irigyen tekintene a gazdagokra, akiknek - szerinte - nem kell dolgozniuk, hanem folyton csak élvezhetnek.

Mondtuk, hogy a vasárnapi ünnep némelyek részére pihenés, másokra nézve pedig kötelesség; meg akarjuk világitani ez utóbbi oldalát is. Hányan vannak köztetek, akik nem végeznek nehéz munkát, sem anyagilag, sem szellemileg, vagy akik csak kedvtelésből, változatosság kedvéért dolgoznak, minthogy ők anyagilag jobb helyzetben vannak s azért azt mondják: „Nekem nincs szükségem meghatározott szünnapra, én tetszésem szerint veszek magamnak pihenésre szabad időt”; ezek tévedésben vannak, mert a vasárnapra vonatkozó parancsolat, mely a súlyos munkát végzőknek pihenést nyújt, amazoknak kötelességet ír elő. Ez a kötelesség írja elő: hogy botránnyt ne okozzatok, hogy a fennálló rendhez simuljatok, hogy a hétnek legalább ezen az egy napján felemeljétez szellemeteket a Teremtőhöz. Hogy vessetek egy pillantást a múltra, törekedjetez megállapítani, hogy haladtatok vagy visszaestek-e, hogy törekedjetez megérteni rendeltetéseteket s az ezzel járó kötelességeket, felemelkedni a mindennapos, a földi dolgok fölé, a világi, becsvágyó gondok fölé, melyeknek életek túlnyomó nagyobb részét szentelítek. **Ez a szünnap reátok nézve kötelesség, s ünnepeljetez azt buzgóbb tevékenységgel, mint a többi napokat, melyeket a ti hivatásos vagy**

kedvenc üzleteiteknek szenteltek. Ez a tevékenység, melynek célja szellemetek nemesbitése, legyen szellemi, s egyidejűleg anyagi természetű is: akár hasznos tanítás és jó példa, akár társadalmi érintkezés ott, ahol üdvös befolyást gyakorolhattok; akár beteglátogatás és vigasz nyújtás, vagy alamizsnaosztogatás, - szóval legyen az meleg, igazi keresztény felebaráti szeretet gyakorlása. Ezt a mezőt, mely még alig lett megmunkálva és mégis annyira termőképes, melyben a legcsekélyebb gabonaszemecske sem vész el, mely azonban megkívánja a megmunkáltatást, ami pedig a ti részleges feladatokat képezi, - ezt a mezőt munkálatok meg buzgón! Isten szereti a vidám szíveket, azért nem is ítéli el az élvezeteket sem, melyekkel ünneplitek a szünnapot, hacsak nem káros természetűek azok és ti a napnak egy részét mégis csak komoly, szellemi foglalkozásoknak szentelitek.

Egy ilyen, igazán keresztény módon eltöltött nap az áldás napjává lehet magatok és mások részére is, mert így hódító ereje lesz a ti befolyástoknak. Példákat gyűjt, s azok az órák, melyeket ily jó szándékkal szenteltetek a társadalmi érintkezésnek, különösen azokkal, akik szellemileg és anyagilag alattatok állnak, gazdagabb gyümölcsöket hoznak majd nektek mindazoknál, melyeket a legmegejtőbb munkára fordítottatok: az örök élet gyümölcseit, erkölcsileg előrehaladott emberek alakjában, akik nektek köszönhetik a legelső lökést ezen haladás felé. Az egyes ember persze csak kis körre képes hatni. ha azonban ily egyesek sokan működnek, akkor ezek az egyformán működő részerők mindig nagyobb és nagyobb köröket fognak leírni és uralni s így könnyen elképzelhető, következményeiben pedig beláthatatlan az egész emberi társadalomra gyakorolt kedvező befolyás.

12-49. Miután az Üdvözítő az őt követő tanítványok seregéből kiválasztott tizenkettőt, akiket elnevezett apostoloknak; miután a saját kegyelmének és gyógyerőinek teljét kiáraztotta az őt környező, szenvedő tömegre. A nyílt mezőn beszédet intézett az összegyülekezett néphez, mely beszédnek tartalma mély bölcsesség volt, melynek, szavai összefüggésükben kifejezésre juttatják az egész kereszténységet s az ezzel velejáró szeretetet. Első pillantásra ezen szavak nektek keményeknek, egyoldalúaknak, igazságtalanoknak látszanak, és sok hamis magyarázatra adtak alkalmat.

„Boldogok vagytok szegények”, így szól az Üdvözítő. Kik azok a szegények, kiket ő boldogoknak dicsőít? Talán az önkénytelen szegénység az, mely oly gyakran kísérője a bűnnek, az a szegénység, mely a lustaság következménye és melyet kedvetlenül, irigykedve viselnek el az emberek? Oh nem! Az a szegénység, melyet ő boldognak dicsőít, az önválasztotta súlyos megpróbáltatás, melyet valamely szellem testöltésekor vállalt, s melyet ő bátor önmegtágadással, Isten iránti élénk bizalommal és a földi javakkal gazdagabban megáldottaknak irigység nélkül való szemlélésével, alázatosságban s örömteljes áldozatkészségben elvisel. Ez a szegénység pedig nem mindig földi javak hiányában jelentkezik. Mindannak hiánya, amiről a szellemnek itt a földön oly keservesen le kell mondania, minden teljesezésbe nem ment, szíveteket átizzasztó vágyakozás ilyen szegénységet jelent! **Boldogoknak dicsőíti ő mindazokat, akik testöltésük alkalmával nem engedték magukat elvakítani a gőgnek, a bírvágnak, a hiúságnak, az elpuhultságnak szelleme által,** aki arra csábította volna őket, hogy földi értelemben véve, fényes, boldog, könnyű életpályát válasszanak, mely azonban a szellem igazi haladását akadályozta és felemelkedésére bénítóan hatott volna. Olyanokra, akik ezen szellem által vezetették magukat földi életeik választásánál, vonatkozik ez a kijelentés: **„Jaj nektek gazdagoknak,** mert elveszítitek a ti vigasztalásokat!” Nem az összes gazdagok vannak ezen szavak által kizárva a mennyországból, miként az első pillanatra látszik. Milyen igazságtalanság volna az a szeretet Istenétől, hogyha az ő útjai csakis könnyeken és szenvedéseken vezetnének keresztül! A gazdagság és a földi szerencse - de hányszor! - még súlyosabb megpróbáltatások, mint szegénység és nyomorúság; azért okoznak sok szellemnek gyakran bukást haladás helyett. Arra a szellemre nézve azonban, aki keresztülment a próbák bizonyos mennyiségén és megérett arra, hogy megállja ezt a nehéz próbát, mely hiszen csak mintegy átmeneti tételt képez az ő örök életében, arra nézve az bizonyára forrásává

lesz nagy haladásnak; át kell azonban éreznie azt az egész felelősséget, melyet ezen földi vagy birtokával magára hárított a szenvedő és vagyontalan emberiséggel szemben. Osztokodjék becsületesen testvéreivel s élvezze háládatos szívvel azt, ami neki megmarad. „De jaj nektek, kik most nevettek, jaj nektek, kik megtöltetek” az önzőknek, akik át vannak itatva önszeretettől, akik nem ismerik az emberiség iránti szeretetet, akiknek szíve hideg marad testvéreik fájdalmanak és szenvedésének láttára. Akik nem tudják, mit jelent az, áldozatot hozni másokért, s akik azt nem szívesen, nem fitogtatás nélkül, nem hálára, dicséretre és sikerre való kilátás nélkül hozzák meg. Azoknak, akik nem ismerik az adakozással járó üdvösséget, és ha mégis csak adnak alamizsnát fölöslegükből, úgy teszik azt szívélyes jóakarattal, mely pedig egyedül képezi áldását az adománynak, s adja meg a tettnek az igaz, meleg, önzetlen, alázatos felebaráti szeretet megszentelését!

„Jaj nektek, mikor minden emberek jót mondanak felőletek”.

Szívleljétek meg ezt az intelmet, ti ünnepeltjei e világnak! Vizsgáljátok meg magatokat, hogy mennyire ezen emberdicséretért végzitek cselekedeteiteket; vizsgáljátok meg magatokat, hogy azok a hízelgő szavak nem kábítottak-e még el benneteket, hogy nem lettetek-e azok által gögősek és büszkék, hogy nem néztek-e megvetéssel másokra, akik némely tekintetben fölöttetek állnak, vagy akik, ha a tieitekkel egyenlő megpróbáltatásaik volnának, talán magasan fölöttetek állnának! Isten csak a szíveket nézi, a tettnek magának Előtte nincs értéke, csak a szándéknak, mellyel ezt a tettet végrehajjtátok. Ezt mérlegeli Ő, és csakis eszerint lesz megmérve szellemetek haladása és csakis ennek arányában lesz részetek a megváltásban. Óvakodjatok az önzéstől, mely mint a kígyó lopózik be hozzátok a legcsábítóbb alakokban olyannyira, hogy gyakran azokra rá sem ismertek. Ti sokszor azt hiszitek, hogy az irgalmaság jó cselekedeteit végzitek, szívetek belsejében pedig ott leselkedik az emberdicséret, a viszonzás utáni vágy s íme az ily cselekedet üdvös oldalát megsemmisíti a tisztátlan szándék, mert ez önző volt. **Cselekedjétek a jót magáért a jóért, örvendezetek a siker fölött, örüljétek a megérdemelt dicséretnek s igazságos elismerésnek,** de ne várjátok azt; ne cselekedjétek annak reményében, hanem indítva meleg emberszeretettől, háladatosságból Isten iránt azokért a javakért, melyeket nyertetek s amelyekért járó kötelességszerű adót képezik a szükkölködőknek nyújtott adományaitok.

Szeretet árad ki e versek minden egyes szavából! Szeretet, engesztelékenység, áldozatkészség, önzetlenség! És minden olyan szép és világos, oly felemelő, hogy kizár minden magyarázgatást, mert ezen szavak ráillenek bármily műveltségű minden emberre, az összes viszonyokra és életkörülményekre. Ezek legyenek a ti zsinórmértéketek, fokmérője a ti cselekedeteiteknek, kulcsát képezzék nálatok az ész ismérvének, mellyel vizsgálni és mérlegelni tartoztok gondolataitokat, szavaitokat és tetteiteket. Hogy valóban igaz, szellemi kereszténység magaslatán állnak-e Üdvözítőök mintaképe szerint, hogy nemesítik és felemelik-e lelketeket, avagy lerántják-e azt azon színvonal alá, mely nektek mértékül adatott! Oly egyszerűek azok, oly csekélynek látszik, amit itt követelnek tőletek - és mégis, ha pártatlanul vizsgáljátok magatokat, úgy csak kevesen lesznek, akik azok hűséges követőiként ismerhetők fel! **Legyetek elnézők és szelídek embertársaitok gyengeségeinek megítélésénél, akkor a mindenk fölött álló Bíró egykoron veletek szemben is irgalmas léssen, mert akkor rászolgáltatok a könyörületességre. Ha azonban itt a földön szigorúan és mereven ítéltetek, ha engedtetek magatokat elvakítani előítéletektől, ha szeretet nélkül ítéltetek; akkor egykor veletek is szemben fog állni a szigorú, hajthatatlan bíró, mert ily formán ti magatok szolgáltattátok a mértéket, melyet alkalmazni kívántok.**

Olyan könnyű dolog, mást elítélni, anélkül, hogy tudná az ember, milyen nagy volt annak a megkísértetése, milyen súlyos a megpróbáltatása, milyen távol van tőle a segítség. A saját kísértéseiteket ismeritek, valamint azt a sok botlást is, melyet azokból kifolyólag elkövetetek. Legyetek azért szigorú bírúk önmagatok ellen és távolítsátok el a gerendát, mely a saját szemeteket homályosítja el. De mások szíveiben nem vagytok képesek olvasni, tehát

azok fölött ítékezni sem, mert a bírói ítéletnek, ha igazságos akar lenni, jól megfontoltnak és az összes körülmények tökéletes ismeretén alapulónak kell lennie. **Mintahogy pedig ennek az ismeretnek többnyire hiányában vagytok, azért gyakran szálkát véltek látni testvéretek szemében s el akarjátok azt onnan távolítani felsőbbiségek tudatában - s íme ez a szálka gyakran csak csalódás, melyet előidéző a saját szemetekben levő és látásokat elhomályosító gerenda!** Amit ti gyakran gáncoltok, azt inkább megvizsgálni és saját eljárásokkal összehasonlítva magatokkal szembe állítani tartoznátok, s akkor gyakran - nagyon gyakran - kénytelenek volnátok beismerni, hogy az a szálka annál a másiknál vagy éppenséggel nem volt meg, vagy pedig összehasonlítva a bennetek levő gerendával, egészen csekély és jelentéktelen. Ha már egyszer megszoktátok felebarátaitok szeretetteljes keresztény megítélését, akkor már egy nagy lépést tettetek meg, - de nehéz ám ez a lépés! Mérlegetek minden szót, hogy nem haszontalanul bántó-e, hogy csak a tiszta igazságot tartalmazza-e; mérlegetek, minden ítéletet, hogy pártatlan-e, hogy a tényeknek s ezek okainak tökéletes ismeretén alapul-e. Képzeljétek bele magatokat, mások helyzetébe és fontoljátok meg, hogy miként kívánnátok **ti mások által** megítéltetni ezen vagy amason saját eljárásaitokat és gondolkodásokat? És ha mindezt megfontoltátok, akkor cselekedjétek másokkal szemben úgy, **miként azt tőlük magatokkal szemben óhajtjátok.**

Ne törődjétek azzal, hogy mit mond a világ, elégedjétek meg saját lelkiismeretetek helyeslésével; olyan tanácsadó ez, aki sohasem téveszt meg, hacsak tisztában vagytok azzal, miképpen kell azt megkérdezni. **„Miért mondjátok pedig nékem, Uram! Uram! ha nem művelitek, amelyeket mondok?”** Így szól tovább a Megváltó az összegyülekezett tömeghez s így szól közületek is többekhez. Némelyek formáságok és lelkigyakorlatok által törekszenek eleget tenni keresztény kötelességüknek, azután pedig ölbe rakják kezeiket, ahelyett, hogy dolgoznának az Úr szőlőjében. Mások meg elvetik a formát és megelégszenek azzal, hogy gondolataikat áhítattal felemelik Istenhez, s ebben látják a valódi ima lényegét. Mi pedig azt mondjuk nektek: **Az igazi ima erőteljes cselekvésből áll, fáradhatatlan munkából, abból, hogy a számotokra előírt álláson belül minden, rendelkezésetekre álló eszközökkel hozzájáruljatok önmagatok és az emberiség megsegítéséhez, nemesítéséhez, javításához. Sem a hit egyedül, sem a bűntől való tartózkodás egymagában nem visz benneteket az üdvösséghez, hanem ez a kettő egyesítve összes tehetségeitek és erőitek egyidejű kihasználásával jó, közhasznú célok érdekében. Ezen van az Isten áldása!** Építsétek a ti házatokat szilárd sziklatalajra és erősítsétek meg jó cselekedetekkel. Távolítsátok el belőle mindent, ami tisztátlan, ami gyarló, az összes előítéleteket, minden szeretetlenséget, minden gőgöt s akkor a ti hiteteknek ez az épülete állni fog örökön örökké! Vizsgáljátok meg hiteteket saját eszetek és mások eszének (könyvekből vagy beszédekből szedett) ismérveivel, és csak azt fogadjátok el és tartsátok szorosan, ami megáll saját lelkiismeretetek ítélőszéke előtt.

Ily módon megtaláltátok azt a megingathatatlan sziklatalajt, melyre rárakható szellemi életetek épülete úgy, hogy ellenállhasson minden viharok, és dacolhasson az előítéletek, a hitetlenség, a hamis felvilágosodottság árával. **De ha nagyon is könnyen hívők vagytok; ha restelltek vizsgálni, boncolni és ítélni; ha irtóztok az ész és a lelkiismeret próbakövétől; ha lanyhán kezelitek szíveteknek a hit befogadására való előkészítését, amely pedig hivatva van arra, hogy a ti útmutatótok, a ti megingathatatlan törvénykönyvetek legyen: akkor nem akadtatok szilárd talajra, hanem homokra építettetek.** S amidőn jönnek a viharok és az árvizek, midőn támadólag lép fel ellenetek az élet a maga kísértéseivel; akkor meginognak az alappillérek, és milyen könnyen lehet a ti aggodalmas, sekély hitetekből tévhit vagy hitetlenség! És hogyan fogtok majd helyt állni, ha elhívják benneteket a testetlen szellemi életre, ahol az anyagból kivetkőzött ész, ez az isteni világító eszköz, szembe fogja állítani a maga világosságát a ti sötétségetekkel, és megvilágítani a ti tévedéseiteket? Vizsgáljátok tehát összes szellemi adományaitokkal, az összes rendelkezésekre bocsátott erővel és eszközökkel, és kérjétek Istentől világosságot és erőt! Ha azonban felismertétek a helyest,

akkor válasszátok azt zsinórmértékül, s el ne térjetez tőle egy hajszálnyira se. Mert minden, akár a legkisebb eltérés ettől az egyenes vonaltól veszélyeztetheti egész épületeket és az ürességnek olyan állapotába terelhet benneteket, mely borzasztó! Aki mindvégig ki nem tart az élet bármily viszonyai között, az a célt eltévesztette. Aki feladatát jól meg nem tanulta, az kénytelen azt megismételni. És rettenetes a bánata, keserves a fájdalma az ily szellemnek egy ily elvesztett földi élet fölött, mely neki mitsem használt, amidőn utóbb belátja, hogy ezt a nehéz munkát akadályokkal súlyosbítva újra kell kezdenie!

HETEDIK FEJEZET

1-10. Ezen ténykörülmenyben ismét új bizonyítékát nyeritek Krisztus emberfölötti tulajdonságainak, új bizonylatát azon képességének, melynél fogva keresztüllát ismeretlen dolgokon, felfogni tudja ezeknek alapelemeit, s átalakítólag képes befolyásolni ezen következmények okát. Ez a kép bemutat nektek egy becsületes férfit, a ki szívében szorongatva attól a félelemtől, hogy elveszti hűséges szolgáját, Jézushoz küldött, a gyógyító prófétához, hogy tőle könyörögjön ki segélynyújtást. Nincs ezen a könyörgésen, mellyel oly gyakran járultak a Megváltóhoz, semmi nevezetes vagy csodálatos. Új világításba itt azon további szavak helyezik őt, melyeket a százados intézett hozzá, melyekkel megjelöli Krisztus lényegiségét, akit felismer mint Messiást, aki parancsol a természeti erőknek, s aki szellemileg hatni és gyógyítani képes anélkül, hogy az illető testileg jelen lenne. **Az apostolok és a tanítványok, akik oly közel álltak a Megváltóhoz, akik naponkint lestek az ő szavait, megfigyelték minden tettét, ezek sem voltak egészen tisztában az ő származása felől, őket is gyakran kételyek szállták meg és megingatták hitüket.** És ez az idegen, aki az Üdvözítőt még nem látta, csak hallott felőle, világosan kijelenti az ő tulajdonságait! Hódolattal hajol meg ezen nagyság előtt, ezen erő előtt, mely őt, szegény bűnös szellemet, fogva tartja, s a melyhez mély alázattal esedezik, mondván: „Uram, én nem vagyok méltó arra, hogy az én házamba jöjj, hanem csak parancsolj beszédeddel, és meggyógyul az én szolgám!” Az a kérdés már most, hogy ez a megismerés megvilágított hiten alapul-e, avagy médiumi látóképesség? A Megváltó szavai határozottan az első feltevésre engednek következtetni, minthogy csodálkozva jelentette ki: „Mondom nektek, hogy az Izraelben is nem találtam ilyen nagy hitet!” A százados ugyan becsületes, köztisztelőben álló férfiú volt, voltak azonban szellem és erény tekintetében nálánál kiválóbbak is; mért nem ezekben elevenedett meg ilyen hit?

Ez a megismerés bizonyára nem volt valami meg nem érdemelt kegyelmi ajándék, hanem sok anyagi életben és próbákkal járó iskolákban szellemmunka révén szerzett jutalom, a saját erkölcsi öntevékenységének gyümölcse. Ennek a mostani testöltésnek pedig az volt a tulajdonképpeni érdeme, hogy ezen benyomásokra szívesen hallgatott, hogy ezeket magába fogadta, feldolgozta és saját szellemében gyümölcsözőleg növelte. Egyike volt azoknak, akiknek voltak füleik, hogy halljanak, akik eleget tettek feladatuknak és bizonyosságot tettek a Messiásról. A jó szellemek öntudatlan eszközeinek seregéből való volt, akik az által, hogy hittek az intuitív kinyilatkoztatásban, világító eszközökül szolgáltak felebarátjaiknak. **Maga a gyógyítás szellemi delej által történt.** Igen gyakran láthattok a földön delejezőket, akik a delejes fluidumot akaraterjük segélyével nagy távolságokra képesek kiárasztani, mi által az általuk delejezett jótékony álomba merül és hasonló módon fel is ébresztetik. Miért lett volna lehetetlen az ily távolba hatás csekély távolságra, s a nélkül, hogy a szenvedőt személyesen látta vagy érintette volna, Jézusra nézve, aki pedig végtelenül tisztább és röpkébb fluidoktól volt áthatva és körülveve, aki végtelenül nagyobb erővel volt felruházva és teljesen törvényszerű, Istennek alárendelt akarat által lelkesítve!

Sok gyógyítást végeztek emberek a ti korotokban delejes távolbahatás által, holott pedig ezt a tudományt még csak kis részben ismerik, hogyne tehette volna hát ezt Jézus, aki magában foglalta ős alapelemeit minden bölcsességnek és tudománynak! Ha az a betegség valami üdvös próba, a betegre nézve az ő további szellemi tisztulásához szükséges lett volna,

vagy annak halála lett volna Isten akaratában, akkor a hűséges elsőd bizonyára nem cselekedett volna a Legmagasabbnak határozata ellen. Hanem hagyta volna törvényszerűen lebonyolódni a beteg földi életét. De mert a gondviselés megengedte, sőt elrendelte, hogy beleavatkozzék, azért ő nem késett azzal, hogy működtesse a maga hatalmas erejét a beteg meggyógyítása s egyúttal sokak megtérítése érdekében, kikre nézve ez a ténykörülmeny, szellemük érettségi fokához képest a hithez vezető legelső lökés, vagy azt betetőző legutolsó erőeszköz lett.

11-17. Ezek a versek egy halott felébresztéséről szólnak: mit kell ez alatt értenetek? Holt test az, a melyből elszállt az életerő s mely vegyi bomlásnak indul. A természetben nincs hátrálás, de még megállapodás sem; azért lehetetlen az életerőt visszahívni valamely holt testbe; lehetséges azonban a testből még egészen el nem szállt, hanem abban lappangó s elszállni készülő életerőt hasonlóval - delej hozzávezetésével - erősíteni s újra ébreszteni, új tevékenységre szólítani! Ez olyan igazság, melyet az emberek szorgalmas kutatás útján felismerni s egykor alkalmazni is fognak. Mai, az akkorihoz képest tudomány tekintetében jelentékenyen előrehaladott korotokban előfordulnak a tetszhalálnak esetei, melyek még ügyes orvosokat is megtévesztenek; mennyivel inkább történt ez abban a korban, amidőn az újkor tapasztalatai még ismeretlenek voltak, az orvosi tudomány még bölcsőkorát élte. A naimi ifjú nem volt halott, de szelleme elszállt már, életprincípiuma pedig a végső elszakadás előtt állott és végleg el is szakadt volna s a testét a vegyi szétbomlásnak átengedte volna, ha a Megváltó a már elillant szellemre s ezen keresztül az idegszellemre befolyást nem gyakorolt, s amaz az Úr felhívása folytán újból meg nem erősítette volna életszalagját, melyet erősen rángatott. A már elillant szellemet vissza kellett hívni, hogy mint életének mozzogatója (motorja) ezt újból megerősítse és testi szervezetét működésre képessé tegye.

Krisztusnak ez az eljárása egyenes befolyás szellemtől szellemre; - a többi mind következmény volt. Ha ti emberek nem rendelkeztek azzal az erővel, hogy újból visszahívhatnátok az elszállt lelket, akkor gondoljátok csak el, mennyire gyengék vagytok - s ez bizonyítéka bukástoknak, annak, hogy a bűnben éltek, melybe naponkint újra beleestek - ellentétben a Megváltó erejével, aki sohasem ingadozott, sohasem hibázott, aki minden időket átélte bűn nélkül, s aki fölött nincs hatalma az ellentétnek, sem a halálnak. Gondoljátok meg továbbá, hogy ez a különben is oly gyenge szellem még le is van bilincselve a súlyos testi burok által, mely őt körülveszi, s akkor meg fogjátok érteni, hogy az olyan feladat, mely közvetlen befolyást igényel szellemtől szellemre, milyen magasan áll a ti képességeitek színvonala fölött! Előfordulnak esetek, melyekben a szellem elillan a testből, az alvajárásnak (Somnambulizmus) magasan felcsigázott fokozatain. Itt is sokat tehet a tapasztalt, erős és tiszta akarattól lelkesített delejező. Amidőn azonban a tetszhalálnak természet-szervezeti oka van, s a szellem nem illant el, hanem csak akadályozva van tevékenységének kifejtésében, akkor sok eszköz létezik, melyekkel ennek ellene lehet működni, s a tudomány haladásával meg fogjátok azokat találni, s elsajátítani, mert hiszen eddig a tudomány még csak az alfát is alig lépte túl! Fog azonban gyarapodni s átszellemülni is, mert a ti földeteknek is egyáltalában hatványozódnia kell, minthogy nem maradhat mindig anyagiassá vezeklő állomás. Hasonlítsátok össze, ti civilizált népek, saját életeteket a vadaknak, a barbároknak életével, vagy akár a középkor végén élt nemzedékek életével s akkor meg fogjátok látni, mekkora azóta a haladás az anyagtól való szabadulásban.

Az erkölcs persze nem tartott lépést az értelmiségnek ezen vívmányaival — s ott, ahol az erkölcsök finomultak, körmönfontabbak és durvábbak lettek a bűnök is. Törekedjete tehát szakadatlanul, szabadulni a durva anyagiasságtól, de gondoljátok meg, hogy az érzékiség magában a szellemben van s azért szellemi eszközök segélyével, minők: szigorú erkölcs, erős jóakarát és buzgó ima, küzdhető csak le, hogy ily módon az erkölcsi továbbképződés az értelmiségi haladás eredményeivel lépést tartson.

18—30. Látva a százados történetében fényes példáját az élő hitnek, példáját annak a magas befolyásnak, mely előtte kinyilatkoztatta az Üdvözítő természetét, majdnem érthetetlennek látszik, hogy János, aki oly szorosán össze volt kötve a megváltás művével, hogy ön-maga abban tevékeny részt vett, „mint az Úr útjainak megkésztője”, mégis kételkedni kezdett a Messiás azonosságában. Mert hiszen hozzá küldötte tanítványait, hogy kérdezzék meg Jézustól: hogy valóban ő-e a megígért Messiás? Mért kételkedik János abban a sejtelemszerű felismerésben (intuáció) s abban a látomásban, melynek részese lett már Krisztus megkereszteléskor? Talán az ő hite nem volt olyan erős? Meg akarjuk ezt közelebbről világítani. **Ha akkoriban kételyek keletkeztek Jánosban Krisztus azonosságára nézve, akkor ennek okát nem kell János hitének fogyatékoságában vagy szellemi hátrálásában keresni, hanem Isten bölcs vezetésében; mert semmisen történik véletlenül,** mindennek megvan a maga helye, és minden megtörténik a kellő időpontban, hogy létesíthesse a számára előírt eredményt. Jánosban kételynek kellett keletkezni, mert- Isten úgy akarta, hogy az a nagy különbség, mely ennek a prófétának emberi természete s a Megváltónak tiszta szellemi természete között fennforgott, kifejezésre jusson. Isten elsődjének mindinkább nyilvánvalóvá kellett válnia s ennek János volt az eszköze.

Az Üdvözítő előtt nem volt rejtve semmi, ő kifürkészte a legbensőbb gondolatokat, ő belelátott a lelkek legrejtettebb ráncába, előtte ép oly nyilvánvaló volt a jövő, mint a múlt és a jelen, minthogy az ő szellemi természetét sohasem homályosította el az ellentéttel való érintkezés. Ellenben János, mint bukott szellem - ámbátor sok iskolán keresztül már magasan felfelétört - mégis képes volt még elhomályosulni, és Isten elhomályosította őt rövid időre, minthogy az ő terve szerint a Messiás Jézusnak alkalmat kellett nyújtani arra, hogy magát hangosan és nyilvánosan illetően kijelentse. Jézus pedig megcselekedte ezt, nem szavakkal, melyek mégis csak megtámadhatók, hanem rámutatott megcáfolhatatlan tényekre, mondván: „Elmenvén, mondjátok meg Jánosnak, amelyeket láttatok és hallottatok: hogy a vakok szemek világát veszik, a sánták járnak, a bélpoklosok megtisztulnak, a siketek hallanak, a halottak feltámadnak, és a szegényeknek az evangélium prédikáltatik; és boldog, valaki énbennem meg nem botránkozik”. **Mármost döntsék el ők valamennyien, hogy közönséges ember-e ő, vagy pedig az a rég megígért Istenfia, ez a hibátlan kiáradása az Isten-szellemnek!** De még egy másik célt is követett Isten azzal az elhomályosításával Jánosnak, akit Krisztus megismer és viszont felhasználja ezt az alkalmat arra, hogy bizonyosságot tegyen Jánosról és világosan megmondja, hogy kicsoda ő és mi az ő missziója e földön. „Micsoda látni mentetek volt ki a pusztába, hogy szél miatt hajladozó nádat lássatok-e? Vagy hogy gyenge ruhákba öltözött embert látnátok-e? Íme akik drága öltözetben és gyönyörűségben vannak, a királyok palotáikban vannak”.

Ezzel korholni akarta ő azt a lekicsinylést, mellyel kezdetben a nép nézte ezt az aszkétikus szegény remetét, aki elég vakmerő volt, az egész világnak, a gazdagoknak, hatalmasoknak épp úgy, mint a szegényeknek, gyengéknek erkölcsöt prédikálni, bűneiket felrázni. Kezdetben azt hitték, hogy ellenmondásaikkal elhallgattatják őt; de amit ők ingadozó nádnak néztek, az hatalmas fának bizonyult, melynek gyökerei mélyen a földbe nyúltak, csúcsai pedig magasan ég felé meredeztek. Érett szellemet leltek benne, aki magasan fölötte állott e világ anyagiságán, a földi örömkön és keserveken. **S amidőn elterjedt az ő híre, akkor seregesen tódultak hozzá s azt hitték, hogy ott valami papot fognak látni magas állásához illő fényben és pompában, találtak pedig, feltevésükkel ellenkezőleg, egy vezeklőt szórruhában.** Felismerték azonban benne a prófétát, aki már legyűrte a földet, s ide azzal a misszióval szállt le, hogy nekik mint tanító és intő szolgáljon. Ezt pedig megerősítette Jézus, e világos szavakkal: „Mondom nektek, hogy azok között, akik asszonytól születtenek, nincsen nagyobb próféta Keresztelő Jánosnál!” Jánosban tehát - Krisztus szavai szerint- látunk egy már előrehaladott szellemet, aki immár magasabb körzetekben élt. Ott bölcsességet és erőt merített, s egy szeretetmisszió betöltése céljából testöltést vállalt ezen a bolygón, hogy meg-

készítse a Megváltó útjait. Hogy neki előmunkása legyen, elhozván az emberiségnek a kerestségét, mely a szellemi megbánás, megismerés és bűnhődés árjaiban tisztára mossa és megnemesíti a lelkeket, hogy azokat a földi kötelek alól felszabadítsa és haladásra képeské tegye.

Hangsúlyozza azonban a Megváltó, hogy habár ő legnagyobb is az asszonyoktól születettek között, azért mégis a ki legkisebb az Isten országában, nagyobb önánál; azaz habár ez a szellem a tökéletesedésnek sok fokozatán keresztülment is már, azért mégis sok fokozat van még, melyeken fel kell emelkednie, míg betérhet a tökéletesség tűzhelyére, az eggyélevés nagy összhangjába, hogy szemtől szembe élvezhesse Isten szemlélését. Azzal a mondattal: **„Legnagyobb az asszonyoktól születettek között”** - vagyis a férfi és nő által nemzettek között - kifejezi Krisztus, hogy Ő maga nagyobb Jánosnál, tehát nem az ily módon nemzettek közé tartozik. Említést tesz Krisztus a farizeusokról és írástudókról is, akik nem kereszteltették meg magukat, akik büszkeségüket megtörni nem akarták, míg ellenben nagy bűnösök megtértek, hogy vezekeljenek és bűnhődjenek. Tekintsétek ezt intésül magatokra nézve, ti, akiket a gőg, és az áltudomány és saját erőtok hangoztatása oly gyakran megvakít és megsüketít mindennel szemben, ami tiszta és igaz! Vizsgáljatok gondosan, fontoljatok meg mindent előítélet nélkül, mielőtt valamit elvetnétek és gondoljátok meg, hogy a tanulás örökké tart!

31-35. Ezen versekben Krisztus azt az ellenmondást érinti, mely az egymással ellenkező cselekedeteket éri, csak azért, mert az előítélet okozza az ellenszegülést. János a fejszét a testi elpuhultság fája ellen emelte és prédikált szigorú önmegtartóztatást, a testnek sanyargatását - őt ezért szidalmazták! Krisztus hirdeti a szeretetnek tisztán szellemi tanát, nem kárhoztatja ezen anyagi élet örömeit, ha azokat kellő mérséklettel élvezik az emberek, és a súlypontot kizárólag a szellemi nemesbülésre helyezi, - s ime az előítélet csakhamar beleesik az ellenkező szélsőségbe, **s miként Jánost visszautasítják túl szigorúsága miatt, épp úgy visszautasítják Jézust túlságos elnézése miatt!** Ez az ellentét hatása, aki még mindig fogva tart s mindig újból ébreszti bennetek az ellenmondás szellemét. Harcoljatok ezen szellem ellen minden fegyverrel, mert ez akadályoz meg minden haladást, minthogy elhomályosítja megismeréseketeket s a ti gőgötökre támaszkodva nagyra neveli az előítéleteket. Azért törekedjete mindig elfogulatlan ítéletre. Keserűség nélkül, előre elkészített vélemény nélkül, s akkor általatok fog fényleni a világosság s általatok fog megigazulni a bölcsesség ellenségeitekkel szemben.

36-50. **„Az ő sok bűnei megbocsáttattak neki, mert igen szeretett”** - így szól az Üdvözítő a farizeus Simonhoz. Hallgassatok meg ebben egy intő hangot, mely tihozzátok, a világ szemei előtt látszólag becsületesekhez és hibátlanokhoz szól, hogy szálljatok magatokba és vizsgáljátok meg, hogy azok a jó cselekedetek, az a büntől való tartózkodás csakugyan valódi aranyat képeznek-e, - avagy csak csábítóan fénylenek belső tartalom nélkül. Hiányozván azokban minden erények lényeges alkatelemei: az alázatos szeretet Isten iránt és az önfeláldozó szeretet az emberiség iránt. **Többen közületek vándorolnak a könnyű erény sima pályáján, védve a kísértések durva hegyi szelei ellen jobb viszonyok, jobb nevelés által. S ezek azután könnyörtelenül dobják a követ olyanokra, akik szakadékokon és töviseken keresztül vánszorognak fel a meredek hegyi útra,** környezve minden lépésnél kelepccéktől, nélkülözve az erkölcsi alapelvek belső támaszát. Megfosztva a magasabb társadalmi köröket mintegy védőköppennyel körülvevő külsőleg finomabb neveléstől és társadalmi viszonyoktól, amidőn ezek a szerencsétlenek botlanak és buknak. Kutassátok csak, mennyi botlást követtek el ti nyugodt, védett helyzetetekben! S akkor hajoljatok meg alázattal Isten előtt, szeretettel bukott felebarátotok iránt, a kit felemelni tartoztok ahelyett, hogy őt részvétlenül kilöknétek körötökből - oda, ahova az ő különben is gyenge, támasz nélküli lelke mindig mélyebben és mélyebben kénytelen süllyedni! Látunk a Megváltó elé lépni egy nagyon bűnös nőt; akinek azonban mély és benső a megbánása, végtelen alázatosságban megtörve a lelke, s aki az

egész világ előtt beismeri a saját bűnös és méltatlan voltát! Az ily könnyek pedig számtalan rossz tettet mosnak tisztára, az ily bánat megérleli a vezeklésnek és a javulásnak megmásíthatatlan szándékait, melyek az ilyen szellemet gyorsan megtisztítják az anyagiságtól való szabadulás folyamatának izzó kemencéjében, minthogy az ilyen szellem, hogy mielőbb célhoz jusson, nem riad vissza semmiféle tisztulástól, legyen az bármily fájdalmas is. „A kinek pedig kevés bocsáttatik meg, kevésbé szeret”, így szól továbbá a Megváltó. **Hogyan értendő ez? Talán a bűnösöket az igazságosok fölé akarja helyezni? Talán kisebbíteni akarja az állhatatos erény becsét? Nem! Az igazi erény elképzelhetetlen alázatosság nélkül, s aki közületek, ti mélyen bukott szellemek, alázatos, az csakhamar meglátja, mennyi lett neki megbocsátva. Mily nagy volt az Isten szeretete, mely az ellentétet, ahelyett, hogy azt megsemmisítette volna, a kegyelem révén befogadta a törvénybe és megmutatta neki az utat, melyen járnia kell, hogy visszatérhessen kiindulási pontjához. Aki alázatos, az tudatára ébred a maga sok gyengeségének, az felismeri, miképpen óvta meg őt Isten veszélyek elől: különféle külső viszonylatok által, melyek őt körülveszik, sok üdvös megpróbálás által, melyeket reá hártott, többféle magasabb befolyás által, melyeknek a saját megerősödése céljából részesévé lett. Az ilyen nem fogja magát azok közé számítani, akiknek kevés lett megbocsátva, hanem annál melegebben s annál forróbban fogja szeretni a maga Teremtőjét, Megváltóját, a jó szellemeket és saját felebarátait, valahányszor diadalmasan kerül ki némely kísértésből.**

Ezen szavakkal ostorozni akarja az Üdvözítő a gőgöt - aki önmagát magasztalja fel, aki kérkedik a saját becsével és megvett másokat, aki kevésbé szeret, aki háládatlanul félreismeri, hogy mily sokat kapott - hangsúlyozva, milyen csekély az ily ember munkájának érdeme. **Óvakodjatok a fennhéjázástól, és csak kevésre méltassátok a ti kifelé való becsületességeteket, mert nagy része annak nem egyéb, mint a közvéleménytől való félelem.** Legyetek elnézőek azokkal szemben, akik a világ szerint bűnbe estek, és gondoljátok meg, hogy gyakran csak egyetlen lépés választ el benneteket attól a ferde ösvénytől, mely - ha egyszer ráléptetek - majdnem feltartóztatlanul ránt le benneteket mélyebbre.

NYOLCADIK FEJEZET

1-18. Ami ezen versekben mondatik, az oly világos és bárkire nézve megérthető, hogy azon csak kevés magyarázni valónk van. Amit első sorban tartunk kiemelendőnek, az annak a kijelentése: hogy „néktek adatott, hogy az Isten országának titkait értsétek; egyebeknek példabeszédek által szólok”, mely megfejtí azt a sokszor hangsúlyozott ellenvetést: **mért kellett az emberiségnek csaknem kétezer esztendeig várni erre az új kinyilatkoztatásra, miért lett megengedve az a sok tévedés, sőt miért lettek ezek a tévedések a példabeszédek által még elő is mozdítva?** A gyermekded szellem képekből táplálkozik, melyek költői és gyermekded módon simulnak az ő természetéhez; ő indokolásra nem szorul, mert ezt meg sem értheti még, nem alakulván még ki az ő szellemében a logika. Azért fel ne háborodjatok, mikor egyesek megelőzik a sereget, széttépik maguk előtt a fátyolt, melynek a nagy tömeg előtt egy ideig érintetlennek kell még maradnia, nem lévén ez még annyira megerősödve, úgy hogy egyik szellem a másik után kénytelen szellőztetni egy csücsköt, hogy ily módon lassankint s utóbb egyesült erővel leplezzék le a teljes igazságot, mely ezután az összesség részére láthatóvá lesz. Működjete felvilágosítólag ott, ahol sötétség uralkodik, működjete csillapítólag ott, ahol ríktó fény meghamisítja a tiszta látást. De ne kényszerítsetek senkit, ne gyakoroljatok nagyon is közvetlen befolyást senkire, mert a megismerésnek minden egyéni szellemből magából kell kifejlődnie, hogy ahhoz megfelelő módon simulhasson. **Ha azonban idegen befolyás hozta azt létre, akkor melegházi növényhez hasonlítható, mely ezen védelem alatt pompásan felvirágzik ugyan, de melyet a legelső durva szél, a legelső kísértés, mely őt védtelenül éri, megsebez és elhervaszt.**

Ti, akik megingathatatlan szilárd alapul elfogadtátok a keresztény szellemi álláspontot, most ti vagytok azok, akik tudnak és megértenek s elviselni képesek a vakítóbb világosságot is, arányítva azokhoz, akiknek arról még csak példabeszédekben lehet szólni. **Ne farkodjatok a ti tudománytokkal, de ne erőszakoljátok azt rá másokra, hanem hintsétek el a magot, ahol csak lehet, szóval, tettel és érvekkel.** A gyökérverést és csírázást azonban bízátok Istenre. Ezzel teljesítettétek is kötelességeteket. Ha ennél többet akarnátok tenni, a mag csírázásának erőszakos elősegítésével felkeltenétek az ellentmondás szellemét, félénk lelkekben kételyt és aggodalmat támasztanátok, a megátalkodottakban pedig gúnyt, becsmérést és káromlást. Hadd világosítson csak a ti világosságtok, ne rejtsetek azt el, mintha szégyellnétek. De ne kérkedjete velem, mintegy feltűnési vággyal fitogtatva azt, mert ez már fel-fuvalkodás és eltávolít tőletek némely embert, akit az a csendes szerény lámpácska, mely a ti ablakotokból világosságot árasztana az útra, oda édesgetett és talán maradandólag odavonzott volna. Az Üdvözítő azt ígéri nektek, hogy semmi sincs úgy elrejtve, hogy ne jöjjön egykor napvilágra. **Nem egy dolog világos most, ami előbb homályos volt. Van azonban sok homályos pont még, mert ti az új kinyilatkoztatásnak még csak az ABC-jénél vagytok.** Dolgozzatok szorgalmasan tovább, hallgassátok meg szellemi testvéreitek közleményeit. Gyűjtsétek össze az előttetek elhangzó kinyilatkoztatásoknak s a szemeitek előtt lejátszódó eseményeknek magvait, hasonlítsátok össze ezeket azokkal, melyeket a legenda elbeszél. Kutassatok ebben, és tanuljatok belőle, vegyétek segítségül azok megvilágításához saját egyéni világosságotokat is, s az igazság késedelem nélkül fog mindinkább terjeszkedni és növekedni. De aki ellenszegül a megvilágításnak, akár aggodalmaskodásból, akár gögből, az nem nyerheti el a világosságot, mert ez még nem érett meg arra, hogy azt befogadhassa, ennek az akarata még álokoskodások által, a szofizmák által van lenyűgözve. Akiben megvan a jóakarata, aki kibontakozott az előítéletekből, az okvetlenül megkapja felülről a megvilágosítást és a segédelmet. De aki a maga gögjére támaszkodik, alapuljon az akár valami kiváltságos egyházi előjogon, akár világi tudományosságon, akár a társadalomban elfoglalt kiváló álláson, attól még az is elvétetik, amit ő bírni vél. Az ilyen, a kételkedés hatása alatt, elveszti az utolsó erkölcsi támaszt is, mindig mélyebben süllyed a hitelenségbe, annyira, hogy végül még a saját énjében is kételkedni fog, mígnem a kiállott halálóra után egykori ébredése egy egészen idegen országban, melynek létezésében sohasem hitt, fel fogja őt világosítani arról, hogy eltöltött földi élete - mindenestül, ami azzal összefüggött - részére tisztán időveszteség volt.

19-21. Ezen versek ismételten bizonyosságot tesznek Jézus földöntúli természetéről s arról, hogy neki, mint a világ Megváltójának, milyen nagy általános missiója volt. Azt mondja itt, hogy ő nem származott embertől, hanem Istenből áradt ki, és hogy mindazokat Isten gyermekeinek, tehát saját testvéreinek tekinti, akik Isten akaratát teljesítik. „Az én anyám és az én atyámfiái ezek, kik az Istennek beszédét hallgatják, és azt cselekszik”. Ő testvéreiül tekintette az Atya törvényében dolgozó összes szellemeket, akik becsületesen igyekeztek felfelé az előírt úton. Hogy Mária, aki erénye és szellemi tisztasága révén lett kiválasztva arra a szerepre, hogy test szerint neki anyja legyen, bizonyára a földön testet öltött legjobb missiószellemekhez tartozott, az kétségtelen. **Azért is szerette ő meleg szellemszeretettel Mária-ban a nővérszellemet, nem pedig a nemző anyát.**

22-25. versek Krisztus uralkodó hatalmának egy példáját idézik fel szemeitek elé. A ti földetek Krisztus még elérve nincs, mert éppen csak ez az egy Messiás járt köztetek. De ha a teremtés történetét a "Szellem, Erő, Anyag" c. kinyilatkoztatásban olvastátok, helyesen megértettétek s a Messiásoknak ott ismertetett hatalmas erőtulajdonságait abból megismertétek, akkor nem csodálkozhattok azok egyikének alkalmazása fölött, minthogy ez olyan hatalmas szellemre nézve, amilyen Krisztus, nem jelent többet, mint mikor valamely földi parancsnok kiadja a parancsolatot az ő szolgálóinak.

26-39. Az Üdvözítő, aki fáradhatatlanul osztogatta a maga gyógyerejét, egy kóborgó emberre akadt, akit az ellentétes szellemek gonoszságuk áldozatául szemeltek ki, - elnyomva annak szellemét s annak helyébe saját magukét odaerősítve - és félelmet és borzalmat keltő módon üzték gonosz játékukat. Jézus közeledik hozzá, és az ellentét megremeg, érzi, hogy ura és bírója áll előtte, kivel szemben semmis az ő hatalma. Sejti a büntetést - mert a Messiást csak mint büntető hatalmat ismeri, - s ennek tudatában mondja neki az általa megszállt eszköz által: „Micsoda közöm vagyon nékem teveled Jézus, felséges Istennek fia! Kérlek téged, ne gyötörj engemet!" **A megátalkodott gonosz szellemekre nézve kín a tiszta, dicsőséges Messiások szemlélése és közelsége**, mert borzasztó irigység keletkezik bennük, mikor ezekkel az erősökkel szemben annyira tehetetleneknek érzik magukat. S ez az irigység ahelyett, hogy megbánásba s erős javulási szándékba menne át, bosszúállássá fajul, hogy végül felbőszülve saját tehetetlenségükön, önmagukat akarnák megsemmisíteni. Hogy mért lett ez a szegény ember épp ily szerencsétlen gonoszszágnak eszközéül kiszemelve, az itt nincs megmondva, és messze is vezetne felsorolni részletesen mindazon okokat, melyek ily megszálltságokat vonnak maguk után. Ezek többnyire előző bűnös életekből származnak, visszás, ellentétes testöltésekből, mindig következményei súlyos bűnöknek, nagy megátalkodottság által előidézett szellemgyengeségeknek, minthogy különben nem lehetne az ellentétnek oly nagy hatalma az ily emberek fölött.

Hasonló eset, midőn például valaki a gonosz iránti hajlamánál fogva rossz társaságba keveredik, mely azután rajta uralkodik s őt erkölcsileg tönkretesz; ez is maga okozta ezt, mert ha akarata szilárd s a jóra való hajlama nagyobb lett volna a gonoszra való hajlamánál, akkor ellenállt és nem engedte volna magát vezetetteti és lenyűgözteteni a rossz példától. Úgy a bűnben megedzett ember, mint az ilyen fajta szellem a maga nemében mindig éles értelmiség, és a bűnre hajló gyenge akaratú és gyenge értelmiségű ember okvetlenül áldozatul esik neki, - mert fegyvereik nagyon is egyenlőtlenek. **De ima, bűnbánat, alázatosság, melyekből erény fejlődik, mindig oda csődítenek védőkül egész sereg jó szellemeket, akik elűzik az ellentétet.** Krisztus hatalmas parancsszavára elillant a gonosz, hogy ezután vak haragjában nyilvánuló erejét alacsony rendű állatoknál érvényesítse. Hogy az ördögök az emberből ki- és a disznókba bementek, azt nem kell szó szerint venni, mert a megszálltság a testben levő szellemre gyakorolt külső befolyásból áll és a gonosz szellemeknek ez a külső befolyása az állatokat is megvadította, úgy hogy vakon rohantak a tengerbe.

Krisztus megintette azt a szellemi szabadságát visszanyert embert, hogy maradjon meg szilárdul az imában és a jó iránti buzgalomban, hogy ily módon őrizze meg gondolkozási szabadságát és vezekelve haladjon előre.

40-56. „**A te hited tégedet megtartott**". **Igenis, egy magasabb erőben való hit keltette abban az asszonyban a bizalmat s azt a reményt, hogy okvetlenül meg fog gyógyulni; és a hittel vele járó, az Üdvözítő erejéhez való ez a feltétlen bizalom magához vonzotta a gyógyító életerőket s ezek meggyógyították őt.** Hasonló eset mindennapos az embereknél, csak hogy a gyógyulás nem ilyen tudatos, minthogy az emberi orvosok nem nyújthatják azt, amit Krisztus a szellemi orvos nyújt, nem lévén meg bennük ez a képesség. Mégis azt mondják gyakran az emberek, hogy az orvos csodát művelt rajtuk, mondják pedig azért, mert nem ismerik a hitnek bizalmat és biztos reményt ébresztő erejét, mely rajtuk, anélkül, hogy tudnák, érvényesíti hatását. A halálból való felébresztésről szó volt már a 7. fejezetben; itt csak Krisztus bölcsességét kell szem előtt tartani, mely ismét bizonyosságot tesz az ő magasztos lényegiségéről. Ő tudta, hogy nem halt meg a leányzó, hanem extasis által előidézett tetszhalott állapotban volt, melyet az emberek valódi halálnak tartottak, és kinevették az Üdvözítőt, midőn őket felvilágosította; és csak akkor ismerhették volna fel tévedésüket, mikor a felébresztés ténye megcáfolta az ő határozott (pozitív) állításaikat. Nem ismerték azonban fel még ekkor sem, mert ők természetfölötti csodának nevezték azt, amit Jézus a maga bölcsesége révén tisztán természettörvényes úton hozott létre.

KILENCEDIK FEJEZET

1-11. Az Üdvözítő megtanította apostolait arra, hogy miképpen használják ki a bennük rejlő erőket az emberek természeti és szellemi meggyógyítására. Adott nekik a maga erőinek teljéből és kiküldte őket az összes környező helységekbe, hogy hirdessék az ő tanát, s adjanak neki súlyt erőteljes tettekkel. Szegényen kellett elindulniuk erre a nehéz misszió-útra, pénz nélkül, pompázás nélkül, külső méltóságok nélkül; hatniuk kellett végeredményben az ő szellemi tanainak erkölcsi hatalmával, a meggyőző példával, lemondó s áldozatra kész szeretettel. „És valamely házba bementek, ott maradtatok, míg onnan el nem vonultok”, így szólt hozzájuk. Ahol az elvetendő mag számára egy talpalatnyi termékeny földre akadtok, ott műveljétek azt meg; törekedjétek megnyerni a lelkeket az új, nagyszerű kinyilatkoztatás, a gonosztól való megszabadulás tana számára. „És valakik be nem fogadnának titeket, kimenvén ebből a városból, még a port is verjétek le lábaitokról, hogy az legyen ő ellenük bizonyosságul”. **Ne pazaroljátok haszontalanul szavaitokat és erőteket olyanokra, akik konokul ellenszegülnek, - mert ezeknek nem érkezett még el az idejük, ők még nem érettek erre.** Van azonban sokan, akik valami belső nyomástól hajtva öntudatlanul epednek a megismerés után; ezeknél ne késedelmeskedjétek az örök élet szavaival. Mily pompásan jelöli meg itt az Üdvözítő az apostoloknak és a tanítványoknak az utat, melyen járniuk kell! S azok a szavak, melyeket itt hozzájuk intézett, nemcsak akkori követőinek és ama kornak egyedül szólnak, hanem az összes embereknek, akik bármikor őt követni akarják. **Hol van e szavakban említve fény és gazdagság? Hol van itt szó másképp gondolkodóknak kényszerítéséről vagy meg-átkozásáról? Sehol! S íme mégis az Üdvözítő e szavaira alapítják az új utódok az ő egészen eltérően gyakorolt hatalmukat!** Külső fényre, hatalomra és gazdagságra fektetik, Jézus intelmével ellentétben, a fősúlyt. S ahelyett, hogy a felvilágosítás és a szeretet mennyei fegyvereivel működnenek, alkalmazzák az egyházi átok ördögi mennykövét, lekicsinylenek minden tudományos kutatást, saját csalhatatlan mindenhatóságuk hirdetésével felfuvalkodva és szabadalmat igényelve az ő egyedül üdvözítő egyházuk részére! És miként ebben a római katolikusnak nevezett egyházban újabb időben a legdurvább góg, a legszemtelenebb felfuvalkodás nyilvánul, épp úgy látjátok, hogy más, ezen anyaegyházból kivált egyházakban is ugyanezt az uralomvágyat és türelmetlenséget kezelik más rendszerek és formák szerint. Mindazt az anyagiasat és ellentéteset, amit a krisztusi tanhoz ennek bűnös eszközei, kikre az bízva volt, az idők folyamán, hozzátoldottak, szigorú tisztítási eljárással - mely ugyan kissé fájdalmas lészen - **ismét az idők folyamán ki kell abból küszöbölni. És nem lesz a szónak igazi szellemi értelmében előbb egy akol és egy pásztor, csak akkor, amidőn már nem lesznek egyházfejedelmek, hanem keresztény apostolok, kiknek hatalma kizárólag messterüknek, Jézusnak hűséges követésében gyökeredzik, akinek országa nem ebből a világból való!**

Az új kinyilatkoztatás, a krisztusi tan átszellemesítése is az emberekkel való érintkezés által magához fog vonzani némi salakot. Ez is csak lassankint fog szellemi tisztulási folyamatokon keresztül kibontakozhatni a durván elanyagósított krisztusi tanból, míg végre teljesen meg fog szabadulni az ellentétől. Mondtuk már, hogy ti még csak ABC-jénél vagytok a szellemtannak, melynek még fejlődnie és erősödnie kell, folyton új híveket gyűjtve, folyton nemesebb elemeket vonzva, hogy folyton növekedő világos fényt terjeszthessen. Ti, a jelenkor spiritisztái, vagytok a jövő előfutárai, s arra rendelve, hogy kiirtsátok a földből a burjánzó gázt s azt termőképessé tegyétek. Mily gyengék a ti aprólékos, szétforgácsolt erőitek az előítéletnek, az anyagelvűségnek azzal a mérhetetlen őserdejével szemben, mely itt irtásra vár! Ne kívánjatok tehát működésétektől azonnal feltűnő eredményeket, ne reméljétek a szellemi irányzatnak gyors diadalát, túrjátok el azoknak gúnyját, kik mint utópistákat kinevetnek benneteket, és munkátokat, mint sysiphusi munkát becsmérlik. A szellemi átalakulás egy egész korszaknak, és nem néhány évnek a műve. Vegyetek példát a hangyabolyról és tanuljá-

tok meg abból, miként kell részt venniük egyesült erővel a közös építkezésben. Nem kicsinyelve egyetlen porszemét se és nem kímélve a fáradságot, amit ennek odaszállítása igényel, hanem szorgalmasan dolgozva csekély erőitekkel és megelégedve azzal, ha a terméketlen földrétegnek csak azt a kis darabkáját irtottátok is, mely szükséges arra, hogy részetekre s a hozzátok legközelebb állók részére hozza meg a szellemi gyümölcsöket. Neveljétek magatoknak követőket gyermekeitekben, jövődö nemzedékekben, hogy ezek azután folytassák az irtást és a ritkítást s így a fáradhatatlan fejsze elvégre is dönteni fog törzset törzs után, vadoncot vadonc után. És majd valamikor, midőn már régen átváltoztatok és régen újra születettek, elragadtatva fogjátok szemlélni azt a szabad pompás országot, melynek homályos erdőiben ti döntöttétek le a legelső fát, melybe ti tettétek meg a legelső kapavágást.

A 12-17. versek annak az elbeszélését tartalmazzák, hogy 5000 ember jóllakott öt kenyérből és két halból. Természetesen felmerül az a kérdés, hogy „miként lehetséges ez csoda nélkül?” **Ha csodának nevezitek a természetes alkotást, akkor ez a nélkül nem lehetséges; ha azonban az alkotás nem csoda, hanem törvény, akkor kenyeret is lehet alkotni törvényes módon.** A búzaszem láthatatlan atomokból keletkezik és látható búzaszemmé lesz a részére törvényesen előirt időben a növénylélek alakító munkája által, mely erőművileg működik a növényben, s mely működés élén a szellemek állnak mint a természet-törvény végrehajtói. Ily módon keletkezett és keletkezik minden. Itt csak azt a körülményt kell kiemelni, hogy a kenyér megalkotása nem ment keresztül a lelki princípiumok lassú folyamatain, hanem az maguk a szellemek, mint azok mozgatói által történt, mért is önmagától is történhetett, mint olyan alkotási folyamat, mely nem hozott létre kenyeret, sem kenyérrészecskéket, hanem egyszerűen a kenyérből letördelt részecskéknél növekedését idézte elő.

Itt mutatta meg a Messiás az ő hatalmát a dolgozó természet-szellemek fölött, akik mozgatói az összes alkotási folyamatoknak, melyeket az emberek az erőművileg működő természetnek tulajdonítanak, anélkül, hogy tudnák, hogy a természet micsoda. **Anélkül, hogy tudomással bírnának a szellemek tevékenységéről, akik intézik azt, amit a „természet” névvel jelölnek meg.** Itt lett az feltárva szemek előtt. Mint emberek ugyan nem képesek ezt felfogni; de majd ha ők tiszta, törvényes szellemek lesznek (mert csak ilyenek alkalmazhatók törvényes munkálatoknál) akkor ők maguk fognak dolgozni ezen törvényekben a Messiás vezetése alatt. Akkor természetesnek fogják találni azt, ami nekik most még csodálatosnak látszik. Itt meg kell azonban világítani ezen ténykörülménynek egy második oldalát is, t. i. a felszívást. Az alkotás vagy előállítás nem terjedt ki olyan mennyiségre, mely annyi éhes gyomor részére szükséges volt, hanem fluidikus befolyás is érvényesült a felszívási folyamatra. Az éhség csillapítása kétharmad részben fluidikus természetű volt, és csak egy harmad részben történt az a kenyér által, anyagilag. Hogy idegkisugárzás útján lehet éhséget csillapítani (delejes vonások segítségével) a gyomorhoz vezetett fluidikus anyagok által, az gyakorlati delejezők tapasztalatai által többszörösen bebizonyított tény. S ami megtörténhetik az ilyen delejező által, az még sokkal könnyebben történhetik a szellemek által, lévén ezek ereje sokszorta nagyobb. **Csak ne tekintsétek ezt a ténykörülményt olyannak, mintha azt Jézus létesítette volna, hanem olyannak, melyet ő, a Messiás, elrendelt, a neki szolgáló szellemek pedig véghezvittek,** mert az Úrnak nem kell a munkát végeznie, hanem ő parancsol és vezet.

18-27. Ezen szavak: „Azt mondják, hogy Te Keresztelő János vagy, némelyek, hogy Illés vagy, némelyek pedig, hogy a régi próféták közül támadott fel valamelyik” bizonyítják nektek, hogy azon kor embereiben már rejtve szunnyadt sejtelve annak, hogy a szellemre nézve lehetséges az újratestöltés. Az új kinyilatkoztatás eszerint nem mond nektek új dolgot, hanem csak felébreszti a régit, a szellembe beleteremtett, amit a hitetlenségbe merült szellemek elfelejtettek. És mit szól Krisztus ezen, felőle elterjedt véleményhez, mely az ő személyére vonatkozólag hamis ugyan, de azért mégis általános igazság? Ő nem utasítja azt el, amit bizonyosan megtett volna, ha az nem volna általánosságban igaz; mert nem jött ő

azért, hogy régi tévedéseket megerősítsen és tápláljon. Ő, ellenkezőleg, felhasznált minden alkalmat arra, hogy azokat megcáfolja; **nem találtak az írásban egyetlen helyet sem, ahol ő az újratestöltésnek ellenmondott volna, de igenis nem egyet, ahol azt megerősítette.**

De midőn Péter azt válaszolta neki: „Te vagy az Istennek ama Krisztusa”, akkor megparancsolta nekik, hogy erről hallgassanak. **Az apostolok megkapták azt a kinyilatkoztatást, hogy Krisztus egyetlen a maga nemében, Istennek, az Atyának helytartója s akaratának végrehajtója a földön.** De az emberiség nem érett még meg erre a hitre, ennek a megértésére, az ő számukra azért jött, hogy nekik mintaképpül szolgáljon arra nézve, hogy milyen emberi eszmény után törekedjenek. Az ő tetteiről, az ő erejéről ismerje fel őt a világ, mely tanítványainak kijelentéseire különben is kevés súlyt helyezett volna, de a megcáfolhatatlan tények előtt kénytelen volt meghajolni. Az ő dolga volt, megtenni az Isten által részére előírt utat, teljesíteni mindazt, ami ezzel jár, fenéig üríteni a szabadon választott kelyhet. Előre megmondja nekik, mi mindenben kell keresztülmennie, hogy betölthesse feladatát, mint eszménye az emberiségnek, mint mintaképe az összes nemzedékeknek, hogy ezek rajta tanulják meg, miképpen kell híven kitartani a saját meggyőződése mellett a legkeserűbb halálig, hogy ennek bekövetkezése után bebizonyítsa nekik saját feltámadása által, hogy a test halála nem megsemmisítő halál, hanem csak átmenet az igaz szellemi, megdicsőült életre. „Ha valaki akar engemet követni, tagadja meg magát, és minden napon vegye fel az ő keresztjét és kövessen engemet”. **Értse meg ki-ki a részére előírt feladatot és teljesítse az Isten iránti legpontosabb engedelmséggel, nagyban és kicsinyben élete végéig. Legyen az akár súlyos, testi vagy szellemi természetű szenvedések miatt, akár földi szempontból fényes, de körülhálózva hatalmas kísértésektől,** azok valamennyien eszközei az önnemesítés céljának, ha azokat kellőleg felfogják, alkalmazzák és felhasználják az emberek. Az egyiket lesújtja a maga keresztje a mindennapi kenyérért való terhes gond által, míg a másiknak keresztje talán valami értékes ékszer, valami fényes rendcsillag. Lehetséges azonban, hogy ez a kis villámló keresztcske a maga vakító, szellemmámorító hatásával nehezebben lesz elviselhető, több kísértésen vezet keresztül, több kötelezettséggel jár, mint a szegénységnek és a szenvedéseknek durva keresztje, mely a cél eléréséhez csak alázatosságot, türelmet és Istenben való bizalmat igényel.

Akit megragadott a nyereségvágy, a földi szerencse után való kapkodás, az hűtlenné lesz a maga feladatához. De aki mindezt alárendeli a maga feladatának, s amidőn a kötelesség úgy követeli, képes ennek feláldozni szerencsét, hírnevet, vagyont, az felismerte az igazságot, az el fogja nyerni a hitének megfelelő új életet, mely őt a tökéletességhez vezeti. Míg ellenben a renyhe, a földi dolgokhoz ragaszkodó kénytelen lesz folyton újból keresztülmenni ezeken a próbákon, s e mellett haladása vesztegelni fog. Valljátok nyíltan amit hisztek, és ne szégyelljétek azt, mint ahogy ez sokszor történik! Sokan bensőleg hisznek és kifelé szabadgondolkozónak mutatkoznak. Itt-ott valaki lelkének legmélyéből imát küld az Istenhez, végez valami jó cselekedetet, de restelli ezt azok előtt, akik azt hiszik, hogy a hitetlenség és az erénytelenség a jó modorhoz tartozik. Holott ha ő ezt az álszégyenkezést elnyomná, talán mégis képes volna egyikben-másikban megrezegtetni egy jobb hűrt. Épp úgy vannak még más részről sokan olyanok, akik már régen táplálnak lelkükben hitbeli dolgokra vonatkozólag szabadabb, okosabb nézetet, akiknek ennek folytán ellenszenves a bevett szokás szerinti szabály, **akik azonban mégis eltagadják hitüket és nézeteiket, tartva a közvéleménytől avagy annak a zárt társaságnak, melyhez tartoznak, vállvonogatásától.** Ezek is restellik az igazságot, tehát nem is szolgálhatnak ébresztőként testvéreiknél, lévén ők gyengék emezek keresztjének elviseléséhez.

Amidőn Jézus végignézett tanítványain és megpillantott közöttük némely érett szellemeket, akik a jelenlegi testi életben az utolsó salakokat voltak kiválasztandók és levetendőek, akkor szólt hozzájuk: „Vannak az itt állók közül némelyek, kik a halált meg nem kóstolják, mígnem meglátják az Istennek országát”. Szolgáljanak e szavak boldogító ígéretül azok

számára, akik már kigyógyultak az anyagi világokon való testöltés szükségességének tisztító tüzéből. Akiknek szellemi haladására nézve megszűnt ezen törvény haladási eszköz lenni; akik képesekké váltak arra, hogy magasabb szellemkörzetek lakóivá legyenek, ahol nem kell többé az ő szellemüket oly durva tartályokba szorítani, hogy azokban vezekeljenek. Néhány, ily aratásra megérettet fedezett fel köztük; ezeknek földi útja most már rövidre volt szabva.

28-36. Mi egy spirituális korszak számára írunk, azért szükségtelen különös esetként tárgyalnunk az Üdvözítő átszellemülését, valamint Mózes és Illés szellemeinek megjelenését. Hogy testből kivetkőzött szellemek képesek öltetni emberekre nézve látható és fogható alakokat, azt a legújabb korban már számos ténykörülmeny bizonyította, s ily módon újból megerősítette az összes népek hagyományaiban előforduló, hasonló megjelenésekre vonatkozó elbeszéléseket. Mózes volt a zsidó nép megváltója a rabszolgaság anyagi béklyóiból, ő volt a zsidó nép törvényhozója és Istenére emlékeztetője. Illés, az ő nagy prófétája, volt a zsidó nép elszakadása után az ő fenyítő ostora, a ki Krisztus idején Keresztelő János alakjában ismét megjelent, hogy a népet újból megfenyítse és vezeklésre előkészítse. Krisztus volt a Megváltó az előítéletek szellemi szolgaságából, ő volt orvosa a beteg és bírója a megátalkodott szíveknek. **A fenyítő két emberformában jelent meg különböző időkben a földön; miért nem ebben a második alakban mutatkozott Krisztus átszellemülésekor, mért az első alakjában?** Ennek oka a képviselők három fő tulajdonságában keresendő, akik ugyanannyi főmozzanatban személyesítik ezen megjelenést, mintegy plasztikus alakot akarván ábrázolni e világ megváltási történetéről. Ezen három személy mindegyikének feladata volt képviselni egy megváltó korszakot a föld megváltó mozgásában. Mózes a megváltás korszakát: a törvény teljesítése által, mely újból meg lett szegve; Illés az ezen törvényszegésből való megváltás korszakát: a vezeklés betöltése által; végül Krisztus a megváltás korszakát: a Mennyei Atya kegyelme által, melyet a hit erejével minden ember magához vonzhat, hogy Krisztushoz hasonlóan áldozatra kész és teljesítésre képes lehessen. Midőn ismét leszállt a köznapi világba, oda tolakodott Jézushoz egy aggódó atya és kéri őt, hogy szabadítsa meg fiát az őt kínzó gonosz szellemtől. A tanítványok már megkísérelték ezt a gyógyítást, de eredménytelenül. Imájuk nem volt eléggé felemelő, hitük gyenge volt, erejük kevésbé gyakorolt, állhatatosságuk nem elég kitartó, fluidjaik nem elég nyúlékonyak, azért nem voltak képesek azt véghezvinni. **Ami tökéletes volt Krisztusban, azt az apostolok és a tanítványok csak hosszú gyakorlat által sajátíthatták el megközelítőleg.** Hogy azt elsajátítani lehetséges, annak kifejezést ad Jézus, amidőn őket gáncsolja; mert ha azt látta volna, hogy az ily gyógyítások emberi erőt túlhaladnak, akkor nem gáncsolta volna hitbeli fogyatékosukat.

46-62. Az a gondolat támadt bennük, hogy: ugyan ki a legnagyobb közöttük? Itt láthatjátok, miképpen tolakodik a kísértés góg alakjában a törzs legbensőbb velejég, mely arra volt hivatva, hogy az egész hitnek és a legmagasabb erkölcsnek támpontja legyen, t. i. a Krisztus tanítványainak kis kiválasztott seregébe. Oly csábítón kopog ez a kísértés a szíveken, oly veszélytelenséget színelve - pedig, ha befogadták volna azt, akkor elfojtott volna bennük lassankint minden jót. És az isteni szeretetnek alázatos, szelíd, jóindulatú, szeretetteljes misszionárusaiból és hirdetőiből csakhamar egy uralomra vágyó hierarchia (pap-uralom) keletkezett volna, miként azt későbbi századok oly buja virágzásba szöktették. **Mely a ti jelen korotokban érte el csúcspontját, amidőn ezen virág gyümölcsét mint csalhatatlansági dogmát tálalják fel nektek a farizeusi képmutatás tálcáján, azzal a csábító biztatással, hogy: ha abból élveztek, akkor önmunkálgodás nélkül is üdvözlőtök kell!** És Jézus felismervén az ő gondolataikat válaszol nekik egy képpel. Bemutatja nekik a gyermeket mint mintaképet az ártatlanságnak, a megadásnak, a művelődésképeségnek, válaszul az ő gögös gerjedelmekre, jelezve, hogy milyeneknek kellene lenniük, hogy azzá legyenek, amivé lenni szeretnének. Elmés egy kép ez, mert a földi ember is csak kezdetén van még szellemi fejlődésének, melynek célja a szabad szellemegyéység elérése. Aki egykor az őt

terhelő összes salak levetése, a benne szunnyadó összes szellemerők kifejtése után részesévé lehet majd ezen adományok és tulajdonságok tömegének.

Szelíden akarja leinteni tanítványait gögös gondolataikról, amidőn megérteti velük, hogy hiszen ők itt a földön valamennyien még kiskorú gyermekek, akiknek feladata, hogy tanuljanak, gyakorlat és munka által erősödjenek, hogy valamikor mint nagykorú érett szellemek ébredhessenek. Hogy tehát ebben a nagy életiskolában művelődésképeségük foka s ezen tanúsított szorgalmuk szerint ítéltetnek meg, nem pedig aszerint, amit ők magukról képzelnek! Minél többet tanultok és szellemileg termeltek, annál inkább fogtok meggyőződni arról, hogy mennyit kell még tanulnotok, és miképpen alkot az alázatosság lelki nagyságokat, a gög pedig árnyképeket! **„Ne tiltsátok meg, mert aki nincsen ellenünk, mellettünk vagyon!” Jegyezzétek meg magatoknak ezen szavakat ti egyedül-üdvözítők, tartozatok bármely felekezethez!** Ti, akik akadályozni akartok másokat abban, hogy cselekedjék azt, amit véleményetek szerint csak nektek szabad, amire, ti azt hiszitek, hogy kizárólagos szabadalmatok van. Krisztus a Mester senkit sem rekeszt ki a jócselekedetek gyakorlásából, aki érzi magában az ahhoz szükséges erőt. Azt sem mondja senkinek, hogy milyen forma szerint kell üdvözülnie. **Végtelen sok út vezet a nagy célhoz,** és habár kevesen választják is a legrövidebbet és a legegyszerűsebbet, hogy korábban nyerjék el a pálmát, azért ti mégsem tudhatjátok, hogy a hosszú, lassan emelkedő út, melyet az egyik vagy másik szellem választott, nem éppen az ő számára jár-e nagy haszonnal. Nem minden ember tüdeje bírja el a meredek, gyors emelkedést, nem minden szellemnek van elég ereje a gyors haladáshoz, a túlerőltetés által könnyen károsodhatnak.

Óvakodjatok minden doktriner kényszerelmélettől, mert minden szellem tartozik a maga hitbeli nézetét és meggyőződését saját szükséglete és megismerésének mértéke szerint önmagából kimunkálni. Ne ítéljetek el senkit, mert másképp gondolkodik, mint ti, és a saját módja szerint törekszik üdvözülni. Adjatok csak jó példát és biztatók a többit mind a Teremtő vonzó szeretetére, aki összes gyermekeit, aszerint, amint az Atyához közeledni akarnak, magához felvonzza. Az Üdvözítőnek eme szavai más részről azt is bizonyítják, hogy a testi és szellemi fogyatkozások gyógyítására szolgáló delejes gyógyerők nem Istennek önkényes kegyelmére vezethetők vissza, hanem az azokkal megáldottaknak természetében fekvő tulajdonságok. Melyek, miként minden, ami az ember belső lényéhez tartozik, használat útján műveltetnek és hatványoztatnak. **Így Krisztus apostolainak és működő tanítványainak erői sem voltak- miként ezt az Egyház tanítja- külön reájuk ruházott, kegyelmek, hanem az ő természetükkel kapcsolatos tulajdonságok, melyek Krisztus által ébresztve, az ő hitük és jó akarataik által fejlesztve és használva, olyan hatalommá nőttek, melyet mindmáig „csodaadományoknak” neveztek, a szellemtudomány nyelvén azonban csak termékeny médiumításoknak neveznek.** Nem egy kiváltságos osztály bír azzal a kizárólagos előjoggal, hogy ezeket az erőadományokat gyógyítási célokra használhassa; közkincsét képezik azok az emberiségnek, minden ember magában hordja azok csiráját.

Most pedig közeledett az idő, amidőn az Üdvözítő az ő rövid, de áldásdús földi pályájának, s ennek az ő áldozatával való megkoronázásának vége felé járt; azért az ő figyelve most már szakadatlanul Jeruzsálem felé fordult. Az ő feladata a jóslásoknak megfelelően lépcsőről lépésre volt betöltendő, hogy bizonyítékot szolgáltatson a hívő emberiségnek arról, hogy ő azonos a megígért Messiással. **Itt ismét példájával találkozunk annak, hogy irigység és szűkkeblű pártszellem mily kárhozatos szerepet játszanak. Midőn az Üdvözítő Szamárián utazott keresztül, itt nem akarták őt befogadni. A tanítványok ahelyett, hogy felülemelkedtek volna ezen kicsinyes féltékenykedésen és szűkkeblúségen, eszükbe jutván az ő régi tanuk szerinti „büntető Isten” - elkeseredve azt akarták, hogy tűz szálljon alá az égből,** és megeméssze ezeket. Mennyire rövidlátók voltak ők még, ha azt hitték, hogy az Üdvözítő - ellentétben az ő tanával, mely Istent mint „a szeretet Atyját” hirdette - magasztos erejét Messiás méltóságát ily rémbíráskodás gyakorlására fogja használni. A termé-

szettörvénnyel másképp gondolkozó emberek ellen kicsinyes bosszúállásra fog visszaélni! Hiszen a Messiás nem azért jött, hogy büntessen és lesújtson, hanem, hogy megváltsa és fel-emelje mindazokat, akik bűneik és vétkeik következtében büntetést vontak magukra és elbuk-tak. Azért figyelmezteti őket, hogy az ő missiójuk a szeretetnek, a felvilágosításnak, a hala-dásnak szolgálni, megmagyarázván nekik, mennyire ellenkezik az ily észjárás, a szeretet, az igazságosság, a szabadság törvényeivel. **És hogy mi módon kell hirdetni a kereszténységet, nem tűzzel és karddal, nem kiátkozással és erkölcsi kényszerrel, hanem meggyőző ér-vekkkel és a szeretetnek hathatós példaadásával. Ugyanazon hajlam, ugyanazon hamis buzgalom, mely itt egy pillanatra fellángolt a Krisztus tanítványaiban, melyet azonban a Mester azonnal csirájában elfojtott, emelte a későbbi századokban a máglyákat. Idézte fel a keresztes háborúk, az inkvizíció szörnyűségeit, melyek az emberiség előtt felejthe-tetlenek maradnak. Nem azért, mert egyáltalában megtörténtek, hanem mert egy új haladási korszakot hordtak méhükben.**

Az 58—62. versekben élesen van körvonalozva Jézus Krisztus azon tanának veleje, mely az ő követőire vonatkozik. Szólnak azok a kereszténységnek tisztán szellemi minőségé-ről, mely ment minden formától, minden földi pompától és gazdagságtól; mert ezen tan Mes-terének, mint az ember Fiának nem volt hol lehajtaná az ő fejét! Ő, az igazság Mestere, meg-kezdi, és végig járja ezt az életpályát mint egyike a legszegényebbeknek, nem tartozván kife-jezetten senkihez. Hogy az összes népeknek, az összes szellemcsoportoknak és fokozatoknak részük legyen őbenne. **Hogy eltűnjenek az összes elítéletek, hogy az összes emberek, daczára sokféleségüknek, jellemre és állásra nézve különbözőségüknek sorakozzanak az ő lobogója köré, mely hirdeti az igazságot, és az emberek között megalapítója kell, hogy legyen egy nagy szellemtestvériségnek!** Ezt az igazságot, ha majdan valamikor az ember-szellemek teljesen felfogták, meg is fogják tetteleg valósítani, mert az ember rendeltetésének igazi megismerésével az akarát is elnyeri azt az erőt, melynek segítségével tétovázás nélkül áldozza fel a nagy megváltási eszmének összes egyéni aprólékosságait és kedvteléseit, mert „valaki az ő kezét az eke szarvára veti, és azokra néz a melyek ő utána vágynak, nem alkal-mas az Istennek országára”. Nem kell ez alatt érteni a testet sanyargató tartózkodást, (aszké-zis) félrevonulást az egész világtól, ennek vonzalmaitól és vívmányaitól; oh nem! Az igazi kereszténység nem követeli sanyargatását az anyagnak, mely a szellemnek adatott haladása céljából, nem követel formához kötött áhítatot és formához kötött vezeklést. Követel minde-nek előtt: szellemi munkát, szigorú kötelesség teljesítést, az emberiség iránti szeretetet, a szellem művelését, mind ezekből pedig keletkezik: felemelkedés Istenhez, aki össz foglalata minden bölcsességnek, mely után törekednetek kell.

„Hadd temessék el a halottak az ő halottjaikat!” Hadd végezzék a hitetlenek, a szelle-mileg halottak az ő szertartásaikat az élettelen testekkel - ők ezeken csüngnek; aki Jézust kö-veti, arra nézve nem létezik halál, mert az a szellemet követi, ez pedig örökké él. **Ti tartoz-tok felülemelkedni az ilyen látványosságokon, ti tartoztok szeretni az élő szellemet, arról megemlékezni jámbor áhítattal, mert ő az, aki részvétellel környez benneteket, amidőn a test már rég elporladt a földben.** Ennek segítsetek haladni a ti forró imátokkal, s akkor ben-ne olyan barátot szereztek magatoknak, aki valamikor segítségetekre lesz olyan országban, melyet ti oly kevésbé ismertek - s ahol jól esik, rátalálni egy útmutatóra, egy barátságos veze-tőre! Induljatok, ha hív a kötelesség, és ne habozzatok mentegetődzve aprólékosságokkal. Aki egyszer tétováz és foglalkozik azokkal a csábításokkal, melyek őt vissza akarják tartani, amidőn szakítani akar régi gyengeségekkel és semmiseknek felismert kedvenc szokásokkal, arra nézve kétszeresen nehéz lesz a válás, az nem fog egykönnyen szabadulni a megkedvelt utáni vágyódástól, a szellemi rabság régi húsos fazekai mindig körülötte lesznek az ő csábító szagukkal! Ha hív a kötelesség, legyen az bármilyen természetű, akkor annak azonnali telje-sítéséhez elegendő, ha azt felismertétek.

Működjék mindenki a maga körében. Nem lehet mindenki misszionárius vagy világbölc, minthogy az emberiség sokféle szellemcsoportokból és különféle szellemfokozatú egyénekből áll. Higgyétek rendíthetetlenül, hogy az éppen nektek kínálkozó kötelességek azok, amelyeknek teljesítése töletek követeltek s azok teljesítésének érdeme, ha még oly alárendelt természetűek is, épp oly nagy, mintha hatásuk világra szóló volna. Minden harcos álljon szilárdul a maga helyén, védje hősiességgel a maga állását, melyet Istentől nyert és törekedjék előrehatolni. Az ő egyéni ereje elenyészik a nagy tömegben, mint egy csepp a tengerben; de sok egyéni erő, egy célra irányítva, győzelemhez vezet s ebben a győzelemben részes minden egyén, a vezető úgy, mint a követő - mindegyik az általa hozott áldozat arányában!

TIZEDIK FEJEZET

1-37. Miképpen Krisztus kiküldötte előbb a tizenkét apostolt, úgy küldött ki még hetenkét tanítványt is, hogy ezek prédikálják a Krisztustant mindenekelőtt a közel fekvő helységekben s így alkalom nyújtassák sokaknak arra, hogy azt elfogadják s általa megtisztuljanak. Félelem nélkül kellett az új tan hirdetőinek nekimenni a részükre kijelölt útnak, külső eszközök nélkül, erkölcsi kényszer nélkül. Szabad akaratára volt bízva mindenkinek, hogy akarja-e őket követni vagy nem. Ahol e tannal rokonszenvező szellemekre akadnak, ott a jó mag gyümölcsöket fog hozni, ahol ez nem történik, ott visszazáll az elvégzett jó tett áldása arra, aki ezt a kötelességet teljesítette. Akik azonban akár könnyelműségből, akár rossz akaratból visszautasították a megváltó igazságot, mikor pedig megadatott nekik az alkalom, azt elsajátítani, azok nagy felelősséget vesznek magukra. És súlyos teherként fogja egykor nyomni az ő gyenge lelküket az a kötelességmulasztás, melyet elkövettek a megváltó felvilágosítás befogadása körül, s ez inkább fogja nyomni őket, mint azokat az éretleneket, kiknek, minthogy kevésbé fogékonyak a világosságra, nem lett megadva ezen alkalom. Mint már más helyen is, úgy **itt is tüzetesen meg van jelölve, hogy milyen legyen az igaz pap, akinek missziójához tartozik az egyszerűség, a földi méltóságok- és nagyságokról való lemondás, áldozatkészség, felebaráti szeretet és türelmesség.** Hogy mennyire távolodott el ez az osztály az évszázadokon keresztül az előtte világító eszménytől, és milyen felelősséget zudít magára azáltal, hogy visszaél azzal a hatalommal, mely neki adatott az emberszelleme fölött: azt világosan mutatja az újkor képe. És joggal lehet alkalmazni a modern papság nagy részére azon szavakat, melyek itt Chorazin és Bethsaida városok megátalkodott lakosaival szemben hangzottak el. Mert tőlük, akik annyi hatalmat nyertek a szelleme fölött, s azt egész a „csalhatatlanságig” magukhoz ragadták, egykor erős számadás fog követeltetni. S az ő megítélésüknél igazság szerint más mértéket kell majd alkalmazni, mint azoknál, akik vétkeznek anélkül, hogy mélyebb betekintést nyertek volna a magasztos tan szentélyébe, anélkül, hogy megértenék annak értékét, hanem csak a beavatott teológusok és írástudók példájához alkalmazkodnak.

Ezen kiküldött tanítványok közé vagytok számítva ti spiritiszták is, akiknek feladata, a nektek kinyilatkoztatott, általatok befogadott és megértett igazságot tovább terjeszteni. Elég alkalmatok van a számotokra kijelölt hatáskörön belől, elhinteni a jó magot, legeredményesebben azonban tehetitek ezt saját példátokkal, amidőn önmagatokon munkálkodva lehetőleg felemelkedni törekedtek a keresztény tan eleven mintaképehez s ennek élő gyümölcseivel mutathatjátok ki annak hasznát saját gondolkozásmódotokra. Ha médiumi képességeitek vannak, úgy ezeknek érvényesítése egyúttal kiegészítő részét képezi ezen feladatotoknak. Érvényesítsétek tehát azokat, ahol csak lehet, az emberiség javára és felvilágosítására, értékesítsétek azokat fennhíjzás nélkül, mint egyikét azon talentumoknak, melyekkel gazdálkodni tartoztok, minthogy annak kamatjövedelméről szigorú számadást adni lesztek kénytelenek! A krisztusi tan alaptörvényét képezi a szellemi szeretet nagy törvénye. A „könyörületes szamaritánus”-ról szóló elbeszélésben oly világosan van ez elétek állítva, mint

parancsoló szükségesség minden egyes ember tökéletesedéséhez. Hogy éppen ez a megvetett az, aki elviszi a díjat a papi osztály elől, az fontos tanulságot képezhet a mai kornak ugyanezen osztályára nézve! Hogy ugyanez a keresztény szeretet alárendeltebb, tisztán erkölcsi esetekben még inkább követeltetik, az magától értetődik, minthogy az ily esetek súlyosabb voltára való tekintettel, a felebaráti szeretetnek magasabb foka igényeltetik. Megesik, hogy valaki, aki egyrészt sebesülteket ápolt, szegényeket gyámolított, másrészt meg talán olyanokat, akik vele nem egy hiten vannak, vagy társadalmilag alárendeltek, akik nem osztották az ő hitbeli nézeteit, vagy akik az igazságosságnak önmagukban támadt érzetének kifejezésre hozatalával keresztelték az ő becsvágyó terveit, erősebben sértett. Súlyosabban sebzett rajtuk elkövetett bosszúállásával, mint a mennyire egyrészt gyógyított, s az ilyen ezután nyugodtan él tovább abban a büszke örületben, hogy a felebaráti szeretetnek nagy munkáját végezte, nem gondolva meg, hogy másrészt milyen nagy bűnnel terhelte meg magát, mely erősen lenyomja ama jó cselekedetét! Fizikai fájdalmakat enyhíteni, az szükséglete az érző embernek, mert bántja az ő érzelmét, ha szenvedni lát; de szellemi szenvedéseket, lelki fájdalmakat gyógyítani, ehhez sokszor szükséges lelki nagyság, önfegyelmzés, meleg, önzetlen felebaráti szeretet!

38-42. Márta és a Mária esete mutatja meg nektek, hogy melyik munkáját az emberek becsülte Krisztus többre. Mindketten el voltak telve a legjobb akarattal, mindegyikük erejéhez képest szolgálni kívánt a Megváltónak, hogy ezzel előmozdítsák saját lelki üdvösségüket, s itt felmerül az a kérdés, hogy ki szolgál helyesebben: az-e, aki anyagilag dolgozik, vagy aki szellemileg foglalkozik? Így szól a Megváltó: „Márta! Márta! szorgalmatos vagy és sokra igyekezel, de egy a szükséges dolog, Mária pedig a jobb részt választotta”. **Első tekintetre úgy látszik, mintha ezzel föléje akarta volna helyezni a szemlélődő Istentiszteletet a munkás kötelességteljesítésnél és a dolognak. De ez nem így van. Habár az egyház tőkét kovácsol is ezen szavakból a testi kényelem javára, mégsem ítélte el Krisztus ezen szavával Mártának anyagias mozgalmasságát, csak alája rendelte azt a szellemi mozgalmasságnak.** Nem követelte ő Mártától azt a fáradságot, melyet a Mester fényes megvendéglésére fordított, ő megelégedett volna egyszerű étkezéssel is. Neki pedig több ideje lett volna annak a szellemi kényelemnek a befogadására, melyet meg ő nyújtott, és nem is lett volna szüksége arra, hogy nővérét annak átvétele közben elhívja. Csakhogy Márta hozzászokva a fényűző pompához, emiatt megfélemedezett az igazról, a lényegesről, amit pedig szintén keresett. A Mártáról nyújtott kép alkalmas arra, hogy úgy igazában elétek állítsa a különböző egyházak Isten-szolgálatát, akik elvesződnek csattanó hatásokkal s elfecsérlik drága idejüket pompás díszítésekre, kicsinyes szertartásos formaságokra és külsőségekre, s amellet megfélemedeznek a szellemről, mely átlengi ezt az Istenszolgálatot. Amidőn külső áhítat-gyakorlatokra fordítják egész figyelmüket, nem marad meg nekik az erő-készlet, melyet az igaz, mélységes belső szellemáhitat igényel. Ezt a tant nyújtja nektek az Üdvözítő ezen elbeszélésben. A nagy magasztos Istenszellem, hogy általatok megtisztelve legyen, nem követel egyebet, csak szellemetek felemelkedését, a nemesítő és munkával kapcsolatos szeretetet Hozzá és az emberekhez. Egész életetek legyen ily értelemben ima - munkás igyekezet, nem számítva jutalmazásra, hanem az Ő tetszésének elnyerésére!

Annyian vesződnek külsőleg jó cselekedetekkel, melyeket nem ezen értelemben végeznek, hanem azzal az önző célzattal, hogy félretegyenek egy megtakarított fillért az örök élet számára. Ez helytelen eljárás, ez véték a kereszténység szelleme ellen! Cselekedjétek a jót magáért a jóért, de ne jutalom reményében. Olyan jutalom, aminőt ti gondoltok, nem létezik, hanem csakis haladás, mely folytonos fokozás mellett, természet-törvényileg mindig magasabb élvezetet von maga után. Ha ti a jót csak a jutalom kedvéért művelitek, akkor az a tett, még mielőtt megszületett volna, halott, és nem eredményezhet haladást. Tehát jutalmat sem, ellenkezőleg lealacsonyít benneteket abban a mértékben, melyben ti a nemeset és a jót aljas cserebere tárgyává fokoztátok le!

TIZENEGYEDIK FEJEZET

1-13. Miatyánk aki vagy a mennyekben, szenteltesd meg a te neved". Így kezdjétek meg imátokat, gyermekded módon felemelve szíveteket a Teremtőhöz, bizalommal, engedelmességgel és szeretettel. Első óhajotok legyen: hogy minden teremtmény boruljon le alázattal és imádással a Végtelen előtt, hogy az egész szellemvilág egyesülten rója le az Összszellemnek, a Teremtőnek, az Atyának a hála, a csodálat, a dicsőítés adóját az ima dicsőenekével s az ebből fakadó tettel vagy közremunkálással az Ő örök törvényei szerint. Ez az első dicsőenek összefoglalja az összes embereket és szellemeket, általa lesz megszentelve a szellemteremtmény, amidőn Teremtőjének nevét dicsőíti. **Istennek ugyan nincs szüksége a mi imánkra; de mi önmagunkat szenteljük meg, ha beismerjük, hogy szent a mi Atyánk, az a Legmagasabb, s amidőn ezen felkiáltás segítségével felemelkedünk Őhöz, akkor elnyerjük, az ő szellemének áldásdus kiadásait, melyek erőt adnak nekünk a kísértésben, vigaszt a szenvedésben, megismerést a kételyben.** Amidőn elmondjátok ezen rövid, egyszerű és mégis annyira jelentőségteljes szavakat, akkor éreztétek is meg azokat kedélyetekben, fogjátok fel azoknak egész értelmét, és imádkozzatok azokat ne csak magatokért s azokért, akik szívetekhez közel állnak, hanem összes testvéreitekért a földön és a szellemek országában. A törvényesekért, hogy azok még növekedjenek és haladjanak, az ellentétesekért, hogy erősödjenek, az ingadozókért, hogy megtalálják a megismerésnek, az Istenben való bizalomnak, az erénynek kikötőjét. „Jöjjön el a Te országod”. Tűnjék el mindinkább a hitetlenség és a tévhit a tiszta Istenfogalom elől, mely kell, hogy az egész világot áthassa és megszellemesítse. A haladáshoz közelebb vigye, mely felemeli a szellemeket ezen anyagi és tökéletlen létek fölé, mely keresztülviszi a megváltást minden fájdalomtól, a bukottak visszatérését az ő eredeti központjukba, az Isten által részükre előírt, törvényes útra.

„Legyen meg a Te akaratod, miképpen mennyben, azonképpen itt a földön is”. Hajoljon meg minden teremtmény alázatossággal a Te magas bölcs akaratod előtt, melynek teljesítésére törekedjék ne csak minden törvényes szellem, hanem a törvénytelenek is; mert csak a törvényben haladhat a szellem, csak a törvényben találhat megváltást, békét, nyugalmat. **Abban a mértékben, a melyben teljesíti a szellem az Atya akaratát, mely törvényt képez, abban a mértékben közeledik Istenhez és lesz Eggyé az isteni akarral, és részese az Ő szeretetének, mely boldogítja és üdvözíti.** Abban a mértékben, amelyben attól eltávolodik, annak ellene dolgozni erőlködik, ugyanabban az arányban okoz magának új szenvedéseket, új harcokat, új halált és folyton újból kell születnie, hogy vezekelhessen. Azért, oh emberek, kérjétek ezen szavakkal mindig erőt a ti akaratotok számára, hogy ezzel teljesíthessétek a Mennyei Atya akaratát, miként azt oly gyermekded módon teljesítette a ti mintaképetek, Krisztus!

„A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk naponként”. Ezt is ne csak magatok számára kérjétek, hanem embertársaitok számára. **Kérjétek azt, ami szükséges, ti szegények, akik éheztek, ne kérjétek többet, mint ami elegendő ahhoz, hogy szabadon fenn-tartsátok a ti testeteket.** Ti pedig, akiknek főleg maradt, egyenlítsétek ki, amennyi csak telik a ti erőtökből, vegyetek tevékenyen részt ezen kérelem teljesítésében, melyet itt kifejeztetek, és amelynek el kell hangzania az egész emberiség javára. Adjátok szeretettel, gondolatok ilyenkor a ti testvéreitek mindenféle nyomorúságára; adjatok hálát Istennek azért a sok jóért, amit nektek adott, és kérjétek Őt, hogy áldja meg az emberi kezek szorgalmát, mindenben, a mit arcuk verejtékével kezdenek és végeznek.

„És bocsásd meg nekünk a mi bűneinket, mert mi is megbocsátunk mindenkinek, akik nekünk adósok”. **Vizsgáljátok meg magatokat szigorúan, mielőtt kimondjátok ezt a kérelmet, hogy teljes szívből megbocsátottatok-e azoknak, akik benneteket megbántottak, hogy nem motoszkál-e még bennetek valami neheztelés vagy irigység, - mert különben ez a**

kérelem vétek és hazugság! Legyetek engesztelékenyek, elnézők másokkal szemben s akkor Isten is veletek szemben elnéző bíró lesz. Ez legyen a ti zsinórmértéketek általánosságban és a legbensőbb viszonylatokban különösen. Őrizzétek meg a békét családokban, amennyire tőletek függ, egyenlítsetek ki szóval és tettel, csillapítsatok, ahol arra szükség van, és ne tartatok haragot senkivel, hanem bocsássatok meg mindenkinek, még mielőtt azt kéri tőletek. Ha nyomja valami szíveteket, ami nektek igaznak és valónak tetszik, akkor tegyétek azt szóvá nyíltan és szabadon, ne engedjétek azt szívetekben erjedni mint valami kovászt, mely minden mozgásba, minden gondolatba, minden szóba az elnyomott neheztelés fanyar mellékízét oltja bele. És ha már szóvá tettétek, akkor nyújtsatok egymásnak kezet kibékülve - de ne forma szerint, hanem teljes szívből. Ha pedig jogtalanság esett meg rajtatok, akkor viseljétek azt el alázatossággal és keresztény szeretettel. Bocsássatok meg igazában anélkül, hogy dicsekednétek ezzel a megbocsátással, mert ez megfosztja azt egész értékétől - miként bármely áldozatot, ha azzal dicsekedtek, azt felhányjatók és elbeszélitek.

„És ne vígy minket a kísértetbe, de szabadíts meg minket a gonosztól". Ezt ne úgy fogjátok fel, mintha Isten a ti kérésiekre elengedne nektek minden kísértést, mert ez igazságtalanság volna Istentől és nem szolgálna a ti üdvötkre, minthogy épp a kísértés eszköz a ti erőitek gyakorlására és megacélozására, szellemetek haladásának elősegítésére. **Ezen szavakkal könyörögjétek ellenálló erőért a benneteket érő kísértésekkel szemben**, ezek által kell, hogy ébredjétek, s óvakodjatok, nehogy könnyelműen azoknak nekik rohanjatok. Ebben a kérelemben van kifejezve a ti saját gyengeségetek alázatos beismerése, és az a könyörgésetek, hogy felismerhessétek a szellemetek előtt egymást keresztező összes tévutakat, hogy ezeket kikerülhessétek, - és ha azokat kikerültétek, akkor megszabadultatok a gonosztól!

El akarunk itt nektek mondani még néhány szót az ima lényegéről, értékéről és hatásáról. **Sokan azt hiszik, hogy nekik csak kérniük kell valamit, s az okvetlenül meg fog nekik adni, mások pedig megmosolyogják ezt az örületet, s azt hiszik, hogy isten a mi kérésünkre nem változtathatja meg a maga változhatatlan örök törvényeit.** Mindkét véleményben van egy szemernyi igazság, de össze kell ezeket kapcsolni. Higgycetek az ima hatékonyságában, amidőn szellemi javakért, erőért és megismerésért könyörögtek magatok vagy mások számára. Mert az imának még a megátalkodottakra is megvan az a szellemerejű hatása, hogy bennük nemesebb, jobb érzelmeket kelt. Alapszik ez a szellemek egyetemlegességének törvényén, melyben ők egy titkos kötelék segítségével egymáshoz vannak kapcsolva. A ti imátok és a ti könnyeitek kedvéért nem engedhető el másnak az ő közreműködése nélkül semmiféle tartozása, még kevésbé a vezeklés, mert ez ellenkeznék a törvénnyel. **De igenis elérhető az ima által, hogy a vezeklés korábban áll be**, s így a tartozás korábban törlesztetik, mert ezek az imák és könnyek jó szellemeket vonzanak a bűnöshöz, akit ezek befolyásolnak, vigasztalnak, erősítenek és oltalmaznak, hibáiknak felismerésére vezetnek és vezeklésre hajlandókká tesznek. De ekkor is az szükséges, hogy az ő saját szabad akarata indítsa őt ezen jó szellemek tanácsainak követésére. E tanácsokban foglaltatik részére egy eszköz, egy ébresztő erő; ha ezt visszautasítja, akkor kétszeresen kell vezekelnie, de nem örökké, mert elévgre belefáradva a sok szenvedésbe, mégis megváltozik az akarata - és hát mit is jelent néhány kemény vezeklő élet az örökkévalósághoz képest!

Mármost akár magatokért imádkoztok, akár másokért, az őszinte ima mindig felszárnyalás, átszellemlés, nemesbülés, aminek elmaradhatatlan logikai következménye tágabb megismerés, vigasz és erő. **Ha földi javakat kértek, szenvedések és betegségek elhárítását, valami közhasznú műnek sikerét, avagy kellemetlenségek és akadályok eltávolítását, szóval olyan dolgokat, melyek emberi vágyódásokat érintik, akkor bízzátok mindenkor nyugodtan azok teljesítését az Isten bölcsességére.** Sorsotok rendjét, mely magában foglalja a ti feladatokat, nem fogja Isten megváltoztatni, mert az logikailag meg van alapozva azzal, ami azt megelőzte s azzal, ami okvetlenül követni fogja. A szenvedések következményei előző törvénysértéseknek, üdvös tisztítások azok, melyekre szüksége van az eltévely-

dett szellemnek saját hibáinak felismerése céljából. Ha eltávolítottatok azt az okot, mely szükségessé tette a szenvedést, akkor ez szükségtelenné lesz, és Isten azt törvényesen meg is szünteti.

14-36. Ezen versekben világosan ki van mondva, mily hatalmasan és legyőzhetetlenül áll a törvény az ellentéttel szemben, és hogy utóbbi amazt támadva, miképpen pattan vissza ajultan a tisztán szellemi magasság és erő vasvértetééről. Aki azonban rálépett a csábító ellentét síkamlós talajára, annak nagy megerőltetésre és éberségre van szüksége, hogy megtartsa egyensúlyát s egészen el ne essék! Ti szegény emberek, akik kénytelenek vagytok szakadatlanul küzdeni saját szellemi gyengeségetek s az ebből keletkező ellentétes hajlamok ellen, az ellen a teher ellen, a bilincsek, az elhomályosítás ellen, melyekkel körülvesz benneteket az anyag, - ti rá vagytok szorulva a teljes erőre, a legnagyobb figyelemre, hogy képesek legyetek ebben a harcban törvényesen gondolkodni, érezni és cselekedni! S ez a makacs kísértés, kedves emberek, körülvesz valamennyiteket, és mindenkit a saját egyéniségéhez képest, annak az éberségnek és ellenálló erőnek arányában, melyet ő ilyenkor kifejt. De ne keressétek a kísértés okát első sorban gonosz szellemek vagy úgynevezett ördögök befolyásában, hanem mindenekelőtt önmagatokban, a ti gonosz vagy gyenge akaratotokban, mely hasonló gonoszt vonz maga után. **Némely ember leküzdött egy hibát s azt hiszi, hogy pihenhet az elvégzett munka után; elkábítja magát látszólagos becsületességével, magasztalja önmagát azért a kis győzelemért, melyet kivívott önmaga fölött,** - és íme belopódtak az ő lelkébe a renyheségnek, az önámításnak, a hiúságnak, az önzésnek, a büszkeségnek, a bírvágnak, az érzékiességnek szellemei - anélkül, hogy ő ezt észrevenné! S ezek elfoglalják az ő gondolkodását és érzését, lassankint eltompítják őt nemesebb érzelmekkel szemben, és haladás helyett beáll megállapodás, sőt visszaesés! **Vizsgáljátok tehát magatokat szakadatlanul, gyakoroljatok folyton szigorú bírálatot önmagatok fölött,** ameddig csak bírja a ti erőtök; csak így vagytok képesek csirájában elfojtani a bajt. Ha azonban renyheség és az erő elsatnyulása által növekedni hagyjátok, akkor rabszolgáivá lesztek a ti vágyaitoknak, rossz hajlamaitoknak és szokásaitoknak. És ha hiszitek is, hogy ezáltal nyertek világi hatalomban és tekintélyben, azért mégis más részről határozottan sokkal nagyobb mértékben lesztek vesztesek erkölcsi értékben, szellemi tartalomban.

37-54. Abból, hogy az Üdvözítő annyiszor visszatér az akkori farizeizmus külsőleg fitogtatott érintetlenségére, - mely a legújabb időig oly tömeges utódokra talált, láthatjátok, mennyire el volt terjedve a baj már akkor, és milyen súlyt helyezett Krisztus annak kiirtására. Tényleg ez a világ rákfenéje. Óvakodjatok attól, hogy azt előmozdítsátok, mert nagy felelőséget zúdítok magatokra, minthogy ezzel vétkeztek az igazság ellen, a kereszténység szelleme ellen! **„Jaj nektek Törvénytudóknak, mert elvettétek a tudománynak kulcsát, ti magatok nem mentetek be, akik be akartak menni, azokat is megtiltottátok”.** Jaj nektek, akik a népeket mesterséges tudatlanságban akarjátok megtartani, akik a szellemet leigázní igyekeztek, akik akár öntudatosan, akár valami szerencsétlen örület elfogultságával a kereszténységet saját felfogástok szerint akarjátok magyarázgatni és forgatni, megakasztva minden haladást, elnyomva minden világosságot! **Benneteket fog terhelni azoknak a millióknak átka, akiket üres formaságokkal, észellenes emberi dogmákkal kiűztetek a hit szentélyéből és a materializmus karjai közé kergettetek, mely - ha nem is elégít ki - de legalább túri és előmozdítja a szabad gondolkodást.**

Ti lesztek felelősek mindazon lelkek veszteléséért is, akiket leigázástokkal szellemi renyheségre vittetek, melyben elfecsérelték földi életüket, holtan hevertették talentumaikat és keservesen csalódva ébrednek fel a túlvilágon! Ti burkoltátok őket mesterségesen a gyermek önállótlan pólóiába és dicsekedtetek a gondos anya nevével. Oh, ti borzadni fogtok, ha majd egykor, megszabadulva a földi örülettől, látni fogjátok azt a szerencsétlenséget, melyet okoztatok a ti színlelt anyaságtokkal! Ti azt hiszitek, hogy mert nálatok a kulcs, azért bírájátok a megismerést is s ezt osztogathatjátok tetszésetek szerint csöppenként. A megismerés azonban

közkincese az összes szellemeknek, s akik azt hiszik, hogy nekik arra egyedáruságuk van, azok - habár későn is - de fel fogják ismerni, hogy önmagukat ámtították, amidőn az önkény járszalagján vezettek másokat! **„Meglásd, hogy a világosság, mely te benned vagy, sötétség ne legyen”**. Világosság, azaz megismerés legyen a ti törekvésetek, ezzel párosítsatok szilárd, hajthatatlan akaratot, mely tétovázás nélkül tegye meg azt, amit egyszer helyesnek és jónak felismert; ily módon választottatok a legjobb részt!

TIZENKETTEDIK FEJEZET

1-53. Mily rövidlátók az emberek, mikor előkelő fitymálással megmosolyogják az Istenbe vetett gyermeked bizalmát, mely hisz abban, hogy a gondviselés belenyúl az emberi sorsok legkisebb hajtókerekeibe, és rendületlenül épít arra, hogy az irányítja és vezeti az emberi életfolyamatokat. Némelyek mondják: „Isten, a maga nagyságában nem ereszkedhetik le annyira, hogy törődjék azokkal az örömmel és szenvedésekkel, melyek mozgatnak egy ily kicsi emberszívet. Ő nagyjában kormányozza a világot, örök, hatalmas törvények szerint, úgy általános egészében talán irányítja is a szellemek életfolyamatát; de azok az aprólékos események, melyek egymás mellé sorakozva alkotják a mi földi életünk láncolatát, eredményei a véletlenek, a körülményeknek, a mi eszünknek és jellemünknek”.

Ez azoknak az álláspontja, akik imádják ugyan Istent a maga végtelenségében, de nem találták meg Benne azt az Atyát, aki megfigyeli és megérzi a maga teremtményének gyermekes dadogását, fájdalmát és örömét, Akire nézve nem vész el semmi, Akinek semmi sem annyira csekély, hogy nem bocsátaná reá szeretetének egy sugarát, hogy azzal azt megvilágítsa és megmelegítse. Ezt szemlélteti Jézus itt több elmés képben, melyeket megérteni egyformán képesek úgy a műveletlen, mint a művelt emberek. A látható természet Isten által vezetett, azon örök törvények erőművi keretén belül mozog, melyek szakadatlan elváltozásokban újat teremtenek és szülnék. S miként ott észlelitek, hogy nem vész el semmi, hogy minden megtalálja a maga helyét, hogy minden kiegyenlítődik, hogy a legmegrázóbb természetjelenségekből legáldásdúsabb következmények keletkeznek, épp úgy észlelhetitek ugyanezt a szellemerkölcsi törvényeknél is, melyek hasonló gondoskodással, ugyanolyan bölcsességgel vezetve, irányítják a ti sorsaitokat nagyban és kicsiben. **Csakhogy itt óriási különbség forog fenn, mely abból áll, hogy az anyagi világ egy mindig rendelkezésre álló szabadakarat nélküli eszköz, míg ellenben az ember szabadakarat erejével felruházott egyéniség, aki képes a szellemerkölcsi törvényeknek magát alárendelni, vagy azoknak ellentállni.** Minthogy tehát az egyénnek minden haladása annak saját érdeme, önmaga által kiérdemelt jutalma, azért el sem képzelhető, hogy a legmagasabb Bölcsesség és a legmagasabb Igazságosság önkényesen belenyúljon ebbe a szabad akaratba. A legfőbb szeretet azonban segít közvetve erőteljes eszközökkel, mindenféle befolyásokkal, meg sem sejtett rendelkezésekkel, melyek az irgalomnak köszönhetőek, hogy ennek a szabadakaratnak megkönnyítse a nehéz választást és diadalra vezesse az ő kemény harcát.

Ne törekedjetez ezen szavakból kiokoskodni szellemi renyheségre való felbuzdítást, mások szenvedései iránti közönyt, hanem ismerjétek fel azok szellemi értelmét. A gondviselés örködik ugyan fölöttetek, mint a leggyengédebb anya a gyermeke fölött, de örködik bölcsességgel. Nem nyújtva gyermekének mindig a kellemeset, hanem a neki üdvöset, nem kímélve a szükséges büntetést, nem gátolva aggályosan haladását lényegtelen károktól való félelemből, hanem gyakorolva a fiatal erőket. Átengedve azokat a szabad fejlődésnek, hogy a teremtmény erősödjék és növekedjék erőteljes, hasznos emberré. Ami a ti szabadakaratotok által jön létre, az a ti művetek. Azokat a körülményeket azonban, melyek gátlólag, vagy előmozdítólag belenyúlnak a ti sorsaitokba, a gondviselés rakta utjaitokba. Lépéseitek úgy vannak irányítva, hogy azokkal találkoznotok kell. Isten senkit sem kényszerít arra, hogy ezt vagy amazt tegye meg, aminthogy soha nem akadályoz meg bármily szán-

déket sem, ez a ti szabad-akaratokra van bízva. De a véghezvitt és az elmulasztott cselekedetek összegéből keletkezik az ő intéző keze alatt egy egész szövevény, melyben ilyen vagy amolyan fonalak az ő bölcs akarata szerint egymást keresztezik vagy egymással kapcsolódnak, új rendeltetéseket teremtve, a legtávolabbiakat gyakran összevetve, a legközelebbieket ellentétes irányokba szétszórva. Ez a szellemi értelme a verebokról, a liliomokról, a megolvasott hajszalokról szóló képnek. Ennek célja, hogy szemléltesse előttetek a gondviselés intéző kezét, a ti Istenetek atyai szeretetét. De azt is fel kell abban ismernetek, hogy mindent az Ő bölcs törvényei irányítanak és semmi sem jut véletlenség vagy csoda által élethez, növekedéshez és gyarapodáshoz. **A szellem törvénye: előhaladás Istenhez öntevékenység által, minélfogva csak ezen törvényt követve, ebben öntevékenységgel működve részeseülhet az ebből folyó jótéteményekben, miként a mező liliomai, melyek saját érdem nélkül követve a maguk természettörvényét, pompásak.**

Intézzétek imákat hitteljes szívvel minden előforduló bajotok alkalmával a Mennyei Atyához, de emellett dolgozzatok erőteljesen úgy észbeli, mint testi erőitekkel, hogy részeseivé lehessetek a felülről jövő segélynek és áldásnak. Legyenek a sorsok és a próbák még oly nehezek, azért soha kétségbe ne essetek, soha ne csüggedjete, soha Teremtőtök ellen ne zúgolódjatok, hanem ismerjétek fel azokban mindig saját múltatok logikai következményét, a jövőnek hatalmas előkészítését. Legyetek szorosán meggyőződve arról, hogy egyetlen ember sem próbáltatik meg hasztalanul,- vagy erején felül, annál kevésbé igazságtalanul, hanem hogy annak a próbának kiállása szükséges az ő haladása szempontjából, és hogy azt előbbutóbb kiállni okvetlenül kénytelen. Vigasz és erősítés bizonyára sohasem fog megtagadtatni Istenhez forduló bármely szenvedő szívtől, sőt még anyagi segélyt is kaptok gyakran sorsfordulatok által, amennyiben ez összeegyeztethető szellemi haladástokkal, nehogy kisebbitse a próba kiállása körüli érdemeket.

Ha földi nyomorúságban éltek és vigasztalanul néztek magatok körül, hogy hol találhatnátok magatok és a hozzátok tartozók részére kenyeret holnapra, akkor gyakran, anélkül, hogy sejtenétek, hozzátok vezettetik valamely jóakarátú emberszív, hogy enyhítsen és segítsen. Ha szívetek meg van törve súlyos veszteségek által, melyeket szeretett lények halála okozott, és gyakran minden egyébnél súlyosabban érintenek benneteket, akkor a ti felfelé irányított fájdalmas felkiáltástok nem fog elhangzani meghallgatás nélkül. **Bizonyára fogtok vigaszt nyerni, új pályák fognak megnyílni tevékenységek számára. Új emberekkel, biztatókkal és rokonszenvesekkel,- ha nem is abban a mértékben, mint azok, akiket sirattok - fogtok találkozni életpályátokon.** Akadályok, melyek látszólag áthághatatlanul tornyosultak előttetek, váratlan, gyakran egészen egyszerű intézkedések által el lesznek távolítva, vagy pedig képességet nyertek arra, hogy azokat diadalmasan legyőzzétek, hogy elérhessétek célotokat, amennyiben az csakugyan az igazi cél. Hogy **miként, mikor és mennyire, azt biztatók a ti Mennyei Atyátok tisztánlátó, jóakarátú szemére.** Biztatók Őbenne feltétlenül, és hajoljatok meg örömet az Ő akarata előtt. Ő képes törvényesen végrehajtani azt, ami nektek lehetetlennek látszik, Ő képes az ellenálló teremtményt bezárni egy pompás törvénybe, hogy el ne vesszen, miként ezt tudhatjátok a „Szellem, Erő, Anyag” c. teremtési történetből. Ő ott ül a mindenség óriási szövőszékén. Milliányi fonalak, melyek mindegyike egy-egy szellemnek életpályája, az Ő keze alatt összeszövődnek örökkévalóságok történetévé. Ő képes szétválasztani és egyesíteni saját akarata és belátása szerint, anélkül, hogy csorbát ejtene az óriási szövőhelyiség törvényszerű menetén, mert amit Ő végez, az marad örökké összhang, örökké törvény s elvezet biztosan a célhoz.

Ebben a fejezetben látjátok két serpenyőben egymással szembeállítva a kérlelhetetlen igazságosságot és az engesztelő szeretetet, s ennek a kettőnek örökké egyensúlyban kell maradnia. Mindenkinek magának kell kiérdemelnie és kiküzdenie minden jutalmat, minden haladást; de az Úr szőlőjének munkásai fölött nem áll valami kemény rabszolgaőr zsarnoki ostorral, hanem egy éber, szelíd rendező, aki az erőkhöz méri a

munkát és a jutalmat nem a végzett munka szerint ítéli meg, hanem az arra fordított fáradtság s a jóakarát fokozata szerint. Ennek az Úrnak hűséges, szerető Fia, maga a mi jószágos Megváltónk. Figyeljetez tehát mindenkor ébren minden eszmevillanásra, hasonlóan a hűséges szolgálóhoz, kit az úr mindig ott talál a maga helyén, várva elhívását. Ne engedjétek, hogy szellemeteket egészen lekössék e világ gondjai és dolgai, hanem engedjétek neki az Istenéhez s ennek országához való felemelkedéssel járó üdülést, mely ország az ő hazája, az ő célja a mostani súlyos földi vándorlás után. Tartsátok mindenkor szem előtt a halált, de ne remegve és bánkódva, hanem bizalommal, s egy jobb élet reményével. És minél inkább tartjátok szem előtt, annál inkább fogja az elveszteni fullánkját, mely csak a ti képzelődésetekben él. Legyetek mindig elkészülve atyátok elhívó szózatára, amidőn lelketeket kívánná tőletek. Mert hogy eljő annak órája, az bizonyos, de senki sem tudja, hogy mikorra van az rendelve számára. **Ne csüggjön szívetek egyedül földi élvezeteken, ne kizárólag azon, amit ti drága jószágoknak neveztek, amilyenek: hozzátok közelálló emberek, hasznos törekvések és több efféle. Szenteljétek ezeknek szereteteket, értelmiségeteket, erőiteket, de ne engedjétek, hogy azok egészen fogva tartsanak benneteket.** Mert gondoljátok csak meg, milyen rövid az idő, melyet magatokénak nevezhettek, s akkor kénytelenek vagytok azokat elhagyni, vagy ők hagynak el benneteket! Csakhamar elhangzik az elhívó szózat: „Ez éjjel megkívánják a te lelkedet tetőled!” „Ne félj kicsiny sereg, mert tetszett a ti Atyátoknak, hogy adjon nektek országot”. Így szól hozzátok, hívőkhöz, a ti Megváltótok, buzdítva benneteket arra, hogy derekasan dolgozzatok és iparkodjatok kincseket gyűjteni magatoknak a túlvilág, a szellembirodalom számára. Mindenféle jó cselekedetekkel, minden szellemi haladás, erkölcsi megismerés előmozdításával, emberi nyomor enyhítésével, törvényesen haladó szellemek kiképezésével egyáltalában, saját szellemetek haladásával különösen. **„Azért jöttem, hogy e világra tüzet bocsássak és mit akarnék inkább, mint azt, hogy már meggerjedett légyen?”** Így szól a Megváltó hozzátok, ti spiritiszták, kik a szellemtan tüzet minden erőttelkkel éleszteni tartoztok, hogy az hatalmasan fellángoljon, megvilágítva és megmelegítve az egész földet! **Ne törődjetez azzal, ha ellenmondást, megbotránkozást, gúnyt és csúfságot tapasztaltok.** Ne engedjétek magatokat megtéveszteni hitetekben és hintsétek el a magot, ahol csak termékeny darab földre akadtok, s amit hirdettek, azt gyakoroljátok is, prédikáljátok az élő példával, ez a leghatalmasabb érv! Maradjatok türelmesek, és világpolgárok, és ha gúnyolnak benneteket, akkor a ti választotok legyen egy szende mosoly, mert a ti meggyőződésekről, mint valami vasvértetről kell visszapatannia minden nyílnak, anélkül, hogy benneteket megsebezhetne.

Az 54-57. versekben más szavakkal ez mondatik: **„Hogyan van az, hogy ti nem vizsgáljátok a mostani idő alakját, holott egyebeket oly tüzetesen vizsgáltok meg? Mért nem figyeltek jobban önmagatokra, ami pedig hozzátok illenek?”** Ezt a kérdést intézzük mi is az emberekhez, akik a jelen időben élnek, amikor naponkint szaporodnak a jelek, naponkint merülnek fel új, megerősítő jelenségek, melyek hatalmasan rámutatnak arra, hogy végre-valahára elérkezik a földön a szellemi birodalom felállításának ideje. Szívleljétek csak meg ezt a kérdést, és törekedjetez arra válaszolni magatoknak! Ha a ti eszetekhez intézett felszólítást találtok benne, és ha a közremunkálásra hivatottaknak érzítez magatokat, akkor vigyázzatok, hogy el ne veszítétek e nagy mű körüli érdemet. Tartsátok meg mint lényegét az ezen fejezetben elmondottaknak azt a szoros meggyőződést, hogy a ti akaratotok szabad és hogy ti ennél fogva kénytelenek vagytok viselni a felelősséget minden cselekedetetekért, aminthogy benneteket illet az azok körüli érdem is. De emelkedjetez fel arra a gondolatra, hogy egy bölcs, szeretetteljes Atya valóban belenyúl a ti életpályátok hajtókerekeibe!

TIZENHARMADIK FEJEZET

1-9. E szavak, melyeket Krisztus intéz a külsőleg becsületesekhez, akik talán magukban így szólnak: „Köszönöm Neked Istenem, hogy nem vagyok olyan, mint amazok”, megbecsülendő tant képeznek részetekre, ti hívők, intő szózatot, mely figyelmeztet benneteket azokra a szirtekre, melyeket ti meg nem láttok, meg sem sejtetek és amelyeken a ti csónaktok könnyen összezúzódhat! Önszeretet tulajdonsága az emberi természetnek, az megélesíti szemeketek mások gyengéivel és megvakítja saját magatokéival szemben. Így nagy a veszedelem a „létek többségéről, s azokban való vezeklésekről” szóló tannak helytelen felfogásában és magyarázatában, mely félremagyarázás a legártalmasabb következményeket vonhatja maga után. Miképpen a tiszta krisztusi tan bűnös papok kezeiben lassankint elfajult, míg végre az ő hittételeik eredetüknek egyenesen merev ellentétét tartalmazták, épp úgy hathat vésteljesen, s a szeretetet elfojtó módon a spiritizmus is követőinek kezében, ha ezek óvatosan nem tartják be szorosan az előirt irányvonalat és nem követik azt tétovázás nélkül. Ez a veszedelem abból áll, hogy sokan így következtetnek: „Minthogy minden ballépés szükségképpen kénytelen keresztülmenni a neki megfelelő vezeklésen, s ez neki legmagasabb Igazságosság által logika szerint el nem engedhető. Másrésről, pedig súlyos vezeklés csakis súlyos bűnözést érhet, azért ebből következik: hogy az összes súlyosan megpróbált valamely előző életükben nagy bűnösök voltak. Ezért a vezekléssel járó szenvedések kelyhét fenékgig kénytelenek üríteni - akár itt, akár utóbb - miért is hasztalan, sőt talán káros is volna ezeket a szenvedéseket enyhíteni. Épp úgy, miképpen esztelen és igazságtalan eljárás volna az emberi igazságszolgáltatás által elítélt bűnöst elvonni a büntetés alól”. **Másrésről pedig azt súgja a hiúság a föld boldogjainak: „hogy ők bizonyára nem lehetnek valami nagy bűnösök, minthogy az ő vezeklésük oly könnyű”**. S ez a két helytelen következtetés azután nagyra növeli a gögőt, elfojtja az irgalmat és a keresztény szeretetet, s így a spiritizmus, mely áldásképpen küldetett az embereknek, az ellentéttel való érintkezés által átokká változott! Az evangéliumnak itt bemutatott szavai erős cáfolatát képezik ezen álokoskodásoknak. Irányítsátok folyton azokra szellemeteket, azok képezzék a ti világitó tornyotokat, mely figyelmeztet benneteket a fent említett, gyakran elrejtett szirtekre!

„Avagy ama tizennyolc embereket, akikre szakadott a torony Siloámnál, és megölte azokat, állítjátok-e, hogy minden embereknél, kik Jeruzsálemben lakoznak, bűnösebbek voltak volna? Nem, mondom nektek: Sőt inkább ha meg nem tértek, mindnyájan hasonlatosképpen elvesztek”. Így szól a Megváltó és áttér a fügefá-hasonlatra, mellyel világosan mutatja nektek, hogy karöltve működik a legfőbb Igazságosság a mindent átölelő Szeretettel. Vonjátok le ebből azt az értékes tant, mely szerint - ha azok az összes súlyos sorscsapások, melyek benneteket érnek, nem is érnek benneteket megérdemeletlenül. Mégis gyakran hosszabb ideig megkímélnék némely embert, aki azokat sokkal inkább megérdemelte volna, mert az Isten hosszútűrése a fügefát is még egy esztendeig meg akarja hagyni, hogy talán mégis hoz gyümölcsöket, ha kap még némi erőt, hogy tehát az a bűnös talán felismeri a maga bűnét s önként fogja megkezdeni a vezeklést, melynek az ő szabad akaratából kell kiindulnia, hogy haladását előmozdítsa. **Ismerjete fel tehát az emberiség súlyosan megpróbált részében bátor, erős szellemeket, akik maguk választották ezt a nehezebb részt, hogy gyorsabban közelítsék meg céljukat**. Míg ellenben azok, akik könnyedén haladnak végig az életpályán, a fügefához hasonlíthatók, melynek megadatott még az utolsó halasztás, melynek, gyengeségére való tekintettel, még erő is adatott, hogy megférfrasodjék, mielőtt még elérí őt a vezeklés fejszéje, mely azután annál több ütést kénytelen rámérni, minél erősebbé lett a törzs létének terméketlen évein keresztül. **Vannak persze sokan olyanok is, akik valamely, emberi fogalmak szerint, látszólag könnyű próbát választottak, akik azonban teljes tudatával bírnak az ebből reájuk háruló felelősségnek s ismét ezen úton haladnak az üdvösség felé. Ti emberek valamennyien vezeklő lelkek vagytok, akik összetalálkoztok itt ezen a**

földön. Az előzményt nem ismeritek, és csupán a jelen szerint, mely logikai következménye a múltnak, nem tudtok ítélni helyesen, minthogy ítéletekhez hiányzik az ellenfél. Azért tehát inkább egyáltalában ne ítéljetek, hanem öleljétek át az összes embereket egyenlő meleg testvéri szeretettel, mely egyesítsen valamennyiteket, és segítsetek teljes erőtökből szóval és tettel, az egyiknek, hogy az ő rögzös pályája túl ne menjen az ő erején; a másiknak, hogy meg ne vakítsák és el ne puhítsák fényes pályájának csábítgatásai. **Legyetek szeretetteljesek a szenvedők iránt és igazak, hízgelés nélkül, a kedvezményezettek iránt; de kérlelhetetlenül szigorúak önmagatok iránt!**

10-35. Itt ismét látjátok Krisztusnak egy asszonytól teljesített csodálatos gyógyítását, mely alkalmat adott a Megváltónak arra, hogy nyilatkozzék a merev, tétlen, formai szombatnapról. Ezen sokéves betegségnek okai fizikai és szellemi természetűek voltak egyaránt. Krisztus az ő hatalmas gyógyerejű fluidjaival keresztülhatott a testen, szellemével pedig parancsolólag lépett fel a káros szellemi befolyások ellen, miáltal gyógyulást és megváltást nyújtott egyidejűleg. **Neki, akinek mindenkor rendelkezésére állott erejének egész teljessége, neki, aki világosan meglátott közeli és távoli dolgokat,** neki könnyű lett volna elkerülni az ortodox írástudókkal való összeütközést s elvégezni a gyógyítást valamely más napon. De neki érdekében állott nagyon élénken megvilágítani a szombatünnepre vonatkozó törvényt, úgy, ahogy azt igazában felfogni kell, a fősúlyt helyezve mindig arra, hogy a szombatünnep nem tétlenségre lett rendelve, hanem a szellemnek szabad felszárnyalására, az irgalom és a felebaráti szeretet műveinek gyakorlására. S a nép, mely nagy többségében mindig igazolja azt a régi szót, hogy „vox populi, vox dei” - minthogy a különféle nézetek, műveltségi fokok, és tökéletesedési fokozatok tömegéből mindig kialakul egy bizonyos átlagegység az egészséges nézeteknek, **az igazságosság érzetének s a szabadságra való törekvésnek, mely azután megadja azt az alaphangot, mely ebből a sokhangú korból hangadólag előcsendül. Ez a szava a népnek ujjong helyeslőleg a Messiás felé s örül a régi törvény új magyarázatának, mely a holt betűből vonja ki az eleven szellemet.** Az ellenzők pedig elnémulnak - meglepve, megszégyenítve, ha nem is meggyőzve - pillanatnyilag meghajolva a győző előtt, bensőleg azonban még mindig ellenszegülve a világosságnak, - mely szabadságot és megváltást hozna nekik - és pedig csak azért, mert nem tőlük indult az ki. S a jóakarátú tömegnek, mely gyógyulást keresve tódul hozzája, mondja el a „mustármag”-ról és a „kovász”-ról szóló mély értelmű hasonlatot. Az új szellemi tan kovásza kezdett már erjedni s a nép összes rétegeit áthatni. Az a kis magocska, kellő időben a kellő talajba helyezve, elkezdett csírázni és csírájába rejtette el azt a hatalmas fát, mely a maga árnyékával fogja egykor megajándékozni a földet és hajlékot fog nyújtani az elfáradt lelkeknek. Hányszor látjátok, hogy a legjelentéktelenebb körülmények - egy meggondolatlan szócska, vagy más aprólékos dolgok - mily nagy következményekkel járnak. Ez folyamánya a soha nem nyugvó életerőnek, mely mindent, amivel találkozik, fizikailag és szellemileg feldolgoz és fejleszt. Az ember szabad akarata és ítélőképessége megrostálják a nekik kínálkozó anyagot - emezt befogadva, amazt visszautasítva. **De ami tisztán nemes, szellemi és igaz, az előbb-utóbb okvetlenül utat fog törni magának a világon keresztül, ha ez kezdetben ennek ellenszegül is.** Úgy hat, mint lisztben a kovász, mely a benne rejlő erjesztő erőnél fogva lassankint az egészet megsavanyítja. Ez képezi éppen próbakövét az összes szellemi vívmányoknak, melyek azután az anyagban megtestesülnek és alakokat öltenek. Ami igaz, nagy, szép, az utat tör magának minden akadály dacára, míg ellenben az, ami téves, aprólékos, törvényellenes, az idők folyamán tapasztalni fogja, hogy gyenge erői összeroskadnak az ellenműködő ellenállás teljességének hatása alatt, mert nem volt elegendő ereje ahhoz, hogy életben maradjon. Rostáljatok tehát szakadatlanul, hogy mindig megtalálhassátok az igazság mustármagját, mely gyakran észrevétlenül van elrejtve a tévedések tömkelegében, s akkor megtaláljátok azt a szűk kis kaput, mely elvezet ahhoz a haladáshoz, melynek célja a minden gonosztól való szabadulás.

Aki nem végezte el a maga munkáját és nem töltötte be megismerésének mértékét, az nem vonulhat be azokba a szférákba, melyek a hűséges munkás számára nyílnak meg napi munkájának elvégzése után. Ez megmásíthatatlan törvény, ez ellen nem cselekedhetik Isten mindenhatósága anélkül, hogy gúny tárgyává tenné a legfőbb bölcsességet! Ott álltok akkor egy élet végén, dicsekedve a keresztény névvel, kérkedve némely dolgokkal, melyek sohasem viselték magukon a szellemi tisztaság bélyegét s így azok nem is lehettek segítségetekre a szellemi előrehaladás elérésében. Ti talán fáradtságosan dolgoztatok a tévedésnek, a sötétségnek, az előítéleteknek terméketlen talaján - és biztosan számítva a jutalomra. **Csodálkozástokra vesztek észre némely embert, aki nem fáradott annyit, de szemeit a világosság befogadására nyitva tartotta s így megtalálta az utat, mely elvezette őt ahhoz a fokozathoz, melyet elért és most elfoglal.** Melyet azonban ti még csak ezután, egy távolabbi életben, lesztek kénytelenek elhódítani, minthogy a mostaniban szemeiteket elzártátok a világosság elől. Így lesznek azután földi felfogások szerint nagyon is sokszor a szó igaz értelmében az elsők utolsókká, az utolsók pedig elsőkké, mert ezek magukba fogadták az igazság kovászát, míg amazok aggódva szöktek előle. „Mennyiszer akartam egybegyűjteni a te magzataidat, miképpen a tyúk az ő fiacskáit az ő szárnyai alá, és nem akaratok”. - Se szeri, se száma azoknak az intéseknek, melyek eljutottak hozzátok, ti emberek, úgy egyénekhez, mint népekhez; és hányszor vetettétek meg azokat?!

A jelen korban ismét megszólalnak hatalmas hangok, melyek egybegyűjteni akarnak benneteket a fényes szabadság, testvériség és igazság szárnyai alá. **Prédikálják nektek a békét, az igaz felebaráti szeretetet, a türelmességet az összes felekezetekkel szemben, ezek egyesítése céljából s azért, hogy imádjátok azt az egyetlen nagy Istent szellemben és igazságban!** Azért, hogy higgyetek abban a Teremtőben és Fenntartóban; hogy higgyetek az általa elbocsátott Messiásban - abban az óriásban, aki eljött hozzátok ezen Isten szeplőtlen elsődéinek soraiból, amilyenek jutottak mindazon égitesteknek, melyek vezeklő, felfelé törekvő szellemekkel vannak benépesítve; hogy higgyetek a jó szellemek seregében, akik körülvesznek, segítve és felvilágosítva benneteket, egy óriási láncot alkotva, szemenként a bűnös emberfiától fel a büntelen Messiásig, az Isten végtelenségéig! Hadd hulljanak le a korlátok és az előítéletek, melyek még elválasztják egyik egyházat a másiktól, tépjétek le azokat az emberek által alkotott hittételeket, melyek elhomályosítják a tiszta kereszténységet és törekedjétek előre, a szellem szabadságában, a gondolkozás testvériségében, fel az egységhez az igazságban!

TIZENNEGYEDIK FEJEZET

1-35. A nemzedékek jönnek és mennek, népek keletkeznek, emelkednek, elérik fejlődésük tetőpontját s ismét elmerülnek a feledés éjszakájába. A szellemek testet öltenek, harcolnak, győznek, mint a föld fölé növekedett lények magasabb szférákba emelkednek, míg mások, akik későbbben kezdték vagy lassabban haladtak, még földi életek törvénykörében forognak. Az ezen csillagon élő emberiség azonban, mint egészet tekintve, épp úgy mint a csillag maga, csak lassan halad előre a maga továbbképződésében s amidőn lezajlottak évszázadok és évezredek, akkor habár nemesebb formákban is, de újból megtaláljuk ugyanazon gyengeségeket, ugyanazon tévedéseket. Csattanós bizonyítéka ez az emberi nem egyetemlegességének, a kezdet egyszerűségének, a megteremtésükkor nekik nyújtott adományok egyneműségének, a bűnbeesés együttes voltának, ezen bolygó, mint vezeklő állomás céljának. **Találóan szólt Krisztus 1900 évvel ezelőtt az emberekhez az ő becsvágyukról, hiúságukról, gőgjükről.** E szavakat olvasva azt kell hinnetek, hogy azok épp a ti korotoknak szólnak, amikor ez a gaz oly buján burjánzik, és ijesztő arányokban növekszik.

Ha most, amidőn az erkölcsök civilizáció és műveltség által finomabbak lettek, e hibák nem is oly durván jelentkeznek, minthogy az okosság mindig törekszik megőrizni a szerénységnek bizonyos látszatát, persze csak azért, hogy az igazi vagy képzelt becsnek takaróul

szolgáljon. Azért mégsem kevésbé igaz, hogy a legkülönfélébb alkalmakkor az itt említett menyegzői lakodalom képe élő alakban előtérbe lép; ha nem is mindig azonnal igazítja helyre a fennhéjázást a sors közbelépése, azaz a gondviselés beavatkozása, azért mégis okvetlenül elérkezik az óra, amelyben a büszke, a maga becsével öntetszelgően dicsekvő meghallja a megszegyenítő szózatot: Engedd e helyet a meg nem hívottnak! Pedig ez a szózat nagyon is hamar hangzik el. Mert milyen gyorsan múlnak el a földi élet kevés évei, és mennyire megszegyenülve fog akkor itt állni a gögös, hiú, becsvágyó szellem kivetkőzve összes külső előnyeiből, a maga póre mezítelenségében. **És feleszmélve, maga köré tekintve, meglátja majd, hogy más szellemek - kiknél értelmiség tekintetében önmagát sokkal magasabbnak tartotta, kiknek egyszerű, csendes hatásköre mindennapi kötelességek és lemondások elvégzéséhez gyakran több hősiességet igényelt,** mint némely nagy, és fényesnek látszó tett, - melyet ő oly kevésre becsült - magasan állnak fölötte s őt belső érték, erkölcsi magasság, szellemi vívmányok tekintetében messze, sokszor igen messze túlszárnyalták!

Aki azonban józanul és szigorúan ítéli meg önmagát, minden tettét és vívmányát valódi értékére vezeti vissza, az megóvjja magát az elvakultságtól, mely eszes emberhez nem méltó. És megismerve saját gyengeségeit, szívesen engedi át mindenkinek, aki fölötte áll, az őt megillető helyet a szellemi rangfokozatban, mialatt figyelmét csak arra irányítja, hogy kiirtsa a saját hibáit, és kerülje a saját gyengéit. **Ilyen módon helyesen lesz az ő élete kitöltve, és minél kevesebbet mérlegelte ő a saját egyéni értékét, annál lelkiismeretesebben mérlegeli őt a Legfőbb Igazságosság, mérlegelik őt az éber őrszellemek, hogy majdan egykor, amidőn ő bevonul közéjük, ezzel a szózattal üdvözöljék:** „Emelkedjél fel magasabbra, te ezt a fokozatot leküzdötted s érett vagy magasabb álláspont számára"! Ti sokszor azt hiszitek, hogy jót műveltek. Valósággal pedig csak a viszonzás, a háládatosság, az elismerés követelményének tesztek eleget, ahelyett, hogy **a jót valóban magáért a jóért cselekednétek.** A Megváltó bemutatja itt nektek egy lakoma példáját és szól hozzátok: „Mikor ebédet vagy vacsorát készítesz, ne hívdad barátaidat, se atyádfiait, se rokonaidat, se gazdag szomszédaidat, hogy kik viszontag tégedet ne hívjanak, és ily módon a jótétemény megfizettessék. Hanem mikor lakodalmat készítesz, hívdad a szegényeket, csonkabonkákat, sántákat, vakokat. És boldog leszel, minthogy nem fizethetik néked a jótéteményt, mert megfizettetik néked az igazak feltámadásoknak idején". Intő szózat ez azon, minden emberben mélyen gyökeredző hajlamhoz, mindig csak azt cselekedni, ami illő, ami célszerű, ami világiasan okos, - ellenben nem törődni azzal, ami csakis jó.

Amikor valami jót tesztek, máris a viszonzásra gondoltok, vagy pedig valami rokonszenv vezet benneteket, és nem mindig az igazságosság, az emberiesség és könyörületesség. Aki a legnyomorultabb, az álljon hozzátok legközelebb, akár anyagi javak adományozásáról legyen szó, akár szellemi vigaszról vagy felvilágosításról. Ha nehéz is nektek ez a munka és háládatlan is, azért csak tegyétek azt meg magáért a munkáért, s öleljétek át az összes embereket egyenlő testvéri szeretettel, mely mozgatója legyen mindig a ti cselekedeteiteknek. Mert hiszen az a rokonszenv, melyet egyesekkel szemben éreztek, üdítőül és erősítőül szolgál magatoknak. **A barátok és rokonok alatt, azok alatt, akik viszont benneteket hívhatnának meg, szellemileg azok is értendők, akik elvrokonaitok, vagy veletek egyhitűek.** S e szavak arra intenek benneteket, hogy el ne zárkózzatok azok elől, akik másképpen gondolkoznak, mint ti. Ha szavaitok ellenmondással, nézeteitek dicséret és hozzájárulás helyett gánccsal találkoznak is, azért mégse fukarkodjatok azokkal, mert talán itt-ott mégis termékeny talajra hullhatnak, s aki ez idő szerint még idegenkedik tőletek, az egykor a tieitekhez tartozhat. Épp így ide tartoznak azok a közös imádkozások is, melyeket templomaitokban kizárólag a ti egyházatok élő vagy elhalt híveiért végeztek, és többnyire azzal a hátsó gondolattal, hogy azok nektek is - akik szintén ehhez a kötelékhez tartoztok - most vagy jövőben javatokra váljanak. Ez azonban már önzésszámba megy, ez olyan ima, mely csereberéhez ránt le, s az ilyen hátsó gondolatok megfosztják az imát minden értékétől, minden erejétől, minden áldá-

sától. Imádkozzatok az összes emberekért, akár tartoznak azok a ti egyházatokhoz, akár nem. Legtöbbet azonban azokért, akik a legnyomorultabbak, mert ezek vannak arra leginkább rászorulva!

Milyen sokan vannak köztetek, akik keresztényeknek nevezik magukat, iparkodnak is, a szó igaz értelmében azok lenni. De milyen keveseknek sikerül a kereszténység szellemét igazában felfogni, s aszerint élni! Oly sokszor fogtok ti hozzá valami erkölcsi átváltozáshoz, a jobbhoz vezető új életirányhoz, pillanatnyi jó akarattal, eltelve buzgalommal. De a legelső akadály, mellyel találkoztok, a legelső csábítás, mely felétek int, csúffá teszi összes gyenge szándékaitokat s egészen más ösvényre tereli szellemeteket. Hol földi üzletekben való nyereségkeresés tölt el benneteket egészen; hol örömök és szórakozások mámorítanak meg benneteket. Hol pedig az érzékiség az, ami körülzajongja csalóka képeivel képzeleteteket, s íme, amidőn az volna hivatása szellemeteknek, hogy kipróbálja erejét az igaz célra való tekintettel, hogy bebizonyítsa, milyen hatalommal rendelkezik, akkor elgyengültök és gyakran nagyon feltűnően mutatjátok, hogy a ti vélt vasvértzetetek csak külső máz, gyenge, papirosból álló gyerekjáték volt! Nyomatékosan szól azonban hozzátok a Mester: **„Valaki nem hordozza az ő keresztét, és nem követ engemet, nem lehet én tanítványom.** Mert ti közületek valaki, ha tornyot akar építeni, avagy nem megszámlálja-e, leülvén először az ő költségeit, ha vagyon-e annak elvégzésére való költsége?” Vizsgáljátok tehát behatóan magatokat, mielőtt elhatározzátok a munka megkezdését, hogy elegendő erők vagytok-e annak elvégzéséhez. Kérjétek Isten segítségét, gyűjtsetek erőt és vegyétek szorosán szemügyre célokat, de akkor azután el ne térjétek ám egy hajszálnyira se a számotokra előirt irányvonalától! Mert ha egyszer legkevésbé is eltértetek, akkor kétszeres erőre lesz szükségetek, hogy ismét visszatérhessetek, s így drága időt fecsértetek el, mely aranygyümölcsöket hozhatott volna nektek. Ne vállalkozzatok többre, mint amit elvégezni képesek vagytok, mert különben hasztalanul szétforgácsoljátok erőtöket, és nem végeztek semmit vagy csak félmunkát. Kinek-kinek a maga hatáskörében és állásában van elég alkalmá jót művelni, fordítsa tehát erre egész figyelmét és becsületes fáradtságát.

Törekedjétek önvizsgálódás utján tisztába jönni azzal, hogy mi a ti feladatotok, melyik az a kereszt, melynek viselése állástokra való tekintettel, nektek rendelve lett. És ha megismertétek azt, akkor vegyétek fel bátran és hordozzátok örömet, feláldozva az azzal járó szenvedéseket Istennek és ne engedjétek magatokat elcsábítani vagy leteríteni azon örömök által, melyeket közben nyújt. Küzdjétek le vitézül azokat a tévedéseket, melyek mint kelepccék vesznek körül benneteket, oly módon, hogy szakadatlanul nagyon élénken tartásotok szemetek előtt munkátok célját. **Ne epedjétek egyes nagy tettek után, melyekhez a ti szellemi erőitek talán nem volnának elegendők,** vagy amelyek nem mozdítanak elő annyira haladásotokat, mint azok a számos, gyakran nagyon fárasztó, aprólékos, mindennapi gyakorlatok az önmegtágadásban, a szeretetben, a munkában. Az ítélkezésben, s az összes földi kísértések legyőzésében, amilyenek: a gőg, a hiúság, az érzékiség, az önzés, a kapzsiság, a szűkkeblűség és mindazok a jelentékteleneknek látszó kísértések, melyek óránként, minden lépésieknél előállnak. Holott nagy kísértések mégis csak időszakonként és szórványosan fordulnak elő életetekben. A lelkiismeret, mely folyton ébren van és ítél, legyen bennetek az a só, mely mindent fenntart, éleszt és szellemileg fűszerez. Őrizzétek azt meg nagyon gondosan, figyeljétek meg erősen, mert különben szellemetek abban a veszélyben forog, hogy belső értékéből veszít. „Ha pedig a só megizetlenül, mivel sózzák meg?”

Halljátok! halljátok! Ne legyetek hasonlók azokhoz, akik megvetik az Úr lakomáját múltó javak kedvéért. „Mert mondom nektek, hogy egy is a hivatalos férfiak közül nem kóstolja meg az én vacsorámat”, akik elhanyagolták azt a munkát, mely rájuk lett bízva. Isten mindig talál elegendő eszközöket, akik azt elvégzik, ezek akkor elfoglalják a ti munkatereteket és learatják a nektek szánt jutalmat. Ti pedig távoztok üres kézzel, mert napi munkátokat cserben hagyátok és máskor kell majd azt elvégeznetek.

TIZENÖTÖDIK FEJEZET

1-32. Ha ezen fejezet alkalmas is arra, hogy egyfelől felkeltse a bűnbánó bűnösben az Isten irgalmába vetett bizalmat, úgy másfelől meg, felületes vizsgálat mellett, kételyt támaszthatna Isten igazságosságában. „Ilyen módon öröm leszen mennyben egy megtérő bűnös emberen, nagyobb, hogynem kilencvenkilenc igazakon, kik nem szűkölködnek megtérés nélkül”. **Vajon nem ütközik bele a ti érzésetekbe a megtérő bűnöst mintegy föléje állítva látni az igazságosnak, aki nem vétkezett?** Nem ellenkezik ez azzal a tannal, mely azt mondja: hogy minden csak a saját érdeme szerint nyer viszonzást és hogy csak érdem által lehet viszonzásra szert tenni? Ez a fejezet látszólagos kemény héj alatt nagyszerű igazság magját rejtí magában. A mi feladatunk megtanítani benneteket arra, hogy miképpen találhatjátok meg ezt a magot, a tietek pedig abból áll, hogy azt állhatatosan keressétek s egész lényegében megragadjátok.

„Az elveszett fiu” története, mely mindegyiktekre, kicsiben és nagyban, élethez folyamán oly gyakran nyer alkalmazást, tulajdonképpen értelmével visszavezet bennünket a teremtés történetének kezdetéhez, miképpen ez fel lett előttetek tárva a „Szellem, Erő, Anyag” című legújabb kinyilatkoztatásban. **Ott megtaláljátok vázlatát a ti szellemeitek egyforma megteremtésének, akik valamennyien mint egy atyának gyermekei, mint egy jószág örökösei, mint egy feladat végrehajtói állnak előttetek.** Meglátjátok az elveszett fiúban a bukott szellemek összességét, akik engedetlenség, gőg és érzékiség által fokról-fokra süllyedtek. Míg nem anyagi testöltéseikben tudatára ébrednek bűnüknek, megismerésére mindannak, amit önkaratúlag eljátszottak, s akkor kezdenek lassan felkúszni azon a meredek ösvényen, melyen szenvedélyük mámorában oly gyorsan lesiettek. **„Támada nagy ínség abban a tartományban, és ő meg kezdte fogyatkozni”.** Igen, a világok lakói éheztek és szomjaztak igazságra és megismerésre! Megérezvén magukban a tisztulás iránti hatalmas vágyakozást, elkezdték azt lázas sietséggel keresni. Kutattak a földben és a földön, amelyen laktak, a csillagzatokon, melyeknek világítását látták, és az igazság minden szikrája, melyet felfedeztek, egész láncolatát vetette fel előttük a megoldhatatlan talányoknak, melyek még inkább megzavarták a tévelygő lelket. Hipotézisek halmozódtak hipotézisekre, de az egésznek éltető napját, a szellemet, mely egymaga képezi minden élőnek egyéniségét, az anyagot pedig ruhaként ölti magára, a szellemet, azt nem találták meg és már kezdtek kételkedni annak létezésében! Az anyagi élvezetekben keresték megittasodásukat, ezek azonban nem valának képesek oltani lelkeik égető szomját.

Ez volt a ti földetekre - mint a nagy egésznek egy részére nézve - az időszerű pillanat, hogy egy Messiás megkezdje az ő isteni küldetését, hirdetni a szellemi birodalmat, megmutatni az emberszellemeknek az ő atyai házukat a legfőbb Szeretet és Tökéletesség ölében, rámutatni a forrásra, mely csillapítani képes az égető szomjúságot! Miként nagy egészében a földön élő emberi nemzedékre nézve, úgy áll ez ismét kicsiben egyes szellemcsoportokra - népekre - és egyénekre nézve, akikben e pillanatban derengeni kezd az igazság, amidőn a kereszténységet, mely oly sokáig megértetlenül trónolt az ő közelükben, most lassankint kezd megérteni, amidőn oszlik a köd és a szellemi nap sugári elhatnak hozzájuk! **S ez ismét újból az a pillanat, amidőn oly kézzelfoghatólag közel férközött hozzátok a szellemvilág, amidőn lehullanak a korlátok, melyek eddig elválasztottak benneteket a testből kivetkőzöttéktől.** Amidőn meggyőződést, vigaszt, megismerést merítetek földöntúli forrásokból, s ily módon ébredtek annak tudtára, mily mélyen buktatok, mely haza az, mely felétek int, mint biztosan elérhető int. De egyúttal azt is megmutatja nektek, milyen hosszú utat kell még odáig megtennetek! És most kezdődik az elbeszélés második része. „Felkelvén, elmegyek az én atyámhoz, és ezt mondom néki: Atyám, vétkeztem az ég ellen, és te ellened! És nem vagyok immár méltó arra, hogy te fiadnak hivattassam; tégy engemet olyanná, mint a te béreseid közül egy!” Nemcsak elhatározza, hogy elmegy atyjához, de végre is hajtja ezt a szándékát.

Nem a megbánás egymagában, nem egyedül hibáitok felismerése, nem bizony! A teljes megfordulás, tökéletes vezeklés szükséges ahhoz, hogy visszanyerjétek azt, amit elvesztettetek, hogy elérjétek azt az erőfokozatot, amelynél beáll az a pillanat, amidőn atyjának karjai közé rohan az elveszett fiú. Számptalan állomása van ennek az útnak, keresztül vezet számptalan életem, nehéz próbákön, eltávolodásotok nagyságához, szellemetek akarátának természetéhez képest. Világosan meg van itt nektek mondvá, hogy megbánás és vezeklés által az eredeti tisztaságot, az istengyermeki állapottal járó jogokat ismét csorbítatlanul vissza lehet nyerni. Igen, az „elveszett bárányról” szóló hasonlatban is világosan meg van nektek mutatva, hogy ezen folyamaton, rövidebben vagy hosszasabban minden bűnös szellemnek keresztül kell mennie. „Ha valakinek ti közületek száz juha vagyön, és egyet azok közül elvesztend, avagy nem hagyja el a kilencvenkilencet a pusztában és nem megyen annak megkeresésére, amely elveszett, **mígnem azt megtalálja?**” Isten szeretete mindaddig hívogat, mindaddig ad eszközöket az eltévedt szellem kezére, míg ez végre megtalálja a helyes utat. Isten szeretete, mely egyformán öleli át az összes szellemeket, s amely alapját képezi az ő egyetemlegességüknek, buzdítja mindnyájukat, hogy keressék folyton az elbukott angyalt, hogy segítsenek annak folyton, s őt visszahozhatatlanul elbukni ne engedjék. Az ellentét elvégre kénytelen törvényé átváltozni, a megváltás minden teremtett lény részére - szellemek, életprincípium és anyag részére - törvény. **Ez világos cáfolata az „örök kárhozat” fogalmának és a legmeggyőzőbb bizonyítékot szolgáltatja az életek többségének igaz voltáról és szükségességéről, ami Isten szeretetében és irgalmában bírja gyökerét,** s ami egyedül teszi lehetővé, hogy valamikor az összes szellemek egyenlő fokön fognak állhatni, ahol nem lesz többé rangfokozat.

Most pedig kezdődik az elbeszélés harmadik része, a „második fiú” képevel, aki kedvetlenül nézi fivérének visszatérését és felháborodik az ellen, hogy őt ünnepele és szeretve viszontlássa az atya karjai között, minekutána oly súlyosan vétkezett. **Talán ezen fiú alatt a hú Messiasok értendők, akik az ellentétnek, ennek az elveszett fiúnak megváltói? Oh nem!** Mert ezek azóta oly magasra emelkedtek, hogy kivetkőztek minden gyengeségből és felfogásukban egygyé lettek az Atyával. E fiúnak képe azokat a szellemeket ábrázolja nektek, akik a bukástól és ennek következményeitől való félelmükben nem vétkeztek ugyan a törvény ellen, de nem is végeztek valami nehéz munkát. Akik a könnyű munkakörök egy sorozatán keresztül felemelkedtek egy bizonyos magassáig de türelmességre és áldozatra még nem képesek. Akik elől tehát el vannak még zárva a legmagasabb üdv kapui, mert ők a szeretetet a maga teljében még fel nem fogták s azért nem is részesülhetnek még abban az üdvösségben, mely a mások boldogításáért való szakadatlan önfeláldozással jár. **Ezen szellemekben még csak az Atya és a jó, rokonszenves testvérek iránti szeretet van meg, nem pedig a nem rokonszenves, velük ellenségeskedő testvérekkel szemben.** Minthogy eleddig nem találták meg az erőt ahhoz, hogy az Atyától megváltó küldetésekét kérjenek, hogy saját szerencsájüket egészében felcseréljék a szerencsétlen testvérek nyomorával, hogy ezeket kiszabadítsák abból a szerencsétlenségéből, melybe bukásuk őket sodorta, miként ezt Krisztus cselekedte. Ugyanazon értelme van ezen szavaknak, mint azoknak, melyeket a Megváltó a farizeus Simonhoz mondott Magdolnára vonatkozólag „Ő sokat szeretett, azért sok lesz neki megbocsátva”. Azoknak a szellemeknek, kiket a második fiú képe ábrázol, be kell még látniuk, hogy mi az, ami őket még elválasztja a legmagasabb üdvösség tűzhelyétől. Ez pedig: az ellenség iránti szeretet, az érte hozandó áldozat; és ha ezt a belátást követi azután az akaraterős tett, akkor csakhamar megtalálták ők a legnagyobb szerencsét, azt a szerencsét: Egy lenni Isten szeretetével!

TIZENHATODIK FEJEZET

1-17. Volt egy gazdag embernek egy jószágkezelője, akiről elárulták neki, hogy eltékozolja a jószágait. Ugyan ki volt az a gazdag ember, és ki az a tékozló szolga? **Az elsöben csakhamar fel fogjátok ismerni minden áldásnak, minden szellemi gazdagságnak forrását, minden kincsek kiapadhatatlan aknájának tulajdonosát**, mely aknából bányásztatnak az igazságnak, a megismerésnek, a tudománynak tiszta ércei, a teremtett szellemek millióinak javára, akik mindegyikének át lett adva ezen kincsek egy része, hogy ezzel sáfárkodva, szellemi értékük tőkét folyton fokozzák, ernyedetlen iparkodással megtízszerezzék, sőt megszászorozzák. Az ura kincseinek e tékozló kezelőjében ne egyes embert lássatok, hanem képét az egész emberiségnek, sőt a bukott szellemek egész seregének, akik a rájuk bízott fontot, a rendelkezésükre bocsátott tiszta szellemi tulajdonokat és eszközöket könnyelműen elfecsérelték és most, teljesen lesüllyedve, önokozta nyomorúságuk tudatában, szégyenkezve és remegve állnak parancsolójuk előtt, bánatos szívvel várva Annak ítéletmondását. De az Úr az ő hosszútűrésével halogatja az ítéletmondást, engedi működni bűnös szolgájának szabad akaratát, ad neki időt a megismeréshez, meggondoláshoz, vizsgálódáshoz, hogy mi módon fogja magát igazolni, milyen utat fog választani arra, hogy meneküljön a romlástól és jóvátégye hibáját. Ez jelképezi nektek a bukott szellemet, aki felismeri, hogy ő nem lévén most már méltó azokhoz az üdvözítő magaslatokhoz, melyeken egykor büntelenül és tisztán vándorolt Istene előtt. Az anyagi léteknak valamely próbaállomására remél áttelepíttetni, hogy ott oldja meg a rejtélyt, vezekelje le a bűnt, hajoljon meg lefokozottságában Ura és Birája előtt. És mutassa be neki készségét arra, hogy ő, aki valamikor előljáró volt, most a többi szolgákhoz hasonlóan, keserves munkával akarja ismét kiérdemelni azt, amit előbbi állásában eltékoztolt és könnyelműen eljátszott. Belátja, mily mélyen bukott, megérzi, minő kincset veszít Urának eljátszott bizalmában, látja lehetetlenségét annak, hogy ő továbbra is kezelője legyen az Ő jószágainak, képtelenségét arra, hogy uralkodjék a szellemi kincsek nagy tömegei fölött. **Itt az evangéliumi elbeszélés képében arra a sajátságos gondolatra ébred, hogy nyilván igazságtalan módon, Ura érdekeinek ismételt megsértésével, barátokat szerezzen magának a szükség idejére, hogy ezek az ő jövő helyzetében mintegy le legyenek neki kötelezve; csodálkozva olvassátok azért folytatólag: „És dicséré az Úr a hamis sáfárt, hogy eszesen cselekedett volna”. Ezt a pontját az evangéliumnak az emberek mindig hamisan értelmezték, s ezen hamis értelmezések oka az, hogy ők ezt a képet mindig nagyon is földiesen, nagyon is anyagiásán fogták fel. Mert ha ezen képből csak tisztán szellemi javakat tartottak volna szem előtt, melyek egy kiapadhatatlan forrásból erednek s ehhez az örök törvényes körforgáson keresztül ismét visszaáramlanak - rájuk nézve tehát el nem veszhetnek - akkor ezen képlet egyszerű szavakban az Isten igazságosságát bizonyító nagyszerű logikát pillantották volna meg.** Ennek a hatalmas Úrnak adósai, akiket a hűtlen szolga megnyerni törekszik, következők: szellemének különféle tulajdonságai, melyeknek fordított alkalmazása által vétkezik a maga Teremtője ellen. Utóbb azok a különféle hit- és tudományágazatok, melyek eltértek az igazságtól. Azok a tévedések, melyeket nagyra növelt az ember, elért megismerésének könnyelmű elfecsérlése, a gonosz hajlamok követése által, úgy hogy ezen, az igazság és törvényesség ősforrása ellen elkövetett, vétkezések óriási magasságot értek el. Ezen adósságok letörlesztésének látszólagos lehetetlensége az adósokat félelemmel tölti el, és kétségbe ejti, s arra viszi, hogy szökjenek a végtelen hitelező elől, miáltal ez az adósságuk az idők folyamán még inkább növekszik óriási módon.

Az emberszemle mint egyén, épp úgy a maga összességében mint emberi nem, érzi azt a távolságot, mely közte és az ősigazság között van, és mégis dolgozik benne hatalmasan a vágy, áthidalni ezt az óriási örvényt, hogy mégis elérhesse azt, ami neki annyira kívánatosnak és helyesnek látszik. E célból törekszik az egyes adósokat annak a megismerésére vezetni, hogy ezzel az igazsággal, ezzel a változhatatlan törvénnyel szemben fennálló tartozásukat

feltétlen elismerés, megfordulás és minden ellentétesnek teljes levetése által kell leróni. **Hogy pedig ezen óriási feladattól meg ne ijedjenek, hogy a lerováshoz bátorságot nyerjenek, leszállítja egyelőre a tartozást és csekély, egyetlen földi életben leróható fillérre szorítja.** Ő tudja, hogy a szellemi javak összességéből nem veszhet el semmi, hogy ez a pillanatnyi leszállítás nem jelent az Urával szemben elkövetett rablást, mert amit az egyes ember egyetlen életben lefizetni képtelen, azt meg fogja cselekedni egy másikban és sok következőben, avagy könnyörgéseinek és könnyeinek engedve, az ő jóságos ura meg fogja neki könnyíteni a lerovás eszközeit. (Épp úgy, mint mikor valamely ember nem képes adósságát készpénzben lefizetni, hitelezője azt vele ledolgoztatja s ezáltal megadja neki az eszközt annak könnyebb letörlesztéséhez.) Az ezáltal elért cél pedig az, hogy az adósok beláthassák, mennyi lett nekik ezen megkönnyebbítés által elengedve, s ezáltal buzgóbbakká váljanak a kötelességteljesítésben és háládatosabbakká az ő Urukkal szemben.

Van ennek a hasonlatnak egy második alkalmazása is abban a benne rejlő gondolatban, hogy minden újítónak, (reformátornak), **minden olyan embernek, aki a felvilágosításnak, a haladásnak valamely misszióját akarja itt elvégezni, szüksége van az ügghöz méltó szent buzgalmon kívül, okosságra és bölcs mérsékletre.** Hogy a maga újító eszméit oly módon alkalmazza a népek haladásának különféle stádiumaihoz, mely biztosítsa legalább azt az eredményt, hogy korának gondolkozói megértsék őt. Azt akarja jelezni, hogy minden haladás csak lassan történik és kénytelen mindenkor az egyes tényezők erejére támaszkodni, hogy a szellemek részére elérhető és szájuk íze szerint legyen. Óvjanak e szavak benneteket a vakbuzgóságtól, mely - a „szeretet” Istenének nevében - a gyenge embergyermektől irgalmatlanul számadást követel, ahelyett, hogy bizalmat öntene beléje az Isten irgalmában, s alázatos könnyörgésre vezetné őt!

Minthogy e hasonlatnak az ama korbéli emberek éretlen többsége részére megérthetetlennek kellett maradnia, s annak megoldása későbbi századoknak volt fenntartva, azért tovább szövődik az az anyagias hasonlat és hozzákapcsolódik az a tan, melynek a további magyarázatig annak magját és tulajdonképpeni értelmét kellett képeznie. Miért is folytatja a Megváltó: „Szereztek barátságos embereket a hamis gazdagsággal, földi javak és pénzek szétosztása által, hogy mikor megfogyatkoztok, mikor szellemiekben segítséget szenvedtek, befogadjanak titeket az örök hajlékokba”, a túlvilágon megemlékezve a vett jótéteményekről, benneteket szellemileg oktassanak, védjenek, és haladásotokban segítsenek. E szavak egyúttal óva intenek benneteket, hogy el ne tompítsátok szíveteket könnyörtelen önzéssel felebarátaitokkal szemben. Főszük a felebaráti szeretetere van fektetve az emberiségnek, melynek meg kell éreznie a maga egyetemleges összetartozását, ami legelső feltétele az előrehaladásnak, minthogy a másokkal szemben való önös elzárkózás elpusztítja a ti szívszántótokat és nem engedi kifejlődni a benne szunnyadó pompás ösztönöket.

„Aki hív a kevesen, a sokon is hív az”. Ne elégedjete meg azzal, hogy nagy vonásokban éljete Isten törvénye szerint, hogy életetek ritka, nagy eseményei alkalmával legyetek erősek és igazak. Hanem törekedjete - még pedig különösképpen - kipróbálni és gyakorolni magatokat az aprólékos mindennapi harcokban, a kisebb kötelességek teljesítésében és a lemondásokban. Mert ezek az apró kötelességek épp úgy parancsolatok, mint a nagyok, s azoknak a megszegése épp úgy jelenti a törvényes útról való letérést, mint a nagy kísértésekben való elbukás, melyeknek tehernyomása összes erőiteket megfeszíti. **Aki fitymálva megveti az apró tisztulásokat, az nem méltó a nagy, felemelő tisztulásokra, „mert aki hűtlen a kevesen, a sokon is hűtlen az”. A kis dolgokon kell tanulnotok, hogy erőt nyerjete a nagyokhoz.** „Ha azért a hamis gazdagságon hívek nem voltatok, kicsoda bízna reátok igaz gazdagságot?” Ha nem tudátok leküzdeni a kapzsiságnak, az érzékiségnek, a hiúságnak, a becsvágynak mindennapos kísértéseit, akkor **hogyan bízzanak reátok** nagyobb próbákat, nehezebb feladatokat, melyek szellemi igazságok kiapadhatatlan kincseinek eléréséhez vezetnek? **Reátok, akik bűnbe estete** azzal a nyomorult fillérrel szemben is!

„**És ha a másén hívek nem voltatok, ami tietek, kicsoda bízná azt reátok?**” E szavak fejezik ki azt a nagy felelősséget, mely mindnyájatokat egyetemlegesen összeköt. Óva intenek benneteket, hogy ne gondoskodjatok önös elzárkózottságban csak saját üdvötkről és saját felvilágosodásotokról. Szólnak különösen szívetekhez, hogy el ne hanyagoljátok a felebarátaikkal szemben teljesítendő kötelességeket, hogy pénzben, javakban, szeretetben, vigaszban és igazságban juttassatok nekik annyit, amennyi tőletek telik. Ti ellenben olyan gyakran vétkeztek e tekintetben, nemcsak szenvedőleges magatartástok által, hanem a szellemi világosság tettleges elnyomása, az igaz kereszténység kiegyenlítő alapelveinek tényleges feltartóztatása által, s ily módon háritjátok magatokra azt a súlyos szemrehányást, **hogy hűtleneknek bizonyultatok idegen gazdagságon.** „**Egy szolgál is nem szolgálhat két Úrnak, mert vagy az egyiket gyűlöli és a másikat szereti, vagy az egyikhez ragaszkodik és a másikat megutálja. Nem szolgálhattok az Istennek és a Mammonnak**”. E szavaknak az emberek által történt félremagyarázása teljesen meghiúsította azok nemes célját és sok szerencsétlenséget hozott a világra. **A félremagyarázások szolgáltatták alapját az önsanyargatásnak, a zárdai aléltságnak, az önkéntes szegénységi fogadalmaknak, a test elhanyagolásának és megrontásának, és sok egyéb borzalmas dolgoknak.** Krisztusnak eszeágában sem volt az ő képletes szavaival benneteket szélsőségekre vinni, teljesen elvonni benneteket azoktól a gondoktól és fáradságtól, melyek vele járnak a ti társadalmi állástokkal és az anyagi javakkal. Hanem csak az, hogy rámutasson arra, miszerint ne kizárólag ezen mulandó dolgoknak szenteljétek egész életeteket, gondolkodásotokat és törekvéseteket, és tévesszétek azok miatt egészen szem előtt az elmúlhatatlant. Mely utóbbi van éppen hivatva arra, hogy megértesse veletek, miképp kell berendeznetek a ti földi életetek kezelését, hogy az anyagi világelet közepette igazán szolgálhassatok Istennek. Habár egyes esetekben a nagy lemondások és áldozatok - amennyiben ezek az emberiség iránti tiszta szeretet és feláldozás gondolatát tartalmazzák, mely hajtja őket oly nagy reformátori feladatokra, melyeket ily nagyszerű példával támogatnak nagyszerű helyet foglalnak is el a szellemek életében és hatalmas védőszárnyakul szolgálnak az ő haladásuknak, **azért köztetek az emberek többsége számára mégis egészen más, habár kevésbe magasztos és fényes kötelességek vannak kitűzve.** Ezek pedig állnak közhasznú működésből, a reátok bízott javak és adományok felhasználásából, a mulandó javak háládatos elfogadásából, élvezéséből, és közléséből, melyekhez kizárólag ragaszkodnotok nem szabad, mert hisz gyakran nagyon is rövid idő múlva el kell azokat hagynotok! **Földi gazdagságtokról való lemondás nélkül is a szónak legigazabb értelmében szolgálhattok Istennek azoknak keresztény módon való felhasználása által, amennyiben épp e gazdagságtok által van alkalmatok arra, hogy számtalan jót művelhesetek embertársaitok között, ami pedig a legmagasztosabb Istentisztelet!** Ne szórjátok el tehát gálád módon, ti gazdagjai a földnek, a ti gazdagságtokat, hanem törekedjétek azt szaporítani. De sohase tekintsétek azt tulajdonotoknak, hanem reátok bízott jószágnak, mely kezelés céljából lett nektek átadva, hogy azzal boldogítsátok az emberiséget, hogy azzal sáfárkodjatok, nehogy az emberiség érdekeinek veszélyére kiapadjon ez a forrása a szerencsének.

„**A Törvény és a Próféták Keresztelő Jánosig vagynak; az időtől fogva az Istennek országa (az evangélium) hirdettetik, és minden ember erővel ostromolja azt. Könnyebb pedig a mennynek és a földnek elmúlni, hogynem a törvénynek csak egy pontjának hijába esni**”. Azt a járszalagot, melyen vezették a kiskorú gyermeknépeket, a rideg formát, melybe az igazságot az ő javukra belekényszerítették, szétszakította s eltördelte a megváltó kereszténység. Szabadon áll a szellem itt, hogy önismeret útján jusson el a jóhoz, hogy önként végezze el feladatát, hogy öntudatosan lépjen az üdv útjára. A mindenek fölött gyámkodó tételek szellemi kényszere véget ért. De nem az alaptörvény, melyből azok származtak, melyek tulajdonképpeni tartalma változhatatlan és örök, s mely múlt, jelen és jövő számára képezi mindig annak a mérlegnek a nyelvecskáját, melyen jogot és jogtalanságot az igazság világánál kell megmérni. **A krisztusi tan, mely a szeretetnek és a lelkiismereti szabadság-**

nak tana, hirdettetik és sokan törekszenek utána; de nem valamennyien helyes értelemmel, világos megismeréssel! Némely ember azért fordul felé, mert megunva a tételek igáját, most azt hiszi, hogy egyedül a hit által, azáltal, hogy elkiáltja: „Uram, Uram!” megtalálja a mennyországot, az igazságot. Ezt szemlélteti az Üdvözítő e szavakkal: „Az Isten országát az evangélium hirdeti és minden ember erővel ostromolja azt”. És hajthatatlan szigorral, az örök jog álláspontjából ítélik el a következő szavak mindazokat, akik azt hiszik, hogy ők nélkülözhetik a törvény formáját, anélkül, hogy belehatoltak, beleélték volna magukat annak szellemébe: **„Könnyebb pedig a mennynek és a földnek elmúlni, hogynem a törvénynek csak egy pontjának híjába esni”.**

Miképpen akkor a képletes kereszténység nyitotta meg útját az egyéni lelkiismeret szabadságnak, épp úgy kezdeményezi most a magyarázó kereszténység, a szellemtan, a spiritizmus az általános gondolkodási szabadság korszakát, mely korszakra ezen szavak épp oly jól alkalmazhatók, mintha egyenesen ennek számára írtak volna. Szívleljék meg azok, kik most ezen tan által még szabadabbak lettek, az utómondatot épp úgy, mint amily könnyen tartják teljesíthetőnek az elő-mondatot.

Most is vannak sokan, akik elítélik a régi egyházi tételeket mint orthodox formát. Némely embernél azonban vallási szabadelvűségnek ezen látszata alatt, megismerés és szabadság utáni törekvés alatt valójában csak a korlátlan törvénynélküliség utáni törekvés lappang. Mely annak nemcsak a betűjére terjed ki, hanem a változhatatlan örök szellemére is. Melyet Isten úgy az egyes ember lelkiismeretébe, mint az összemberiség öntudatába helyezett. Tiszta szellemek befolyása által éleszt, és Jézus Krisztus által a maga egész nagyságában és magasztóságában oly egyszerűen és könnyen felfoghatóan szemléltetett. **Szívleljétek meg tehát ezt a két, egymást kiegészítő verset, ti valamennyien, akik eldobtátok magatoktól a bármely vallású egyház járszalagját; szívleljétek meg azt a felelősséget is, melyet ezáltal magatokra vettetek, és vizsgáljátok meg magatokat, hogy elég erősek vagytok-e megismerés és akaraterő tekintetében arra, hogy éljétek ezen törvény szellemében, melyből Krisztus kijelentése szerint: „az örökkévalóságon keresztül sem eshetik el egyetlen pont sem”.** Vizsgáljátok meg magatokat, hogy nem azért dobtátok-e el magatoktól ezt a járszalagot, mert annak kényszere útjában állott szenvedélyeitek szabadságának, hanem azért, mert a ti szellemeitek valóban kinőtt a gondolkozási képesség gyermekkorából s arra rászorulva nincs többé.

A 18. vers szemetek elé állítja egész jelentőségében a házassági törvényt. Vizsgáljátok és fontoljátok meg a dolgot, kérjétek Istentől világosságot és segítséget, mielőtt megkötitek ezt a szövetséget, és ha már lekötöttétek magatokat úgy, hogy kölcsönös szeretettel és türéssel viseljétek el a kellemes és a kellemetlen dolgokat, akkor viseljétek is mindkettőt jámbor háládatossággal és megadással. **Ha azonban pusztán formaságból, hátsó gondolatokkal léptetek ily szövetségre, s ily módon vétkeztetek ezen törvény szelleme ellen, akkor viseljétek is el az ezen törvénysértésből folyó következményeket, mint bűnhődést türelemmel és megadással, s akkor meg is fogjátok kapni az azok legyőzéséhez szükséges erőt!** De ha erőszakosan széttépitek a köteléket, ha önkaratulag eltaszítjátok magatoktól a vezeklést, melyet az ezen törvény ellen elkövetett szilaj vétkezésekkel szükségessé tettek, akkor az hozzátok fog csatlakozni a másik életben s üldözni fogja szellemeiteket folyton, mindaddig, míg annak eleget nem tesztek!

19—31. „A gazdag emberről és a szegény Lázárról” szóló kép élénk színekkel tárja szemetek elé a viszonzást, mely a test halála után vár reátok. „Kép”-nek mondtuk, mert pokol és tűz ilyen képei a szellemi lelkiismeret furdalásoknak. Lázárban olyan szellemet látok, aki súlyos földi vezeklő életével korábbi vétkekért bűnhődött. E vezeklésnek alázatos, megadásteljes, türelmes elviselésével magasabb szférák számára érlelte meg magát; akinek a halál mint megváltó angyal tűnt fel, aki elvezeti őt a szellembirodalom szabadságához. Ellenben abban a gazdag emberben lássatok meg egy olyan szellemet, aki renyhe, érzéki, magasabb sugallatok befogadására képtelen, akinek szíve nem ismeri a szeretetet és arészvétet, aki

követve a maga tisztátlan természetét, földi fényes életpályát választott magának, melynek csábításaival s a belőle folyó felelősséggel megbirkózni nem tudott. Szelleme, mely egészen belemerült az anyagiba, nem képes ettől elszakadni, hozzátapad a földhöz, visszakíváncozva ennek élvezeteihez. Meglátja a tiszta szellemtájékot, mint valami fátyolon keresztül, elérhetetlen magasságban önmaga fölött, mint buzdítást arra, hogy ő is oda akarjon emelkedni, ami természetesen csak a megbánás és vezeklés nehéz útján keresztül lehetséges! Ez az a végtelen örvény, melyről szól Ábrahám. Attól az erkölcsi magaslattól s az ebből folyó üdvösségtől, melyet Lázár élvez, **sokrendbeli élet választja el a gazdag dorbézolót, sok és nehéz feladat, melyeket jól kell elvégeznie; mindaddig, míg azokat meg nem oldotta, az anyagi-ban gyökeredző szelleme kénytelen abban megkötve maradni, holott a Lázár megtisztult szelleme mindig magasabbra szárnyalhat.**

Ezen szavak: „Fiam emlékezzél meg róla, hogy te javaidat elvitted a te életedben, hasonlatosképpen Lázár is az ő nyavalyáit; most pedig ez vigasztaltatik, te pedig gyötrődtetel” - nem vonatkoztatandók a kettőnek külső életmódjára, mely szerint az egyik gazdag és boldog volt, a másik pedig szegény és nyomorult; hanem arra, hogy miként állták ki a próbákat, melyeket ezen, egymástól annyira különböző életek magukkal hoztak. Hiszen a gazdag épp oly jól haladhatott volna a neki rendelkezésére álló próbaeszközök helyes alkalmazása által, miképpen a szegény elbukhatott vagy legalább megakadhatott volna a saját próbáinak türelmetlen elviselése által. E szavak jelzik a haladásnak azt az egész, hosszú, fáradságos útját, melyet Lázár megjárt már sok életem keresztül, melyeket átélt állhatatosan és kitartón türelemben és cselekvésben, hogy így eljusson szép céljához. Míg ellenben ezen elbeszélés gazdag embere renyhén és élvhajhászon mindig többre becsülte a virágos ligetet a sziklás mesgyéknél, s így ahelyett, hogy emelkedett volna, mindig mélyebbre süllyedt, ahelyett, hogy közeledett volna a célhoz, attól mindinkább eltávolodott. Míg végre sok lelki szenvedés után a szellemvilágban jut annak tudatára, hogy milyen mély örvény választja őt még el a tökéletességtől. Felismerve ezen örvény áthidalásának lehetetlenségét, mondja: **„Kérlek azért tégedet, Atyám, hogy bocsásd őtet az én atyámnak házához; mert vagynak őt atyámfiái, hogy ezekről bizonyosságot tegyen nekik, hogy ők is ide e gyötrelemnek helyére ne jöjjenek!”** Monda neki Ábrahám: **„Vagyon Mózes és Próféták, hallgassák azokat”**. Ama pedig monda: **„Nem úgy, Atyám, Ábrahám, hanem a halottak közül valamely őhozzájuk menend, megtérnek”**. Ábrahám pedig mondá neki: **„Ha Mózeset és a prófétákat nem hallgatják, annak sem hisznek, ha valamely a halottak közül feltámasztatnák is”**.

Ez a kép oly élénken ábrázolja a jelenkor állapotait, mintha egyenesen ennek részére készült volna. Hányan mondják most is: **„Mért nem jelenik meg nekem valaki az elhaltak közül, mért nem kapok én valami különös jelt?”** Igen ám, de hol van a hit és a jóakarát, melyek szükségesek ezen egészen különös jeleknek őszinte megszívleléséhez? Mennyi feltűnő jelet és bizonyítékot kaptatok már, és ha azok nem kedveztek nektek, nem hódoltak a ti zavaros nézeteiteknek, hanem a Jézus Krisztus evangéliumában előírt kötelességek teljesítésére intenek benneteket. Melyekről ti azt állítjátok, hogy ismeritek, de nem teljesítitek, akkor ti azt mondjátok: Az elhaltak ezen megnyilatkozásai pusztán haszontalanságok s elfordultok azoktól undorral, még inkább támadva, mint középkori butító szert a Krisztus tanát, mely a szellemről szóló tan. Mit akartok tehát, ugyan mit nyújtsanak nektek? Ide lettetek ültetve, hogy a rendelkezésetekre bocsátott eszközökkel tehetségetek szerint harcoljatok, magatok ellen, gonosz természetetek ellen. Elöttetek a törvény, az évezredeknek, az emberi nem életének, sürgés-forgásának tapasztalatai, - elégedjete meg ezzel! A szellemvilág megnyilatkozásai, melyekben most részesültök, ehhez a küzdelemhez egy fegyverrel többet jelentenek, s ez okból többet is fognak követelni tőletek! Használjátok ezt a fegyvert, amennyire képesek vagytok, erőtök megacélozására, a haladás mezején való előnyomulásra, hogy annak segítségével könnyebben győzedelmeskedhessetek az ellenség fölött, saját gonosz természetetek fölött, mely bennetek van és feltartóztat benneteket a szellemi előhaladásban!

Mi szellemek közeledünk hozzátok azért, hogy világosságot, vigaszt és buzgóságot nyújtsunk nektek, de semmi esetre sem azért, hogy benneteket arra kényszerítsünk, hogy tőlünk kérjetek tanácsot. Mi nem akarjuk, hogy szellemetek renyhe nyugalomban tartózkodjék minden önálló gondolkozástól, mi nem akarjuk, hogy lelkiismeretetek tompa tétlenségben vesztegeljen. Ellenkezőleg, - mindenki csak annyit kap tényleges felvilágosításból és segédlemből, amennyire szüksége van ahhoz, hogy saját szellemét önálló gondolkodásra buzdítsa. Óvakodjatok azonban attól, hogy ezen adománnyal fukarkodjatok, és a hithez bizonyos jelenségeket, mint feltételt **követeljete**k. Megismerés utáni törekvés **feladat**, s az így nyert megismerés szerint élni **kötelesség**; a nektek jutott segély és világosság pedig **kegyelem** vagy **érdem** ezen kötelességteljesítésért. Tegyétek meg a magatokét, és a többit törvényes úton meg fogjátok kapni; de jegyezzétek meg magatoknak e szavakat: „**Aki Mózeszt és a Prófétákat nem hallgatja, Krisztusnak és az apostoloknak nem hisz, az nem lesz megtéríthető akkor sem, ha valaki a meghaltak közül jönne őhozá**”.

TIZENHETEDIK FEJEZET

1—10. **Lehetetlen dolog, hogy botránkozások ne essenek; de jaj annak, aki által esnek**”. Amióta először lázadtak fel a szellemek Isten mindenhatósága ellen, amióta gögtől elámítva és megvakítva, az ő teremtett természetük részére akarták igénybe venni a nemteremtettnek előjogát; azóta bevonult a világmindenségbe a gonosz elem és képezi mindenfelé a szellemek útján azt a botránkövet, melyet el kell kerülniük, nehogy abban belebotoljanak. Hogy mért nem pusztította el, hanem engedi Isten tovább fennmaradni ezt a mindig megújuló ellentétet, az képletileg meg lett nektek mutatva az evangéliumban, amidőn az ellenség belevetette a gazt a búza közé s amidőn a szántó gazdája monda: „Engedjétek, hogy mind a kettő növekedjék együtt az aratásig”. (Máté 13, 24-30.) Szabadnak teremtette a jószágos Teremtő az összes szellemeket, szabadon kell, hogy végezzék ők munkájukat, mert Isten nem semmisít meg semmit, még a gonoszt sem. Bezárja azonban Ő mindig a gonosz ellentétet egy jó törvénybe, s ez a bezárt gonosz elem azután segédeszközzé lesz az üdvnek, amennyiben megacélozza erőiteket az ellene való harcban, és lehetővé teszi, hogy érdemeiket szerezze. **Az alsó világokon (a tisztulások és nehéz próbák világain), ahol túlaradó mértékben van meg az ellentétes elem, minden lépésnél talákoztatok annak kísértésével. Azon a fokozaton, melyet elfoglal még a ti földetek a lefokozottság foklétráján, lehetetlen, elkerülhetetlen, hogy gonosz cselekedetek, gonosz példák, gonosz tévedések ki ne áraszzák mindenfelé mérges leheletüket**, „de jaj annak, aki által esnek. Jobb annak, ha egy nehéz malomkővet vetnek a nyakába, és ha a tengerbe vettetik, hogy sem mint egyet e kicsinyek közül megbotránkoztasson”. E szavakban nemcsak az van megmondva, hogy mennyire ártalmas a szellemre nézve az elkövetett bűn, a törvénytől való eltérés, hanem különösen azon szavakban: hogy a borzalmas halál ezzel szemben előnyt érdemel, hangsúlyoztatik, hogy milyen felelősséget vesztek magatokra a rossz példával, az ellentétnek nagymérvű elszaporodásával s az ebből más szellemekre háruló veszedelemmel.

Kik azok a „kicsinyek”, akiről itt szól az Üdvözítő? Ezek nemcsak az emberek gyermekei, akik megkezdik földi életpályájukat gyermekded, minden iránt fogékony érzékekkel, akik annál alkalmasabbak a gonosz példa befogadására, minél csekélyebb az ő fizikai ellenálló erejük, minél inkább fogva van még az ő szellemük a fejletlen szervek kötelékeiben; hanem **ide értendők az oly szellemek is, akik még hátra maradva szellemi fejlődésükben, az ilyen kiskorú, Ítélezésre képtelen gyermekekhez hasonlítandók**. Miképpen az érett ember megfontolja szavait az ártatlan gyermekkel szemben, nehogy időnek előtte széttépje azt a fátyolt, melynek azt még el kell takarnia; miképpen az okos politikus gyakran elrejtí messzemenő terveit a nagy tömeg előtt, mert érzi, hogy amit az ő merész tekintete kikémlt s amit az ő megacélozott ereje keresztülvinni is képes, amannak szellemi látkörét túlhaladja,

épp így járjatok el ti is, hogy elkerüljétek a botránkozásokat. Utóbbiak, miként előbb már jelezve volt, nem állnak mindig a végrehajtott vagy megpendített bűnből. Keletkeznek azok gyakran valamely fátyolnak időszerűtlen szellőztetése által, bilincseknek időelőtti levetése által, melyeknek természetesen meg kellene még maradniuk és csak utóbb és lassankint eltávolíttatniuk.

Így van a szellemtannal is, mely kezdetben csak egyeseknek adatott, nehogy rögtönözve gyújtson, mint a sötét éjszakán keresztülcikázó villám, hanem hasonlóan a piradó hajnalhoz lassankint lepje el a szellemeket. Szívleljétek ezt meg, ti képviselői e tan-nak! S óvakodjatok attól, nehogy a ti tudástok elterjesztéséhez más utakat válasszatok. Óvakodjatok attól, hogy azt valakire erővel rákényszerítsétek, mintegy dicsekvéssel fitogtatva azt, és hogy szívetekben megvessétek azokat, akik azt el nem sajátítják. Ápoljátok azt, amit nyertetek megismerésben, mint egy értékes növényt, melynek világosságot és táplálékot nyújtotok, amennyire csak tudtok. Ne fukarkodjatok a bennetek meggyújtott szikrával, de takarjátok el annak fényes világosságát, valahányszor az gyenge szemeket vakítana és botránkozásokat okozna. Ez legyen az a tan, melyet különösen ti spiritiszták merítsetek ezen két versből.

A következő (3-4.) versek ismételt hangoztatják az engesztelékenység parancsolatát. **Legelső keresztény kötelesség gyanánt, a haladás, a tökéletesedés legelső feltétele gyanánt állítják elétek a mindent megbocsátó szeretetet a testvérekkel szemben. Tépjétek ki gyökerestül minden haragot, minden gyűlöletet, minden irigységet, ne tartsatok haragot felebarátotokkal szemben, bármit vétkezett is ellenetek** - legyen az bármilyen súlyos is - hanem mutakozzatok elnézőknek az ő gyengéivel szemben, ha még annyiszor visszaesnék és vétkeznék is ellenetek. Fogadjátok őt mindig újból tárt karokkal, ha megbánja, ne várjátok be előbb bocsánatot kérő szavait, hanem olvassatok az ő arcvonásaiban, az ő cselekedeteiben és kíméljétek meg őt a kéréssel járó megalázkodástól, hogy megérezhessétek, mennyire üdvös dolog adni, megbocsátani! S amidőn feltárult az apostolok előtt a szeretetnek, az önmagáról való lemondásnak ezen tana, akkor megérezték ők, mennyi hajlam és mennyi vágy tápázkodik az ellen az ő szíveikben. Úgy érezték magukat, mint valami imbolygó nádszál a viharban és tehetetlenségük és gyengeségük tudatában szólnak: „Uram, erősítsd a mi hitünket!” **Miért kérnek ők hitet, mikor pedig Krisztus a szeretet parancsolatát adta nekik? Mert világosságot nyertek, melyben tisztán felismerhették, hogy egyedül a hitben van az az ébresztő és termékenyítő erő, melyből az összes többi erények fakadnak.** A hitben igenis - de nem a vak hitben, mely kerüli az észet, a gondolkodást! A hitben van minden megismerés, minden világosság; **a hit által lesz világossá elöttetek Isten mindenhatósága, igazságossága és szeretete, általa lesz bizonyossággá elöttetek megteremtéseitek, épp úgy, mint végcélotok. Hasonlóan általa juthattok tudomására mély bukástoknak, valamint azon eszközöknek és utaknak, melyek elvezetnek benneteket az örvényből a tökéletesség magaslatához.** Ha elegendő hatalmas ez a hit, akkor kell, hogy nyomon kövesse őt a tett, hogy meghozható legyen minden áldozat, és elvégezhető minden munka. Csakhogy a gyenge emberszívben nem nőhet fává a hitnek hatalmas csirája, mert gyökerei számára nem talál elegendő táplálékot; azért gyakran azt hiszi az ember, hogy van hite — tényleg azonban nincs neki, hanem marad ingadozó, úgy, mint előbb!

Amidőn testi veszély fenyeget bennünket, akkor már a lelki ösztön, ez a hatalmas önfenntartási vágy, kényszerít bennünket arra a lépésre, mely a megmeneküléshez vezet. Vajon nem ragaszkodik a fulladozó egy gyenge nádszálhoz és nem tízszereződnek meg az erők a veszély idején? Ha a hit oly csalhatatlan, oly mélyen gyökerező, oly bizonyos volna bennetek, mint ez az ösztönszerű önfenntartási vágy, akkor következetesen, mintegy ösztönszerűleg kellene kerülnötök mindent, ami eltávolít az előirt úttól és romlásba visz benneteket. Akkor, ha a bűnözés veszedelmében forogtok, szükségképpen megtízszereződnének erkölcsi erőitek és görcsösen ellenszegülnének a kisértésnek - s akkor legtöbbször ellenállni tudnátok. Mikor

az Üdvözítő mondja: „Ha annyi hitetek volna, mennyi a mustármag”, akkor ezzel hangsúlyozza, hogy hiszen nem követeli Ő a teljes hitet a ti embertermészetektől, hanem csak annyit, amennyit ez elviselni képes. Ez pedig viszonyítva azon hittételekhez, melyeket egykoron majd kapnotok kell, annyi mint a kis magocska viszonyítva a hatalmas fához, mely benneteket valamikor védeni és beárnyékolni lesz hivatva.

Miután az Üdvözítő ilyképpen hangsúlyozza, hogy csak annyi hitet követel tőletek, amennyi megfelel a ti szellemi gyengeségeteknek, egyúttal szól azon gyümölcsökről is, melyek még az ily gyenge hitből is teremhetnek: „Ezt mondanátok im e szederfának: Szakadj ki gyökerestől és plántáltassál a tengerbe, engedne nektek”. Bizony ha az, amiről ti gondoljátok és állítjátok, hogy hiszitek, valóban mindig előttek lebegne, ha az átment volna nálatok húsbá és vérbe, akkor az fokmérőjévé lenne összes gondolataitoknak, érzelmeiteknek és cselekedeteiteknek. Akkor a bűnnek azt a hatalmas fáját, mely oly mély gyökereket vert lelketekben, könnyen kitéphetnétek gyökerestül és teljesen eltávolíthatnátok ezen hit alapján megerősödött, akaratotok segítségével. Aminek az elvégzése most még lehetetlennek tetszik nektek, az lassankint gyerekjáték lenne számotokra. És valóban, ha közületek némelyeket ér a figyelmeztetés, hogy valami súlyos áldozatot hozzanak, a kísértés azonban körülhálóz benneteket s ekkor a ti dolgotok volna abból kibontakozni, akkor nektek úgy tetszik, mintha ez épp úgy túlmenne a ti erőiteken, mintha igazán valami erős fát kellene gyökerestül kitépnetek. És ha elvégre egyszer mégis hoztatok valami áldozatot, ha elviseltetek valamely fájdalmat zúgolódás nélkül, ha erőteljesen ellenálltatok valamely kísértésnek és végrehajtottátok a jó cselekedetet: akkor azt hiszitek, hogy tudja Isten, micsoda jutalmat érdemeltetek, pedig csakis kötelességeketek teljesítettétek!

„Kicsoda pedig tiközületek az, akinek szántó vagy baromlegeltető szolgálja vagyyon, ki a mezőről megjött szolgáljának ezt mondaná mindjárt: Jer elő, ülj le! Sőt inkább avagy nem azt mondja-e neki: Készíts vacsorámra valót, és hozzá készülvén, szolgálj nekem; míg én eszem és iszom, és azután te is egyél és igyál! Avagy megköszöni-e annak a szolgáltnak, hogy azt művelte, amit neki parancsolt volt? Nem gondolom!” Így beszéljete ti is, ha megtettétek mindazt, ami nektek meg lett parancsolva: „Haszontalan szolgálak vagyunk, mert amit kellett cselekednünk, azt cselekedtük!” A hitből folyó megismerés mozgatója az akaratnak. Az akarat teljesíti a kötelességet, a teljesítés pedig a tökéletesedés útja.

11-19. „Egy pedig ő közülük, mikor látta volna, hogy meggyógyult volna, megtére, dicsőítvén az Istent nagy szóval. És arccal leborult az ő lábainál, hálaát adván neki; és ez Samariabeli volt”. Felelvén pedig, Jézus monda: „Avagy nem tízen tisztulának-e meg? A kilenc pedig hol vagyon? Nem térének hátra, hogy az Istennek dicsőséget adnának, hanem csak ez idegen nemzet?” Verjétek a melleteket a hálátlanság ezen képét látva **és fontoljátok meg, hányszor és mennyi jótéteményben részesültetek már a ti Teremtőtök vagy embertársaitok részéről, anélkül, hogy érdemesnek találtátok volna, azokért kötelességszerűen hálaalkodni!** „A világ jutalma a hálátlanság” ezt mondjátok ti oly gyakran és megfélekedtek arról, hogy tenmagatokat is azok közé számítsátok. Íme, épp a megvetett samariabeli állta meg tisztán a próbát és bizonyította ezzel, mennyire igazságtalanul volt ő megvetve! Tekintsetek magatok körül, ez a kép szemetek előtt áll folyton. Ne hangoztassátok a ti előhaladásotokat, ne büszkélkedjete azzal, amit végeztek és elértek, ne vesséte meg azt, akinek útja rejtelmes. Csak egyedül Isten olvas a szívekben s ítél nem külső fény és előnyök szerint, hanem a belső, hamisítatlan érték szerint. Menjete, cselekedjete hasonlóan!

20-37. **Az Isten országa, melyről oly gyakran szól az Üdvözítő s melynek eljöveteleért imádkozni tanít benneteket abban az Általa meghonosított imában, az a nagy örök törvény, mely uralkodik úgy a szellemi, mint az anyagi világon is.** Ez az a törvény, mely ellen küzd az ellentét elgondolhatatlan idők óta, anélkül, hogy csak egy homokszemet is képes lett volna letörni ebből a védőbástyából. Ez az a törvény, melyet Krisztus megszemé-

lyesített, mely elvezet üdvhöz, tökéletességhez, melyet elsajátítani törekednünk kell valamennyiünknek, sőt melyet legtöbbször elsajátítani óhajtanak is. De gyengeségből és a törvényellenesre való hajlamuk miatt mindig ingadoznak s így attól folyton ismét eltávolodnak. Ez a törvény, vagy ahogy az Üdvözítő itt nevezi: „az Isten országa”, nem érkezik el feltűnően, mint külső hatalom, mely birtokba veszi a földet s annak lakóit; nem! az keletkezik, mint finom csira mindenben, így az emberek szívében is, ott képződik és megtermékenyít más szíveket is szó és példa által, s ilyképpen megnyilatkozik a természetben és a szellemekben észlelhető haladás által, tökéletesítve az összes adományokat és képességeket. Mily találon mondja azért az Üdvözítő: „Nem jó el úgy az Istennek országa, hogy ember eszébe vehetné. És nem mondják ezt: íme itt, vagy íme amott vagyon; mert íme az Istennek országa tibennetek vagyon”. **Ott van mindenütt, ahol valamely emberszív örömet alkalmazkodik hozzá nem szenvedőlegesen engedelmességgel, hanem feláldozó szeretettel, örvendetes megadással, akarattal és hittel szomjúhozva megismerést és haladást!** Azonban ez az isteni ország, mely lenyűgözve az ellentétől, a tévedéstől, a gyengeségek és rossz hajlamok által, csak úgy titokban virágzik, melynek hű alattvalói csak egyenként és szétszórva, nem pedig tekintélyes tömegekben léteznek, mindinkább el fog terjedni a ti földetekben. A szellemek folyton visszatérnek vezekléstől vezekléshez, tisztulástól-tisztuláshoz s elvégre kénytelenek a salakok elenyészni s a tiszta érzéket előtérbe fog lépni. Elvégre a földeteket benépesítő szellemek el fognak érni egy magasabb átlagos színvonalat s a bolygó maga is emelkedni fog a világok foklétrájának haladási törvényében, hogy mint tökéletesebb csillagzat szolgáljon otthonul ép ilyen szellemeknek.

Ez a távolban levő nap, melyet itt kilátásba helyez az Üdvözítő, mely lassan ugyan, de biztosan el fog érkezni, amidőn a törvényes szellemek seregesen, élükön a Messiással ismét meg fognak jelenni, hogy elvégezzék e világ megváltási folyamatában az utolsó munkát. Végrehajtani a törvényes szellem-erő-anyagnak az ellentétes szellem-erő-anyagból való kiválási folyamatát, felemelni a tiszta csillagot a tiszta szellemekkel és erővel együtt az eddigi vezeklő állomástól a szabad haladási állomásra. Lerázni róla a most már lazán rajta lógó szennyet, hogy ez a jövő idők folyamán újból alakuljon, s új munkaköröket kezdjen. Ami egyszer megérett, az rögtön lehall; így fog rögtönözve elkövetkezni az aratásnak e pillanata is, és: „Miképpen a fénylő villámlás az ég alatt való egy tartományból az ég alatt való más tartományba fénylik; azonképpen leszen az embernek fia is az ő napján, hogy elvégezze azt, amit végtelen hosszú idő előtt megkezdett vala”. Mielőtt azonban elérkeznek ez a dicsőséges nap, hosszú korszakai a sötétségnek, a súlyos próbáknak érnek majd benneteket, amidőn erősen fogtok vágyakozni a teljes megváltásnak egy ilyen napja után; de nem fogjátok azt még meglátni, mert annak ideje nem érkezett még el.

De ha azt mondják majd nektek: Íme itt, íme amott az üdv, akkor vigyázzatok és vizsgáljatok azzal a fokmérővel, melyet Krisztus adott nektek. Mert az ellentét nem adja fel a maga harcát. Ő szakadatlanul fogja támadni az Üdvözítő tanát, ő tévedések, türelmetlenség, sötétség, hamis tudomány, uralomvágy, érzékiség és anyagelvűség formájában részben meg fogja hódítani a ti világotokat. S azok az egyesek, akik a szellemvilágból magukkal hozták az emlékezést és az akaratot ápolni a jót, az igazat és a törvényest, sopánkodni fognak ezen ellentétes hajszának vége, az Isten országa kezdetének egy napja után. Minden erejükkel, forró imával, oktató szóval és feláldozó tettel fognak ezek ellenállni az ellentétnek, és fogják óhajítani annak megsemmisítését; de hiába! Mert nem érkezett még el annak ideje, nem érett még meg az a búzaszem az aratásra. **A tavasz csak virágokat hozhat; a nyár heve hozza meg a fejlődést, az ősz pedig a gyümölcs érettségét: mindent a maga idején. Az ellentét kénytelen lemorzsolni erőit a törvény elleni harcában, kénytelen kimerülése folytán megbénulni.** A ti fáradalmaitok azonban nem vesznek kárba, azok érlelik a ti szellemeteket s előmozdítják lassankint a többi szellemek érlelését. De az általános aratást, az Úrnak napját várjátok

be a maga törvényesen előírt idejére, melyet nem ismer senki, tehát mindenkit mindenkor készen találjon!

Némely szegény, rövidlátó emberek azt hiszik, hogy most ebben vagy amabban a formában, ebben vagy amabban az elméletben találták meg az egyedüli hatékony gyógyszert, és hogy ezt rá kell az emberekre kényszeríteniük, hogy őket elvezessék az üdvhöz. Képzeldésükben elvetnek ezek mindent, ami más egyéniségtől származik, ami nem felel meg az ő üdvözítő dogmájuknak és megfélekednek arról: hogy Isten törvénye az eredet egységében keresi és mozdítja elő minden teremtett lénynek végcélját. Ezt az eggyélevést pedig a fejlődési és haladási folyamat módjának végtelen sokfélesége szerint hajtja végre. Megfélekednek arról, hogy minden szellem mint egyéniség, minden szellemcsoport mint össz-egyen, - legyen az akár nép, vallásfelekezet vagy tudományos iskola - kénytelen saját útján járni, hogy elérje az üdvösséget. Megfélekednek arról, hogy ami az egyiknek üdvös és hasznos, az a másiknak káros lehet. Vakságukban, hitük és gondolkozásmódjuk iránti önző elfogultságukban minden betegséget egy és ugyanazon gyógyszerrel akarnak gyógyítani és megfélekednek arról, hogy a szellemtermészetek épp úgy, mint a testiek különbözők, és hogy az a szer, mely az egyiknek betegségét meggyógyítja, a másikinál ugyanily betegséget idézne elő. Azért mondja Krisztus: **„Oda ne menjete, ha azt mondják nektek: íme itt, íme amott;” hanem kövessétek azt a meggyőződésedet, mely a hit világosságából fakad - s ezt kérjétek! Ne higgyétek, hogy valami különös vallásformában található az üdv, ne keressétek azt itt vagy amott, hanem emelkedjete fel ahhoz a hithez:** hogy az Isten országa mindenütt, rátok nézve pedig csak saját szívetek belsejében található fel. Szíveljéte meg azt a nagy, elkerülhetetlen törvényt az egységről a sokaságban, alkalmazzátok azt s alkossátok abból magatoknak egy, a ti egyéniségeteknek megfelelő erkölcstörvényt, szilárd meggyőződést - s éljete e szerint! Keresséte mindig a beteg lelkeitek gyógyításához szükséges gyógynövényeket annak az anyagnak a felfokozásában, mely a betegséget képezi. Csakis a „hasonlóság” örök természettörvénye szerint választott eszközök fogják előmozdítani szellemetek gyógyulását s őt elvezetni a tökéletesedéshez. **A forma, mely szerint azt alkalmazzátok, mellékes, aminthogy élvezhetéte is azt akár ezen, akár amazon egyházban, ebből vagy amabból az edényből; keresséte csak a helyeset és igazat, a legkülönbözőbb utak célhoz vezetnek!** „Sokat kell néki szenvednie és megvettetnie” mondja az Üdvözítő önmagáról. Megvettetni, mint ahogy minden üdvös dolog a világon előbb megvettetik, hogy aztán annál hatékonyabban működhessék. „Megvettetnie e nemzetségtől” mert az élő nemzedék és különösen az a nép, melyhez az újító tartozik, sohasem ismeri fel a maga nagy szellemeit, ezen megismeréshez csak következő nemzedékek jutnak el, akik azután előkeresik és megbecsülik a megvetettet. Az emberek ugyanis mélyen bukott szellemek, ők nem képesek az igazságot azonnal felismerni; csak az idő érleli meg az ő szellemeiket. A törvény halad a maga útján; aki hozzá alkalmazkodik, az halad vele, aki annak ellenszegül, azt hátra hagyja és végül kirekeszti. Ez a kirekesztés kicsiben megtörténik naponként, óránként, percenként, valahányszor valamely ember lelke hazatér a szellemországba, hogy „vagy befogadtassék, vagy elhagyattassék”. Aki az anyagi élvezetet képező élethez ragaszkodik, az kénytelen azt elhivatásakor elveszteni. Aki azonban már a földön élt eleven szellemi életet, az a túlvilágon még elevenebben fogja azt megtalálni.

A földön másképpen van, mint a szellemvilágban. Amott mindenféle emberek élnek egymás között, azért, hogy egymást oktassák, a gonosz lakik a jóval egy fedél alatt, egy szobában. Ellenben a szellemvilágban csak egyenlők laknak együtt; azért az olyan egyenlőtlen emberek, akik itt egy fedél alatt laktak, a túlvilágba való megtérésükkor nem juthatnak egyenlő fokozatokba, hanem mindegyik a magának megfelelőbe. Ez természettörvény. **Ugyanezen törvény fogja meghatározni a föld megváltása vagy felfokozása után a testalakot s azt a csillagot is, melyek az ily hátramaradott szellemeknek lakhelyül szolgáljanak, hogy folytatólagos tisztulási folyamatokon keresztül tovább képződjenek.** Az Üd-

vözítőnek eme szavai azonban nemcsak a közeljövőbe engednek nektek betekintést a bármikor elkövetkezhető halál után. Nemcsak a földgolyónak s vele együtt az ő össz-szellemeinek tökéletes megváltására következő távolabbi jövőbe. Hanem engednek nektek betekintést abba a még inkább elfátyolozott jövőbe is, amidőn a szellem, már nem ugyan mint súlyosan vezeclő, de mégis állandóan küzdve és tanulva törekszik elérni egykori paradicsomi fokozatát, hogy azzá legyen, ami volt megteremtésekor. Teremtőképes duál-szellem, hogy ezután mint ilyen kezdje meg újból az ő tulajdonképpeni munkáját a teremtési folyamatokban ott, ahol azt bukásakor félben hagyta.

Az ellentétnek valamikor el kell tűnnie, Isten irgalmassága folytán a mindenség történetéből ki kell töröltetnie, mert „Valahol leend a test, oda gyűlnek a saskeselyűk!” Isten irgalmassága nem szünetel, a Messiások és a tiszta jó szellemek mindig tevékenyek és segítik felemészteni a testet, visszavezetni a törvényhez az ellentétet, felkelteni benne a törvény iránti engedelmséget, hogy abban tisztuljon és haladjon és ártalmas befolyásának gyakorlásával felhagyjon. Ezek a saskeselyűk, ez a törvényes erő ellenállhatatlanul vonzza a szellemeket azon központ felé, mely megfelel az ő tökéletesedési fokozatuknak; s ösztönszerűleg mennek ők oda, ahol táplálékot, maguknak való munkát találnak, hogy elvégezzék feladataikat s ezáltal tökéletesekké legyenek.

TIZENNYOLCADIK FEJEZET

1-14. Ez a kép mutassa meg nektek, mennyire fáradotok gyakran valamely földi dolog elnyerése végett, mennyire megalázkodtok világi bírátok előtt, hogy hozzájussatok világos jogotokhoz, s ezzel szemben milyen lanyhán kezelitek Istenhez intézett imákat, a nagyszerű szellemi adományoknak, az erőnek, a kitartásnak, a megismerésnek és a vigasznak alázas kikönyörgését, melyeket a Teremtő nyújt nektek nagylelkű ajándékképpen. És megmutassa azt is, hogy miképpen lehet az Üdvözítő szavait összességükben vonatkoztatni az összes egyéniségekre! Hogy továbbá mennyire alkalmasak azok arra, hogy ne csak a lanyhákat és a világi dolgokba elmerülteket intsék imára, **hanem a csüggedőkben is felkeltsék az Isten iránti bizalmat, amidőn rámutat arra, hogy még az igazságtalan bíró is megadta annak a szegény asszonynak a maga jogát, minthogy ennek szakadatlan könyörgései őt elvégre is megpuhították!** Ebből pedig azt kell következtetnetek: mennyivel inkább fogja egy jóságos Teremtő és Atya, minden jónak és gonosznak legigazságosabb mérlegelője, meghallgatni a ti könyörgésteget és nyújtani nektek azokat az adományokat, melyekre jog szerint szükségtek van, ha azok után oly forrón és szakadatlanul epedeztek!

„Az Isten pedig nem áll-e bosszút az ő választottaiért, kik ő hozzá kiáltanak éjjel és nappal, ha érettek való bosszúállását elhalasztja is? Mondom nektek, megszabadítja őket hamar. Mindazáltal az embernek Fia mikor eljövend, avagy talál-e hitet e földön?” Vajon úgy fognak-e bánni az emberek Isten képviselőjével, mint ahogyan Isten bánik övelük? Akkor intézte hozzájuk e szavakat, amidőn testileg állott közöttük, s ők Őt fel nem ismerték. Mondotta azokat a szellem megnyilatkozásának mostani idejére vonatkozólag is, amidőn közöttetek van mint vezetője ezen szellemnek. Vajon felismeritek-e Őt e szellem nyomán? Vajon megadjátok-e Neki az Őt megillető jogot? Hisztek-e az Ő szavainak és fel tudjátok-e ismerni azokat? Hiszitek-e, hogy kitől származnak azok a jelek, melyekre ti képesek nem vagytok? Igazságosak vagytok-e, mi-kép azt magatok számára követelitek Istentől?

Ti törekedtek megváltásra, kerestek valami jobbat, mely kiszabadítson benneteket igátokból, szolgaságtokból, és nem hisztek a Megváltóban, a törvényben, mely benneteket megválthatna, nem ismeritek Őt, és nem hallgattok Reá! Pedig Ő ott van valósággal közöttetek, és szól hozzátok, ugyanaz a törvény megmutatja nektek az eszközöket, és ti nem akarjátok azokat megragadni, nem akartok igazságosakká lenni, sem magatokkal, sem vele szemben! **S ugyan mit tennétek, ha Ő láthatólag jönne és mint valami szegény ember fia lennék meg közöttetek? Feleljetek e kérdésre a ti kamrácskátokban! Különösen ti, akik**

hevesen kikeltek azok ellen, akik látták Őt testileg és nem tudták felismerni! Az ember a maga még megtisztítatlan természetével mindig kívülről várja a támaszt és a segílyt, túl nagy súlyt helyez a külső körülményekre és kelleténél kevesebbet az egyedül hatékony öntevékenységére, mely munkás tényezője az ölében nyugvó mag megtermékenyítésének és kifejlésztésének, mely által ez alkalmassá lesz a felújító, teremtő erő befogadására. Hogy mit ért Jézus igaz hit alatt, azt már előbb megmagyaráztuk nektek, s abból megérthetitek az Ő szavát a maga egész nagyterjedelmű jelentőségében. Azt kérdezi: meg fogja-e találni a földön azt a hitet? Csak akkor igaz a hit, ha magában rejti azt az éltető erőt, mely a bennetek szunnyadó összes tevékenységeket azon egyetlen cél felé irányítja, melyet mint egyedül kívánatosat mutat meg nektek, amidőn belétek oltja azt a meggyőződést, hogy ez a cél csakis összes erőitek megfeszítésével érhető el. Csakis ilyen hitből fakadhat hatékony ima, ilyen az a hit, melyet a Megváltó úgy egyes szellemekben, mint az egész emberiségben megtalálni óhajt és remél; ilyenre törekedjétek! S íme a példát nyomom követi a tan; ismét a farizeus és publikánus képeben. Ez szemlélteti utóbbiban az alázatos, felemelő, hatásos imát, mely áthatva igaz hittől, szeme előtt tartja az elérendő célt, a mélységesen megtört imádkozóval pedig felismerteti azt az örvényt, mely őt elválasztja még a céltől. Ellenben szemlélteti amaz elsőben a gögőt, a saját gyengéivel szemben vak imát, amidőn az imádkozóban hiányzik az igaz hit, amidőn az külsőségekre fekteti az ima értékét, de nem ismeri a szeretet és igazságosság Istenét, és valami szerencsétlen örülettől elfogulva, azt hiszi, hogy betöltve a törvény betűjét, eleget tett a szellemnek! Többen vannak köztetek ilyen farizeusok, mintsem hinnétek, és ha figyelmesek akarnátok lenni, akkor nagyon is gyakran rajtakapnátok magatokat ezen gondolatnál: **„Isten, hálákat adok Néked, hogy nem vagyok olyan, mint ez”**. Önmagatoknak ilyen kiemelése megmutatja majd nektek, hogy gondolatban ti is felsoroljátok a ti Teremtőtöknek, mi mindent áldoztatok és tettetek Őérette, mintha csak anyagi „ tartozik” és „követel”-ről lenne szó, mely fel van jegyezve sorsotok könyvében, melynek mérlegét bemutatjátok Teremtőtöknek, de anélkül, hogy ismernétek igazi szellemi számlátokat!

Igenis, létezik **tartozik** és **követel**, melyet az igazságos bíró mindig összehasonlít és szembeállítja a tartozik-ot a ti elért szellemi értékekkel, letörlesztett adósságokat pedig a sok hiánnyal, gyengeséggel és visszaeséssel. Csakhogy több a teendőtök, mintsem hinnétek, míg ez a „tartozik és követel” csak az egyensúlyt is képes megtartani az igazságosság mérlegén, hát még amíg arra gondolhattok, hogy számon tartjátok követeléseket, amidőn annyira el vagytok még **adósodva**, még a **magatokkal hozott** font tekintetében is. Mérlegeljétek tetteiteket mindig arra való tekintettel, hogy mennyi hiányosságot tartalmaznak azok és bízzátok a ti szellemi Atyátokra, bízzátok testvéreitekre, hogy tartsák számon azt az érdemet, melyet szereztetek; csak úgy mehet az érdemszámba, ha nem dicsekedtek vele.

15-17. „Engedjétek, hogy a kis gyermekek jöjjenek énhozzám; és őket meg ne tiltsátok, mert ilyeneké az Istennek országa”. Itt az Üdvözítő általánosságban szól gyermekekről. Ki a gyermek? Aki hisz az Atyában s ennek engedelmeskedik. Aki Istenben, mint Atyjában nem hisz, Neki nem engedelmeskedik, az nem tekinthető gyermeknek, az atyátlan istentagadóra nézve tehát nem létezik az Isten országa. Ha valamely szellem eljutott azon meggyőződéshez, hogy neki testet kell öltenie, azért, hogy haladhasson, tekintet nélkül arra, hogy jó-e vagy gonosz, fejlett vagy messze elmaradt, akkor Isten kegyelme megadja neki a lehetőségét ez új életszakaszának oly módon, hogy gyermekként beléphet valamely anyagi világba, látszólag gyámoltalanul, de rábízva szüleinek gondozására. Az újraszületés a szó igaz értelmében új élet. Az elmúltat a feledés fátyola borítja. És miként az életben oly gyakran óhajtanátok valamely időszakot újra átélni, hogy ezt vagy amaz másképpen, jobban végezzétek, mint ahogyan előbb végeztétek, úgy megesik ez veletek az újratesztelés alakjában és beléptek gyermekként a világba, hogy magatoknak új jellemet alakítsatok, szeretetre vagy gyűlöletre, elismerésre vagy megvetésre szert tegyetek. **Szellemi gyermekek**, aminőket az Üdvözítő ért ezen kép alatt, akik részére nyitva az Isten országa, azok, akik érett megismerés-

sel, a szellemországban táplált szilárd elhatározással most új pályát akarnak kezdeni. Akik az őket akadályozó vagy károsító múlttal szakítanak, s alázatos, a gyermek gyámoltalanságát felismerő fogékony-sággal örömet tanulni kezdenek. Álszemérem nélkül beismerik, hogy mi hiányzik nekik és törekszenek a szellemet, amennyire csak lehetséges, isteni befolyásokra nézve alkalmazkodó és fogékony állapotban megtartani, mint a gyermek. Aki még gyenge szerveivel és érzékeivel mohón törekszik felszívni mindannak benyomását, amit észrevett, hogy az a benyomás állandóan szállja meg lelkét s abban lakják. **„Valaki úgy nem veszi az Istennek országát, mint a kisgyermek, semmiképpen nem megyen be abba;”** avagy abba nem fog az bemenni, hogy benne lakják.

18-30. Eljőve pedig egy főember képében egy ily szellemgyermek, aki érezte magában a tökéletesedés utáni erős vágyat, az Üdvözítőhöz, akiben felismerte az eszményt, a gyermekállapot mesterét, akit mint tanítvány szeretne követni. S a maga gyengeségénél, tudatlanságánál és határozatlanságánál fogva nem tudván, miképpen volna ez a cél elérhető, kérdezi tőle: „Jó Mester: mit cselekedjem, hogy az örök életet vehessem, azaz örökölhessen”? „Öröklés”-t említ; ezzel magát gyermeknek vallja, elismeri, hogy van neki atyja, akitől örökölné valamit. Jézus pedig e szavakkal: „Miért mondasz engemet jónak? Nincsen senki jó, hanem csak az egy Isten”, bizonyosságot tesz a maga gyermekállapotáról. Beismeri, hogy ő nem maga az Isten, hanem Isten gyermeke. Hogy egyedül Isten bírja teljességét a szeretetnek, az irgalomnak, a bölcsességnek, a tökéletességnek, mely bőségből Ő tömegeket árasztott ki az ő teremtményeire, beléjük lehelt egy halhatatlan, haladóképes szellemet, mellyel egyedül Ő bírt öröktől fogva. **Ez a mondat megcáfolja a hamisan értelmezett egy háromságot, miként azt az egyház tanítja: három személyből álló egy Istent, akik egymással egyenlők összes tulajdonságaik és nagyságaik tekintetében.**

Hogyan emelhetné akkor Krisztus Istent oly magasra önmaga fölé, hogy maga számára még a jóság tulajdonságát sem veszi igénybe a minden jónak teljessége mellett, mely a Teremtőnek tulajdonsága? Bizonyosságnak, hogy a „Fiú és a Szentlélek” fogalmai alatt ebben az egyháromságban nem egyes személyeket kell érteni, hanem e két fogalom mind-egyike alatt: megszámlálhatatlan seregét hűséges, az Atya akaratával eggyé lett szellemeknek. „A parancsolatokat tudod: Ne paráználkodjál. Ne ölj. Ne orozz. Hamis tanúbizonyosságot ne mondj. Tiszteljed a te atyádat és anyádat”. E szavakkal Krisztus elismeri Mózeset, mint Istentől küldött szellemet, aki a föld megváltásának történetében betöltötte misszióját, mint Isten törvényének elhozója, mely törvényre, mint Isten által parancsoltra, tehát változhatatlanra mutat rá az Üdvözítő. A haladást szomjúhozó azonban önmagába tekint, vizsgálja saját lelkiismeretét és látja, hogy ha nem is vétkezett ezen parancsolatok egyike ellen sem, úgy mégis végtelenül sok hiányzik neki még tökéletesedéséhez. **És Krisztus olvas az ő szívében, látja, mennyire csüng a földi javakon, melyek az ő haladásának botránykövét képezik. Látja, hogy hiányzik benne az önmegtágadás, az áldozatkészség, melyek segítségével fel-emelkedhetnék a becsületességnek közönséges fokozatai fölé,** mely becsületesség csak a kötelességszegésnek mintegy elkerüléséből áll; és szól hozzá: „Még egyben vagyon fogyasztásod: Valami marhád vagyon, add el, és osztogasd a szegényeknek, és kincsed léssen mennyországban; és gyere, kövess engemet”. E szavak munkába szólították ezen szellemgyermek erejét, aki azonban nem volt még arra rátermett, mert elszomorodott, az ő emberi számítása győzedelmeskedett, neheze esett a bizonyosat odaadni a bizonytalanért. Miért? Mert hiányzott benne a hit, melynél fogva a látszólag bizonytalan biztonsággal hihette volna. Ekkor monda Jézus ez emlékezetes szavakat: „Mely nehezen mennek be az Istennek országába, akiknek pénzek vagyon; mert könnyebb a tevének a tűnek fokán általmenni, hogynem a gazdagnak az Isten országába bemenni”.

Közönséges álláspontból tekintve, abban az értelemben, ahogy azt tanítja az egyház és hiszik az emberek, hogy egyetlen földi élet elhatározó legyen egy egész örökkévalóságra nézve, e szavak végtelenül ridegek és lealacsonyítók, melyek ellen önkénytelenül fellázad az

emberszív s melyek nem ritkán kételyeket támasztanak az igazságosságai szemben. Oly magas foka az önmegtágadásnak, mely képes volna egyszerűen elvetni magától az összes földi javakat, melyeket pedig Istentől nyert, hogy szegényen és külső segédeszközök nélkül kezdje meg a világ elleni harcot, csak ritkán található köztetek, embergyermek között, akik még ezen anyagi körökben éltek, kiknek lelkei el vannak zárva magasabb fokú szellemi élvezetek elől. **Miért beszél tehát a szelíd Üdvözítő, aki különben oly kíméletesen és szeretetteljesen bánt az emberekkel, itt oly szigorúan és ridegen? Erre a felelet így hangzik: „Túl ne becsüljed magadat!”** Az a gazdag férfiú, aki eljött hozzá, el volt telve a legjobb akarattal; de túlbecsülte saját erőit, azt képzelte, hogy ő már túl van a közönséges kötelességeken és nagyobb feladatokra van hivatva. Ekkor megmutatta neki Krisztus, hogy mi követeltek azoktól, akik már nem mint tanulók, hanem mint tanítók akarnak szerepelni e földön. Ezek kell, hogy ellenálljanak a világ csábításainak, gazdagságokat és méltóságokat olybá kell, hogy tekintsenek, mint az érett férfiú a fiúnak tarka játékszereit, akkor rájuk nézve anyagi próbakörök meghaladott álláspontok, s ők belépnek szellemibb próbakörökbe. „Kicsoda üdvözülhet tehát?” Kérdezik ők, akik nem ismerték Isten kegyelemtörvényét, mely a gyakoribb megszületéssel kezükbe adja a szellemeknek az eszközöket mind ennek elvégzéséhez. „Amelyek az emberek előtt lehetetlenek, az Isten előtt lehetségesek”, válaszolta nekik a Megváltó.

Nem valami természetfölötti kegyelmet, nem az áldozattal szerzett érdemet, melyet előtérbe állít az egyház, nem az egyházi külsőségek sok szentségeit, melyek szellemi renyheségre vezetnek, értette ezen szavak alatt az Üdvözítő. Hanem rámutatott az életék többségére, melyet Isten az ő kegyelemtörvényében nyújtott a szellemeknek az ő továbbképződésük végett, mely kegy elemtörvény neve: az ellentét berekesztése a természettörvénybe, vagy „átváltozások útján való továbbképződés”, mely anyagi életekben elvégezhetik azt, amit az előző életekben megkezdettek és befejezetlenül hagytak. **Nem gáncsol ő itt, bármennyire ridegen hangzanak is szavai. Ő szól, mint atya a gyermekéhez, aki nagy dolgot szeretne végezni anélkül, hogy bírná az ehhez szükséges értelmiséget és erőt,** s akit kipróbál azért, hogy bizonyítsa neki, hogy még nem termett rá erre a feladatra, hogy az ő kötelességeinek köre kisebb még, hogy előbb annak köteles teljesen eleget tenni, mielőtt magasabb, nehezebb feladatot bízának reá. **Azok a szellemek, akik már részesei az Isten országának, akik tisztulásuk céljából nem szorulnak már ily súlyos testekre, azok már csak szeretetmissziókkal jönnek le erre a földre és nem tartoznak e világ gazdagjai közé.** Ilyenek Krisztus, s egyéb mennyei küldöttek. Ezek figyelmüket csak küldetésükre irányítják, és mihelyt ezt betöltötték, ismét visszahivatnak saját otthonukba.

Ne csüggedjete, és ne szomorkodjatok, ti embergyermek, ha nem vagytok képesek teljesen elszakítani szíveteket ettől a nektek oly szépnek tetsző földtől, mely lakhelyül szolgál nektek. Isten adta azt nektek, hogy hálatelten élvezzétek annak örömeit is. Erezzétek boldogoknak magatokat annak nem egy szépsége birtokában. **De legyetek alázatosak és mindig tudatában annak, hogy ti még apró, gyenge gyermekek vagytok a szellemeknek rangsorozatában, de hogy daczára ennek fel kell emelkednetek a legmagasabb csúcsig!** Az apostolok, kik közül némelyek már nagyon érett szellemek voltak, kik közül némelyek már előző missziókban működtek és Istennek, a Mesternek és az embereknek kedvéért választották ezen, társadalmi és értelmiségi szempontból alacsony állást. Kik azonban Krisztusnak, mint a melegítő napnak szellemi befolyása alatt érezték repedezni azt a burkot, mely lenyűgözve tartotta szellemüket, s ébredezni látták magukban eddig nem sejtett képességeket és erőket. **Ezek elhagytak mindent, amit a világ nekik nyújtott, ami nekik kedves és drága volt, azért, hogy kövessék az Üdvözítőt, és mint alárendelt segéd munkások tevékeny részt vegyenek az ő küldetésében.** S amidőn Péter ezt kijelentette a 28. versben, akkor válaszoló neki a Mester: „Bizony, mondom nektek: Senki sincsen oly, aki elhagyja az ő házat, vagy szülőit, vagy atyafiait, vagy feleségét, vagy gyermekeit az Isten országáért, aki sok

jókat nem venne ez időben, (szellemi adományokban és erőkben), a következő világon pedig örök életet", (a szellem üdvösségét).

31-43. „Mit gondolsz, az embernek Fia mikor eljövend, avagy talál-e hitet e földön?" Itt, ezen 31—33. számú versekben érthetően megadta Krisztus az ő tizenkét tanítványának a választ erre a kérdésre. **Ezek azonban nem értik meg Őt, nem képesek felfogni az összefüggést, mely nagyon is rövidesen világos lett előttük, és hivatva volt a legcsattanósabb bizonyítékot szolgáltatni arra nézve, hogy Krisztus a legtökéletesebb tudatával bírt saját lényegiségének, küldetésének s az ezzel kapcsolatos sorscsapásoknak, mint az isteni gondviselés által már előbb elhatározott, a Messiás által betöltésre önkényt vállalt, megváltási feladatnak.** Az olyan ténykörülmények, aminő annak a vak embernek a meggyógyítása, aki hitel közeledett a Megváltóhoz és megtalálta azt, amit keresett, elegendőképpen meg lettek már magyarázva s azért annak megismérlése szükségtelen.

TIZENKILENCEDIK FEJEZET

1-10. A legelső kép, mely itt elétek tárul Zakeusban, megmutatja nektek a szellem visszatérését az anyagiség ösvényéről a haladáséra. Megmutatja nektek ismét Jézust, mint a jó pásztort, aki felkeresi azt, ami elveszett, aki felébreszti azt, ami elszunnyadt az ellentétben, hogy megmutassa neki az utat, melyen haladnia kell. **Valamennyiteknek rendelkezésre áll ez a felajánlott alkalom, ez a kész segedelem, hacsak megvirradt már egyszer a ti szívetekben, ha elfoglalta helyét a belátás ott, ahol meggondolatlan, avagy bűnös tévedés kezelte a kormánypalcát.** Nincsenek néhányan, kevesen azok, akik ily előnyben részesülnek, hanem minden egyes szellem a kegyelemnek, segélynek és világosságnak ugyanazon mértékében részesül, ahhoz a jó akarathoz képest, mellyel ezen adományokat fogadja. Isten nem fukarkodik a maga ajándékaival, teli marokkal szórja ő a magot elsődei, s ezeket követő jó szellemei által. Csakhogy miként némely magvacska megfullad a tövisek között, vagy összeaszik a sziklán, épp úgy megfulladnak és összeaszznak az ő adományai is sokaknak szíveiben. **Meglátjátok itt Zakeusban első sorban a szellemi megváltás utáni vágyakozást, azután az erős akaratot: teljesen megfordulni és levezekelni az elkövetett jogtalanságot;** tehát karöltve a megismerést a tettel; azért mondja az Üdvözítő: „Ma lett üdvössége annak a háznak! Minthogy ő is az Ábrahámnak fia". Ábrahámnak fia, nem testi leszármazás által, hanem olyan, aki hozzátartozik az engedelmes eszközök, a hűséges szolgák szellemi központjához, akik úgy, mint Ábrahám, nemcsak engedelmeskednek, hanem áldozatot is hoznak, ha az Úr azt tőlük követeli.

11-27. Az annyira ismeretes s annyiszor különféleképpen értelmezett hasonlat a „rábízott minákról" nem szorul magyarázatra, minthogy többnyire meglehetősen helyesen fogták azt fel. Ti tudjátok, hogy azok a rájuk bízott minák (fontok), melyekben megteremtetésükkor valamennyien egyformán részesültek, azok a szellemi adományok, melyeket a Teremtő a maga gyermekeinek mint tulajdonságokat adott velük az életre. Az egyik oly módon gazdálkodott azokkal, hogy az Úrnak tíz, a másik hogy öt minát mint keresményt tudott felmutatni; a harmadik, renyheségében és gyáva félelmében elrejtette a maga mináját és megőrizte azt, s így most üres kézzel állt az Úr elé, mondván: „Uram! Ímhol vagyon a te minád, melyet külön az én keszkenőmben kötve tartottam; mert félttem tőled, minthogy kegyetlen ember vagy; elveszed, amit nem te tettél el, és aratod azt is, amit nem te vetettél". **Ismerjétek fel ebben azokat a renyhe, terméketlen lézengőket, aggodalmas kerülését minden felvilágosodásnak, minden kételkedésnek, attól való félelemben, hogy hitük csorbát szenved. Lássátok meg ebben az ortodox felekezetiiséget s azután Krisztusnak erről szóló ítéletét.** Csak a világgal folytatott harcban mutatja meg erejét a szellemi érték pengéje, csak a viharban ke-

ményedik meg a törzs, hogy erős természeti terméké legyen és ne valami melegházi növény. „Monda pedig annak: A te szádból ítélek meg tégedet, gonosz szolga; tudtad, hogy én kegyetlen vagyok, ki elveszem, amit nem én tettem el, és aratom, amit nem én vetettem. Miért nem adtad azért az én pénzemet a pénzváltók asztalára, és én megjövén, nyereséggel vettem volna azt meg? Vegyétek el ettől a minát, és adjátok annak, akinek tíz minája vagyon.

Mindennek adatik, akinek vagyon; akinek pedig nincsen, még amije vagyon is, elvéte-tik tőle". Az érett törekvő szellem bőven jut megismeréshez, erőhöz, élvezethez, mert hisz ezek nincsenek elrejtve, hanem körülvesznek benneteket, mint a világosság és a levegő. Csakhogy némely növény a maga szerves természeténél fogva inkább alkalmas arra, hogy magához vonzza a légkörben foglalt kincseket, és jobban is képes ezeket feldolgozni, s így több gyümölcsöt is hozni. Ezek azok a szellemek, akiknek van, s akiknek bőven adatik, mert ők értik, hogyan kell azokat fogadni, és mert képesek azokat vonzani. Attól azonban, aki semmit, vagy inkább (valami helytelen szabály szerint) értéktelent és károsat szerzett, előbb ezt a károsat, ezt az értéktelent el kell venni. Szeméről a világosságot eltakaró köteléket le kell rántani, hogy meglássa önmagát a maga szegénységében és meztelenségében, a maga ferdeségében és semmiségében, hogy ezután ő is kezdjen gazdálkodni a maga minájával, a maga tulajdonságaival s így felvehető legyen azok közé, akiknek van s ennél fogva bírják azt a bizalmat, melyhez képest mindig gazdagabban láthatók el feladatokkal.

28-40. Midőn az Üdvözítő ünnepélyesen bevonult Jeruzsálembe, mely alkalommal ujjongva üdvözölte őt a néptömeg, bizonyoságot tévén ezzel a Megváltó küldetéséről, akkor a farizeusok közül néhányan mondták neki: „Mester, dorgáld meg a te tanítványaidat". „És Ő felelve monda nekik: Mondom nektek, ha ezek megszűnnek, a kövek fognak kiáltani". Így válaszolt az Üdvözítő a farizeusoknak, akik feltartóztatni és akadályozni akarták ezen, önma-gának utat kereső, megismerésnek kitöréseit. **Nem haszontalan hiúságból engedi az Üdvö-zítőt ezt a hódolást: hanem az igazság kedvéért, a hitetlenek elleni bizonyítékképpen.** Jóságos, Neki szolgáló szellemek öntötték a megismerésnek ezt a szikráját a lelkekbe; boldo-gok, akik azt el nem fojtották!

41-48. Az a Jeruzsálem, melyet Ő sirat, nemcsak maga az a hatalmas város, mely színhelye volt Izrael annyi történeti eseményének, hanem a hitetlen világ egyáltalában. Siratja azt a sok terméketlen földréteget, mely elzárkózik a teli marokkal szórt mag elől. Siratja a maga részvétellel szeretével azt a sok szellemet, akik szilaj módon választották az ellentét-nek, a sötétségnek, a zürzavarnak hosszú útját a megismerésnek, a bűnbánatnak és a haladás-nak rövid útja helyett. **Siratja ebben a Jeruzsálemben az egész emberiséget, különösen pedig a „ kiválasztott népnek" azt a szellemcsoportját, mely olyannyira meg nem értette a maga küldetését, mely a maga összegyéniségében a mai napig sem felelt meg feladatá-nak.** Amelytől tehát el kellett ragadni azt a szövétneket és más kezekre bízni, melyek azt ma-gasabban fogják tartani és nagyobb távolságokra elvinni. Miután annak világossága mellett felismerik, rendezik, szabályozzák és félrerakják mindazt, ami útjukban áll s előteremtik azt, ami nekik szükséges és üdvös. Meglát ő ebben az általa siratott Jeruzsálemben egy másik várost is, melynek utóbb a hitegység központjává kellene emelkednie, ahonnan egy pásztor vezetné a nyáját. **Meglátja ő, hogy ez a második város, félreismerve a maga küldetését, miképpen szentségteleníti meg az imaházat méltatlan üzérkedéssel. Miképpen lép a je-ruzsálemi farizeizmus nyomdokaiba, hogyan zárkózik el a felvilágosodás és a szellemi haladás napja elől és megakad a holt betűben.** Miképpen nem fog maradni itt sem kő kö-vön és miképpen kell majd itt is félrerakni irgalmatlanul a hamis dogma tantételeit, hogy sza-badabbá legyen a tér az isteni világosság számára, mely kiárad a krisztusi tanból. Hogy azu-tán erre az Üdvözítő vezetése alatt dolgozó szellemek felépíthessenek egy új Jeruzsálemet, ahol imádni fogják Istent szellemben és igazságban. Zúgolódtak ők akkor az ő szava ellen a régi Jeruzsálemben, - zúgolódnak ellene most az újkori Rómában! De a világ végzetének be

kell teljesülnie, csak ami tiszta, ami igaz: a szellem marad meg; a tisztátlan, a hamis: az anyag széthull semmivé!

HUSZADIK FEJEZET

9-19. A „szőlőről” és a „szőlőműves”-ről szóló hasonlat szemetek elé tárja az emberiség történetét, mely ide lett telepítve erre a földre, azért, hogy munkálkodjék az Úr szőlőjében, ahol olyan kevesen feleltek meg küldetésüknek. **Meglátjátok itt a prófétákat és a bölcséket, akik mint magasabb szellemek itt testet öltve, az Atya kívánsága folytán hoztak az emberiségnek igazságot és világosságot, de félreismerve, kigúnyolva és üldözve tértek vissza az Atyához!** Meglátjátok itt végül Isten fiát, a büntelen elsődöt, aki mint uralkodója ennek a bolygónak, melyet örökségül kapott az Atyától, látható alakban megjelenik ezen az ő örökölt jószágán azért, hogy elhozza a szeretetnek az egyenlőségnek és szabadságnak megváltó törvényét, melynek követése eredményezi az anyagiság kötelékei alól való felszabadulást s elvezeti a szellemet kiindulási pontjához. Azonban az ellentétben az isteni kegyelemnek és gondviselésnek ezen újabb ténye, ahelyett, hogy engedelmesen meghajolna, csak újból éleszti a gögöt és az ellenállást. Az érzéki világ a maga élvezeteivel, a világbölcsesség a maga álokoskodásaival, a bűn a maga feslettségével, feltápászkodnak ezen törvény ellen, mely számadást követelve tőlük, őket megsemmisítéssel fenyegeti, ők akarják megsemmisíteni Őt, a szőlőtulajdonos fiát, aki eljött, hogy birtokba vegye atyai örökségét, hogy azután ők legyenek urai ennek a jószágnak, hogy ők maguk uralkodjanak, ahelyett, hogy engedelmeskedjenek. Nem az a nagy szakadás ez ismét, mely annyiszor előfordult már a szellemvilágban és mely lejátszódik e földön részleges következményeket vonva maga után? Semmisem új őseredetileg, minden létezett már valami más formában. Az összes szellemek, egyenlőn megteremtve, egyenlő adományokkal felszerelve, mint összetartozó egész is ugyanazon gyengeségeknek és eltévelyedéseknek vannak kitéve, melyekbe gyakran belebuknak.

Az a hasonlat nemcsak egyedül azt a prófétai jövendölést tárja elétek, mely a Krisztus feláldozásáról szól, és amely nem sokára azután be is következett, de van abban egy általános vonás is, van annak érvénye és visszfénye minden időkre. **Így a mai korra is, amidőn a tudomány, ez a fáklyahordozója a felvilágosodásnak, maga sem restelli összekapcsolni magát a legalacsonyabb elemekkel, hogy megtagadhassa Istent,** a szellemet s a lélek halhatatlanságát. S ilyképpen magához ragadja a szellembirodalom nagy örökségét, hogy azt meganyagiasítsa, az éltető szellemet megölje, a nagy erkölcstörvényt megsemmisítse, és valami üres anyagi, élvhajhászó, meleg testvéri szeretet helyett hideg emberbarátsággal párosult erkölcstörvény szerint meghódítsa az egész világot! Vajon fog-e ez sikerülni nekik, e szegény szellemeknek, akik a szűnyogéhoz hasonló erővel akarják gyökerestül kitépni a szellemigazság szikláját? Bizonyára nem! **„Mit cselekszik azért a szőlőnek ura azokkal?” „Elmegyen és elveszti azokat a műveseket, és a szőlőt egyebeknek adja”. „Ezt pedig mikor hallották volna, mondának: Távol legyen az!”**

Igenis, el fognak múlni az ő elméleteik, mint a tavaszi naptól olvadozó hó, jönni fognak más szellemek és fognak hozni új igazságokat, hogy magukkal a tudomány fegyvereivel bizonyítsák be ezen elméletek semmis voltát. S ők, akik hivatva voltak, testvéreik haladása érdekében működni itt, kénytelenek lesznek saját küldetésüket betöltetlenül hagyva, kitérni mások elől, akik elnyerik azt a babért, melyet ők annyi fáradsággal, de hamis irányban akartak kiküzdeni! Ezen szőlőművesek alatt értendők még különösen a vallás szolgái és tanítói, akik magukhoz ragadják a megismerés kulcsát, ahelyett, hogy azt átengednék az emberiségnek közjó gyanánt, hogy feltárulhassanak előtte a felvilágosodásnak és az igazságnak kincsei. S ezek ketten azok, akik arra a megsemmisítési ígéretre busán válaszolják: **Távol legyen az! T.i. az anyagelvű tudomány a maga felsőbbes mosolyával, támaszkodva gyakran becsületes akaratára; és a vallásfelekezetek bitorolt csalhatatlanságuk tudatában, mert**

hiszen csalhatatlanoknak képzelik magukat valamennyien, ha nem is hirdetik azt dogmaképpen. „Amely követ az építők megvetettek, az lett a szegletnek fejevé! Valaki arra a köre esik, megromol; akire pedig esik, megromtja azt". Igenis, épen ez a kő, melyet ők elvetettek, lett alapkővé, ennek a négy éle pedig: a szellem halhatatlansága; a kutatás szabadsága, mindent átölelő szeretet; alázatos engedelmisség az örök törvénnyel szemben. Ami nem erre van építve, az sántikál!

20-26. Az adófizetés körmönfont kérdésére vonatkozó elbeszélés nem szorul magyarázatra. Az arra vonatkozó szükségyszerűség és köteleesség sokkal erősebben átment ma már az állampolgárok húsába és vérébe, semhogy arra szükséges volna akár egyetlen szót is vesztegetni.

27-47. Az a kérdés, hogy mi lesz a házassági viszonyból a halál után, mely kérdést ez alkalomból az Üdvözítőhöz a Szadduceusok, az ókori iskola materialistái intéztek, akik nem hisznek a szellem feltámadásában. Kérdésük célja részben az volt, hogy őt azzal zavarba hozzák, részben pedig kíváncsiságból keletkezett, ami mindig megragadja az embert, mikor az ő jövőjéről van szó, az a kérdés különböző formákban számtalanszor lett már felvetve s olyan rejtélyt képez, mely folyton ismét vita tárgyává lesz. Tisztán testi kötelék-e a házasság, merőben földi intézmény, **ez élet tartamára érvényes társasági szerződés; vagy pedig átnyúlik-e az itt önkényt kötött szövetség a szellembirodalom örökkévalóságába, miként ezt következtetni lehet az Üdvözítőnek eme szavaiból: „A házasságok a mennyben köttetnek”?** Hadd térjünk itt ki egy kissé az írás szavai egyszerű értelmezésének tulajdonképpeni feladata elől, hogy betekintést engedjünk nektek ebbe a szellemvilágba, melyből származtatok s mely benneteket rövid vándorlástok bevégeztek ismét befogad. Főleg arra fogunk szorítkozni, ami a ti földetekre vonatkozik, minthogy ezt legkönnyebben fogjátok megérteni és minthogy ez alkalmazkodik más égitestek különleges viszonyaihoz is, ahol ugyanez a dráma játszódik le. Érvényes ez az egész természetre nézve, ahol ásvány, növény, állati szervezet ugyanazon törvényeknek vannak alávetve, melyek végtelenül módosulnak - alkalmazkodva a legkülönbözőbb egyéniségekhez - de amellet mégis megőrzik az alapelv felséges egységét.

A ti földetek hasonlítható valamely szigethez, az a tenger pedig, mely körülveszi ezt a szilárd anyagból álló magot, az a földi szellemöv, mely minél messzebb távolodik el a szigettől, annál finomabb, tisztább, anyagiatlanabb lesz. Legelső körzete ennek a szellemvilágnak hasonlítható ahhoz a vízhez, mely magával ragad a szárazföldből földréteget és szerves testeket, lakói közé számlál állatokat és növényeket, melyek félig a vízhez, félig a szárazföldre tartoznak. De minél messzebb távolodunk el a szárazföldtől, annál tisztább és zavartalanabb lesz a víz, annál kifejezettebb lesz az azt benépesítő sereg arculata, míg végül föléje teríti a látkör a maga éterikus boltozatát és a szemlélő szeme előtt egyé olvad a habzó hullám az átlátszó levegővel, ami nekünk jelképezi az átmenetet ahhoz, ami fluidikus, anyagiatlan. Ily módon a ti földeteket körülvevő első kör is még erősen terhelve van anyagiás elemekkel. Az ezt benépesítő szellemek erős kötelékekkel tapadnak még a földhöz, az ő perispritjük (lelki testük) még sűrű. A kép, melyet nyújtanak, teljesen hasonlít még az emberekhez, ahogyan itt a földön vándorolnak. Ott a szellemek a különféle benyomásokat idegszellemi érzékek segítségével észlelik, melyek, habár finomabbak is, mégis bizonyos tekintetben hasonlóak még a testi érzékekhez. Ebben az övezetben találtok szellemeket, akik renyhék, tisztulatlanok, az értelmiségnek és erkölcsnek alacsony fokán állnak, épp úgy, mint ravasz, értelmes, mindenféle vétkek- és bűnöktől fertőzött egyéneket, akik magukon hordják az anyagiás eltévelyedésnek salakját. Ezeknek az előbbieket - ostoba és durva szellemek - társaságában való tartózkodás (minthogy csak az erkölcsi haladás minősít) nagy kín; vágyakoznak világosságra, élvezetre, eszmecesterére; hasonlíthatók azokhoz a kéjelgő ingyencekhez, akiknek nem ízlik a durva proletár étel, melyet éhségük csillapítása végett eléjük tálnak. Minden további kör, melyek közül azonban egyik a másikba észrevétlenül, hasonlóan a szivárvány színeihez, beleolvad, egy-egy átszellemültebb világot képez átszellemültebb lakókkal; mert a szellemek, a nehézkedés tör-

vényénél fogva, abba az övezetbe vannak utalva, mely megfelel az ő idegszellemi testalkotásuknak. Hasonlóan a ti földetekhez, más égitestek is ilyen szigetek a nagy éter-tengerben, mely körülöttük épp olyan köröket vagy övezeteket képez, aminőket földetekre nézve magyaráztunk. Tovább szöve ezt a hasonlatot, a ti naprendszeretek mintegy szigettengert képez és csak ha a szellem körülhajózta ezen szigettenger összes köreit, jut el magasabb rendszerek egészen nyílt tengeréhez s így örökös haladás útján mindig átszellemültebb világokhoz egészen a végtelenig, mely még teljesen elzárkózik a ti fogalmaitok elől.

Az életnek túlnyomó hosszabb ideje ebben a tulajdonképpeni világában jár ki a szellemnek. Míg az anyagi világokon való testöltések csak rövid próbaállomásokat képeznek az ő életében, ahol azt, amit az igazi világban elméletileg szemlélet és eszmecsere útján tanult, gyakorlatilag alkalmaznia kell, hogy az anyagival vívott harcban leköszörülje, simítsa, acélozza, tisztítsa magát. Sok, sok évezredet töltött el már mindegyiktek ebben a szellemvilágban és ha ismételten vissza is tért a földre vagy valamely más bolygóra, úgy ezek mégis csak rövid látogatások voltak, összehasonlítva az ő szellemi életének idejével. Tévedtek, ha azt hiszitek, hogy az elköltözött lelkek csak árnyékszerűleg, céltalanul lebegnek ide s tova, otthon nélkül, test nélkül, nem foglalkozva egyébvel, csak azzal, hogy az ő dolguk volna nézni, hallani, Istent dicsőíteni vagy őt káromolni. Nem így van! Mihelyt a ti szellemetek elvált az ő földi burkától, visszatér rég megszokott vidékekre, elfoglalja ismét az elhagyott helyet, épp úgy, mint ti valamely utazás után. Azok a rétegek (szférák), melyek neki tartózkodási helyül szolgálnak, nem ködszerűek, nem üres terek, hanem átszellemült világok átszellemült szervezetekkel, ahol társadalmi körök, államok képződnek, ahol dolgoznak, terveznek, élveznek. De mindent ahhoz a fokozathoz képest, melyhez az a szellem tartozik. Ha néha valamely szellem szorosán hozzáláncolja magát a földhöz, ezer idegszállal rajta csüng, ezt nehezen hagyja el, úgy ez megmagyarázható a szokás hatalmával. Csakhogy ez a hatalom idővel megbénul az által, hogy minden, ami itt drága neki, eltávolíttatik, s ő csakhamar ismét otthonosan érzi magát a régi atyai házban, mely csaknem idegennek tetszett előtte. De amit megkedveltetek a földön, az kedves marad nektek a szellemvilágban is és ti körülrajongjátok azt áldást hozó befolyásaitokkal épp úgy, mint ahogyan gonosz szellemek elmérgezve körülhálózják a nekik ellenszenves helyeket és személyeket gyűlöletükkel. Ezt a mérges leheletet azonban ismét hatástalanná teszik jó szellemek, akik más érzelmeket táplálnak ezen hely iránt, mert hiszen ez a kis föld lakóhelyül szolgált számtalan szellemeknek és minden földrészecske millióknak képezte otthonát.

Miután rövid vonásokban vázoltunk előttetek egy képet a benneteket mindenfelől környező szellemi világról, visszatérünk ismét a mi kérdésünkhöz. Minthogy a mi tulajdonképpeni lakhelyünk a szellemvilág, azért a mi gyökereink mintegy erősen odatapadnak, míg az ágak belenyúlnak az anyagi világba. Ami a lombozattal, az ágakkal történt, az nyomtalanul elenyésszik; mert amidőn eljön a tél a maga halálos ölelésével, akkor elszárad a levél, megdermed az ág. De ami belehatolt a velő belsejébe s az életnedven keresztül megtalálta útját a gyökérhez, az megmarad örökre, mint a szelíd gally, mely beleoltva a vad ágba, megváltoztatja a fának egész természetét. Az a házasság, melyet a szívek kötöttek, mely igazi köteléke a lelkeknek, az átnyúlik az örökkévalóságba; és ha el is választja őket a halál, azért a kötelék csak meglazult, de fel nem bomlott. Ezt a szövetséget a szellembirodalomban való egyesülések alkalmával újból ünneplitek, sőt az szellemileg fenmarad továbbra is, habár a visszamaradt földi polgár egy második, vagy akár még több szövetséget kötött is. Megmondottuk nektek már ebben az írásban, meg másutt is: Ti duálszellemekké lettetek teremtve. Ha két ily duálfél találkozott a földön a házassági szövetségben, akkor ez a házasság már régen, még pedig megteremtésük alkalmával meg lett kötve a mennyben és megmarad örökre. Még akkor is, ha a két fél terhelve még az anyag salakjával, önmagát fel nem ismerte, ha még áthatva az ellentét mérgétől, talán ellenségesen álltak önmagukkal szemben. Ennek a salaknak elvégre is le kell válnia, az ellentétnek elvégre is el kell távolodnia s az eltorzító álarc alól elő

fog egykor csillámlani az igaz lény világossága s ez a két lélek meg fogja egymást ismerni és a világmindenségben fekvő munkaútjaikon örökké tartó egyesülésben fogják egymást átölelni. Nagyon is gyakran látjátok itt a földön, hogy némely emberek tulajdonképpen szeretik egymást, s azért mégis harcban állnak egymással, holott pedig könnyű volna egymást kölcsönösen megérteni, egymással egyesülni. Valami áldatlan nyomás azonban mégis folyton szétválasztja őket. Másrészt pedig vannak házasságok, melyek mintaszerűen és boldogul kötnek össze egy hosszú életfolyamaton keresztül két lelket, mely házasságok azonban dacára annak nem a mennyben kötöttek. Mely házasságok duálfelei nem együttesen lettek megteremtve s melyek belső kötelékét felbontotta a halál keze. Ezek ugyanis nem voltak az egymásnak rendelt duálok, de mégis rokonszenves, rokon szellemek, akik mint barátok találkoznak ismét és megszabadulva földi érzékeiktől, fájdalom nélkül, féltékenység nélkül fognak sietni rendeltetésük másik része felé.

A szellemeknél tulajdonképpen nincs nemi különbség, melynél fogva valamely szellem csak mint férfi vagy mint nő ölthetne testet. Vannak adó és elfogadó szellemek, amit veletek csak a „férfi” és „nő” fogalmak segítségével lehet megérteni. Ez a szellemi értelmében ezen szavaknak: „E világnak fiai vesznek maguknak feleségeket, és adatnak házasságra; akik pedig méltóknak ítéltetnek, hogy ama világot elvegyék, és a halálból való feltámadást, sem feleségeket nem vesznek, sem házasságra nem adatnak”.

Ehhez pedig hozzáfűzte Krisztus még e szavakat: „Mert meg sem halhatnak többé, mert hasonlatosak az angyalokhoz, és az Istennek fiai, mivelhogy feltámadásnak fiai azok;” rámutatva ezzel arra, hogy ez csak azokról szól, akik leküzdötték a halált - a testöltéseket - mindenkorra. És nem képeznek már két szétvált felet, hanem egy bensőleg egyesített egészet; mert amíg el nem érték ezt az állomást, mindaddig igenis van folytatódó szétválás és újból egyesülés. A szellemek elegyednek, akár a vegyészeti anyagok, de felbontják ismét az összeköttetést, ha nem akadtak rá a felbonthatatlan összeköttetésre. Hogy már most a hét fivér közül egyik igazi szellemi férje volt-e az elbeszélésben szereplő nőnek, annak nincs jelentősége. De a legjobb esetben is azok közül csak egyik lehetett az, akinek házassága a mennyben kötöttet, habár a többiek is valamennyien békésen és boldogan éltek itt a földön azzal a feleséggel. De az is lehetséges, hogy az az asszony férfi, azaz adó szellem volt. De ne higgyétek, hogy azért szabad volna könnyelműen házasságot kötni; mert kötelék marad az örökre, mely felelősségteljesen láncol benneteket egymáshoz, ha nem is olyan kizárólagossággal, mint a házassági kötelék. Az a szellem, akinek egyszer hűséget fogadtatok, örökre bizonyos kapcsolatban marad veletek. Továbbra is kötelesegetek, neki segíteni, őt testvéreileg szeretni, őt nem idegennek, hanem hozzátok tartozónak tekinteni. Igenis ti emberszellemek, számtalan összeköttetést fogtok ti még létesíteni, hogy ápolhassátok a felebaráti szeretetet, mindaddig, míg az mindent átölelővé nem lesz.

Szól most még az Üdvözítő a feltámadásról is mondván: „Isten pedig nem a holtaknak, hanem az élőknek Istenük; mert mindenek élnek őnéki!” Az Ő szeretete által teremtett szellemek egyike sem veszhet el, valamennyien részesei lesznek a megváltásnak, az igazi örök életnek, mert örök gyötrelem között nem élhetnek a szeretet Istenének. Örök ellentét lehetetlenség, ez lealacsonyítása volna Isten mindenhatóságának, mely e szerint nem volna képes legyőzni a nyomorult emberakaratot. Végül rámutat Krisztus ismét az ő emberfölötti elsőd természetére, mondván: „Mimódon mondják, hogy a Krisztus Dávidnak fia? Holott Dávid ezt mondja a Zsoltároknak könyvében: „Monda az Úr az én Uramnak, ül az én jobbkezem felől, míglen teendem a te ellenségeidet a te lábaidnak zsámolyává”. Vonatkozik ez épp úgy az ő anyagi születésére, mely a föld törvényeitől eltérőleg történt, mint az ő származására, mint szellemére is, akinek megteremtése nem az emberi születéssel egyidejűleg történt. Ő egy előző korszak teremtménye vala, tehát megérett már akkor, amikor ti a csirában keletkeztetek. Isten az összes szellemeket egyforma tisztának teremtette, valamennyien a szellemi lényeknek (substantiának) ugyanazon tömegéből lettek. Nem létezik

kedvezmény, hanem végtelen igazságosság és egyenjogúság. Az elsődök ugyanis idősebbek nálatoknál, ők korábban lettek teremtve. De nem jobban, nem magasabbra teremtve. A szellemi szikra, mely az állatban még lappangva, öntudatlanul szunnyad, magában foglalja csiráját ugyanazon lényegiségnek, mely az élet és a fejlődés szükséges feltételei mellett egykor azzá lesz, amit „egyéni”, „felelős” szellem alatt értünk.

Az „elsődök” a legelső, szűzies kiadásai az Isten szellemének, innen az ő nevük is. De hát több joggal bír-e avagy kedvesebb az atyának az elsőszülött fiú, mint a legifjabb szülött, aki csak akkor pillantotta meg a világ világosságát, midőn az első már férfiúvá érett, az atyával szemben egészen más állást foglal el, mint munkatársa és barátja, holott a csecsemő még gondot okoz neki, mint az ő iskolázatlan növendéke? Joggal fog azonban ez az elsőszülött, aki munka és élettapasztalás révén megérett, egészen más állást elfoglalni, más jogokat igényelni, más teljesítendő feladatokat kapni, mint az a tudatlan, a bölcsőben mosolygó gyermek. Lássatok meg Krisztusban egy ilyen idősebb testvért, aki a maga erejének, szellemi szépségének teljében, tökéletességének és Istenhez való hasonlóságának diadalmasan kiküzdött birtokában szállt le hozzátok, mint a ti mennyei Atyátok méltó helytartója, azért, hogy titeket utószülötteket oktasson, vezessen, a megváltáshoz felfelé vonzzon.

HUSZONEGYEDIK FEJEZET

1-4. Az özvegy áldozata, melyet kiemel itt az Üdvözítő, ujjmutatás legyen nektek arra nézve, hogy miképpen adakozzatok. Ezen adományok alatt nemcsak alamizsnákat kell érteni, hanem mindazt, amit ti a Teremtőnek vagy teremtménytársaitoknak meleg áldozati szeretetből áldoztok. Az az alamizsna, melyet ti, gazdagjai a földnek, fölöslegetekből nyújtotok megszorult testvéreiteknek, jól van elhelyezve és bizonyára nem vészett el, de az mégis csak köteles adótartozás, és ha azt le nem rójátok, akkor adósai maradtok az emberiségnek. Az adakozás örömeiben mindig van valami szent malaszt, mely az adományt megkésztet és mintegy megszellemesíti, megtölti jótékony áldással, melyet jóleső érzéssel fogad el a megajándékozott. De nem egy közület, aki egyrésztől szívesen és sok alamizsnát ad, azt meleg testvéri szeretettel is adja, hogy azt megtehesse, meg is von magától valami élvezetet vagy csábító fényűzést, másrésztől nem képes magát elhatározni a kényelméről való lemondásnak csekély áldozatára, némi engedékenységre, mások gyengéinek barátságos elviselésére, valamely, neki ellenszenves társaságban való részvételre. Tekintse ez az ilyen gyakorlatokat igazi kötelességszerű alamizsnáknak, a szegényekről való gondoskodás pedig legyen neki felemelő öröme. Akik fölöslegben dúskálnak, azok csak ily módon róhatják le az özvegynek azt a fillérjét, ezt pedig ne mulasszák el soha!

Az 5-19. versekben megjósolja az Üdvözítő a templom összedőlését, e világ minden pompájának elenyészését. Megjövendöli azokat a különféle szenvedéseket és átalakulásokat, melyek érik ezt a szegény földet, de mindig magasan lobogtatja a szellem zászlaját, mely más hazából integet s melyre folyton kellene figyelnetek. Inti őket mindnyájukat, hogy ragaszkodjanak szorosán az ő igazságtanához és ne kövessék a sötét türelmetlenséget, a hamis felvilágosítást, mely eljövendő és mindegyik a maga módján azt fogja állítani, hogy elhozza az emberiség számára az igazság titkos szerét, hanem hogy kövessék szakadatlanul, soha szem elől ne tévesszék az igazi szellemiség és szeretet láthatatlan zászlaját, melyet ő a világosság központjából hozott, kövessék azt tétovázás és ingadozás nélkül! Megjósolja nekik azokat a szenvedéseket és üldözéseket, melyeken keresztül kell majd mennie az általa alapított községnek az Ő nevéért, és figyelmezteti őket, hogy mint hősök és hitet vallók kerüljenek ki ezen próbák izzó katlanából, mondván:

„De mind ezeknek előtte kezeiket reátok vetik és titeket kergetnek, adván a Gyülekezetek eleibe, és tömlöczökbe, Királyok és Tisztartók eleikbe vitettek az én nevemért” „Ezek pedig nektek bizonyosságul lesznek” arra nézve, hogy az igaz, amit én most mondok és hogy én ismerem a jövőt. „Nem kell arról jó elein gondolkodnotok, mivel mentsétek magatokat; mert

én adok nektek szájat és bölcsességet, melynek ellene nem szólhatnak, sem ellene nem állhatnak mindazok, akik magukat ellenetekbe vetik". Ti az én eszközeim vagytok, s én szellemi befolyás (intuíció) útján akarom azt megadni a ti szellemeteknek; ne hiányozzék szükség idején a gyengének az erő, sem az együgyűnek a felvilágosodás és az ékesszólás. Nagy, rendkívüli próbák alkalmával nagy, rendkívüli segély is áll rendelkezésetekre. „De néktek fejeteknek hajszála is nem vész el" céltalanul, miképpen egyetlen vércsepp sem omolhatik hiába, egyetlen fájdalomsóhaj sem hangzik el hasztalanul, minthogy semmi sem történik mennyei Atyátok tudtán és akaratán kívül, semmi sem történik véletlenül, semmi sem igazában ártalmas, hanem minden az igazi üdvhöz vezető út. „Azért a ti békességes tőrésetek által bírjátok a ti lelketeket". Vigasztalódjatok minden szenvedések között, melyek érnek benneteket, az életnek legválságosabb helyzeteiben; bízzatok Istenben, van öneki elég szolgálója, akik segílyt hoznak nektek; hívjátok csak őket, ezeket a jó szellemeket, akik mindenfelől környeznek benneteket, ők hozzátok fognak sietni, hogy támogassanak benneteket feladatotoknál tanácsal, vígasszal, erővel és segéllyel.

20-38. Szól ezután az Üdvözítő Jeruzsálem elpusztulásáról, melyet pontosan megjósol, úgy, ahogy utóbb bekövetkezett. **Utóbb pedig kiszélesíti a látkört, amidőn képletileg ecseteli az egész világrendítő drámát, melynek egykor meg kellend tisztítania a földet salakjától,** hogy azután a világ rangsorozatában (hierarchiájában) magasabb fokozatot foglalhasson el. Hogy mikor fog ez megtörténni, az a ti időfogalmaitoknak megfoghatatlan, nagyon is messze fekvő. Megjön az észrevétlenül és sok nemzedék fog még elmúlni, amíg érkeznek azok a napok, melyekről az Üdvözítő itt prófétai szellemmel beszél. Sőt prófétai bizonyossággal, mert Ő építette ezt a földet, ismeri annak törvényeit, hogyne ismerné tehát haladásának idejét is?

Természettudósaitok közül némelyek azt hiszik, hogy a földnek végeredményben meg kell fagynia, minthogy annak kérge a központnak is lassankint kihülése folytán mindinkább megsűrűsödik, tehát a belülről kilehelt melegség folyton kevésbé lesz érezhető, míg végül a legbensőbb mag is hideg és kemény lesz. Ez az elmélet rejt magában igazságokat, melyek azonban nem véletlenségeken, vagy váratlanul fellépő tényezőkön alapulnak, tisztán anyagelvű természetűek és a nagy szellemhatványozást csak kísérik, anélkül azonban, hogy arra elhatározó befolyást gyakorolnának. Évezredekig tartana még, míg lejátszódik a földön ez a természettudományi folyamat, ha nem keletkeznének épen másféle forradalmak, melyek által az erjedő, izzó tömegek, ahelyett, hogy lassankint kihülnének, rögtön a föld felületére öntetnek. A mindinkább kihülő földkéreg lassankint összehúzódik, s ezáltal nagyobb nyomást gyakorol a belsejében bugyborékoló tömegekre, miáltal ezek más kivezető útnak, (a bennük rejlő forróság miatt) elkerülhetetlen kiterjedéshez vezető valamely eszköznek előteremtésére kényszerítetnek. Miképpen ez kicsiben történik most a már létező tűzhányó tölcserék (kráterek) útján, azonképpen fog ez azután véghezmenni sok helyen óriási tűzhányók útján, melyek meg fognak nyílani ott, ahol azokat sohasem sejtették. Az egész föld előbb görcsösen meg fog remegni, míg végül az a tüzes tömeg meg fogja találni a kivezető utat, s el fogja árasztani a felületet. Ezáltal a földkéreg ismét megmelegszik, belül tér keletkezik, a megkeményedési és kihülési folyamat tehát kitolatik, sőt egy újabb hozzá szegődő tényező által mindenkorra közzömbösítettik.

Annak a jövendölésnek alapját képezi egy másik katasztrófa, melynek magyarázatát megtaláljátok a „Szellem, Erő, Anyag"-című, az összes világok és szellemekre nézve törvényt képező kinyilatkoztatásban. Amidőn a durva elemek - hasonfajú szellemeket tartalmazva - fluidikus tűzkarikákban le fognak válni, hogy egy új mellékbolygót alkossanak, mely egykor ezen szellemeknek fog lakhelyül szolgálni; míg ellenben a föld, megtisztítva salakjától és mintegy megszellemesítve, ép ilyen emberszellemek részére lesz hivatva gyönyörű otthonul szolgálni. A föld lakói részben tömegesen tönkremennek, miként azt kicsiben tapasztaljátok, különféle természetesemények által. Ez meg fog történni nagyban is, s el

fognak az emberek ragadtatni számtalan tömegekben, jók is, gonoszok is, hogy megtisztuljon a föld; de hisz a szellem elpusztíthatatlan, ő betér a maga szférájába. Némely földrészek azonban meg lesznek kímélve és - leszámítva kisebb rázkódtatásokat és rendellenes természetjelenségeket - továbbra is menedéket fognak nyújtani lakóiknak s ezek fogják képezni a kiválasztott magot egy új nemzedék részére, melybe csak jó, előhaladott szellemek fognak testet ölteni, minthogy a haladásban visszamaradt szellemeknek hiányozni fog az ezen előhaladott bolygókon való testöltéshez, szükséges vonzerő.

Az éghajlat észrevehetőleg meg fog változni, sokkal szelídebb és egyöntetűbb lesz, a növényzet sokkal dúsabb lesz, betegségek mindinkább el fognak tűnni a folyton újból fellépő, tökélyre emelkedett gyógyszerek által, melyek a jövőben tökélyesedett tudomány eredményei lesznek. A delej (magnetizmus) most még nem is sejtett szerepet fog játszani, művészet és tudomány még soha nem ismert magaslatokat fognak elérni, ipar és kézmű magas tökélyhez fognak jutni, míg az emberek annyira fognak nemesülni és művelődni, annyira gyarapodni megismerésben, jóakarásban, törvényes tetterőben, magas erkölcsben, hogy az ezen tulajdonságok révén tökéletessé vált szeretet egy nyáját fog alkotni egy pásztor alatt. S ez a pásztor, a Jézus Krisztus, lakni fog az ő szíveikben, szellemileg közöttük fog tartózkodni s ők bensőleg fogják Őt szeretni! A háború, a rangfokozatok ha nem is a mai kommunisták felfogása szerint megszüntetve - meghaladott álláspontok lesznek. Az összes segélyforrások bölcs szaporítása, megtermékenyítése és kizsákmányolása által dús fölösleget fog nyerni ez az új nemzedék boldog társadalmi élethez s az anyagi gondok ismeretlenek lesznek. Minthogy alacsony szellemek a hozzájuk tapadó bűnökkel és rossz hajlamokkal ezen csillagzatról számúzva lesznek, azért a különféle, nagy tehetségekkel megáldott emberek között nagyszerű versengés fog keletkezni, nemes versenyharc további tökéletesedésért, irigység és neheztelés nélkül. Az állatok egyenlő lépést fognak tartani ezzel a tökéletesedéssel. Szolgálni fognak az embernek, el fogják végezni annak nehéz, durva házi, emberhez nem méltó munkáit, mire nevelni és képezni fogja azokat az ember. Az ember éles esze fel fog találni célszerű gépeket, melyek fel fogják őt szabadítani minden rabszolgai munka igája alól, hogy mint igazi ura a földi teremtésnek szabadon működhessék, szellemileg dolgozhassék, cselekedhessék, élvezhessen. A halál ugyan vele fog még járni, mint örökség ezzel a megtisztult csillagzattal, de az azzal járó keserűség meg fog szűnni. A hívő, jóságos nemzedék tudni fogja, hogy bármennyire szép is élni ezen a világon, mégis a szellembirodalomban még pompásabb vár reája. Ti emberek, akik ma lakjátok ezt a világot, át fogjátok egykor élni ezt a korszakot, mint emberek, ha nem siettek abból kinőni. Ha pedig kinőttetek belőle, akkor mint szellemek fogjátok szemlélni annak lefolyását, mert: „Az ég és a föld elmúlnak, de az én beszédeim semmiképpen el nem múlnak” - mondja az Üdvözítő. Vigyázzatok tehát arra is, amit még mond nektek, és ne rohanjatok bele a bűnbe, mert mint egy tör úgy vészen körül ez a korszak mindeneket, kik ez egész földnek színén lakoznak! „Vigyázzatok azért minden időben és imádkozzatok”, hogy méltókká legyetek arra, hogy mindentől korábbi felemelkedés által megmeneküljete, s igazolva álljatok az Emberfia előtt, mert „Bizony mondom nektek, hogy semmiképpen e nemzetség - a bűnnek és az elfajulásnak nemzetsége, miképpen ez manapság él - el nem múlik, mígnem mindezek meglesznek”.

A földnek épp úgy, mint az összes többi csillagoknak, amelyeket láttok s amelyeket nem láttok, valamennyinek, végtelen változásokon kell keresztülmenniük. Keletkeznek, elenyésznek, vagy megszellemesülnek, hogy helyettük ismét újak keletkezhessenek. Mert a természetben megállapodás nincs, hanem örökös átváltozás és haladás. A szellemi igazság azonban örökké ugyanaz marad. Ez legyen a ti legdrágább örökségetek, melyből mindegyiktek megkapta a maga részét, hogy azt ápolja. Ápoljátok és nemesítétek azt, amennyire csak lehet, mert az kiemelkedik e világ összes válságai fölé, bele, a valódi hazába és egyengeti nektek az utat az örök összhangba, a tökéletességbe való beolvadáshoz, melynek végtelen fogalmát kifejezetten megtaláljátok az összes nevek nevében: „Isten”-ben!

HUSZONKETTEDIK FEJEZET

1-71. Közeledett a húsvét, az öröm ünnepe, melyet Izrael az egyiptomi rabságból való felszabadulásának emlékezetére ünnepel. Az a nap, melyen évszázadokon keresztül fel lett áldozva az ártatlan bárány a közös szeretetvacsorához. Közeledett az a jelentőségteljes ünnep, melynek célja volt feleleveníteni emlékezetben annak az áldozatnak képét, melyet az összes testetöltöttek legtisztábbika hozott, megpecsételni a szellemi rabszolgaságból való felszabadulás szövetségét. Az Üdvözítő maga köré gyűjté a tizenkét kiválasztottat ehhez a szeretetlakomához, melyet ősi szokás szerint velők akart elkölteni s melyet nekik az ő rendelete szerint meg kell ünnepelniük a jövő nemzedékek emlékeztetése végett, az összetartozandóság látható ismertetőjeleképpen s a róla minden időközön keresztül való megemlékezés céljából. **Rátérünk itt a keresztény tannak egy életbevágó pontjára, mely elválasztja egymástól a különféle felekezeteket s amelyet most meg akarunk nektek magyarázni a nagy Alapító felfogása értelmében.** Szétrepesztve a rideg formát, felszabadítva béklyói alól az eleven szellemet, vetjük fel megmagyarázás céljából a következő kérdést: „**Valóban a Krisztus teste és vére foglaltatik-e abban az ostyában, vagy abban a kenyérben és borban, mely a híveknek az áldozás alkalmával nyújtatik, avagy csak emlékünnepe ez az Úrvacsora annak a magasztos eseménynek, amidőn Krisztus az ő tanítványaival költötte el utolsó vacsoráját?**” Mindkettő! A vágyakozás, mely az „Úr asztala” köré gyűjti a híveket, képezi azt a kapcsolatot, mely őket, mindnyájukat krisztusi értelemben egy testté, egy szövetséggé, egy családdá, egy szellem csoporttá kösse össze. Ezen tény megifjítása a mózesi húsvétünnepek, egy megszellemesített gyűrű a föld megváltási korszakainak láncolatában. Összeköti az ótestamentumot az újjal, beleolt a régi törzsbe egy új, nemes gallyat, hogy ez tovább képződve azt a törzset megnemesítse, megifjítsa. S így szétárassza a maga jótékony árnyékát a világra, s megenyhítse azokat, akik alatta keresnek enyhülést, szellemi üdülést és erőt. Ismerje fel a zsidó, hogy az a fa, melyet Mózes ültetett el Izrael talajába, Krisztus oltása által új életet, új erőt, nemesbülést nyert. Ne lásson ebben a fában valami idegen növényzetet, melyet ellenség ültetett az ő talajába, hanem a maga régi tulajdonát, melyet egy barátságos kertész további, dúsabb, nemesebb, pompásabb tenyészésre képesített, hogy ennek életüdesége mellett újból emlékezzék meg a régi Istenről. **Az Úrvacsorának abból a szempontból is magas jelentősége van, melyet egyetlen keresztény sem hagyhat figyelmen kívül, hogy mindnyájukat összegyűjti egy asztalhoz, hogy megalapít egy nagy szellemtestvériséget. Melyet az ő Mesterük, Krisztus elvezet üdvhöz és haladáshoz, minden élet központjához, az összes népek Atyjához, az összes szellemek Atyjához, ha köréje sereglenek, Őt szeretik és követik, miképpen Ő mint hűséges gyermek követte az Atyát és leszállt a földre, hogy megalapítsa az Atya birodalmát, hogy az embereknek világosságot, megismerést, felvilágosodást, szellemi szabadságot hozzon. S ennek bizonyítékául odaáldozta testét az ellentétnek, lemészárlás végett, türelmesen, mint valami bárány, hogy annak végrehajtása után belássák, milyen jogtalanságot követtek el s ennél fogva megváltozzanak, épp úgy mint az a fa, melybe bele lett oltva az új gally, hogy nemes gyümölcsöt teremjen.**

De nem a forma hozza nektek ezt az üdvöt, nem az anyag az, amit élveztek az Úrvacsoránál, mely táplálja a ti lelkeiteket, ezeket szellemi életre, működésre alkalmasokká képezi. A szellem az, ami lebeg körülöttetek, ha olyankor szeretettel gondoltok Őreá. **A szellem közeledik olyankor hozzátok, minthogy azt magatokhoz vonzátok jámbor vágyakozásokkal: az Úrnak és Mesternek szelleme, a hűséges pásztor, aki sohasem hagyja el a maga bárányait, ha el is tévedtek azok.** Ha sírni hallja őket, akkor eljő vigasztalni, ha látja, hogy küzdenek, haladás és megváltás után epednek, akkor elvonja őket a tévútról és bekeblezi őket ismét a maga nyájába! Sohasem közeledhetnek hozzátok a ti fogalmaitokat felülmúló magasságából, ha testet öltve nem tört volna magának az Atya segítségével utat hozzátok a mennyből, mely utat nyitva tartotta magának, s a neki szolgáló angyalokkal őriztette, hogy ne

nélkülözzétek az Ő segítségét, valahányszor füleihez jut a ti hívástok. Ilyképpen érkezik is ezúton, ha áldozáshoz tiszta, hívó, töredelmes szívvel járultok és hoz nektek vigaszt, erőt és békét a ti szegény lelkeitek számára úgy földi pályafutástok alatt, mint annak befejezésekor is, amidőn átkarol benneteket a halál, hogy elvigyen a szellembirodalomba! **De nem a lelkész szava az, ami közelebb hozza hozzátok az Úr szellemét: hanem a ti jól előkészített lelkeitek határozza meg az áthasonításnak azt a fokát, mellyel befogadjátok e kegyelmeket, mert ahol az ellentét, a bűn lakik, ott a törvény, az Úr szelleme nem tartózkodhat. Ha ti csak szellemileg, nem tettleg (valamely fontos körülmények által gátolva) vesztek részt az úrvacsorában, akkor a szellemi befolyás ugyanaz; csak hogy az anyagi vezető segítségével könnyebben és hatásosabban közöltetik az veletek.** Ugyanazon folyamat ez, mely lejátszódik a médiumnál, amidőn valamely szellem felhasználja az anyagi eszközt, hogy feltűnőbbben nyilatkozthassak, mint ahogy az médium nélkül történnék bármiféle más módon. Krisztus eljött, hogy a törvényt betöltse, ne pedig megdöntse. A lelkész törvényes médium. Az ő kezén keresztül, de az elfogadó fohásza által történik a magas elsődsszellem fluidjainak áthasonítása az ember hívó lelkének fluidjaival. Nincs mindig az ember abban az állapotban, hogy lelkét ezen magas művelethez (aktushoz) méltón tudja hangolni, azért csak akkor járuljon az ember az Úr asztalához, ha kellőképpen előkészítette lelkét ezen kegyelem befogadására. Miért is a túl gyakori, előkészület nélküli felvétele a szent áldozásnak bünt képez ezen kegyeszer szentsége ellen, lealacsonyítása Krisztus szellemének, minélfogva - lerántva valami anyagi üzlet alacsonyosságára - nemcsak hatástalan, hanem szellemölő, utálatos bűn! A húsvéti idő a rendes ideje annak, amidőn ezt az emlékűnnepet gyakorolnotok kellene, mert ilyenkor tolul legélesebben emlékezetetekbe Krisztus szenvedése. Ünnepelhetitek azonban ezt az emléket bármikor, az esztendőnek bármely szakában, ha lelketek arra elő van készítve. Ne tartózkodjatok azonban attól teljesen, abban a nézetben, mintha az csak kiskorú gyermeklelkek részére rendeltetett volna! Ezzel azt bizonyítanátok, mintha ti már nem szorulnátok ezen erőadományra, hogy ti már ezen keresztény szellemcsoport fölé kerültetek. Mialtal azonban tenmagatokat hazudtolnátok meg, másokat pedig megbotránkoztatnátok. **Ne gondoltjátok, hogy ti felnőtt szellemek vagytok, ilyenek csakis Messiások. Ti azonban még újszülött gyermekek sem vagytok, hanem csak picike csiramagzatok, (embriók), akiknek sok erősödésre van még szükségük szellemi növekedésükhöz, hogy kibontakozhassanak az anyagból.** Ezen fejezet folytatásában inti Jézus a tanítványokat alázatosságra, földi megtiszteltetések, címek és javak megvetésére, hogy csak a kötelességteljesítés szülte belső elégedettségben ismerjék fel elért fokozatukat, céljukat. Erre vonatkozólag mondja, Péterhez fordulva, e megható szavakat: „Simon! Simon! Íme a Sátán kívánt titeket, hogy megrostálna, mint a gabonát; de én imádkoztam érted, hogy el ne fogyatkozzék a te hited. Te azért idővel megfordulván, a te atyádfiait erősítsed”. „Te azért idővel megfordulván!” Mit jelent ez? Hát nem volt Péter még megtérítve? Hiszen ő annyira lelkesült Krisztusért és az Ő tanaiért! Igen is, de ez még nem megtérés. Ő nem volt még annyira, nem volt még oly erős, hogy nem hibázott volna, mert a következmény megmutatta, hogy ő még hibázott. **Kemény lecke ez mindazoknak, akik másokat akarnak megtéríteni, mikor maguk még hibásak. Világosan mondja itt a Mester: „Csak akkor erősítsd a te testvéreidet, ha magad annyira megerősödtél, hogy többé nem vétkezel”.** S amidőn Péter monda: „Uram! Teveled kész vagyok mind tömlőre, mind a halálra menni!” akkor a Mester prófétai módon válaszolt neki: „Mondom neked Péter: Ma nem szól addig a kakas, mígnem megtagadod háromszor, hogy te nem ismertél engemet”. Hatalmas figyelmeztetés ez az emberek gyengeségeire, de egyúttal fel-emelő az által, hogy rámutat arra, miként küzdhetik fel magukat és tisztulhatnak megbánás által, saját gyengeségük felismerése által és hogy sohasem nélkülözik a magasabb befolyásokat és segédelmet, mert Krisztus monda e szavakat: „Én pedig imádkoztam érted, hogy meg ne fogyatkozzék a te hited” nemcsak Péterért, hanem az összes Krisztushitű lelkekért, nehogy kísértésbe essenek. **Péter bukásának elbeszélése erős emlékeztető (Mementó) az emberi**

ingadozásra! Óvakodjatok attól, hogy saját erőtokre támaszkodjatok, mert a kísértés órájában meggyengül gyakran a legerősebb akarat! Sokakat közületek nem ért még olyan nagy vétkekre csábító kísértés, ilyenbe belebukni nem volt tehát alkalmatok. Apró kísértésekbe azonban belebuktok naponkint, óránként, és nem veszitek észre! Vizsgáljátok azért lelkiismereteket és gondoljátok meg, hogy aki nem hü a kicsiben, az bizonyára nem lesz az a nagy dolgokban sem. Nem egy közületek, aki a maga Urának és Mesterének megtagadására vonatkozó gondolatot, mint nyomorult gyávaságot, magától elutasítja, nagyon is gyakran megtagadja Krisztus tanát szóval és tettel. Sőt gyakran valami gögös szabadelvűsködés fitogtatása kedvéért. Ezen elbeszélés azonban nemcsak az eltagadás tényét egyáltalában ábrázolja, hanem bemutatja feltűnően, milyen erősnek képzei magát az emberszellem a kedvező viszonyok védett öblében, pedig milyen gyenge és nyomorult ő a rohamos támadások hullámverése alkalmával! Ítélezzetek mindig enyhén és meleg szeretettel azok fölött, akik elestek és ismerjétek be alázatosan: Hogyan jártam volna én, ha a gondviselés engem állított volna ennek az esestnek helyére! Hogy azonban győztesen kerüljétek ki e földi élet sokféle kísértéseiből, ahhoz szükségetek van a világi okosságra is, szellemetek fegyvereire, melyeket hatásosan és célszerűen kell használnotok. Ezt fejezi ki az Üdvözítő a következő szavakkal: „De most, akinek erszénye vagyon, elővegye azt, hasonlatosképpen a táskát is! És akinek nincsen, adja el felső ruháját és vegyen szablyát”. Mert nemcsak alázatosságot s alázatos engedékenységet, nemcsak imát és önfeláldozást követel az Úr, hanem szerezzetek magatoknak szóval és tettel, az összes rendelkezésekre bocsátott segédeszközök nyomtatékával meghallgatást és befolyást a világban, hogy eredményesen nyúlhattok bele az emberi élet összes kerekébe azért, hogy érvényt szerezzetek a jónak. Ehhez adta nektek Isten az észet, éljétek vele!

Épp így ti spiritiszta is; prédikáljatok a példa által, oly módon, hogy jó dolgokat létesítetek a világon. Mutassátok meg a világnak, hogy nem kell az embernek magát teljesen kikapcsolnia belőle azért, hogy szolgálhasson Istennek; hogy legeredményesebben szolgál Neki az ember a mindennemű kötelességek teljesítése által, bármily állásban. Azáltal, hogy buzgón uzsoráskodik szellemi adományaival és tehetségeivel, hogy buzgón szaporítja és fordítja az emberiség javára a földi javakat, azáltal, hogy nem önmagát, hanem a gonoszt kapcsolja ki a világból. Vége felé jár a Messiás földi küldetése. Fájdalmas malaszt ömlik el minden, még a legcsekélyebb körülményen is! És miképpen ti a benneteket elhagyó testvérek utolsó szavait és tetteit mint drága ereklyéket gondosan őrizitek, épp úgy gyűjtötték az apostolok a Megváltó utolsó óráira vonatkozó emlékeket, hogy egyetlen betű se vesszen el az utóvilág számára. „Amelyek énfelelem írva vágynak, azoknak vége vagyon”, mondja a Megváltó, rámutatva az Ő földi missziójára! Az atyák és a próféták összes jóslásai az én kimúlásommal beteljesültek. Ugyan mire vársz még, Izrael? Követve Őt az olajfák hegyére, meglátjuk, miképpen érzi Ő meg egész keserűségét annak a súlyos, sokak által még meg nem értett áldozatnak, mely őt mártírrá szenteli, emberfiúságát megerősíti, ami Őt a rokonérzés útján közelebb hozza hozzátok, emberekhez!

„Atyám, ha akarod, távoztasd el tőlem e pohárt”, így szól az Üdvözítő, kijelentvén ezzel, hogy Ő teremtett természetű. Mert a teremtetlen Atya csak nem bánkódhatott volna. De Ő, az Atya, elismeri Fia szeretetének teljességét, mellyel önként vállalta ezt a súlyos missziót, mely annyi hálátlanságot hozott neki az emberek részéről. Holott jól tudta, hogy az ellentét támadni fogja Őt. Jól tudta, hogy az emberek irigysége és gonoszsága el fogja Őt nyomni és hogy rövid néhány évi keserves munka után áldozatul fog nekik esni! Tudta azonban azt is, hogy az igazság magja, ha egyszer el lett hintve, okvetlenül gyökeret fog verni, hogy azután elborítsa a földet az ő növényzetével, Istennek dicsőségére és az emberiség üdvére! És az Atya megvigasztalta Őt az angyal által: „Igyál Fiam, az ital keserű, de üdvhöz vezet mindazokat, akik általad részesülnek benne”. A Fiú, kinek szabad akarata volt, elkerülhette volna ezt a szégyent, egyetlen hatalmi szóval valamennyit leverhette volna. Egyetlen „akarom” szóval elvonulhatott volna az ő ragadozó pillantásuk elől, aminthogy gyakran félre is vonult,

midőn meg akarták Őt fogni. De az Atya monda: „Igyál Fiam, üdvösséghez vezet”, és a Fiú, aki kezdettől fogva egy volt s egy maradt az Atyával, most hasonlott volna meg Vele? Nem tette azt. Ivott és szólt: „Nem az én akaratom, hanem a te akaratom legyen, Atyám. Keljetek fel és jertek. Íme, itt van az ellentét, aki uralkodik ezen a világon;” És az ördög átölelte és megcsókolta Őt. **Azok pedig megragadták Őt, és Péter viaskodott az ő Uráért. És vajon mit tett a Mester? Meggyógyította ellensége sebét! Emberek, kedves testvérek! Ennél mélységesebb tanra nincsen szükségetek!**

HUSZONHARMADIK FEJEZET

1-56. Egyszerű, de megható az evangélium leírása a Jézus Krisztus szenvedéséről és haláláról a keresztfán! E tények nem szorulnak kommentárra, világosak és megérthetők azok minden gyermek által. Magában Krisztusban meglátjátok az anyagtamadások fölötti, általa vállalt, tökéletes győzelmet; teljes elfojtását minden olyan kísérletnek, mely akár csak hajszálnyira is képes volna leteríteni az ön-választotta ösvényről. Csodálatos alázatosságot értelmetlen megcsúfolásokkal szemben; megható szeretetet a legsötétebb hálátlansággal szemben. Összfgoglalatát a legnagyobb áldozatnak, melynek keserűségét fokozta annak előrelátása, hogy még hosszú időig hasztalanul lett az meghozva annyi sokak számára! Ez az érzés nyilatkozik meg e szavakban; „Jeruzsálemnek leányai, ne sírjatok énrajtam, hanem timagatokon sírjatok és a ti magzataitokon. Mert íme, eljönnek a napok, melyeken ezt mondják: Boldogok a meddők, s amely méhek nem szültek, és az emlők, melyek nem szoptattak. Akkor kezdik mondani a hegyeknek: Essetek mireánk, és a halmoknak: Borítsatok el minket”. Meglátja szellemben azokat a megátalkodott lelkeket, akik nem hisznek a saját szemeiknek sem, akik tisztázatlanul fognak keresztülmenni folyton megújuló próbákon, végtelen sok életem, óriásilag növelve szenvedéseik mértékét, miáltal önmaguk játszanak kezére a büntető bíróságnak saját romlott, ellentétes akarataik által, hogy igazolják e szavakat: „Mert ha a zöldelő fán ezt művelik, mi esik a száraz fán?”

Az ő meleg szívének vágya, átölelni az összes népeket s őket az Istenben és a halhatatlanságban való igazán egyedül üdvözítő hit segítségével a megváltáshoz elvezetni. Ők azonban visszautasítják őt, aki a rövid úton biztonsággal vezette volna őket, és választanak helyette egy végtelen tömkeleget, melyből ismét csak ez az" egy igazság vezethet ki; csakhogy ily módon nehezen küzdöttek azt ki, sokáig vágyakoztak utána, folyton ismételve kisikamlott birtokukból, mikor már majdnem kézzelfogható volt. Az ellentét nem győzedelmeskedhetik a törvényen. Ha önként nem enged, akkor meg kell éreznie egész súlyát annak a törvénynek, mely őt a maga határai közé szorítja. Azért kell a szellemnek gyakran olyan végtelen keserű tapasztalásokon keresztülmennie, mielőtt hozzájut az igazi megismeréshez. Ilyenkor jönnek azután a legnagyobb kétségbeesés órái, amidőn áldásnak tetszik neki a megsemmisülés, mely után vágyakozik mintegy felkiáltva a hegyekhez: „Essetek mireánk” és a halmokhoz: „Borítsatok el minket”! Ezek azok a rettenetes órák, amidőn az ember kétségbeesve nyul a legborzasztóbb eszközhöz - az öngyilkossághoz - s ezzel, ahelyett, hogy szenvedéseitől megszabadulna, még megkétségbeeszi levezeklendő bűnének mérvét, a kiürítendő serleg tartalmának keserűségét még végtelenül fokozza! Azért mondja Jézus, előrelátva ezen, sokak által önmaguknak okozott szenvedéseket: „Ne sírjatok énrajtam, hanem timagatokon sírjatok és a ti magzataitokon!”

Az elbeszélés folytatásában meglátjuk Krisztusnak óriási erejét és önmegtagadását, mely abban nyilvánul, hogy rendületlenül kitart a felismert kötelesség mellett. Az önkéntes elviselésben, az áldozatban és a türelemben van az igazi bátorság; amit ti mint ilyent bámulatok felebarátaitoknál, az gyakran csak gyerekjáték ahhoz képest, amit némely szív kiküzd csendben, senki által nem sejtve. Gúnyolódva állnak az Üdvözítő elé, vádolva Őt tehetetlenséggel, csalással. Egyetlen intéssel megszegényíthette volna őket, bemutathatta volna nekik emberfölötti erejének teljét. Ő azonban nem feledkezett meg e szavakról: „Ne kísérsd Istent,

a te Uradat". Ne élj vissza a neked kiosztott nagy adományokkal önző célok kielégítésére, s ily módon ki ne ejtsd hiába Isten nevét. Ūrítsd fenékig ezt a serleget! Ez okból hallgat Ő és mutat nektek példát magas önmegtágadásáról, önzetlen aláztatosságának felséges voltáról. „Bocsáss meg nekik Atyám, mert ők nem tudják, hogy mit cselekednek!” Így imádkozik azokért, akik Őt sértegetik, és csak szánalmat érez azokért a szegény, mélyen bukott szellemekért, akik még a tévedés éjszakájában sínylödnek! S amidőn az a szegény gonosztevő, aki mellette a keresztfán szenvedte el jól megérdemelt büntetését, mélyen érzett megbánással monda neki: „Uram, emlékezzél meg énrólam, mikor menedsz a te országodba”, akkor részese lett ennek az Ígéretnek: „Bizony mondom néked: Ma velem leszel a Paradicsomban”.

Csakugyan eltörölhette ez a késő megbánás az ő gonosztetteinek mérvét, csakugyan méltóvá lett-e ezen egyetlen könyörgés által a legmagasabb üdvözülésre? Szó sincs róla! De ő ettől fogva belépett a törvényesen haladó szellemek sorába, és Krisztus megígéri neki áldásdús segélyét a szellembirodalomban, mely az ő részére Paradicsom legyen, épp úgy, mint az összes jóakarátú emberekre nézve az. Igazság szerint azonban nem kerülhette ki a szükséges vezeklést, mert az ember kovácsa a saját szerencsájének. Minden fokozatot önmagának kell kiküzdenie, minden jutalmat önmagának kiérdemelnie. Bizonyára fölösleges megemlíteni, hogy úgy az a gúnyolódó nép, melyért Jézus haldokolva imádkozik, mint az a megbánó gonosztevő, akinek ő megbocsát, egész nemzedékeket jelképeznek, akik ha nem is állnak, mint ama nép, a Golgotán, hogy megfessítsék az Ūdvözítőt, szívükben mégis épp úgy vétkeznek az igazság szelleme ellen, mint azok a szegény elvakítottak, akik elbolondítva és félrevezetve csakugyan nem tudták, hogy mit cselekednek. „Atyám, a te kezeidbe teszem le az én lelkemet!” **Az áldozat el volt végezve! Még a halált is elviselte azért, hogy megtanítsa az embereket, mi módon haljanak meg, és hogy az önmaga által átérzett fájdalommal annál inkább biztosítsa őket részvétéről.**

Ő valósággal átérezte a halált, mert teste nem volt megkímélve egyetlen fájdalomtól sem, sőt az ő halálküzdeme bizonyos tekintetben fájdalmasabb volt még a szellemnek önkéntes hozzájárulása által, az ő magas szellemi természetének a nagyon is anyagias bilincsek közé való természetellenes beszorítása által. Mihelyt azonban ki lettek mondva ezek az emlékeztető szavak: „Atyám, a te kezeidbe teszem le az én lelkemet”, s ez a tiszta szellem felemelkedett az ő igazi hazájának tájékaiba, akkor az ily módon megsűrűsödött anyaghalmoz visszamaradt mint élettelen test. Mint élettelen, de nem mint holt test, mert „holt” rothadó állapotot jelent; „Isten kiválasztottja azonban ne lássa meg az enyészetet” mondja Dávid, s így is történt. A szellemnek visszatérése s az anyagra gyakorolt újabb befolyása által megkezdődött ennek szétbomlási folyamata ellenkező irányban azzal, melyet a sűrűsödés folyamata követett. Ez nem valami természetellenes csoda, ezt képesek megtenni azok az összes szellemek, akik értik a vegyi átváltozás folyamatát, ha erre alkalmas médiummal rendelkeznek, mely kellő mennyiségű testi fluidokat szolgáltatnak nekik anyagképpen. És Krisztus annál inkább volt erre képes, mert neki rendelkezésére álltak az egész szétbomlott testnek parányai (atomjai), melyeket Ő tetszése és tudása szerint megsűrűsíthetett vagy elpárologtathatott.

HUSZONNEGYEDIK FEJEZET

1—53. Nincsen itt, hanem feltámadott; mit keresitek a holtak között az élőt!?” E szavak, melyeket az itt megnyilatkozó tiszta szellemek vagy angyalok intéztek a jámbor asszonyokhoz, világos bizonyítékot szolgáltatnak az Ūdvözítő megjósolt küldetéséről, teljhatalmáról és tisztán szellemi lényegiségéről, mely finomabb volt, semhogy elegyedhetett volna az anyagi testiség iszapjával, és hatalmasabb, semhogy lebilincselhették volna földi kötelékek, és kormányozhatták volna földi törvények. **Miként valamely földi király, aki mintegy vizsgálendő népének szívverését, meglesi azt örömei és szenvedései között hogy segítsen, ahol arra szükség van szegényes, jelentéktelen alakban keveredik közéje.** Úgy jött Krisztus, meleg részvétteljes szeretettől indítva, emberalakban közéjük. Alkalmazkodott az ő tör-

vényeikhez és szokásaikhoz, miképpen a király, nem kényszerből, hanem szabad akaratból, hogy ezzel magasztos célt érjen el, hogy népét boldogítsa.

Feladata be volt most töltve, s Ő, királyhoz hasonlóan, leveti magáról a durva koldusköponyeget, hogy a maga szellemi felségében álljon tanítványai előtt, midőn azok közül némelyek remegve, némelyek örvendve hajoltak meg előtte. **Közjük lépett mint szellem szellemanyagi (perisprítális) öltözetben, s az Ő hatalmas befolyása alatt világosság lett az ő szellemeikben. Lehullott a fátyol és tisztán állott előttük az emberi nemzedék megteremtésének, bukásának és megváltásának egész története. Ami őket az emberiség igaz papjaivá és tanítóivá szentelte, akik a tiszta tant a következő nemzedékeknek hamisítatlanul közvetítsék és a földön elterjesszék.** Feltárja előttük a Szentírás egész összefüggését, Mózesztől és a Prófétáktól kezdve a jelen pillanatig, megerősítve ily módon annak jellemét, mint a könyvek könyvét. S amidőn mondja: „Avagy nem ezeket kellett-e szenvedni a Krisztusnak, és úgy menni be az ő dicsőségébe?“, akkor ismét az emberiséghez szól, hangsúlyozva, hogy nem képzelhető győzelem harc nélkül, jutalom érdem nélkül, haladás fáradozás nélkül. Hatalmas sarkantyú ez a törekvő, üdvösséget szomjazó szellemre nézve! Amidőn pedig ezt mondja nekik: „Miért háborodtatok meg, és miért jönnek szívetekbe vetekedések? Lássátok meg az én kezeimet és lábaimat, mert én vagyok. Tapogassatok meg engemet, és lássátok, mert a léleknek nincsen husa és csontja, amint látjátok, hogy nekem vagyom“. Akkor megnyugtatja őket, akik ilyenhez nem voltak szokva, s egyúttal bizonyítékot szolgáltat e földi törvényekből kimagasló testöltéséről, a maga teremtőképességéről, arról, hogy hatalommal bír minden anyag fölött, melyből megteremtette magának most is a mennybe meneteléhez alkalmas testet, épp úgy, amint megteremtette azt, mely szolgált neki itt földi küldetése alkalmával, hogy az összes emberi teendőket elvégezhesse. De megmutatta nektek azt is, hogy mi lesz egykor a halál után a ti szellemi testetek, és megvilágítja, hogy a földről elköltözött lelkek nem bolyongnak árnyék szerűen, hanem megtartják - habár csak átszellemülten - egyéniségüket az összes külsőségekkel. Hogy megkezdjék új életüket a régi hazában, azokban a szférákban, melyek hasonlóak az ő tökéletesedési fokozatukhoz és megfelelők az ő haladási szükségleteiknek. „Kivivé pedig őket Bethániáig, és felemelvén az ő kezeit, megáldá őket. És lőn, mikor áldaná őket, ő tőlük elszakadván, oda felvitetik vala mennybe“.

A szellemanyagi test immár végképpen felbomlik, a tiszta szellem visszaadja a földnek a tőle kölcsönzött fluidokat s eltűnik emberi szemek láthatárából, hogy emberekre nézve láthatatlanul, mint szabad szellem ápolja tovább, védve és előmozdítva a maga művét. **Az igazság az emberiség számára el lett hozva, a buzdítás meg lett adva; minden egyes embernek szabad akaratától függött most már, hogy szerinte éljen, azt a maga sajátlagos viszonyaihoz és szükségleteihez alkalmazza s úgy teljesítse, ahogy azt minden egyesnek földi feladata megköveteli.**

Hátra van még csak, hogy ezen magyarázathoz rövid zárszót fűzzünk, s azután legjobb áldásunkkal kísérjük el a világba. Minden korszak megkapja a neki szükséges intézményeket. A zsidóságra következett a kereszténység, melynek tanait azonban már előbb is megsejtette, és szavakba öltöztette némely magas szellem. Mert a kereszténység ugyanis sohasem volt új, minthogy az igazság örökkévaló, mint a törvény, mint a szeretet, mint mind ennek összefoglalata: „Isten“. **A kereszténység után, az igazságnak képletes gyermekded módon való ismertetése után, következik most a spiritiszta korszak, a tényleg látható és fogható bizonyítékok korszaka: az emberiségnek a keresztény tan által való megváltásának megindokolása.** Ezen magyarázatok íme kezdetét képezik „a szellem általi kinyilatkoztatás“ ezen új korszakának, követni fogják ezt mások, hol egyet-mást változtatva, hol meg valamit elhagyva, vagy hozzá toldva. Ez azonban ne tévesszen meg benneteket. Az igazság magja örökké ugyanaz marad, de a ruha, melybe burkolódnak, változó. Épp ezen alapszik a nagy türelmesség, a legtágabb értelemben vett kitartás, mely nektek szellemieknek, mint az új korszak apostolainak, sajátotokká kell, hogy váljék. **Törekedjék mindenki elsajátítani a**

neki leginkább megfelelő formáját az igazságnak, csak a mag legyen az igazi. Valamint a földön élő emberek milliói között egyiknek arca sem hasonlít teljesen a másikéhoz, épp úgy nem hasonlít tökéletesen egy szellem észlelése és felfogása sem a másikéhoz; ebben áll éppen a hangoknak az a pompás sokfélesége, mely oly hatalmas összhanggá egyesül, és létre hoz épen összhangot, nem pedig egyhangúságot.

Tartsátok mindig szem előtt a szeretet törvényét, élesszétek folyton ennek szikráját szíveitekben; sajátítsátok el a türelmességet, mely a szabadságból fakad, melyet ti igényeltek magatok számára s melyet mindenki számára biztosítani tartoztok. Szorgalmazzátok a szellemi haladást és keressétek azt szüntelenül, mindig meggondolva, hogy a ti földi létetek a próbák iskolája, mely jól felhasználva, a célhoz egy további fokozattal közelebb vezet. Gyakoroljátok a nektek adott összes szellemi erőket, fejlesszétek és használjátok azokat magatok és az emberiség javára, Isten dicsőségére. Élvezzétek háladatosan, **és viseljétek el zúgolódás nélkül sorsotokat, mely logikai folyamánya múltatoknak, szükséges alapja jövőtöknek. Higgy Istenben, a halhatatlanságban és a szellem örökös tökéletesedésében; higgy a Krisztus magas messiási küldetésében, az ő megváltási művében és bírói hivatalában. Higgy a jó, tiszta szellemeknek gondolatok, szavak és tettek által való áldásdús befolyásában. A mindent átölelő szeretetbe vetett remény, párosulva az Isten törvényeiben foglalt megingathatatlan igazságossággal. A remény Krisztus irgalmába és az emberiségnek az Emberfiában való részesedésébe; abba vetett reménységetek, hogy a jó tiszta szellemek szószólóitok és segítőitek, ami a testvéri szereteten alapul: ezek szolgáljanak nektek vezérfonálul, és vezessenek el benneteket az Istenszeretethez. Gyűjtsetek világosságot, megismerést, akaraterőt, amennyire képesek vagytok, és éljétek ezekkel folytonosan. Akkor rajtatok az Isten áldása, akkor tietek az ország, mely nem e világból való - a szellemnek, a szabadságnak és üdvösségnek országa! Ámen.**